

ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

അച്ചിട്രം, അശ്വമേധം & കാഠകം

തൃതീയാഷ്ടം - പ്രപാഠകഃ 7- 12

Version Notes:

This is now the current Version 1.2 dated August 31, 2022.

1. This replaces the earlier version 1.1 dated Aug 31, 2020.
1. This version has been updated with the errors found and reported till Aug 15, 2022.
2. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.

Earlier Versions

1st	Version Number	1.0 dated 31st Mar 2019
2nd	Version Number	1.0 dated 31st Jan 2020
3rd	Version Number	1.1 dated 31st Aug 2020

Table of Contents

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....9

3.7 തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ അച്ഛിദ്രം കാന്ധം
പ്രായശ്ചിത്തേന മന്ത്രൈശ്ച യജ്ഞച്ഛിദ്രപൂരണാദച്ഛിദ്രമുച്യതേ.....9

3.7.1 അനുവാകം 1 - ദർശപൂർണ്ണമാസേഷ്ടിവിഷയാണി കാനി
ചിത്പ്രായശ്ചിത്താനി..... 9

3.7.2 അനുവാകം 2 -അഗ്നിഹോത്രസാംനായുസാധാരണാനി
പ്രായശ്ചിത്താനി 13

3.7.3 അനുവാകം 3 -മുഖ്യാഗ്നൃസംഭവേനുകല്പാഃ ഹോമാധാരാഃ..... 17

3.7.4 അനുവാകം 4 -ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ 21

3.7.5 അനുവാകം 5 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ.....28

3.7.6 അനുവാകം 6 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ34

3.7.7 അനുവാകം 7 - സോമാങ്ഗ.ഭൂതേഷു മന്ത്രേഷു
ദീക്ഷാമാരദ്യാഗ്നീഷോമയിപശുപര്യന്തേ പ്രയോഗേ ശേഷഭൂതാ മന്ത്രാഃ 45

3.7.8 അനുവാകം 8 - പശുവിഷയാ അച്ഛിദ്രമന്ത്രാഃ52

3.7.9 അനുവാകം 9 - ഉപാംശ്വദീക്ഷവാ മന്ത്രാഃ.....54

3.7.10 അനുവാകം 10 - സൗമികപ്രായാശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ.....58

3.7.11 അനുവാകം 11 - ദർശപൂർണ്ണമാസപ്രായശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ..... 61

3.7.12 അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടോമാദൗ യജമാനജപ്യാ
മന്ത്രവിശേഷാഃ.....64

3.7.13 അനുവാകം 13 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി ജ്ജീഷ്പ്രോക്ഷണമന്ത്രാഃ..67

3.7.14 അനുവാകം 14 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി സേചനാദിമന്ത്രാഃ70

Appendix (of expansions) 74

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം..... 80

3.8	തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ തൃതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ - അശ്വമേധബ്രാഹ്മണം വൈശ്വദേവം കാന്ധം തത്ര പ്രഥമമഹഃ..	80
3.8.1	അനുവാകം 1 - സാംഗ്രഹണേഷ്ടാദയഃ യാജമാനസംസ്കാരാഃ..	80
3.8.2	അനുവാകം 2 - ബ്രഹ്മൗദനാഭിധാനം	81
3.8.3	അനുവാകം 3 - രശനയാശ്ശബന്ധനം.....	83
3.8.4	അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ ജലേഽവഗാഹനം.....	86
3.8.5	അനുവാകം 5 - അശ്വസ്യ പ്രോക്ഷണം മഹർതിജാം.....	88
3.8.6	അനുവാകം 6 - ഭൂമൗ പതതാം ബിന്ദുനാമഭിമന്ത്രണം	90
3.8.7	അനുവാകം 7 - അമാധാർയുപ്രോക്ഷണം	93
3.8.8	അനുവാകം 8 - അശ്വചരിതാനാമശ്വരൂപാണാം ച ഹോമാഃ.....	95
3.8.9	അനുവാകം 9 - അശ്വസ്യ നാമ്നാഭിവാചനം, ഉമ്സർഗശ്ച	97
3.8.10	അനുവാകം 10 - ദീക്ഷാഭിധാനം തത്ര വൈശ്വദേവഹോമഃ.....	99
3.8.11	അനുവാകം 11 - വൈശ്വദേവഹോമമന്ത്രവ്യാഖ്യാനം	102
3.8.12	അനുവാകം 12 - അശ്വസംചരണവത്സരേ പ്രതിദിനം ദേവയജനദേശേ കർതവ്യമിഷ്ടിത്രയമഭിധീയതേ.....	103
3.8.13	അനുവാകം 13 - സംവത്സരാർദ്ധമുഖ്യസ്യ ഗ്രേരുപസ്ഥാനം	105
3.8.14	അനുവാകം 14 - അന്നഹോമാഃ. ത്രിരാത്രരൂപസ്യാശ്വമേധസ്യ പ്രഥമദിനരാത്രൗ	107
3.8.15	അനുവാകം 15 - തത്പ്രകാരവിശേഷം.....	110
3.8.16	അനുവാകം 16 - വിവരണമേതയോഃ.....	112
3.8.17	അനുവാകം 17 - സപ്തമകാണ്ഡഗതാന്നഹോമാനുവാകാ വ്യാഖ്യാനേ.....	114
3.8.18	അനുവാകം 18 - സപ്തമകാണ്ഡഗതാന്നഹോമാനുവാകാ വ്യാഖ്യാനേ.....	117
3.8.19	അനുവാകം 19 - ഔപസമ്യദിനേ യുപപ്രയോഗഃ.....	121
3.8.20	അനുവാകം 20 - യുപാനാം സ്ഥാനാദയഃ.....	122

3.8.21	അനുവാകം 21 - ചേതവ്യാഗ്നയാദേർവിശേഷഃ	125
3.8.22	അനുവാകം 22 - ഉക്ഥ്യാഖ്യേ ദിതീയേഹനി ബഹിഷ്ഠവമാനേ അശ്വസ്യോദ്രാത്യത്വം	127
3.8.23	അനുവാകം 23 - അശ്വ പര്യഗ്നപ്രയന്താനാം പശൂനാം നിയോജനം	128

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....134

3.9	തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ അശ്വമേധസ്യ ദിതീയ, തൃതീയാഹർവിധാനം.....	134
3.9.1	അനുവാകം 1 - അനുവാകേ അഷ്ടാദശിനാം ഗ്രാഭ്യാണാം	134
3.9.2	അനുവാകം 2 - ചാതുർമാസ്യപശൂനാം പ്രയോഗഃ	136
3.9.3	അനുവാകം 3 - രോഹിതാദീനാം പശൂനാം വപാഹോമസാഹിത്യം	138
3.9.4	അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ രഥയോജനാലംകാരാദയഃ	139
3.9.5	അനുവാകം 5 - ബ്രഹ്മോദ്യനാമകഃ ഹോത്യബ്രാഹ്മണോസ്സംവാദഃ	144
3.9.6	അനുവാകം 6 - അശ്വസ്യ മൂതോപചാരഃ സംജ്ഞാപനപ്രകാരഃ.....	147
3.9.7	അനുവാകം 7 - തത്ര മന്ത്രാഃ	149
3.9.8	അനുവാകം 8 - അശ്വമേധസ്യ തത്പശൂനാം ച പ്രശംസാ	152
3.9.9	അനുവാകം 9 - ഉത്തമേഹനി പ്രശവഃ	153
3.9.10	അനുവാകം 10 - മഹിമാഭിധാനൗ പ്രഹൗ	155
3.9.11	അനുവാകം 11 - ശരീരഹോമാഃ സിഷ്ടകൃദാദയശ്ച	156
3.9.12	അനുവാകം 12 - തദുഭയഹോമധ്യവർത്യശ്ചസ്തോമീയഹോമഃ ..	158
3.9.13	അനുവാകം 13 - സംവത്സരാനുഷ്ഠാനമിഷ്ടീനാം	160
3.9.14	അനുവാകം 14 - താസിഷ്ടിഷു ബ്രാഹ്മണരാജന്യയോർഗാനം ..	162
3.9.15	അനുവാകം 15 - അവഭൃഥഹോമവിശേഷഃ	164

3.9.16	അനുവാകം 16 - ഉപാകരണമന്ത്രവ്യാഖ്യാനാദിഃ	166
3.9.17	അനുവാകം 17 - അശ്വസ്യ രോഗാദിനിമിത്തം പ്രായശ്ചിത്തം..	168
3.9.18	അനുവാകം 18 - ബ്രഹ്മാദനാ ഉച്യന്തേ	170
3.9.19	അനുവാകം 19 - വിഭുതാദിഭിഃ ദാദശഭിർഗുണൈരശ്വമേധപ്രശംസാ	171
3.9.20	അനുവാകം 20 - അശ്വസംജ്ഞപനപ്രകാരഃ.....	174
3.9.21	അനുവാകം 21 - ഉത്തരവേദ്യുപവാപഃ.....	175
3.9.22	അനുവാകം 22 - ഋഷഭാലംഭഃ	177
3.9.23	അനുവാകം 23 - അശ്വാവയവേഷുപാസനം	178

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....185

3.10	തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - സാവിത്രിചയനം	185
------	--	-----

3.10.1	അനുവാകം 1 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	185
3.10.2	അനുവാകം 2 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	188
3.10.3	അനുവാകം 3 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	189
3.10.4	അനുവാകം 4 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	190
3.10.5	അനുവാകം 5 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	191
3.10.6	അനുവാകം 6 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	192
3.10.7	അനുവാകം 7 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	192

3.10.8 അനുവാകം 8 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	193
3.10.9 അനുവാകം 9 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	197
3.10.10 അനുവാകം 10 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	204
3.10.11 അനുവാകം 11 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ	208

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....215

3.11 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ - നാചികേതചയനം.....	215
3.11.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ ഇഷ്ടകോപധാനമന്ത്രാഃ	215
3.11.2 അനുവാകം 2 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	225
3.11.3 അനുവാകം 3 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	227
3.11.4 അനുവാകം 4 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	228
3.11.5 അനുവാകം 5 - ചതുർഭിരനുവാക്കൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി.....	229
3.11.6 അനുവാകം 6 - ഉപസ്ഥാനം	231
3.11.7 അനുവാകം 7 - നാചികേതബ്രാഹ്മണം തത്ര അഗ്നിദേവതോപാസനം.....	233
3.11.8 അനുവാകം 8 - നാചികേതോപാഖ്യാനം	235
3.11.9 അനുവാകം 9 - ചയനപ്രയോഗഃ	239
3.11.10 അനുവാകം 10 - തത്പ്രശംസാ	243

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം.....249

3.12 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ-
ചാതുർഹോത്രചയനം വൈശ്വസ്യജചയനം ച.....249

3.12.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ വൈശ്വസ്യജചയനാങ്ഗഭൂതാഃ
ദിവശ്ശേനയ ഇഷ്ടയഃ..... 249

3.12.2 അനുവാകം 2 - താസാം ബ്രാഹ്മണം.....250

3.12.3 അനുവാകം 3 - അപാഘാ നാമേഷ്ടയഃ.....258

3.12.4 അനുവാകം 4 - താസാം ബ്രാഹ്മണം261

3.12.5 അനുവാകം 5 - ചാതുർഹോത്രചയനം.....266

3.12.6 അനുവാകം 6 - വൈശ്വസ്യജചയന272

3.12.7 അനുവാകം 7 - വൈശ്വസ്യജചയന275

3.12.8 അനുവാകം 8 - വൈശ്വസ്യജചയന277

3.12.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മാ സദസ്യാസീനോ വൈശ്വസ്യജാൻ
വ്യാചഷ്ടേ.....279

Appendix (of expansions) 285

=====

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.7 തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ അച്ചിദ്രം കാന്ധം പ്രായശ്ചിത്തേന മന്ത്രൈശ്ച യജ്ഞച്ചിദ്രപുരണാദച്ചിദ്രമുച്യതേ

3.7.1 അനുവാകം 1 - ദർശപൂർണ്ണമാസേഷിവിഷയാണി കാന്തി ചിത്പ്രായശ്ചിത്താനി

T.B.3.7.1.1

സർവാൻ. വാ ഏഷോഗൗ കാമാൻ പ്രവേശയതി ।
യോ ധീനീനന്ധായ വ്രതമുപൈതി ।
സ യദനിഷ്ടാ പ്രയായാത് ।
അകാമപ്രീതാ ഏനം കാമാ നാനു പ്രയായുഃ ।
അതേജാ അവിര്യഃ സ്യാത് । സ ജുഹുയാത് ।
തുഭ്യം താ അങ്ഗിരസ്തഥ । വിശ്വാഃ സുക്ഷിതയഃ പൃഥക് ।
അഗ്നേ കാമായ യേമിര ഇതി ।
കാമാനേവാസ്മിൻ ദധാതി । 1 (10)

T.B.3.7.1.2

കാമപ്രീതാ ഏനം കാമാ അനുപ്രയാന്തി ।
തേജസാ വീര്യവാൻ ഭവതി ॥
സന്തതിർവാ ഏഷാ യജ്ഞസ്യ ।

യോ॑ ധ॒ഗ്നീ॑ന॒ന്യാ॒ധായ॑ പ്ര॒തമു॑പൈതി । സ യദു॑ദ്വായ॑തി ।
 വി॒ച്ഛി॑ത്തിരേ॒വാ॒സ്യ സാ॑ ॥ തം പ്രാഞ്ച॑മുദ്യത്യ ।
 മ॒ന॒സോ॑പതിഷ്ഠേത । മ॒നോ॑ വൈ പ്ര॒ജാ॑പതിഃ ।
 പ്രാ॒ജാ॑പത്യോ യജ॑ഞഃ । 2 (10)

T.B.3.7.1.3

മ॒ന॒സൈ॒വ യ॑ജ്ഞം സ॒ന്തനോ॑തി । ഭൂ॒രിത്യാ॑ഹ ।
 ഭൂ॒തോ വൈ പ്ര॒ജാ॑പതിഃ । ഭൂ॒തിമേ॑വോപൈതി ॥
 വി॒വാ ഏ॒ഷ ഇ॒ന്ദ്രി॒യേണ॑ വി॒ര്യേ॑ണർദ്ധ്യതേ ।
 യ॒സ്യാ-ഹി॑താഗ്നേ-ര॒ഗ്നിർപ॑ക്ഷായതി ।
 യാ॒വച്ഛ॑മ്യയാ പ്ര॒വിദ്ധ്യേ॑ത് । യദി॑ താവ॒ദപ॑ക്ഷായേത് ।
 തം സം॑ഭരേത് । ഇ॒ദം ത ഏ॒കം പ॒ര ഉ॒ത ഏ॒കം । 3 (10)

T.B.3.7.1.4

തൃ॒തീയേ॑ന ജ്യോതി॑ഷാ സം॑വിശസ്യ ।
 സം॑വേശ॒നസ്തു॑നുവൈ ചാരു॑രേധി ।
 പ്രി॒യേ ദേ॒വാനാം॑ പ॒രമേ॑ ജനി॒ത്ര ഇ॒തി ।
 ബ്ര॒ഹ്മണൈ॑വൈനം സം॑ഭരതി ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രായശ്ചി॑ത്തിഃ । യദി॑ പ॒രസ്ത॑രാമപക്ഷായേത് ।
 അ॒നുപ്ര॑യായാവസ്യേത് । സോ ഏ॒വ തതഃ॑ പ്രായശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 ഓ॒ഷധീ॑ർവാ ഏ॒തസ്യ॑ പ॒ശൂൻ പ॑യഃ പ്ര॒വിശ॑തി ।
 യ॒സ്യ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ അ॒പാ॑കൃ॒താ ധ॑യന്തി । 4 (10)

T.B.3.7.1.5

താൻ. യദ്ദുഹ്യാത് | യാതയാന്താ ഹവിഷാ യജേത |
 യന്ന ദുഹ്യാത് | യജ്ഞപരൂരന്തരിയാത് |
 വായവ്യാം യവാഗും നിർവപേത് |
 വായുർവൈ പയസഃ പ്രദാപയിതാ |
 സ ഏവാസൈ പയഃ പ്രദാപയതി | പയോ വാ ഓഷധയഃ |
 പയഃ പയഃ | പയസൈവാസൈ പയോഽവരുന്ധേ | **5 (10)**

T.B.3.7.1.6

അഥോത്തരസൈ ഹവിഷേ വർത്സാനപാകുര്യാത് |
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ||
 അന്യതരാൻ. വാ ഏഷ ദേവാൻ ഭാഗധേയേന വൃർദ്ധയതി |
 യേ യജമാനസ്യ സായം ഗൃഹമാഗച്ഛന്തി |
 യസ്യ സായം ദുഗ്ധം ഹവിരാർത്തിമാർച്ഛന്തി |
 ഇന്ദ്രായ പ്രീഹീന്നിരുപ്യോപവസേത് |
 പയോ വാ ഓഷധയഃ |
 പയ ഏവാർഭ്യ ഗൃഹീത്വാപവസതി |
 യത്പ്രാതഃ സ്യാത് | തച്ഛതം കൂര്യാത് | **6 (10)**

T.B.3.7.1.7

അഥേതര ഐന്ദ്രഃ പുരോധാശഃ സ്യാത് |
 ഇന്ദ്രിയേ ഏവാസൈ സമീചീ ദധാതി |
 പയോ വാ ഓഷധയഃ | പയഃ പയഃ |

പയ॑സൈ॒വാ॒സൈ॒ പ॒യോ॒ഽവ॒രു॒ന്ധേ॑ ।
 അ॒ഥോ॒ത്തര॑സൈ॒ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ॒നപാ॑കു॒ര്യാത്॑ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 ഉ॒ഭയാ॑ൻ. വാ ഏ॒ഷ ദേ॒വാൻ ഭാ॒ഗധേ॑യേ॒ന വൃ॑ർദ്ധ॒യതി॑ ।
 യേ യ॒ജമാ॑ന॒സ്യ സാ॒യശ്ച॑ പ്രാ॒തശ്ച॑ ഗൃ॒ഹമാ॑ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 യസ്യേ॒വാഭയ॑ഃ ഹ॒വിരാർ॑ത്തിമാർച്ഛ॒ന്തി । 7 (10)

T.B.3.7.1.8

ഐ॒ന്ദ്രം പ॒ഞ്ചശ॑രാ॒വമോ॑ദനം നിർവ॑പേത് ।
 അ॒ഗ്നിം ദേ॒വതാ॑നാം പ്ര॒ഥമം॑ ധ്വജേ॑ത് ।
 അ॒ഗ്നിമു॑വാ ഏ॒വ ദേ॒വതാഃ॑ പ്രീ॒ണാതി॑ ।
 അ॒ഗ്നിം വാ॑ അ॒ന്വന്യാ॑ ദേ॒വതാഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്രമ॒ന്വന്യാഃ॑ ।
 താ ഏ॒വോ॒ഭയീഃ॑ പ്രീ॒ണാതി॑ । പ॒യോ വാ॑ ഓ॒ഷധ॑യഃ ।
 പ॒യഃ പ॒യഃ॑ । പ॒യസൈ॒വാ॒സൈ॒ പ॒യോ॒ഽവ॒രു॒ന്ധേ॑ ।
 അ॒ഥോ॒ത്തര॑സൈ॒ ഹ॒വിഷേ॑ വ॒ഥ്സാ॒നപാ॑കു॒ര്യാത്॑ । 8 (10)

T.B.3.7.1.9

സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 അർ॒ദ്ധോ വാ॑ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞ॑സ്യ മീ॒യതേ॑ ।
 യ॒സ്യ വ്ര॑ത്യേ॒ഹൻ പ॑ത്ന॒നാലം॑ഭു॒കാ ഭ॑വ॒തി ।
 താമ॑പ॒രുദ്ധ്യ॑ യ॒ജേത॑ । സർവേ॑ണ്ണൈ॒വ യ॒ജ്ഞേ॑ന യ॒ജതേ॑ ।
 താമി॑ഷ്ടോ॒പഹ॑യേത । അ॒മൃഹ॑മ॒സ്തി । സാ॒ താം । ദൃൗ॒രഹം॑ ।

പൃഥ്വിവീ ത്വം () । സാമാഹം । ഋക്തം । താവേഹി സംഭവാവ ।
 സഹ രേതോ ദധാവഹൈ । പുഷ്ടേ പുത്രായ വേത്തവൈ ।
 രായസ്പോഷായ സുപ്രജാസ്തായ സുവീര്യായേതി ।
 അർദ്ധ ഏവൈനാമുപഹയതേ ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥ 9 (18)

(ദധാതി - യജ്ഞ - ഉത ഏകം - ധയന്തി - രുന്ധേ -
 കുര്യാ-ദാർഘ-ത്വപാകുര്യാത്-പൃഥ്വിവീ ത്വമഷ്ടൗ ച) (A1)

Special Korvai

(സർവാൻ വി വൈ യദി പരസ്മരാമോഷധീരൻ
 യതരാന്യുഭയാനർദ്ധോ വൈ)

3.7.2 അനുവാകം 2 -അഗ്നിഹോത്രസാംനായുസാധാരണാനി പ്രായശ്ചിത്താനി

T.B.3.7.2.1

യദിഃഷണ്ണേന ജുഹുയാത് ।
 അപ്രജാ അപശൂർ യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദനായതനേ നിനയേത് । അനായതനസ്ത്യാത് ।
 പ്രാജാപത്യയർചാ വല്പീകവപായാമവനയേത് ।
 പ്രാജാപത്യോ വൈ വല്പീകഃ । യജ്ഞഃ പ്രജാപതിഃ ।
 പ്രജാപതാവേവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।
 ഭൂരിത്യാഹ । ഭൂതോ വൈ പ്രജാപതിഃ । 10 (10)

T.B.3.7.2.2

ഭൃതിമേവോപൈതി । തത് കൃതാ ।
 അന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ. ഹോതവ്യം ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥
 യത്കീടാവപന്നേന ജുഹുയാത് ।
 അപ്രജാ അപശൂർ യജമാനഃ സ്യാത് ।
 യദനായതനേ നിനയേത് । അനായതനഃ സ്യാത് ।
 മദ്ധ്യമേന പർണേന ദ്യാവാപൃഥിവ്യയർചാഽന്തഃപരിധി
 നിനയേത് ।
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോ-രേവൈനത്-പ്രതിഷ്ഠാപയതി । 11 (10)

T.B.3.7.2.3

തത്കൃതാ । അന്യാം ദുഗ്ധാ പുനർ. ഹോതവ്യം ।
 സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ॥ യദവവൃഷ്ടേന ജുഹുയാത് ।
 അപരൂപ-മസ്യാത്മ-ഞ്ജായേത ।
 കിലാസോ വാ സ്യാദർശസോ വാ । യത് പ്രത്യേയാത് ।
 യജ്ഞം വിച്ഛിന്ദ്യാത് । സ ജുഹുയാത് ।
 മിത്രോ ജനാൻ കല്പയതി പ്രജാനന് । 12 (10)

T.B.3.7.2.4

മിത്രോ ദാധാര പൃഥിവീമൃത ദ്യാം ।
 മിത്രഃ കൃഷ്ടീരനിമിഷാ ഽഭിച്ഛേ ।

സ॒ത്യാ॒യ ഹ॒വ്യം ഘൃ॒തവ॑ജ്ജുഹോ॒തേതി॑ ।
 മി॒ത്രേ॒ണൈ॒വൈന॑ത് ക॒ല്പ॒യതി॑ । തത്കൃ॒ത്വാ ।
 അ॒ന്യാം ദു॒ഗ്ധാ॒ പുന॑ർ. ഹോ॒തവ്യം॑ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 യത് പൂ॒ർവ॑സ്യമാഹു॒ത്യാഃ ഹു॒തായാ॑-മു॒ത്തരാ॑ഃ ഹു॒തിഃ
 സ്തേ॒ന്തേ॑ ॥

ദി॒പാദ്ഭിഃ॑ പ॒ശുഭി॑ർ യജമാ॒നോ വ്യു॑ദ്ധ്യേ॒ത ।
 യദു॒ത്തര॑യാ॒ ഽഭി॑ജുഹു॒യാത് ॥ 13 (10)

T.B.3.7.2.5

ച॒തുഷ്ഠാ॑ദ്ഭിഃ॑ പ॒ശുഭി॑ർ യജമാ॒നോ വ്യു॑ദ്ധ്യേ॒ത ।
 യ॒ത്ര വേ॑ത്ഥ॒ വന॑സ്തേ॒ദേ॒വാ॒നാം ഗു॒ഹ്യാ നാ॑മാ॒നി ।
 ത॒ത്ര ഹ॒വ്യാനി॑ ഗാമ॒യേതി॑ വാ॒നസ്ത॑ത്യു॒ർചാ സ॒മീധ॑മാ॒ധായ॑ ।
 തു॒ഷ്ഠീമേ॒വ പുന॑ർ ജുഹു॒യാത് ॥
 വ॒നസ്ത॑തി॒ന്നൈ॒വ യ॒ജ്ഞ॑സ്യാർ॒താം ചാ॒നാർ॒താം ചാ॒ഹുതീ॑
 വി॒ദാ॒ധാര॑ ।

തത്കൃ॒ത്വാ । അ॒ന്യാം ദു॒ഗ്ധാ॒ പുന॑ർ. ഹോ॒തവ്യം॑ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॑ത്തിഃ ॥
 യത്പു॒രാ പ്ര॒യാജേ॑ഭ്യഃ പ്രാ॒ങ്.ഞഗാ॑രഃ സ്തേ॒ന്തേ॑ ॥
 അ॒ദ്ധ്യ॒ര്യവേ॑ ച യജമാ॒നായ॑ ചാ॒കഃ സ്യാ॑ത് ॥ 14 (10)

T.B.3.7.2.6

യദ് ദക്ഷിണാ । ബ്രഹ്മണേ ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് ।

യത് പ്രത്യക് ।

ഹോത്രേ ച പത്നീയൈ ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് ।

യദുദങ് ।

അഗ്നീധേ ച പശുഭ്യശ്ച യജമാനായ ചാകൗ സൃാത് ।

യദഭിജുഹുയാത് । രുദ്രോഽസ്യ പശൂൻ ഘാതുകഃ സൃാത് ।

യന്നാഭി ജുഹുയാത് । അശാന്തഃ പ്രഹ്നിയേത ॥ 15 (10)

T.B.3.7.2.7

സ്രുവസ്യ ബുദ്ധ്വേനാഭി നിദദ്ധ്യാത് ।

മാ തമോ മാ യജ്ഞസ്തഥാ യജമാനസ്തഥാ ।

നമസ്തേ അസ്തായതേ ।

നമോ രുദ്ര പരായതേ । നമോ യത്ര നിഷീദസി ।

അമും മാ ഹിഽസീരമും മാ ഹിഽസീരിതി യേന സ്തന്ദേത് ॥

തം പ്രഹരേത് । സഹസ്രശൃങ്ഗോ വൃഷഭോ ജാതവേദാഃ ।

സ്തോമപൃഷ്ഠോ ഘൃതവാൻ മ്സുപ്രതീകഃ ।

മാ നോ ഹാസീന്മേത്ഥിതോ (ഹാസീർമേത്ഥിതോ) നേത്താ

ജഹാമ () ।

ഗോപോഷം നോ വീരപോഷം ച യച്ഛേതി ।

ബ്രഹ്മണൈവൈനം പ്രഹരതി ।

സൈവ തതഃ പ്രായശ്ചിത്തിഃ || 16 (13)

(വൈ പ്രജാപതിഃ - സ്ഥാപയതി - പ്രജാനൻ -
നഭിജുഹുയാഥ്-സ്യാദ്-ധ്രിയേത-ജഹാമ ത്രിണീ ച) (A2)

Special Korvai

(യദിഃ ഷണ്ണേന പ്രാജാപത്യയാ യത് കീടാ മദ്ധ്യമേന
യദവവൃഷ്ടേന യത് പൂർവസ്യാം യത് പൂരാ പ്രയാജേഭ്യഃ
പ്രങ്ഗാരോ യദ് ദക്ഷിണാ യത് പ്രത്യഗ്യദുദങ്ങ്)

3.7.3 അനുവാകം 3 -മുഖ്യാഗ്നുസംഭവേനുകല്പാഃ ഹോമാധാരാഃ

T.B.3.7.3.1

വി വാ ഏഷ ഇന്ദ്രിയേണ വീര്യേണർദ്ധ്യതേ ।
യസ്യാഹിതാഗ്നേ-രഗ്നിർമഥ്യമാനോ ന ജായതേ ।
യത്രാനൃം പശ്യേത് । തത ആഹുത്യ ഹോതവ്യം ।
അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച് ഹുതം ഭവതി ॥
യദ്യന്തം ന വിന്ദേത് । അജായാച് ഹോതവ്യം ।
ആഗ്നേയീ വാ ഏഷാ । യദജാ ।
അഗ്നാവേവാസ്യാ-ഗ്നിഹോത്രച് ഹുതം ഭവതി । 17 (10)

T.B.3.7.3.2

അജസ്യ തു നാശ്ഠീയാത് । യദജസ്യാശ്ഠീയാത് ।
യാമേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
താമദ്യാത് । തസ്മാദജസ്യ നാശ്യം ॥ യദൃജാം ന വിന്ദേത് ।

ബ്രാഹ്മണസ്യ ദക്ഷിണേ ഹസ്തേ ഹോതവ്യം ।
 ഏഷ വാ അഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ । യദ്ബ്രാഹ്മണം ।
 അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച് ഹുതം ഭവതി । 18 (10)

T.B.3.7.3.3

ബ്രാഹ്മണം തു വസത്യേ നാപരുന്ധാത് ।
 യദ്ബ്രാഹ്മണം വസത്യാ അപരുന്ധാത് ।
 യസ്മിന്നേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
 തം ഭാഗധേയേന വൃർദ്ധയേത് ।
 തസ്മാദ് ബ്രാഹ്മണോ വസത്യേ നാപരുദ്ധഃ ॥
 യദി ബ്രാഹ്മണം ന വിന്ദേത് । ദർഭസ്മഞ്ചേ ഹോതവ്യം ।
 അഗ്നിവാൻ. വൈ ദർഭസ്മഞ്ചഃ ।
 അഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രച് ഹുതം ഭവതി ।
 ദർഭാഽസ്മു നാദ്ധ്യാസീത । 19 (10)

T.B.3.7.3.4

യദ് ദർഭാനദ്ധ്യാസീത । യാമേവാഗ്നാവഹുതിം ജുഹുയാത് ।
 താമദ്ധ്യാസീത । തസ്മാദ്ദർഭാ നാദ്ധ്യാസീതവ്യാഃ ॥
 യദി ദർഭാന വിന്ദേത് । അഹ്സു ഹോതവ്യം ।
 ആപോ വൈ സർവാ ദേവതാഃ ।
 ദേവതാസ്വേ-വാസ്യാഗ്നിഹോത്രച് ഹുതം ഭവതി ।
 ആപസ്മു ന പരിചക്ഷീത । യദാപഃ പരിചക്ഷീത । 20 (10)

T.B.3.7.3.5

യാ-മേവാഹ്യാഹുതിം ജുഹുയാത് | താം പരിചക്ഷീത |
 തസ്മാദാപോ ന പരിചക്ഷ്യാഃ ||
 മേദ്ധ്യം ച വാ ഏതസ്മാമേദ്ധ്യം ച തനുവൗ സച്സ്യജ്യന്തേ |
 യസ്മാഹിതാഗ്നേ-രന്യൈരഗ്നിഭി-രഗ്നയഃ സച്സ്യജ്യന്തേ |
 അഗ്നയേ വിവിചയേ പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് |
 മേദ്ധ്യം ചൈവാസ്മാമേദ്ധ്യം ച തനുവൗ വ്യാവർതയതി ||
 അഗ്നയേ വ്രതപതയേ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപേത് |
 അഗ്നിമേവ വ്രതപതിഃ സ്വേന ഭാഗധേയേ-നോപധാവതി |
 സ ഏവൈനം വ്രതമാലംഭയതി || 21 (10)

T.B.3.7.3.6

ഗർഭഃ സ്രവന്തമഗദമകഃ | അഗ്നിരിന്ദ്രസ്ത്വഷ്ടാ ബൃഹസ്സതിഃ |
 പൃഥ്വിവ്യാ-മവചുശ്ചോതൈതത് |
 നാഭിപ്രാപ്തോതി നിർഘൃതിം പരാചൈഃ |
 രേതോ വാ ഏതദാജിനമാഹിതാഗ്നേഃ |
 യദഗ്നിഹോത്രം | തദ്യഥ്സ്രവേത് |
 രേതോഽസ്യ വാജിനഃ സ്രവേത് |
 ഗർഭഃ സ്രവന്തമഗദമകരിത്യാഹ |
 രേത ഏവാസ്മിൻ വാജിനം ദധാതി || 22 (10)

T.B.3.7.3.7

അഗ്നിരിത്യാഹ | അഗ്നിർവൈ രേതോധാഃ |
 രേത ഏവ തദ്ദധാതി | ഇന്ദ്ര ഇത്യാഹ |
 ഇന്ദ്രിയമേവാസ്മിൻ ദധാതി | ത്വഷ്ടേത്യാഹ |
 ത്വഷ്ടാ വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാഴ് രൂപകൃത് |
 രൂപമേവ പശുഷു ദധാതി | ബൃഹസ്പതിരിത്യാഹ |
 ബ്രഹ്മ വൈ ദേവാനാം ബൃഹസ്പതിഃ () |
 ബ്രഹ്മണൈവാസ്മൈ പ്രജാഃ പ്രജനയതി ||
 പൃഥിവ്യാ-മവചുശ്ചോതൈ-ദിത്യാഹ |
 അസ്യ-മേവൈനത് പ്രതിഷ്ഠാപയതി ||
 നാഭിപ്രാപ്തോതി നിർ.ഋതിം പരാചൈരിത്യാഹ |
 രക്ഷസാമപഹന്തേ || 23 (15)

(അജാഗ്നാവേവാസ്യാഗ്നിഹോത്രേ ഹൃതം ഭവതി - ഭവ -
 ത്യാസീത - പരിചക്ഷീത - ലംഭയതി - ദധാതി -
 ദേവാനാം ബൃഹസ്പതിഃ പഞ്ച ച) (A3)

Special Korvai

(വി വൈ യദ് യന്മജായാം ബ്രാഹ്മണസ്യ
 ദർഭസ്മംബേസ്മു ഹോതവ്യം)

3.7.4 അനുവാകം 4 - ഐഷികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.4.1

യാഃ പുരസ്താത് പ്രസ്രവന്തി । ഉപരിഷ്ടാമ് സർവത്ശ്ച യാഃ ।
 താഭീ രശ്മിപവിത്രാഭിഃ । ശ്രദ്ധാം യജ്ഞമാരഭേ ॥
 ദേവാ ഗാതുവിദഃ । ഗാതും യജ്ഞായ വിനത ।
 മനസസ്സതിനാ ദേവേന । വാതാദ് യജ്ഞഃ പ്രയുജ്യതാം ॥
 തൃതീയസ്യേ ദിവഃ । ഗായത്രിയാ സോമ ആഭ്യുതഃ । **24 (10)**

T.B.3.7.4.2

സോമപീമായ സംനയിതും । വകല-മന്തരമാദഭേ ॥
 ആപോ ദേവീഃ ശുദ്ധാഃ സ്ഥ । ഇമാ പാത്രാണി ശുന്ധത ।
 ഉപാതക്യാ യ ദേവാനാം । പർണവലമുത ശുന്ധത ॥
 പയോ ഗൃഹേഷു പയോ അഘ്നീയാസു ।
 പയോ വമ്സേഷു പയ ഇന്ദ്രായ ഹവിഷേ ധ്രിയസ്വ ।
 ഗായത്രി പർണവല്ലേന । പയഃ സോമം കരോത്ഥിമം ॥ **25 (10)**

T.B.3.7.4.3

അഗ്നിം ഗൃഹ്ണാമി സുരഥം യോ മയോഭ്യഃ ।
 യ ഉദ്യന്തമാരോഹതി സൂര്യമഹേ ।
 ആദിത്യം ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിരുത്തമം ।
 ശോ യജ്ഞായ രമതാം ദേവതാഭ്യഃ ॥
 വസൂൻ രുദ്രാനാദിത്യൻ । ഇന്ദ്രേണ സഹ ദേവതാഃ ।
 താഃ പൂർവഃ പരിഗൃഹ്ണാമി । സ്വ ആയതനേ മനീഷയാ ॥

ഇ॒മാമു॒ർജം॑ പ॒ഞ്ചദ॒ശീം ഋ॑ യേ പ്ര॒വിഷ്ടാഃ॑ ।
താ॒ന്വേ॒വാൻ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി പൂ॒ർവഃ॑ । 26 (10)

T.B.3.7.4.4

അ॒ഗ്നിർ. ഹ॒വ്യ॒വാ॒ധി॒ഹ താ॒നാവ॑ഹതു ।
പൗ॒ർണ॒മാ॒സ്യ॑ ഹ॒വിരി॒ദമേ॑ഷാം മ॒യി ।
ആ॒മാ॒വാ॒സ്യ॑ ഹ॒വിരി॒ദമേ॑ഷാം മ॒യി ॥ അ॒ന്തരാ॑ഗ്നീ പ॒ശവഃ॑ ।
ദേ॒വ॒സ്യ॑സ॒ദ-മാ॑ഗമൻ ।
താൻ പൂ॒ർവഃ॑ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥
ഇ॒ഹ പ്ര॒ജാ വി॒ശ്വരൂ॑പാ ര॒മന്താം॑ ।
അ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തിമഭി സം॒വസാ॑നാഃ ।
താഃ പൂ॒ർവഃ॑ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । 27 (10)

T.B.3.7.4.5

സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥
ഇ॒ഹ പ॒ശവോ॑ വി॒ശ്വരൂ॑പാ ര॒മന്താം॑ ।
അ॒ഗ്നിം ഗൃ॒ഹപ॑തിമഭി സം॒വസാ॑നാഃ ।
താൻ പൂ॒ർവഃ॑ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി ।
സ്വ ആ॒യത॑നേ മ॒നീഷ॑യാ ॥ അ॒യം പി॑ത്യു॒ണാമ॒ഗ്നിഃ॑ ।
അ॒വാ॒ധ്വം॒വ്യാ പി॑ത്യു॒ഭ്യ ആ॑ ।
തം പൂ॒ർവഃ॑ പ॒രിഗൃ॑ഹ്ണാമി । അ॒വിഷം॑ നഃ പി॒തും ക॑രത് ॥
അ॒ജ॒സ്രം താ॑യ് സ॒ഭാപാ॑ലാഃ । 28 (10)

T.B.3.7.4.6

விஜயதாஸ்ய ஸமிந்யதா஑் । அஸௌ டீராய் மே ஸட்ய ।
 விஜிதௌ ஸரதஃஸத஑் ॥ அந்நமாஸஸமீய஑் ।
 அடீஹராணி ஸரதஃஸத஑் । ஆவஸமே ஸ்ரீய஑் மத்ர஑் ।
 அஹிர்ஸுஹீயௌ நியஹ்நு ॥ இடமஹமஹிஜ்யேஷ்டயஃ ।
 வஸுட்யௌ யஜ்ஞ஑் ப்ரப்ரவீமி ।
 இடமஹமித்ரஜ்யேஷ்டயஃ । **29 (10)**

T.B.3.7.4.7

ருடேட்யௌ யஜ்ஞ஑் ப்ரப்ரவீமி । இடமஹம் 'வருணஜ்யேஷ்டயஃ ।
 ஆடீத்யேட்யௌ யஜ்ஞ஑் ப்ரப்ரவீமி ॥ பயஸ்யதீரோஷயயஃ ।
 பயஸ்யடீருயா஑் பயஃ । அபா஑் பயஸௌ யத்'பயஃ ।
 தௌ மாமித்ர ஸய்ஸ்யஜ ॥
 அஸௌ ப்ரதபதௌ ப்ரத஑் ஑ரிஷ்யாமி ।
 தஹ்நகேய஑் தநௌ ரா஑்யதா஑் ।
 வாயௌ ப்ரதபத ஆடீத்ய ப்ரதபதௌ । **30 (10)**

T.B.3.7.4.8

ப்ரதாநா஑் 'ப்ரதபதௌ ப்ரத஑் ஑ரிஷ்யாமி ।
 தஹ்நகேய஑் தநௌ ரா஑்யதா஑் ॥
 இமா஑் ப்ரா஑ீமூடீ஑ீ । இஷ்மூர்ஜமடீ ஸய்ஸ்யதா஑் ।
 ஸஹுபர்ணாமஸுஷ்டா஑்ர஑் । ஹராமி பஸுபாமஹ஑் ॥

യത്കൃഷ്ണാ¹ രൂപം കൃതാ² । പ്രാവിശസ്താം³ വനസ്സതീൻ⁴ ।
 തതസ്താമേകവിഷ്ണുതിയാ⁵ ।
 സംഭരാമി സുസംഭൃതാ⁶ ॥ 31 (10)

T.B.3.7.4.9

തൃീൻ പരിധീഷ്ണിസ്രഃ സമിധഃ¹ ।
 യജ്ഞായുരനു സംചരാൻ² । ഉപവേഷം മേക്ഷണം ധൃഷ്ടിം³ ।
 സംഭരാമി സുസംഭൃതാ⁴ ॥ യാ ജാതാ ഓഷധയഃ⁵ ।
 ദേവേഭ്യ സ്ത്രിയുഗം പുരാ⁶ । താസാം പർവ്വ രാദ്ധ്യാസം ।
 പരിസ്തരമാഹരൻ⁷ ॥ അപാം മേദ്ധ്യം യജ്ഞിയം⁸ ।
 സദേവഃ ശിവമസ്തു മേ । 32 (10)

T.B.3.7.4.10

ആച്ഛേത്താ വോ മാ രിഷം¹ । ജീവാന്വി ശരദഃശതം² ॥
 അപരിമിതാനാം പരിമിതാഃ³ । സംനഹ്യേ സുകൃതായ കം⁴ ।
 ഏനോ മാ നിഗാം കതമച്ഛനാഹം⁵ ।
 പുനരുത്ഥായ ബഹുലാ ഭവന്തു⁶ ॥
 സകൃദാച്ഛിന്നം ബർഹിരൂർണാമൃദു⁷ ।
 സ്യോനം പിതൃഭ്യസ്താ ഭരാമൃഹം⁸ ।
 അസ്മിൻ മ്സീദന്തു മേ പിതരഃ സോമ്യാഃ⁹ ।
 പിതാമഹാഃ പ്രപിതാമഹാശ്ചാനുഗൈഃ സഹ ॥ 33 (10)

T.B.3.7.4.11

ത്രിവൃത് പലാശേ ദർഭഃ | ഇയാൻ പ്രാദേശസ്മിതഃ |
 യജ്ഞേ പവിത്രം പോത്യതമം | പയോ ഹവ്യം കരോതു മേ ||
 ഇമൗ പ്രാണാപാനൗ | യജ്ഞസ്യാങ്ഗാനി സർവശഃ |
 ആപ്യായയന്തൗ സംചരതാം | പവിത്രേ ഹവ്യശോധനേ ||
 പവിത്രേ സ്ഥോ വൈഷ്ണവീ |
 വായുർവാം മനസാ പുനാതു || 34 (10)

T.B.3.7.4.12

അയം പ്രാണശ്ചാപാനശ്ച | യജമാന-മപിഗച്ഛതാം |
 യജ്ഞേ ഹൃദൃതാം പോതാരൗ | പവിത്രേ ഹവ്യശോധനേ ||
 ത്വയാ വേദിം ഹിവിദുഃ പൃഥിവീം |
 ത്വയാ യജ്ഞോ ജായതേ വിശ്വാദാനിഃ |
 അച്ഛിദ്രം യജ്ഞമന്യേഷി വിദാൻ |
 ത്വയാ ഹോതാ സന്തനോത്യർദ്ധമാസാൻ ||
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശോഽസി തന്തൂനാം |
 പവിത്രേണ സഹാഗഹി | 35 (10)

T.B.3.7.4.13

ശിവേയഃ രജജുരഭിധാനീ | അഷ്ഠിയാമുപസേവതാം ||
 അപ്രസ്രുസായ യജ്ഞസ്യ | ഉഖേ ഉപദയാമൃഹം |
 പശുഭിഃ സംനീതം ബിഭൃതാം | ഇന്ദ്രായ ശൂതം ദധി ||

ഉപവേഷോഽസി യജ്ഞായ । ത്വാം പരിവേഷ-മധാരയന് ।
ഇന്ദ്രായ ഹവിഃ കൃണ്വന്തഃ ।

ശിവഃ ശശോ ഭവാസി നഃ ॥ 36 (10)

T.B.3.7.4.14

അമൃതം ദേവപാത്രം । യജ്ഞസ്യായുഷി പ്രയുജ്യതാം ।
തിരഃപവിത്ര-മതിനീതാഃ । ആപോ ധാരയ മാതിഗുഃ ॥
ദേവേന സവിത്രോത്പുതാഃ । വസോഃ സൂര്യസ്യ രശ്മിഭിഃ ।
ഗാം ദോഹപവിത്രേ രജ്ജും । സർവാ പാത്രാണി ശുന്ധത ॥
ഏതാ ആചരന്തി മധുമദ്ഭുഹാനാഃ ।
പ്രജാവതീർ യശസോ വിശ്വരൂപാഃ ॥ 37(10)

T.B.3.7.4.15

ബഹവീർ ഭവന്തീ-രുപജായമാനാഃ ।
ഇഹ വ ഇന്ദ്രോ രമയതു ഗാവഃ ॥ പൃഷ്ഠാ സ്ഥ ॥
അയക്ഷ്മാ വഃ പ്രജയാ സൗസൃജാമി ।
രായസോഷേണ ബഹുലാ ഭവന്തീഃ ।
ഊർജം പയഃ പിന്വമാനാ ഘൃതം ച ।
ജീവോ ജീവന്തീരുപ വഃ സദേയം ॥
ദ്യൗശ്ചേമം യജ്ഞം പൃഥിവീ ച സംഭുഹാതാം ।
ധാതാ സോമേന സഹ വാതേന വായുഃ ।
യജമാനായ ദ്രവിണം ദധാതു ॥ 38 (10)

T.B.3.7.4.16

ഉ॒മ്സം॑ ദു॒ഹന്തി॑ ക॒ലശം॑ ച॒തുർബിലം॑ ।
 ഇ॒ഡാം॑ ദേ॒വീം മ॒ധു॒മതീ॑ഽ സു॒വർവി॑ദം ।
 തദി॒ന്ദ്രാഗ്നീ॑ ജി॒ന്വത॑ഽ സു॒ന്യതാ॑വത് ।
 തദ് യ॒ജമാ॑ന-മ॒മൃത॑ത്വേ ദ॒ധാതു॑ ॥
 കാ॒മധു॑ക്ഷഃ പ്ര॒ണോ ബ്ര॑ഹ്മ॒ഹി । ഇ॒ന്ദ്രായ॑ ഹ॒വിരി॑ന്ദ്രിയം ॥
 അ॒മൃം യ॒സ്യാം ദേ॒വാനാം॑ । മ॒നുഷ്യാ॑ണാം പ॒യോ ഹി॑തം ॥
 ബ॒ഹു ദു॒ഗ്ധീ॒ന്ദ്രായ॑ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ ।
 ഹ॒വ്യ-മാ॑പ്യാ॒യതാം॑ പു॒നഃ । 39 (10)

T.B.3.7.4.17

വ॒മ്സേഭ്യോ॑ മ॒നുഷ്യ॑ഭ്യഃ । പു॒നർഭോ॑ഹായ ക॒ല്പതാം॑ ॥
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യ സ॒ന്തതി॑രസി ।
 യ॒ജ്ഞ॑സ്യ ത്വാ സ॒ന്തതി॑മനു-സ॒ന്തനോ॑മി ॥
 അ॒ദസ്ത॑മസി വി॒ഷ്ണവേ॑ ത്വാ ।
 യ॒ജ്ഞാ॑യാപി ദ॒ധാമൃ॑ഹം । അ॒ദി॒രരി॑ക്തേന പാ॒ത്രേണ॑ ।
 യാഃ പു॒താഃ പ॒രിശേ॑രതേ ॥ അ॒യം പ॒യഃ സോ॑മം കൃ॒ത്വാ ।
 സ്വാം യോ॑നി-മ॒പിഗ॑ച്ഛതു । 40 (10)

T.B.3.7.4.18

പ॒ർണ॒വ॒ക്ത്രഃ॑ പ॒വിത്രം॑ । സൗ॒മ്യഃ സോ॑മാ॒ദ്ധി നി॑ർമി॒തഃ ॥
 ഇ॒മൗ പ॒ർണം ച॑ ദ॒ർഭം ച॑ । ദേ॒വാനാ॑ഽ ഹ॒വ്യശോ॑ധ॒നൗ ।

പ്രാ॒തർവേ॒ഷായ॑ ഗോ॒പായ॑ । വി॒ഷ്ണോ॑ ഹ॒വ്യഃ॑ ഹി ര॒ക്ഷ॑സി ॥
 ഉ॒ഭാവ॑ഗ്നീ ഉ॒പസ്തൃ॑ണതേ । ദേ॒വതാ॑ ഉ॒പവ॑സന്തു മേ ।
 അ॒ഹം ഗ്രാ॒മ്യാ-നു॑പവസാമി ।
 മ॒ഹ്യം ഗോ॒പത॑യേ പശു॒ൻ () ॥ 41 (10)

[ആഭ്യ॑ത - ഇ॒മം - ഗൃ॑ഹ്ണാമി പൂ॒ർവ - സ്താഃ॑ പൂ॒ർവഃ
 പരി॑ഗൃഹ്ണാമി - സഭാ॒പാലാ॑ - ഇ॒ന്ദ്രജ്യേഷ്ഠ॑ഭ്യ - ആദി॑ത്യ
 വ്ര॒തപ॑തേ - സു॒സംഭൃ॑താ - മേ - സ॒ഹ - പു॑നാതു - ഗ॒ഹി
 - നോ - വി॒ശ്വരൂ॑പാ - ദധാ॒തു - പു॑നർ - ഗച്ഛ॑തു -
 പശു॒ൻ ()] (A4)

Special Korvai

യാഃ പു॒രസ്താ॑ദി॒മാമൂ॑ർജമി॒ഹ പ്ര॒ജാ ഇ॒ഹ പ॒ശവോ॑ഽയം
 പി॒തൃണാ॑മ॒ഗ്നിഃ

3.7.5 അനുവാകം 5 - ഐഷ്ടികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.5.1

ദേ॒വാ ദേ॒വേഷു॑ പരാ॒ക്രമ॑ദ്ധാം । പ്ര॒ഥ॒മാ ദി॒തീയേ॑ഷു ।
 ദി॒തീയാ॑സ്തൃ॒തീയേ॑ഷു । ത്രി॒രേകാ॑ദ॒ശാ ഇ॒ഹ മാ॑ഽവത ।
 ഇ॒ദം ശ॑കേ॒യം യദി॒ദം ക॒രോമി॑ । ആ॒ത്മാ ക॒രോത്യാ॑ത്മനേ ॥
 ഇ॒ദം ക॒രിഷ്യേ॑ ദേ॒ഷജം॑ । ഇ॒ദം മേ॑ വി॒ശ്വദേ॑ഷജാ ।

അശി॑നാ പ്രാ॒വതം യു॒വം ॥

ഇ॒ദമഹ॑ ങ് സേനാ॒യാ അഭീ॑ത്വ॒രൈ ॥ 42 (10)

T.B.3.7.5.2

മുഖ॑മപോഹാമി ॥ സൂ॒ര്യജ്യോതി॑ർ വിഭാ॒ഹി ।

മഹ॑ത ഇ॒ന്ദ്രിയാ॑യ ॥ ആ॒പ്യാതാം ഫൃ॒തയോ॑നിഃ ।

അ॒ഗ്നിർ. ഹ॒വ്യാഽനു॑മന്യതാം । ഖമ॑ഷ്വ തച॑മഷ്വ ।

സൂ॒രൂപം ത്വാ॑ വസു॒വിഭം । പശു॑നാം തേജ॒സാ ।

അ॒ഗ്നയേ॑ ജുഷ്ട॒മഭി॑ഘോരയാമി ॥

സ്യോ॒നം തേ॑ സ॒ദനം॑ കരോമി ॥ 43 (10)

T.B.3.7.5.3

ഫൃ॒തസ്യ॑ ധാ॒രയാ॑ സു॒ശേവം॑ കല്പ॒യാമി ॥

തസ്മി॑ൻ മ്സീ॒ദാമൃ॑തേ പ്രതി॒തിഷു॑ ।

പ്രീ॒ഹീണാം॑ മേ॒ധ സു॑മ॒നസ്യ॑മാനഃ ॥

ആർ॒ദ്രഃ പ്ര॑ഥ॒സ്തൂർ ഭു॑വ॒നസ്യ॑ ഗോ॒പാഃ ।

ശൃ॒ത ഉ॑മ്സ്താ॒തി ജ॑നി॒താ മതീ॑നാം ॥

യസ്മൈ॑ ആ॒ത്മാ പ॒ശുഷു॑ പ്ര॒വിഷ്ടഃ॑ ।

ദേ॒വാനാം॑ വി॒ഷ്ടാമ॑നു യോ വി॒തസ്ഥേ॑ ।

ആ॒ത്മ॒ന്മാൻ മ്സോ॑മ ഫൃ॒തവാ॑ൻ. ഹി ഭൂ॒ത്വാ ।

ദേ॒വാൻ ഗച്ഛ॑ സു॒വർവി॑ന്ദ യജ॑മാനായ മഹ്യം ॥

ഇ॒രാ ഭൂ॑തിഃ പൃ॒ഥിവ്യേ॑ രസോ॒ മോത്ക്ര॑മീത് ॥ 44 (10)

T.B.3.7.5.4

ദേ॒വാഃ പി॒തരഃ॑ പി॒തരോ॑ ദേ॒വാഃ ।
 യോ॑ഹ॒മസി॑ സ॒ സൻ॑. യ॒ജേ । യ॒സ്യാ॑സി॒ ന ത॒മന്തരേ॑മി ।
 സ്വ॑മ॒ ഇഷ്ടം॑ സ്വ॑മ॒ ദത്തം॑ । സ്വ॑മ॒ പൃ॒തഃ സ്വ॑മ॒ ശ്രാ॒ന്തം ।
 സ്വ॑മ് ഹൃ॒തം । ത॒സ്യ മേ॒ഗ്നിരു॑പ॒ദൃഷ്ടാ॑ ।
 വാ॒യുരു॑പ॒ശ്രോ॒താ । ആ॒ദിത്യോ॑ഽനു॒ഖ്യാ॒താ ।
 ദൃ॒ൌ പി॒താ । 45 (10)

T.B.3.7.5.5

പൃ॒ഥി॒വീ മാ॒താ । പ്ര॒ജാപ॑തിർ ബ॒ന്ധുഃ ।
 യ ഏ॒വാസി॑ സ॒ സൻ॑. യ॒ജേ ॥
 മാ ദേ॒ർമാ സം॑വി॒ക്ഥാ മാ॒ ത്വാ ഹി॑ഷ്സി॒ഷം ।
 മാ തേ॒ തേജോ॑ഽപ॒ക്രമീ॑ത് । ദ॒രത॑മു॒ദ്ധരേ॑-മനു॒ഷിഞ്ച॑ ।
 അ॒വദാ॑നാനി തേ പ്ര॒ത്യവ॑ദാ॒സ്യാമി॑ ।
 നമ॑സ്തേ അ॒സ്തു മാ മാ॑ ഹി॒ഷ്സീഃ ॥
 യദ॑വദാ॒നാനി॑ തേ॒വദ॑ന് ।
 വി॒ലോ॒മാകാ॑ർഷ॒മാത്മ॑നഃ । 46 (10)

T.B.3.7.5.6

ആ॒ജ്യേന॑ പ്ര॒ത്യന॑ജ്ജ്യേ॒നത് । ത॒ത്ത ആ॑പ്യാ॒യതാം॑ പു॒നഃ ॥
 അ॒ജ്യായോ॑ യവ॒മാത്രാ॑ത് ।
 ആ॒വ്യാധാ॑ത് കൃ॒ത്യതാ॑മി॒ദം । മാ രൂ॑രൂ॒പാമ॑ യ॒ജ്ഞസ്യ॑ ।

ശുദ്ധഃ സിഷ്ടമിദം ഹവിഃ || മന്നുനാ ദൃഷ്ടാം ഘൃതപദീം ।
 മിത്രാവരുണസമീരിതാം । ദക്ഷിണാർദ്ധാ-ദസംഭിന്ദന് ।
 അവദ്യാമ്യേകതോമുഖാം || 47 (10)

T.B.3.7.5.7

ഇഡേ ഭാഗം ജുഷസ്വ നഃ । ജിന്വ ഗാ ജിന്വാർവതഃ ।
 തസ്യാസ്മൈ ദക്ഷിവാണഃ സ്യാമ ।
 സർവാത്മാനഃ സർവഗണാഃ || ബ്രദ്ധ പിന്വസ്വ ।
 ദദതോ മേ മാ ക്ഷായി । കൂർവതോ മേ മോപദസത് ।
 ദിശാം ക്ലൃപീരസി ।
 ദിശോ മേ കല്പന്താം । കല്പന്താം മേ ദിശഃ || 48 (10)

T.B.3.7.5.8

ദൈവീശ്വ മാനുഷീശ്വ । അഹോരാത്രേ മേ കല്പേതാം ।
 അർദ്ധമാസാ മേ കല്പന്താം । മാസാ മേ കല്പന്താം ।
 ഋതവോ മേ കല്പന്താം । സംവത്സരോ മേ കല്പതാം ।
 ക്ലൃപീരസി കല്പതാം മേ || ആശാനാം താഃശാപാലേഭ്യഃ ।
 ചതുർഭ്യോ അമൃതേഭ്യഃ । ഇദം ദൃതസ്യാദ്ധ്യക്ഷേഭ്യഃ || 49 (10)

T.B.3.7.5.9

വിധേമ ഹവിഷാ വയം । ഭജതാം ഭാഗീ ഭാഗം ।
 മാഃഭാഗോഽഭക്ത । നിരഭാഗം ഭജാമഃ । അപസ്സിന്വ ।
 ഓഷധീർജിന്വ । ദിപാത്പാഹി । ചതുഷ്വാദവ ।

ദിവോ വൃഷ്ടിമേരയ ।

ബ്രാഹ്മണാനാ-മിദച് ഹവിഃ । 50 (10)

T.B.3.7.5.10

സോമ്യാനാച് സോമപീമിനാം । നിർഭക്ഷേതാ ബ്രാഹ്മണഃ ।

നേഹാബ്രാഹ്മണസ്യാസ്തി ॥

സമക്താം ബർഹിർ. ഹവിഷാ ഘൃതേന ।

സമാദിത്യേർ വസുഭിഃ സം മരുദ്ഭിഃ ।

സമിന്ദ്രേണ വിശ്വേദിർ ദേവേദിരക്താം ।

ദിവ്യം നഭോ ഗച്ഛതു യഥ് സ്വാഹാ ॥

ഇന്ദ്രാണീവാവിധവാ ഭൂയാസം ।

അദിതിരിവ സുപുത്രാ ।

അസ്ഥൂരി ത്വാ ഗാർഹപത്യ । 51 (10)

T.B.3.7.5.11

ഉപനിഷദേ സുപ്രജാസ്തായ ॥

സം പത്നീ പത്യാ സുകൃതേന ഗച്ഛതാം ।

യജ്ഞസ്യ യുക്തൗ ധുര്യാവഭൂതാം ।

(or യുക്തൗ ധുര്യാവഭൂതാം)

സംജാനാനൗ വിജഹതാ-മരാതീഃ ।

ദിവി ജ്യോതിരജര-മാരഭേതാം ॥

ദശ തേ തനുവോ യജ്ഞ യജ്ഞിയാഃ ।

താഃ പ്രീ॑ണാതു യജ॑മാനോ ഘൃ॒തേന॑ ।
 നാ॒രിഷ്ട॑യോഃ പ്ര॒ശിഷ്മീ॑ധമാനഃ ।
 ദേ॒വാനാ॑ം ദൈ॒വ്യേപി॑ യജ॑മാനോ ഽമൃ॒തോഽഭൂ॑ത് ॥
 യം ഽ॑വാം ദേ॒വാ അ॑കല്പയന് । **52 (10)**

T.B.3.7.5.12

ഊ॒ർജോ॑ ഭാ॒ഗച് ശ॑തക്ര॒തു । ഏ॒തദ്വാ॑ം തേന॑ പ്രീ॒ണാനി॑ ।
 തേന॑ തൃ॒പ്യതമ്ഹ॑ഹൗ ॥
 അ॒ഹം ദേ॒വാനാ॑ച് സൂ॒ക്യതാ॑മ॒സ്മി ലോ॒കേ ।
 മ॒മേദ॑മിഷ്ടം ന മി॒മൂർ ഭ॑വാതി ।
 അ॒ഹം നാ॒രിഷ്ടാ॑വനു॒യജാ॑മി വി॒ദ്വാൻ ।
 യദാ॑ഭ്യാമി॒ന്ദ്രോ അ॑ദ॒ധാദ്ഭാ॑ഗധേ॒യം ॥
 അ॒ദാര॑സ്യദ്ഭ॒വത॑ ദേ॒വ സോ॑മ ।
 അ॒സ്മിൻ. യ॒ജേ॑ത മ॒രുതോ॑ മൃ॒ധതാ॑ നഃ ।
 മാ നോ॑ വി॒ദദ॑ഭി ഭാ॒മോ അ॑ശ॒സ്തിഃ । **53 (10)**

T.B.3.7.5.13

മാ നോ॑ വി॒ദദ്വൃ॑ജ്ഞാ ദേ॒വഷ്ടാ॑ യാ ॥
 ഋ॒ഷഭം॑ ഽ॒വാജി॑നം ഽ॒വയം॑ । പൂ॒ർണ॑മാ॒സം യ॑ജാമഹേ ।
 സ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ച് സു॒വീര്യം॑ ।
 രാ॒യസ്പോ॑ഷച് സഹ॒സ്രി॑ണം ।
 പ്രാ॒ണായ॑ സു॒രാധ॑സേ । പൂ॒ർണ॑മാ॒സായ॑ സ്വാ॒ഹാ ॥

അമാവാ॑സ്യാ॑ സു॒ഭഗാ॑ സു॒ശേവാ॑ ॥
 യേ॒നു॒രി॒വ ഭൂ॑യ ആ॒പ്യാ॑യമാ॒നാ ।
 സാ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ഽ സു॒വീ॒ര്യം () ॥
 രാ॒യസ്പോ॑ഷ്ട് സഹ॒സ്രി॑ണം । അ॒പാ॒നായ॑ സു॒രാധ॑സേ ।
 അമാവാ॑സ്യായൈ സ്വാ॒ഹാ ॥
 അ॒ഭി॒സ്തൃ॒ണീ॒ഹി പ॑രി॒ധേ॒ഹി വേ॒ദീം ।
 ജാ॒മിം മാ ഹി॑ഽസീ॒രമു॑യാ ശ॒യാ॒നാ ।
 ഹോ॒ത്യു॒ഷദ॑നാ ഹ॒രിതാഃ॑ സു॒വർ॑ണാഃ ॥
 നി॒ഷ്ഠാ ഇ॒മേ യ॑ജമാ॒നസ്യ॑ ബ്ര॒ഹ്മേ ॥ 54 (17)
 (അ॒ഭി॒ത്വ॑രൈ॒ - ക॒രോ॒മി - ക്ര॒മീത് - പി॒താ - ട്വ॑ത്ത്വം -
 ഏ॒ക॒തോ॑മു॒ഖാം - മേ॒ ദി॒ശോ - ട്വ॑ക്ഷേ॒ഭ്യോ - ഹ॒വിർ. -
 ഗാ॒ർഹ॒പത്യാ - ക॒ല്പ॑യ - ന॒ശ്ശ്തീഃ - സാ നോ॑ ദോ॒ഹതാ॑ഽ
 സു॒വീ॒ര്യഽ സ॒പ്ത ച॑) (A5)

3.7.6 അനുവാകം 6 - ഐഷികയാജമാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.6.1

പ॒രി॒സ്തൃ॒ണീ॒ത പ॑രി॒ധത്താ॑ഗ്നിം ।
 പ॒രി॒ഹി॒തോ॑ഽഗ്നിർ യ॑ജമാ॒നം ഭൂ॑ന॒ക്തം ।
 അ॒പാഽ ര॒സ ഓ॑ഷധീ॒നാഽ സു॒വർ॑ണഃ ।
 നി॒ഷ്ഠാ ഇ॒മേ യ॑ജമാ॒നസ്യ॑ സ॒ന്തു കാ॒മദു॑ഷ്ടാഃ ॥

അമുത്രാമുഷിൻ ലോകേ || ഭൂപതേ ഭൂവനപതേ ।

മഹതോ ഭൂതസ്യ പതേ ।

ബ്രഹ്മാണം താ വൃണീമഹേ ||

അഹം ഭൂപതിരഹം ഭൂവനപതിഃ ।

അഹം മഹതോ ഭൂതസ്യ പതിഃ । 55 (10)

T.B.3.7.6.2

ദേവേന സവിത്രാ പ്രസൂത ആർത്ഥിജ്യം കരിഷ്യാമി ।

ദേവ സവിതരേതം താ വൃണതേ ।

ബൃഹസ്സതിം ദൈവ്യം ബ്രഹ്മാണം ।

തദഹം മനസേ പ്രബ്രവീമി ।

മനോ ഗായത്രിയൈ । ഗായത്രീ ത്രിഷ്ടുഭേ ।

ത്രിഷ്ടുബ് ജഗത്യൈ । ജഗത്യനുഷ്ടുഭേ ।

അനുഷ്ടുക് പക്ത്യൈ । പക്തിഃ പ്രജാപതയേ । 56 (10)

T.B.3.7.6.3

പ്രജാപതിർ വിശ്വേഭ്യോ ദേവേഭ്യഃ ।

വിശ്വേ ദേവാ ബൃഹസ്സതയേ । ബൃഹസ്സതിർ ബ്രഹ്മണേ ।

ബ്രഹ്മ ഭൂർഭുവഃ സുവഃ । ബൃഹസ്സതിർ ദേവാനാം ബ്രഹ്മാ ।

അഹം മനുഷ്യാണാം । ബൃഹസ്സതേ യജ്ഞം ഗോപായ ||

ഇദം തസ്മൈ ഹർമ്യം കരോമി ।

യോ വോ ഭവാശ്ചരതി ബ്രഹ്മചര്യം ।
 മേധാവി ദിക്ഷു മനസാ തപസീ । 57 (10)

T.B.3.7.6.4

അന്തർദ്വതശ്ചരതി മാനുഷീഷു ॥
 ചതുഃശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ ।
 മർമ്യജ്യമാനാ മഹതേ സൗഭഗായ ।
 മഹ്യം ധൃക്ഷ യജമാനായ കാമാൻ ॥
 ഭൂമിർ ഭൂത്വാ മഹിമാനം പുപോഷ ।
 തതോ ദേവീ വർദ്ധയതേ പയാംസി ।
 യജ്ഞിയാ യജ്ഞം ഹി ച യന്തി ശം ച ।
 ഓഷധീരാപ ഇഹ ശകാരിശ്ച ॥
 യോ മാ ഹൃദാ മനസാ യശ്ച വാചാ । 58 (10)

T.B.3.7.6.5

യോ ബ്രഹ്മണാ കർമ്മണാ ദേവേണ ദേവാഃ ।
 യഃ ശ്രുതേന ഹൃദയേനേഷ്ണതാ ച ।
 തസ്യേന്ദ്ര വജ്രേണ ശിരശ്ശിനദ്മി ॥
 ഊർണാമൃദു പ്രഥമാനഃ സ്യോനം ।
 ദേവേഭ്യോ ജുഷ്ട്യ സദനായ ബർഹിഃ ।
 സുവർഗേ ലോകേ യജമാനഃ ഹി ധേഹി ।

മാം നാകസ്യ പൃഷ്ഠേ പരമേ (പരമേ) വേദാമന് ॥
 ചതുഃശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ ।
 ഘൃതപ്രതീകാ വയുനാനി വസ്മേ ।
 സാ സ്തീര്യമാണാ മഹതേ സൗഭഗായ । 59 (10)

T.B.3.7.6.6

സാ മേ ധുകുച യജമാനായ കാമാൻ ।
 ശിവാ ച മേ ശശ്വാ ചൈധി ।
 സേദാനാ ച മേ സുഷഭാ ചൈധി ।
 ഊർജസ്വതീ ച മേ പയസ്വതീ ചൈധി ।
 ഇഷമൂർജം മേ പിനാസ ।
 ബ്രഹ്മ തേജോ മേ പിനാസ । ക്ഷത്രമോജോ മേ പിനാസ ।
 വിശം പുഷ്ടിം മേ പിനാസ । ആയുരന്നാഭ്യം മേ പിനാസ ।
 പ്രജാം പശൂൻ മേ പിനാസ ॥ 60 (10)

T.B.3.7.6.7

അസ്മിൻ. യജ്ഞേ ഉപ ഭൂയ ഇന്നു മേ ॥
 അവിക്ഷോഭായ പരിധീന്ദധാമി ।
 ധർതാ ധരുണോ ധരീയാൻ ।
 അഗ്നിർ ദോഷാഹ്സി നിരിതോ നൂദാതൈ ॥
 വിച്ഛിന്നമി വിധൃതീഭ്യാഹ് സപത്താൻ ।
 ജാതാൻ ഭ്രാതൃവ്യാൻ. യേ ച ജനിഷ്യമാണാഃ ।

വി॒ശോ യ॒ന്ത്രാഭ്യാ॑ം ധീ॒ധി॒മാമേ॒നാൻ ।
 അ॒ഹഃ സ്വാ॒നാ-മു॒ത്തമോ॑ ഽസാ॒നി ദേ॒വാഃ ।
 വി॒ശോ യ॒ന്ത്രേ നൃ॒ദമാ॑നേ അ॒രാതി॑ം ।
 വി॒ശ്വാം പാ॒പ്മാന॑മതി॒ം ദുർമ॑രായു॒ം ॥ 61 (10)

T.B.3.7.6.8

സീ॒ദന്തീ॑ ദേ॒വീ സു॑കൃ॒തസ്യ॑ ലോ॒കേ ।
 ധൃ॒തീ സ്തേ॒മാ വി॒ധൃതീ॑ സ്വ॒ധൃതീ॑ । പ്രാ॒ണാമ॑യി॒ ധാര॑യതം ।
 പ്ര॒ജാം മയി॑ ധാര॑യതം । പ॒ശുന॑യി॒ ധാര॑യതം ॥
 അ॒യം പ്ര॒സുര॑ ഉ॒ഭയ॑സ്യ ധർ॒താ ।
 ധർ॒താ പ്ര॒യാജാ॑നാ-മു॒താനു॑യാജാ॒നാം ॥
 സ ദാ॒ധാര॑ സ॒മിധോ॑ വി॒ശ്വരൂ॑പാഃ ।
 ത॒സ്മിൻമ॑ സ്രു॒ചോ അ॒ഭ്യാസാ॑ദയാമി ॥
 ആ॒രോഹ॑ പ॒ഥോ ജു॒ഹു ദേ॒വയാ॑നാൻ । 62 (10)

T.B.3.7.6.9

യ॒ത്രേ.ഷ॒യഃ പ്ര॒ഥമ॑ജാ യേ പൂ॒രാണാഃ॑ ।
 ഹി॒രണ്യ॑പ॒ക്ഷാഽജി॑രാ സംഭൃ॒താങ്ഗാ॑ ।
 വ॒ഹാസി॑ മാ സു॒കൃതാം॑ യ॒ത്ര ലോ॒കാഃ ॥
 അ॒വാഹം॑ ബാ॒ധ ഉ॒പഭൃ॑താ സ॒പതാ॑ൻ ।
 ജാ॒താൻ ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യാൻ. യേ ച॑ ജനി॒ഷ്ടമാ॑ണാഃ ।
 ദോ॒ഹൈ യ॒ജ്ഞഃ॑ സു॒ദുഘാ॑മി॒വ ധേ॒നും ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । അധരേ മഥ്സപതാഃ ॥

യോ മാ വാചാ മനസാ ദുർമരായുഃ ।

ഹൃദാ ട്രാതീയാ-ദദിദാസ്-ദഗേ । 63 (10)

T.B.3.7.6.10

ഇദമസ്യ ചിത്തമധരം ധ്രുവായാഃ ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । അധരേ മഥ്സപതാഃ ॥

ഋഷഭോഽസി ശാകുരഃ । ഘൃതാചീനാഽസ്മനുഃ ।

പ്രിയേണ നാമ്നാ പ്രിയേ സദസി സീദ ॥

സ്യോനോ മേ സീദ സുഷഭഃ പൃഥിവ്യാം ।

പ്രഥിയി പ്രജയാ പശുഭിഃ സുവർഗേ ലോകേ ।

ദിവി സീദ പൃഥിവ്യാമന്തരിക്ഷേ ।

അഹമുത്തരോ ഭൂയാസം । 64 (10)

T.B.3.7.6.11

അധരേ മഥ്സപതാഃ ॥ ഇയം സ്ഥാലീ ഘൃതസ്യ പൂർണാ ।

അച്ഛിന്നപയാഃ ശതധാര ഉഥ്സഃ ।

മാരുതേന ശർമണാ ദൈവ്യേന ॥

യജ്ഞോഽസി സർവതഃ ശ്രീതഃ ।

സർവതോ മാം ഭൂതം ദവിഷ്യച്ഛ്രയതാം ।

ശതം മേ സന്താശിഷഃ ।

സഹസ്രം മേ സന്തു സ്മനുതാഃ ॥

ഇരാ॑വതീഃ പശു॑മതീഃ ॥

പ്ര॒ജാപ॑തിരസി സ॒ർവതഃ॑ ശ്രീതഃ ॥ 65 (10)

T.B.3.7.6.12

സ॒ർവതോ॑ മാം ഭൂ॒തം ഭ॒വിഷ്യ॑ച്ഛ്രയതാം ॥

ശ॒തം മേ॑ സ॒ന്താശി॑ഷഃ ॥ സ॒ഹസ്രം॑ മേ॒ സന്തു॑ സൃ॒ന്യതാഃ॑ ॥

ഇരാ॑വതീഃ പശു॑മതീഃ ॥ ഇ॒ദമി॑ന്ദ്രിയമ॒മൃതം॑ വീ॒ര്യം॑ ॥

അ॒നേനേ॑ന്ദ്രായ പ॒ശവോ॑ഽചികി॒മ്സന് ॥

തേന॑ ദേ॒വാ അവ॑തോപ മാം ॥

ഇ॒ഹേഷമൂ॑ർജം യ॒ശഃ സ॒ഹ ഓ॒ജഃ സ॒നേയം॑ ॥

ശൃ॒തം മയി॑ ശ്രയതാം ॥

യത് പൃ॒ഥി॒വീ-മ॑ച॒രത്തത്-പ്ര॑വിഷ്ടം ॥ 66 (10)

T.B.3.7.6.13

യേനാ॑സിഞ്ചദ് ബലമി॒ന്ദ്രേ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ॥

ഇ॒ദം തച്ഛൂ॑ക്രം മധു॒ വാജി॑നീവത് ॥

യേനോ॑-പരി॒ഷ്ടാദധി॑നോൻ-മഹേ॒ന്ദ്രം ॥ ദധി॒ മാം ധി॑നോതു ॥

അ॒യം വേ॒ദഃ പൃ॒ഥി॒വീമ॑നവി॒ന്ദത് ॥

ഗൃ॒ഹാ സ॒തീം ഗ॒ഹനേ॑ ഗ॒ഹവ॑രേഷു ॥

സ വി॑ന്ദതു യജമാനായ ലോ॒കം ॥

അച്ഛി॑ദ്രം യ॒ജ്ഞം ഭൂ॒രിക॑ർമാ കരോതു ॥

അ॒യം യ॑ജ്ഞഃ॒ സ॒മ॒സ॒ദ॒ദ്ധ॒വി॒ഷ്ണാൻ॑ ।

ഋ॒ചാ സാ॒മ്നാ॒ യ॒ജു॒ഷാ॒ ദേ॒വതാ॑ഭിഃ । 67 (10)

T.B.3.7.6.14

തേ॒ന ലോ॒കാൻമ॑ സൂ॒ര്യ॒വതോ॑ ജ॒യേമ॑ ।

ഇ॒ന്ദ്ര॒സ്യ സ॒ഖ്യ-മ॒മൃത॑ത്വമ॒ശ്യാം ॥

യോ॒ നഃ ക॒നീയ॑ ഇ॒ഹ കാ॒മയാ॑ന്തൈ ।

അ॒സിൻ. യ॒ജ്ഞേ॑ യ॒ജമാ॑നായ മ॒ഹ്യം॑ ।

അ॒പ തമി॑ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ ഭൂ॒വനാ॑ന്നുദേ॒താം ।

അ॒ഹം പ്ര॒ജാം വീ॒ര॒വതീ॑ം വീ॒ദേയ॑ ॥

അഗ്നേ॑ വാ॒ജജി॑ത് । വാ॒ജം ത്വാ സ॒രിഷ്യ॑ന്തം ।

വാ॒ജം ജേ॒ഷ്യന്തം॑ । വാ॒ജിനം॑ വാ॒ജജി॑തം । 68 (10)

T.B.3.7.6.15

വാ॒ജജി॑ത്യാ॒ഗ്നൈ സം॑മാർജ്ജ॒മി । അ॒ഗ്നിമ॑ന്നാ॒ദമ॑ന്നാദൃ॒തായ॑ ॥

ഉ॒പ॒ഹൃ॒തോ ദൃ॒ൌ പി॒താ । ഉ॒പ മാം ദൃ॒ൌ പി॒താ ഹ॑യതാം ।

അ॒ഗ്നിരാ॒ഗ്നീഭ്രാ॑ത് । ആ॒യു॒ഷേ വർ॑ചസേ ।

ജീ॒വാ॒ന്തൈ പു॑ണ്യായ । ഉ॒പ॒ഹൃ॒താ പൃ॒ഥി॒വീ മാ॒താ ।

ഉ॒പ മാം മാ॒താ പൃ॒ഥി॒വീ ഹ॑യതാം ।

അ॒ഗ്നിരാ॒ഗ്നീഭ്രാ॑ത് । 69 (10)

T.B.3.7.6.16

ആയുഷേ॑ വർച॑സേ । ജീ॒വാ॒ന്തൈ॑ പു॒ണ്യായ॑ ॥
 മനോ॑ ജ്യോതി॑ർ ജു॒ഷതാ॑മാജ്യം ।
 വി॒ച്ഛിന്നം യ॑ജ്ഞഃ॒ സമി॑മം ദ॒ധാതു॑ ।
 ബൃ॒ഹ॒സ്പതി॑സ്തനു॒താമി॑മം നഃ ।
 വിശ്വേ॑ ദേ॒വാ ഇ॒ഹ മാ॑ദ॒ധന്താം॑ ॥ യം തേ॑ അ॒ഗ്ന ആ॑വൃ॒ശ്യാമി॑ ।
 അ॒ഹം വാ॑ ക്ഷി॒പിത॑ശ്ചരൻ । പ്ര॒ജാം ച॒ തസ്യ॑ മു॒ലം ച॒ ।
 നീ॒ചൈർദേ॑വാ നി॒വൃശ്യാ॑ത । **70 (10)**

T.B.3.7.6.17

അഗ്നേ॑ യോ നോ॑ഽഭിദാ॒സതി॑ । സ॒മാനോ॑ യശ്ച॒ നിഷ്ട്യഃ॑ ।
 ഇ॒ധുസ്യേ॑വ പ്ര॒ക്ഷായ॑തഃ । മാ॒ തസ്യോ॑ച്ഛേ॒ഷി കി॑ഞ്ച॒ന ।
 യോ മാ॑ം ദേ॒ഷി ജാ॑തവേദഃ । യം ചാ॒ഹം ദേ॒ഷി യശ്ച॒ മാം ।
 സർവാ॑ഽസ്താനഗ്നേ॒ സംദ॑ഹ ।
 യാഽശ്ചാ॑ഹം ദേ॒ഷി യേ ച॒ മാം ॥
 അഗ്നേ॑ വാജ॒ജിത് । വാജം॑ ത്വാ സ॒സ്യവാ॑ഽസം । **71 (10)**

T.B.3.7.6.18

വാജം॑ ജിഗി॒വാഽസം॑ । വാ॒ജിനം॑ വാ॒ജജി॑തം ।
 വാജ॑ജി॒ത്യായൈ॑ സംമാ॒ർജ്ജമി॑ ।
 അ॒ഗ്നിമ॑ന്നാദ॒മന്നാ॑ദ്യായ ॥ വേദി॑ർ ബർഹിഃ ശൃ॒തഃ ഹ॒വിഃ ।
 ഇ॒ധുഃ പ॒രിധ॑യഃ സ്രു॒ചഃ । ആജ്യം॑ യ॒ജ്ഞ ഋ॒ചോ യ॒ജുഃ ।

യാജ്യാശ്ച വഷട്കാരാഃ । സം മേ സന്തതയോ നമന്താം ।

ഇധുസംനഹനേ ഹുതേ ॥ 72 (10)

T.B.3.7.6.19

ദിവഃ ഖിലോഽവതതഃ । പൃഥിവ്യാ അദ്ധ്യുത്ഥിതഃ ।

തേനാ സഹസ്രകാണേധന । ദിഷന്തഃ ശോചയാമസി ।

ദിഷന്തേ ബഹു ശോചതു । ഓഷധേ മോ അഹഃ ശുചം ॥

യജ്ഞ നമസ്തേ യജ്ഞ । നമോ നമശ്ച തേ യജ്ഞ ।

ശിവേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।

സ്യോനേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ । 73 (10)

T.B.3.7.6.20

സുഭൂതേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।

ബ്രഹ്മവർചസേന മേ സന്തിഷ്ടസ്വ ।

യജ്ഞസ്യർദ്ധിമനു സന്തിഷ്ടസ്വ ।

ഉപ തേ യജ്ഞ നമഃ । ഉപ തേ നമഃ । ഉപ തേ നമഃ ॥

ത്രിഷ്ഫലീക്രിയമാണാനാം । യോ നൃങ്ഗോ അവശിഷ്ടതേ ।

രക്ഷസാം ഭാഗധേയം । ആപസ്തത് പ്രവഹതാദിതഃ ॥ 74 (10)

T.B.3.7.6.21

ഉലൂഖലേ മുസലേ യച്ച ശൂർപേ ।

ആശിശ്ലേഷ ദൃഷദി യത്കപാലേ ।

അവപ്രുഷോ വിപ്രുഷഃ സംയജാമി ।

വിശ്വേ॑ ഭ॒വാ ഹ॒വിരി॒ദം ജു॑ഷന്താം ।
 യ॒ജ്ഞേ॒ യാ വി॒പ്രുഷഃ॑ സ॒ന്തി ബ॒ഹീഃ ।
 അ॒ഗ്നൗ॒ താഃ സ॒ർവാഃ സി॑ഷ്ടാഃ സു॒ഹൃതാ॑ ജുഹോമി ॥
 ഉ॒ഭൃന്ന॒ഭ്യ മി॒ത്രമ॑ഹഃ । സ॒പ॒താമേ॑ അ॒നീന॑ശഃ ।
 ദിവൈ॑നാൻ. വി॒ദ്യുതാ॑ ജ॒ഹി ।
 നി॒മോ॒ച॒ന്നധ॑രാൻ കൃ॒ധി ॥ 75 (10)

T.B.3.7.6.22

ഉ॒ഭൃന്ന॒ഭ്യ വി॑ നോ॒ ഭജ॑ । പി॒താ പു॒ത്രേഭ്യോ॑ യ॒ഥാ ॥
 ദീ॒ർഘാ॒യുതാ॑സ്യ॒ ഹേ॒ശിഷേ॑ । ത॒സ്യ നോ॑ ഭേ॒ഹി സൂ॒ര്യ ॥
 ഉ॒ഭൃന്ന॒ഭ്യ മി॒ത്രമ॑ഹഃ । ആ॒രോഹ॑ന്നു॒ത്തരാ॑ം ദി॒വം ।
 ഹൃ॒ദ്ഭരോ॑ഗം മ॒മ സൂ॒ര്യ । ഹ॒രിമാ॑ണം ച॒ നാശ॑യ ॥
 ശു॒കേഷു॑ മേ॒ ഹരി॑മാണം ।
 രോ॒പണാ॑കാ॒സു ദധു॑സി । 76 (10)

T.B.3.7.6.23

അ॒ഥോ ഹാ॒രിദ്ര॑വേഷു॒ മേ । ഹ॒രിമാ॑ണം നി॒ദധു॑സി ॥
 ഉ॒ഭഗാ॑ദ॒യമാ॑ദി॒ത്യഃ । വി॒ശ്വേന॑ സ॒ഹസാ॑ സ॒ഹ ।
 ദി॒ഷന്തം॑ മ॒മ ര॒ന്ധയ॑ന് । മോ॒ അ॒ഹം ദി॒ഷതോ॑ ര॒ധം ॥
 യോ॒ നഃ ശ॒പാ-ദ॑ശ॒പതഃ॑ । യശ്ച॑ നഃ ശ॒പതഃ॑ ശ॒പാത് ॥
 ഉ॒ഷാശ്ച॑ ത॒സ്മൈ നി॑മുക്ത്വ ।
 സ॒ർവം പാ॒പം സ॒മൂഹ॑താം () ॥ 77 (10)

T.B.3.7.6.24

യോ॑ നഃ॑ സ॒പ॒തോ॑ യോ॑ ര॒ണഃ॑ । മ॒രതോ॑ഽഭി॒ദാ॒സ॒തി॑ ഭേ॒വാഃ॑ ।
 ഇ॒ധു॒സ്യേ॒വ പ്ര॒ക്ഷായ॑തഃ॒ । മാ॒ തസ്യോ॑ഽച്ഛേ॒ഷി॒ കിഞ്ച॑ന ॥
 അ॒വ॒സ്യ॑ഷ്ടഃ പ॒രാപ॑ത । ശ॒രോ॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒സൗ॒ശ്രിതഃ॑ ।
 ഗ॒ച്ഛാഽമി॑ത്രാൻ പ്ര॒വിശ॑ । മൈ॒ഷാം ക॑ഽച॒നോച്ഛി॑ഷഃ ॥ 78 (10)
 (പ॒തിഃ - പ്ര॒ജാപ॑തയേ - ത॒പ॒സ്വീ - വാ॒ചാ - സൗ॒ഭഗായ॑-
 പ॒ശു॒ന്തേ॑ പി॒ന്വ॒സ്വ - ഭു॒ർമ॒രായു॑ം - ഭേ॒വയാ॑നാ - നഗ്നേ -
 ഽന്ത॑രീ॒ക്ഷേഽഹ॑മു॒ത്തരോ॑ ഭൂ॒യാസം॑ - പ്ര॒ജാപ॑തിര॒സി
 സ॒ർവ॒തഃ॑ ശ്രി॒തഃ - പ്ര॒വി॒ഷ്ടം - ഭേ॒വതാ॑ഭിർ - വാ॒ജ॒ജിതം॑ -
 പൃ॒ഥി॒വീ ഹ॑യ॒താമ॑ഗ്നിരാഗ്നി॒ഭ്രാദ് - വൃ॒ശ്വത -
 സ॒സൃ॒വാഽസൗ॑ - ഹു॒തേ - സ്യോ॒ന്നേ॑മേ॒ സന്തി॑ഷ്ഠ॒സ്യേ -
 തഃ - കൃ॒ധി - ഭധ് - സൃ॒ഹതാ॑ - +മ॒ഷൗ ച॑) (A6)

3.7.7 അനുവാകം 7 - സോമാൻഗ.ഭൂതേഷു മന്ത്രേഷു
 ദീക്ഷാമാരഭ്യാഗ്നിഷോമയിപശുപർയന്തേ പ്രയോഗേ
 ശേഷഭൂതാ മന്ത്രാഃ

T.B.3.7.7.1

സ॒ക്ഷേ॒ദം പ॒ശു । വി॒ധർ॑തരി॒ദം പ॒ശു । നാ॒കേ॒ദം പ॒ശു ।
 ര॒മതിഃ॑ പ॒നി॒ഷ്ടാ । ഋ॒തം വ॑ർ॒ഷി॒ഷ്ടം । അ॒മൃ॒താ യാ॒ന്യാഹുഃ॑ ।
 സൂ॒ര്യോ വ॑രി॒ഷ്ടോ അ॒ക്ഷഭി॑ർ വിഭാ॒തി ।
 അ॒നു ഭ്യാവാ॑പൃ॒ഥി॒വീ ഭേ॒വപു॑ത്രേ ॥

தீக்ஷாஸி தபஸோ யோநிஃ ।

தபோஸி ஸ்ரஹ்ணோ யோநிஃ । 79 (10)

T.B.3.7.7.2

ஸ்ரஹாஸி க்ஷத்ரஸ்ய யோநிஃ ।

க்ஷத்ரம்ஸ்யுதஸ்ய யோநிஃ । ஐதம்ஸி தூரார்தே ।

ஸ்ரஹம் மனஸா । தீக்ஷாம் தபஸா ।

விஷ்ஸ்ய தூர்வநஸ்யாஹிபதீம் ।

ஸர்வே காமா யஜ்மானஸ்ய ஸந்து ॥

வாதம் ஸ்ரஹம் மனஸாஸ்வார்தாமஹே ।

ஸ்ரஹாபதிம் யோ தூர்வநஸ்ய ஸோபாஃ ।

ஸ நோ மூத்யோஸ்ரஸ்தாயதாம் பாதாஹஸஃ । 80 (10)

T.B.3.7.7.3

ஜ்யோக்ஜீவா ஜராமஸீமஹி ॥

இந்ந் ஸாக்ஷர ஸாயத்ரீம் ஸ்ரஹே । தாம் தே யுநஜ்மி ।

இந்ந் ஸாக்ஷரத்ரிஷ்டுதம் ஸ்ரஹே । தாம் தே யுநஜ்மி ।

இந்ந் ஸாக்ஷர ஜஹதீம் ஸ்ரஹே । தாம் தே யுநஜ்மி ।

இந்ந் ஸாக்ஷராநுஷ்டுதம் ஸ்ரஹே । தாம் தே யுநஜ்மி ।

இந்ந் ஸாக்ஷர பக்திம் ஸ்ரஹே । 81 (10)

T.B.3.7.7.4

താം തേ യുനജ്മി || ആഹം ദീക്ഷാമരുഹ-മൃതസ്യ പതീം |
 ഗായത്രേണ ഛന്ദസാ ബ്രഹ്മണാ ച | ഋതം സത്യേധായി |
 സത്യമൃതേധായി | ഋതം ച മേ സത്യം ചാഭ്യതാം |
 ജ്യോതിരഭ്യവ്യം സുവരഗമം |
 സുവർഗം ലോകം നാകസ്യ പൃഷ്ഠം |
 ബ്രഹ്മസ്യ വിഷ്ണുപഥഗമം || പൃഥ്വിവീ ദീക്ഷാ | **82 (10)**

T.B.3.7.7.5

തയാഹ്നിർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 യയാഹ്നിർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി |
 അന്തരീക്ഷം ദീക്ഷാ | തയാ വായുർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 യയാ വായുർ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി |
 ദ്യൗർ ദീക്ഷാ | തയാഃഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 യയാഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ | **83 (10)**

T.B.3.7.7.6

തയാ ത്വാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമി | ദിശോ ദീക്ഷാ |
 തയാ ചന്ദ്രമാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |
 യയാ ചന്ദ്രമാ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിതഃ |

തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 ആ॒പോ॑ ദീ॒ക്ഷാ । തയാ॑ വരു॒ണോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ വരു॒ണോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 ഓ॒ഷധ॑യോ ദീ॒ക്ഷാ । 84 (10)

T.B.3.7.7.7

തയാ॑ സോ॒മോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ സോ॒മോ രാജാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി । വാ॒ഗ് ദീ॒ക്ഷാ ।
 തയാ॑ പ്രാ॒ണോ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 യയാ॑ പ്രാ॒ണോ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷിതഃ॑ ।
 തയാ॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑ ദീ॒ക്ഷയാ॑മി ।
 പൃ॒ഥിവി॑ ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑താം ।
 അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ത്വാ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑താം ।
 ദ്യൗ॒സ്താ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑താം । 85 (10)

T.B.3.7.7.8

ദി॒ശസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 ആ॒പസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 ഓ॒ഷധ॑യസ്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।
 വാ॒ക്താ॑ ദീ॒ക്ഷമാ॑ണമനു॒ദീക്ഷ॑ന്താം ।

ഋ॒ച॒സ്താ॒ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ॒മനു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 സാ॒മാ॒നി ത്വാ॒ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ॒മനു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 യ॒ജുഃ॒ഷി ത്വാ॒ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ॒മനു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ।
 അ॒ഹ॒ശ്വ രാ॒ത്രി॒ശ്വ । കൃ॒ഷി॒ശ്വ വൃ॒ഷ്ടി॒ശ്വ ।
 തി॒ഷി॒ശ്വാപ॒ചി॒തി॒ശ്വ । 86 (10)

T.B.3.7.7.9

ആ॒പ॒ശ്വൗ॒ഷധ॒യശ്വ॑ । ഊ॒ർക്ച॑ സു॒നൃ॒താ ച॑ ।
 താ॒സ്താ॒ ദീ॒ക്ഷ॒മാ॒ണ॒മനു॒ദീ॒ക്ഷ॒ന്താം ॥
 സേ॒വ ദക്ഷേ॑ ദക്ഷ॒പി॒തേ॒ഹ സീ॒ദ ।
 ദേ॒വാ॒നാഃ॒ സു॒തോ॑ മ॒ഹതേ॑ ര॒ണായ॑ ।
 സ്വാ॒സ॒സ്ഥസു॒നുവാ॑ സം॒വി॒ശ॒സ ।
 പി॒തേ॒വൈ॒ധി സു॒ന॒വ ആ॑ സു॒ശേ॒വഃ ।
 ശി॒വോ മാ॑ ശി॒വമാ॒വി॒ശ । സ॒ത്യം മ॑ ആ॒ത്മാ ।
 ശ്ര॒ദ്ധാ മേ॑ ഽക്ഷി॒തിഃ । 87 (10)

T.B.3.7.7.10

തപോ॑ മേ പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാ । സ॒വി॒ത്യുപ്ര॑സു॒താ മാ॑ ദി॒ശോ॑
 ദീ॒ക്ഷ॒യ॒ന്തു । സ॒ത്യമ॑സി ॥ അ॒ഹം ത്വദ॑സി മദ॒സി ത്വമേ॒തത് ।
 മമാ॑സി യോ॒നിസ്ത॒വ യോ॒നി॒രസി॑ ।
 മ॒മൈ॒വ സ॒ന്വഹ॑ ഹ॒വ്യാന്യ॑ഗേ ।
 പു॒ത്രഃ പി॒ത്രേ ലോ॑ക॒കൃ-ജ്ജാ॑തവേദഃ ॥

ആജുഹാ॑നഃ സു॒പ്രതീ॑കഃ പു॒രസ്താ॑ത് ।
 അഗ്നേ॑ സ്വാം യോ॒നിമാ॑സീ॒ദ സാ॑ദ്ധ്യം ।
 അ॒സിൻമി॑ സ്വ॒ധസ്വേ॒ അദ്ധ്യു॑ത്തരസിൻ । 88 (10)

T.B.3.7.7.11

വിശ്വേ॑ ദേ॒വാ യജ॑മാനശ്ച സീ॒ദത ॥
 ഏ॒കമി॑ഷേ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 ദേ॒വ ഊ॑ർജേ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 ത്രീ॒ണി വ്ര॑തായ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 ച॒ത്വാരി॑ മാ॒യോ ഭ॒വായ॑ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 പ॒ഞ്ച പ॒ശുഭ്യോ॑ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 ഷ॒ഡ്ഠായ॑സ്പോഷായ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ।
 സ॒പ്ത സ॒പ്തഭ്യോ॑ ഹോ॒ത്രാഭ്യോ॑ വി॒ഷ്ണുസ്ത്വാ॑സന്വേതു ॥
 സ॒ഖായഃ॑ സ॒പ്തപ॑ദാ അ॒ഭൃമ॑ । സ॒ഖ്യം തേ॑ ഗമേ॒യം । 89 (10)

T.B.3.7.7.12

സ॒ഖ്യാത്തേ॑ മാ യോ॒ഷം । സ॒ഖ്യാന്തേ॑ മാ യോ॒ഷാം ॥
 സാ॑സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॑സ്മേ പൃ॒ഥിവീ॑ പാ॒ദഃ ।
 സാ॑സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॑സ്മേ॒ന്തരി॑ക്ഷം പാ॒ദഃ ।
 സാ॑സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॑സ്മേ ദൃ॒ഢം പാ॒ദഃ ।
 സാ॑സി സു॒ബ്രഹ്മ॑ണ്യേ । ത॒സ്യോ॑സ്മേ ദി॒ശഃ പാ॒ദഃ । 90 (10)

T.B.3.7.7.13

പരോരജാസേ പഞ്ചമഃ പാദഃ | സാ ന ഇഷമൂർജം ധുകുച |
 തേജ ഇന്ദ്രിയം | ബ്രഹ്മവർചസമന്നാദ്യം ||
 വിമിമേ ത്വാ പയസ്വതീം |
 ദേവാനാം ധേനുഴ് സുദുഘാ-മനപസ്സുരന്തീം |
 ഇന്ദ്രഃ സോമം പിബതു | ക്ഷേമോ അസ്മു നഃ ||
 ഇമാം നരാഃ കൃണുത വേദിമേത്യ |
 വസുമതീഴ് രുദ്രവതീ-മാദിത്യവതീം | **91 (10)**

T.B.3.7.7.14

വർഷന്ദിവഃ | നാഭാ പൃഥിവ്യാഃ |
 യഥാഽയം യജമാനോ ന രിഷ്യേത് |
 ദേവസ്യ സവിതുഃ സവേ ||
 ചതുഃശിഖണ്ഡാ യുവതിഃ സുപേശാഃ |
 ഘൃതപ്രതീകാ ഭുവനസ്യ മദ്ധ്യേ |
 തസ്യാഴ് സുപർണാവധി യൗ നിവിഷ്ടൗ |
 തയോർ ദേവാനാമധി ഭാഗധേയം || അപ ജന്തും ഭയം നൂദ |
 അപ ചക്രാണി വർതയ () | ഗൃഹാഴ് സോമസ്യ ഗച്ഛതം ||
 ന വാ ഉവേതന്ത്രിയസേ (ഉവേതന്ത്രിയസേ) ന രിഷ്യസി |
 ദേവാഴ് ഇദേഷി പഥിഭിഃ സുഗേഭിഃ |
 യത്ര യന്തി സുകൃതോ നാപി ദുഷ്ടതഃ |

തത്ര ത്വാ ദേവഃ സവിതാ ദധാതു || 92 (15)

(ബ്രഹ്മണോ യോനി - രഘ്വസഃ - പക്തിം പ്രപദ്യേ-
ദീക്ഷാ - യയോഽദിത്യോ ദീക്ഷയാ ദീക്ഷിത - സ്മയാ ത്വാ
ദീക്ഷയാ ദീക്ഷയാമ്യോഷധയോ ദീക്ഷാ - ദൃൗസ്ത്വാ
ദീക്ഷമാണമനു ദീക്ഷതാ - മപ്ചിതിശ്ചാ - ക്ഷിതി -
രുത്തരസ്മിൻ - ഗമേയം - ദിശഃ പാദ - ആദിത്യവതീം -
വർതയ പഞ്ച ച) (A7)

3.7.8 അനുവാകം 8 - പശുവിഷയാ അച്ചിദ്രമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.8.1

യദസ്യ പാരേ രജസഃ | ശുക്രം ജ്യോതിരജായത |
തന്നഃ പർഷദതി ദിഷഃ | അഗ്നേ വൈശ്യാനര സ്വാഹാ ||
യസ്മാദ്ദീഷാഽവാശിഷ്ഠാഃ | തതോ നോ അഭയം കൃധി |
പ്രജാഭ്യഃ സർവാഭ്യോ മൃധ | നമോ രൂദ്രായ മീഢുഷേ ||
യസ്മാദ്ദീഷാ നൃഷഭഃ | തതോ നോ അഭയം കൃധി | 93 (10)

T.B.3.7.8.2

പ്രജാഭ്യഃ സർവാഭ്യോ മൃധ | നമോ രൂദ്രായ മീഢുഷേ ||
ഉദൂസ്ര തിഷ്ഠ പ്രതിതിഷ്ഠ മാ രിഷഃ |
മേമം യജ്ഞം യജമാനം ച രീരിഷഃ |
സുവർഗേ ലോകേ യജമാനഃ ഹി ധേഹി |

ശം ന ഏ॒ധി ദി॒പദേ ശം ച॒തുഷ്ഠദേ ॥
 യസ്മാ॑ദ്ദീ॒ഷാഽവേ॒പിഷ്ടാഃ പ॒ലായി॑ഷ്ടാഃ സ॒മജ്ഞാ॑സ്ഥാഃ ।
 തതോ॑ നോ അ॒ഭയം കൃ॒ധി । പ്ര॒ജാഭ്യഃ സർവ്വാ॑ഭ്യോ മൃ॒ധ ।
 നമോ॑ രൂ॒ദ്രായ മീ॒ശുഷേ ॥ 94 (10)

T.B.3.7.8.3

യ ഇ॒ദമ॑കഃ । ത॒സ്മൈ നമഃ॑ । ത॒സ്മൈ സ്വാ॑ഹാ ॥
 “ന വാ ഉ॑ വേ॒തത്രി॑യസേ{1}“ ।
 “ആശാ॑നാം ത്വാ {2}“ “വി॒ശ്വാ ആശാഃ{3}“ ॥
 യജ്ഞ॑സ്യ ഹി സ്ഥ ഗൃ॒തിയൗ । ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ ചേ॑ത॒നസ്യ ച॑ ।
 ഹു॒താഹു॑തസ്യ തൃ॒പ്യതം॑ ।
 അ॒ഹുത॑സ്യ ഹു॒തസ്യ ച॑ ।
 ഹു॒തസ്യ ചാ॑ഹു॒തസ്യ ച॑ । അ॒ഹുത॑സ്യ ഹു॒തസ്യ ച॑ () ।
 ഇ॒ന്ദ്രാഗ്നീ അ॒സ്യ സോ॑മ॒സ്യ । വീ॒തം പി॑ബ॒തം ജു॒ഷേമാം॑ ॥
 മാ യജ॑മാനം തമോ॑ വി॒ദത് । മർ॒തിജോ॑ മോ ഇ॒മാഃ പ്ര॒ജാഃ ।
 മാ യഃ സോ॑മമി॒മം പി॑ബാത് ।
 സൗ॑സൃ॒ഷ്ടമു॒ദയം കൃ॒തം ॥ 95 (10)

(കൃ॒ധി - മീ॒ശുഷേ - ഹു॑തസ്യ ച സപ്ത ച) (A8)

3.7.9 അനുവാകം 9 - ഉപാംശാഭിഷവാ മന്ത്രാഃ

T.B.3.7.9.1

അ॒നാ॒ഗ॒സ॒സ്താ॒ വ॒യം । ഇ॒ന്ദ്രേ॒ണ॒ പ്രേ॒ഷി॒താ॒ ഉ॒പ ।
 വാ॒യു॒ഷ്ടേ॒ അ॒സ്ത്വ॑ഷ്ട॒ഭ്യഃ । മി॒ത്ര॒സേ॒ അ॒സ്ത്വ॑ഷ്ട॒ഭ്യഃ ।
 വ॒രു॒ണ॒സേ॒ അ॒സ്ത്വ॑ഷ്ട॒ഭ്യഃ ॥ അ॒പാം॒ ക്ഷ॒യാ॒ ഋ॒ത॒സ്യ॒ ഗർഭാഃ॑ ।
 ഭു॒വ॒ന॒സ്യ॒ ഗോ॒പാഃ॒ ശൃ॒നാ॒ അ॒തി॒മ॒യഃ ।
 പ॒ർവ॒താ॒നാം॒ ക॒കു॒ഭഃ॒ പ്ര॒യു॒തോ॒ ന॒പാ॒താ॒രഃ ।
 വ॒ഗ്നു॒നേ॒ന്ദ്രഃ॒ ഹ॒യ॒ത ।
 ഘോ॒ഷേ॒ണാ॒മീ॒വാഃ॒ശ്ചാ॒ത॒യ॒ത । 96 (10)

T.B.3.7.9.2

യു॒ക്താഃ॒ സ്ഥ॒ വ॒ഹ॒ത ॥
 ദേ॒വാ॒ ഗ്രാ॒വാ॒ണ॒ ഇ॒ന്ദു॒രി॒ന്ദ്ര॒ ഇ॒ത്യ॒വാ॒ഭി॒ഷുഃ ।
 ഏ॒ന്ദ്ര॒മ॒ചു॒ചൃ॒വുഃ॒ പ॒ര॒മ॒സ്യാഃ॒ പ॒രാ॒വ॒തഃ ।
 ആ॒സ്മാ॒മ് സ॒ധ॒സ്ഥാ॒ത് । ഓ॒രോ॒ര॒ന്ത॒രി॒ക്ഷാ॒ത് ।
 ആ॒ സു॒ഭൃ॒ത॒മ॒സു॒ഷ॒വുഃ । ബ്ര॒ഹ്മ॒വർ॒ച॒സം॒ മ॒ ആ॒സു॒ഷ॒വുഃ ।
 സ॒മ॒രേ॒ ര॒ക്ഷാഃ॒സ്യ॒വ॒ധി॒ഷുഃ । അ॒പ॒ഹ॒തം॒ ബ്ര॒ഹ്മ॒ജ്യ॒സ്യ ॥
 വാ॒ക്ച॑ ത്വാ॒ മ॒ന॒ശ്ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം । 97 (10)

T.B.3.7.9.3

പ്രാ॒ണ॒ശ്ച॒ ത്വാ॒പാ॒ന॒ശ്ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।
 ച॒ക്ഷു॒ശ്ച॒ ത്വാ॒ ശ്രോ॒ത്രം॒ ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।
 ദ॒ക്ഷ॒ശ്ച॒ ത്വാ॒ ബ॒ലം॒ ച॒ ശ്രീ॒ണീ॒താം ।

ഓജശ്ച ത്വാ സഹശ്ച ശ്രീണീതാം ।
 ആയുശ്ച ത്വാ ജരാ ച ശ്രീണീതാം ।
 ആത്മാ ച ത്വാ തനുശ്ച ശ്രീണീതാം ।
 ശൃതോഽസി ശൃതം കൃതഃ । ശൃതായ ത്വാ ശൃതേഭ്യസ്ത്വാ ॥
 യമിന്ദ്രമാഹുർ വരുണം ധ്വമാഹുഃ ।
 യം മിത്രമാഹുർ യമു സത്യമാഹുഃ । 98 (10)

T.B.3.7.9.4

യോ ദേവാനാം ദേവതമസ്തപോജാഃ ।
 തസ്മൈ ത്വാ തേഭ്യസ്ത്വാ ॥ മയി തൃദിന്ദ്രിയം മഹത് ।
 മയി ദക്ഷോ മയി ക്രതുഃ । മയി ധായി സുവീര്യം ।
 ത്രിശുഗ്ഘർമോ വിഭാതു മേ । ആകൃത്യ മനസാ സഹ ।
 വിരാജാ ജ്യോതിഷാ സഹ ।
 യജ്ഞേന പയസാ സഹ । തസ്യ ദോഹമശീമഹി । 99 (10)

T.B.3.7.9.5

തസ്യ സുമമശീമഹി । തസ്യ ഭക്ഷമശീമഹി ।
 വാഗ്ജുഷാണാ സോമസ്യ തൃപ്യതു ॥
 “മിത്രോ ജനാൻ{4}” “പ്ര സ മിത്ര{5}” ॥
 യസ്മാന്ന ജാതഃ പരോ അന്യോ അസ്തി ।
 യ ആവിവേശ ഭുവനാനി വിശ്വാ ।
 പ്രജാപതിഃ പ്രജയാ സംവിദാനഃ ।

ത്രീ॒ണി ജ്യോ॑തിഷി॒സച॑തേ॒ സ ഷോ॑ഡശീ॒ ॥

ഏ॒ഷ ബ്ര॒ഹ്മാ യ ജ॒തീയഃ॑ ।

ഇ॒ന്ദ്രോ നാമ॑ ശ്രു॒തോ ഗ॒ണേ ॥ 100 (10)

T.B.3.7.9.6

പ്ര॒തേ മ॒ഹേ വി॒ദമേ॑ ശ॒ശ്സി॑ഷ്യ॒ഹരീ॑ ।

യ ജ॒തീയഃ॑ പ്ര॒തേ വ॒ന്വേ । വ॒നുഷോ॑ ഹ॒ര്യതം॑ മ॒ദം ॥

ഇ॒ന്ദ്രോ നാമ॑ ഘൃ॒തം ന യഃ॑ । ഹ॒രിഭി॑ശ്ചാരു॒സേച॑തേ ।

ശ്രു॒തോ ഗ॒ണ ആ॑ ത്വാ॒ വിശ॑ന്തു । ഹ॒രിവ॑ർപ॒സംഗി॑രഃ ॥

ഇ॒ന്ദ്രാധി॑പ॒തേഽധി॑പതി॒സ്ത്വം ദേ॒വാനാ॑മ॒സി । അ॒ധിപ॑തിം മാ॒ം ।

ആ॒യുഷ്മ॑ന്തം വർ॒ചസ്വ॑ന്തം മ॒നുഷ്യ॑ഷു॒കുരു॑ ॥ 101 (10)

T.B.3.7.9.7

ഇ॒ന്ദ്രശ്ച॑ സ॒മ്രാധ് വ॑രു॒ണശ്ച॑ രാജാ॑ ।

തൗ॑ തേ॒ ഭക്ഷ॑ം ച॒ക്രതു॑ര॒ഗ്ര ഏ॒തം ।

ത॒യോര॑നു॒ ഭക്ഷ॑ം ഭക്ഷ॒യാമി॑ ।

വാഗ്ജു॑ഷാണാ॒സോമ॑സ്യ॒തൃപൃ॑തു ॥

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വി॒ശ്വക॑ർമാ ।

ത॒സ്യ മ॒നോ ദേ॒വം യ॑ജേ॒ന്തേ രാ॑ദ്ധ്യാ॒സം ।

അ॒ർഥേ॒ഗാ അ॒സ്യ ജ॑ഹി॒തഃ ।

അ॒വ॒സാന॑പ॒തേ ഽവ॑സാനം മേ॒ വി॒ന്ദ ॥

നമോ॑ രു॒ദ്രായ॑ വാ॒സോ॑ഷ്ഠതയേ॑ ।

ആ॒യനേ॑ വി॒ദ്രവ॑ണേ॑ । 102 (10)

T.B.3.7.9.8

ഉ॒ദ്യാനേ॑ യത്പ॒രായ॑ണേ॑ । ആ॒വർത॑നേ॒ വിവർത॑നേ॑ ।

യോ॑ ഗോ॒പായ॑തി॒ തച്ഛു॑ ഹു॒വേ ॥

യാ॒ന്യപാ॑മി॒ത്യാ-ന്യ॑പ്ര॒തീത്താ॑-ന്യ॒സ്മി ।

യമ॑സ്യ॒ ബലി॑നാ॒ ചരാ॑മി॒ ।

ഇ॒ഹൈ॒വ സ॑ന്തഃ॒ പ്രതി॑ തദ്യാ॒തയാ॑മഃ॒ ।

ജീ॒വാ ജീ॒വേഭ്യോ॑ നി॒ഹരാ॑മ ഏ॒നത് ॥

അ॒ന്യു॒ണാ അ॒സ്മിന്ന॑ന്യു॒ണാഃ പര॑സ്മി॒ന് ।

തൃ॒തീയേ॑ ലോ॒കേ അ॒ന്യു॒ണാഃ സ്യാ॑മ ।

യേ॑ ദേ॒വയാ॑നാ॒ ഉത॑ പി॒തൃ॒യാണാഃ॑ । 103 (10)

T.B.3.7.9.9

സർ॒വാൻ പ॒ഥോ അ॒ന്യു॒ണാ ആ॑ക്ഷീ॒യേമ ॥

ഇ॒ദമു॒ നു ശ്രേ॑യോ॒ഽവ॒സാന॑മാഗ॒ന്മ ।

ശി॒വേ നോ॑ ദ്യാ॒വാപൃ॑ഥി॒വീ ഉ॒ഭേ ഇ॒മേ ।

ഗോ॒മ-ദ്ധ॑ന॒വ-ദ॒ശവ॑-ദൃ॒ർജ॑സ്വ॒ത് ।

സു॒വീരാ॑ വി॒രൈര॑നൃ॒ സംച॑രേമ॒ ॥

അ॒ർകഃ പ॒വിത്ര॑ച്ഛു॒ രജ॑സോ॒ വിമാ॑നഃ॒ ।

പു॒നാതി॑ ദേ॒വാനാ॑ം ദൃ॒വനാ॑നി॒ വിശ്വാ॑ ।

ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ പയസാ സംവിദാനേ ।
 ഘൃതം ദുഹാതേ അമൃതം പ്രപീനേ ॥
 പവിത്രമർകോ രജസോ വിമാനഃ () ।
 പുനാതി ദേവാനാം ദുവ്നാനി വിശ്വാ ।
 സുവർ ജ്യോതിർ യശോ മഹത് ।
 അശീമഹി ഗായമൃത പ്രതിഷ്ഠാം ॥ 104 (13)
 (ചായത - ശ്രീണീതാഴ് - സത്യമാഹു - രശീമഹി-
 ഗണേ - കൂരു - വിദ്രവണേ - പിതൃയാണാ - അർകോ
 രജസോ വിമാനശ്രീണീ ച) (A9)

3.7.10 അനുവാകം 10 - സൗമികപ്രായാശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.10.1

ഉദസ്താംഹീമ് സവിതാ മിത്രോ അരുമാ ।
 സർവാ-നമിത്രാ-നവധീ-ദൃഗേന ।
 ബൃഹന്തം മാമകരദീരവന്തം ।
 രഥന്തരേ ശ്രയസ്വ സ്വാഹാ പൃഥ്വിവ്യാം ।
 വാമദേവ്യേ ശ്രയസ്വ സ്വാഹാഽന്തരിക്ഷേ ।
 ബൃഹതി ശ്രയസ്വ സ്വാഹാ ദിവീ ।
 ബൃഹതാ ത്യാപസ്തന്തോമി ॥
 ആ ത്യാ ദദേ യശസേ വീര്യായ ച ।

അസ്മാസാഹ്വീയാ യൂയം ദധാമേന്ദ്രിയം പയഃ ॥

യസ്മൈ ദ്രഷ്ടോ യസ്മൈ ഉദർഷഃ । 105 (10)

T.B.3.7.10.2

ദൈവ്യഃ കേതുർ വിശ്വം ഭുവനമാവിവേശ ।

സ നഃ പാഹ്യരിഷ്ടൈസ്ത്വ സ്വാഹാ ॥

അനു മാ സർവ്വോ യജ്ഞോഽയമേതു ।

വിശ്വേ ദേവാ മരുതഃ സാമാർകഃ ।

ആപ്രിയശ്ശന്ദാഹ്സി നിവിദോ യജുഹ്വി ।

അസ്യൈ പൃഥിവൈ യദ്യജ്ഞീയം ॥

പ്രജാപതേർ വർതനിമനു വർതസ്വ ।

അനു വീരൈരനു രാദ്ധ്യാമ ഗോഭിഃ ।

അന്യശ്ചൈരനു സർവ്വൈരു പുഷ്പൈഃ ।

അനു പ്രജയാഽനഗിന്ദ്രിയേണ । 106 (10)

T.B.3.7.10.3

ദേവാ നോ യജ്ഞമുജുധാ നയന്തു ॥

പ്രതി ക്ഷത്രേ പ്രതിതിഷ്ഠാമി രാശ്രൈഃ ।

പ്രത്യശ്ചേഷു പ്രതിതിഷ്ഠാമി ഗോഷു ।

പ്രതി പ്രജായാം പ്രതിതിഷ്ഠാമി ദിവ്യേ ।

വിശ്വമന്യാഭി വാവൃധേ । തദന്യസ്യാ-മധിശ്രിതം ।

ഭിവേ ച വിശ്വകർമ്മണേ । പൃഥിവൈ ചാകരം നമഃ ॥

അസ്താനൃഃ പൃഥ്വിവീം ।

അസ്താനൃഷഭോ യുവാ ഗാഃ । 107 (10)

T.B.3.7.10.4

സുനേമാ വിശ്വാ ഭുവനാ । സുനോ യജ്ഞഃ പ്രജനയതു ।

അസ്താനജനി പ്രാജനി । ആ സുനാജായതേ വൃഷാ ।

സുനാത് പ്രജനിഷീമഹി ॥

യേ ദേവാ യേഷാമിദം ഭാഗധേയം ബഭൂവ ।

യേഷാം പ്രയാജാ ഉതാനുയാജാഃ ।

ഇന്ദ്രജ്യേഷ്ടഭ്യോ വരുണരാജഭ്യഃ ।

അഗ്നിഹോത്യഭ്യോ ദേവേഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥

ഉത ത്യാ നോ ദിവാ മതിഃ । 108 (10)

T.B.3.7.10.5

അദിതിരുത്യാശ്ശഗമത് । സാ ശന്താചീ മയസ്കരത് ।

അപ സ്രിധഃ ॥ ഉത ത്യാ ദൈവ്യാ ഭിഷജാ ।

ശം നസ്കരതോ അശിനാ । യുയാതാമസുദ്രപഃ ।

അപ സ്രിധഃ ॥ ശമഗ്നിരഗ്നിഭിസ്കരത് । ശം നസ്കപതു സൂര്യഃ ।

ശം വാതോ വാതവരപാഃ । 109 (10)

T.B.3.7.10.6

അപ സ്രിധഃ ॥ തദിത്പദം ന വിചികേത വിദ്വാൻ ।

യന്മൃതഃ പുനരപ്യേതി ജീവാൻ ।

ത്രി॒വൃ॒ദ്യദ് ഭു॒വന॑സ്യ രഥ॒വൃത് |
 ജീ॒വോ ഗർഭോ॑ ന മൃ॒തഃ സ ജീ॑വാത് ||
 പ്ര॒ത്യു॒സ്മൈ പി॒പീ॒ഷതേ॑ | വി॒ശ്വാ॑നി വി॒ദു॒ഷേ ഭര॑ |
 അ॒രം ഗ॒മായ ജ॒ഗ്മവേ॑ |
 അ॒പശ്ചാദ്ദ॒ഷ്യന്തേ॑ നരേ॑ ||
 ഇ॒ന്ദു॒രി॒ന്ദുമ॑വാ॒ഗാത് () | ഇ॒ന്ദോ॒രിന്ദ്രോ॑ഽപാത് |
 ത॒സ്യ ത॒ ഇ॒ന്ദവി॒ന്ദ്രപീ॑ത॒സ്യ മധു॑മതഃ |
 ഉ॒പ॒ഹൃ॒തസ്യോ॑-പ॒ഹൃ॒തോ ഭ॒ക്ഷയാ॑മി || 110 (13)
 (ഉ॒ദർഷ - ഇ॒ന്ദ്രിയേ॑ണ - ഗാ - മ॒തി - ര॒രപാ -
 അ॒ഗാത് ത്രീ॑ണി ച) (A10)

3.7.11 അനുവാകം 11 - ദർശപൂർണ്ണമാസപ്രായശ്ചിത്തമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.11.1

ബ്ര॒ഹ്മ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑ മ॒നസോ॑ ബ്ര॒ഹ്മ വാ॑ചഃ |
 ബ്ര॒ഹ്മ യജ്ഞാ॑നാച്ഛ॒ഹവി॑ഷാമാജ്യ॒സ്യ |
 അ॒തി॒രി॒ക്തം കർമ്മ॑ണോ യച്ഛ॒ഹീനം॑ |
 യജ്ഞഃ പർവ॑ണി പ്ര॒തിര॑ന്നേ॒തി ക॒ല്പ॒യന് |
 സ്വാ॒ഹാകൃ॑താഽഽഹൃ॒തിരേ॒തു ദേ॒വാൻ ||
 ആ॒ശ്രാ॒വിത॑മ॒ത്യാശ്രാ॑വിതം |
 വ॒ഷ്ട്വക്യ॑തമ॒ത്യനു॑ക്തം ച യജ്ഞേ॑ |
 അ॒തി॒രി॒ക്തം കർമ്മ॑ണോ യച്ഛ॒ഹീനം॑ |

യജ്ഞഃ പർവാണി പ്രതിരന്നേതി കല്പയന് ।
സ്വാഹാകൃതാഃഹൃതിരേതു ദേവാൻ ॥ 111 (10)

T.B.3.7.11.2

യദോ ദേവാ അതിപാദയാനി ।
വാചാ ചിത്പ്രയതം ദേവഹേഡനം ।
അരായോ അസ്മാഽ അഭിദുച്ഛുനായതേ ।
അന്യത്രാസ്മൻ-മരുതസ്തന്നിധേതന ॥
തതം മ ആപസ്തദു തായതേ (തായതേ) പുനഃ ।
സ്വാദിഷ്ടാ ധീതിരുചമായ ശസ്യതേ ।
അയഽ സമുദ്ര ഉത വിശ്വദേഷജഃ ।
സ്വാഹാകൃതസ്യ സമുതൃപ്ണുതർ ഭുവഃ ॥
“ഉദായം തമസസ്സരി{6}” ।

“ഉദു ത്യം{7}” “ചിത്രം{8}” । 112 (10)

T.B.3.7.11.3

“ഇമം മേ വരുണ{9}” “തത്താ യാമി{10}” ।
“ത്വം നോ അഗ്നേ{11}” “സ ത്വം നോ അഗ്നേ{12}” ।
“ത്വമഗ്നേ അയാഽസി{13}” “പ്രജാപതേ{14}” ॥
ഇമം ജീവേഭ്യഃ പരിധിം ദധാമി ।
മൈഷാം നു ഗാദപരോ അർദ്ധമേതം ।
ശതം ജീവന്തു ശരദഃ പുരുചീഃ ।

തിരോ മൃത്യും ദധതാം പർവതേന ॥

ഇഷ്ടേഭ്യഃ സ്വാഹാ വഷധനിഷ്ടേഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥

ഭേഷജം ദുരിഷ്ടേ സ്വാഹാ നിഷ്കൃത്യേ സ്വാഹാ ॥

ദൗരാർദ്ധ്യേ സ്വാഹാ ദൈവീഭ്യസ്തനുഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥ 113 (10)

T.B.3.7.11.4

ഋദ്ധ്യേ സ്വാഹാ സമൃദ്ധ്യേ സ്വാഹാ ॥

യത ഇന്ദ്ര ദയാമഹേ । തതോ നോ അഭയം കൃധി ।

മഘവൺഗധി തവ തന്ന ഊതയേ ॥

വി ദിഷോ വി മൃധോ ജഹി ॥ സ്വസ്തിദാ വിശസ്തതിഃ ।

വ്യത്രഹാ വിമൃധോ വശീ । വൃഷേന്ദ്രഃ പുര ഏതു നഃ ।

സ്വസ്തിദാ അഭയം കരഃ ॥

ആദിർ ഗീർഭിർ യദതോ ന ഊനം ॥ 114 (10)

T.B.3.7.11.5

ആപ്യായയ ഹരിവോ വർദ്ധമാനഃ ।

യദാ സ്തോത്യഭ്യോ മഹി ഗോത്രാ രുജാസി ।

ഭൂയിഷ്ഠാജോ അധ തേ സ്യാമ ॥

അനാജ്ഞാതം യദാജ്ഞാതം । യജ്ഞസ്യ ക്രിയതേ മിഥു ।

അഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ । തച് ഹി വേതം യമാതഥം ॥

പുരുഷസംമിതോ യജ്ഞഃ । യജ്ഞഃ പുരുഷസംമിതഃ ।

അഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ () । തച് ഹി വേതം യമാതഥം ॥

യത് പാകത്രാ മനസാ ദീനദക്ഷാ ന ।
 യജ്ഞസ്യ മന്വതേ മർതാസഃ ।
 അഗ്നിഷ്ടദ്ധോതാ ക്രതുവിദിജാനന് ।
 യജിഷ്ടോ ദേവാഃ ഋതൂശോ യജാതി ॥ 115 (15)

(ദേവാഃ - ശ്ചിത്രം - തനുഭ്യഃ സ്വാഹോ - നം -
 പുരുഷസംമിതോഽഗ്നേ തദസ്യ കല്പയ പഞ്ച ച) (A11)

**3.7.12 അനുവാകം 12 - അഗ്നിഷ്ടോമാദൗ യജമാനജപ്താ
 മന്ത്രവിശേഷാഃ**

T.B.3.7.12.1

യദ്ദേവാ ദേവഹേഡനം । ദേവാസശ്ചക്തമാ വയം ।
 ആദിത്യാസ്തസ്മാമാ മുഞ്ചത । ഋതസ്യർതേന മാമുത ॥
 ദേവാ ജീവനകാമ്യോ യത് । വാചാഽന്യതമുദിമ ।
 അഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസഃ । ഗാർഹപത്യഃ പ്രമുഞ്ചതു ।
 ദുരിതാ യാനി ചക്തമ । കരോതു മാമനേനസം ॥ 116 (10)

T.B.3.7.12.2

ഋതേന ദ്യാവാപൃഥിവീ । ഋതേന ത്വച് സരസ്വതി ।
 ഋതാമാ മുഞ്ചതാഽഹസഃ । യദന്യക്തമാരിമ ॥
 സജാതശ്ചസാദുത വാ ജാമിശ്ചസാത് ।
 ജ്യായസഃ ശ്ചസാദുത വാ കനീയസഃ ।
 അനാജ്ഞാതം ദേവക്യുതം യദേനഃ ।

തസ്മാത്തമസ്മാ-ഞ്ജാതവേദോ മുമുഗ്ധി ॥

യദാചാ യന്മനസാ ।

ബാഹുദ്യാ-മുരുദ്യാ-മഷ്ടീവദ്ദ്യാം । 117 (10)

T.B.3.7.12.3

ശിശ്ഞൈർ യദന്യതം ചക്രമാ വയം ।

അഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യദ്ധസ്മാദ്യാം ചകര കിൽബിഷാണി ।

അക്ഷാണാം വഗ്നുമുപജിഹ്വമാനഃ ।

ദൂരേപശ്യാ ച രാശ്വദൃച്ഛ ।

താനൃഹ്ണരസാ-വനുദത്താ-മൂണാനി ॥

അദീവൃന്യുണം യദഹം ചകാര ।

യദാദാസ്യൻഥ് സംജഗാരാ ജനേദ്യഃ ।

അഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യന്മയി മാതാ ഗർഭേ സതി । 118 (10)

T.B.3.7.12.4

ഏനശ്ചകാര യത്പിതാ । അഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസഃ ॥

യദാപിപേഷ മാതരം പിതരം । പുത്രഃ പ്രമുദിതോ ധയൻ ।

അഹിഹ്സിതൗ പിതരൗ മയാ തത് ।

തദഗേ അന്യൂണോ ദവാമി ॥

യദന്തരിക്ഷം പൃഥിവീമുത ദ്യാം ।

യ॒ന്മാ॒തരം॑ പി॒തരം॑ വാ॒ ജിഹി॑ഷ്സി॒മ ।

അ॒ഗ്നി॑ർമാ॒ തസ്മാ॑ദേ॒നസഃ॑ ॥

യദാ॒ശസാ॑ നി॒ശസാ॑ യത്പ॒രാശ॑സാ ॥ 119 (10)

T.B.3.7.12.5

യദേ॒നശ്ച॑കൃ॒മാ നൃ॑തനം॑ യത്പു॒രാണം॑ ।

അ॒ഗ്നി॑ർമാ॒ തസ്മാ॑ദേ॒നസഃ॑ ॥ അ॒തി॒ക്രാ॑മാമി ദു॒രിതം॑ യദേ॒നഃ॑ ।

ജ॒ഹാമി॑ രി॒പ്രം പ॒രമേ॑ സ॒ധസ്ഥേ॑ ।

യ॒ത്ര യ॒ന്തി സു॑കൃ॒തോ നാ॑പി ദു॒ഷ്ട്യതഃ॑ ।

തമാ॒രോഹാ॑മി സു॒കൃതാ॑ം നു ലോ॒കം ॥

ത്രി॒തേ ദേ॒വാ അ॒മൃജ്ജൈ॑തതദേ॒നഃ॑ ।

ത്രി॒ത ഏ॒തന്മനു॑ഷ്യേ॒ഷു മാ॒മൃജേ॑ ।

ത॒തോ മാ॑ യദി॒ കിംചി॑ദാ॒നശേ॑ ।

അ॒ഗ്നി॑ർമാ॒ തസ്മാ॑ദേ॒നസഃ॑ ॥ 120 (10)

T.B.3.7.12.6

ഗാർ॒ഹപ॑ത്യഃ പ്ര॒മുഞ്ച॑തു । ദു॒രിതാ॑ യാ॒നി ച॒ക്തം॑ ।

ക॒രോ॒തു മാ॒മനേ॑നസം ॥ ദി॒വി ജാ॒താ അ॒ഹ്നു ജാ॒താഃ॑ ।

യാ ജാ॒താ ഓ॒ഷധീ॑ഭ്യഃ । അ॒ഥോ യാ അ॒ഗ്നി॒ജാ ആ॑പഃ ।

താ നഃ॑ ശു॒ന്ധന്തു॑ ശു॒ന്ധനീഃ॑ ॥

യദാ॒പോ ന॑ക്തം ദു॒രിതം॑ ച॒രാമ॑ ।

യദാ॒ ദി॒വാ നൃ॑തനം॑ യത്പു॒രാണം॑ ।

ഹിരണ്യവർണാസ്തത്ര ഉത്പുനീത നഃ () ॥

“ഇമം മേ വരുണ{15}” “തത്ത്വാ യാമി{16}” ।

“ത്വം നോ അഗ്നേ{17}” “സ ത്വം നോ അഗ്നേ{18}” ।

“ത്വമഗ്നേ അയാഽസി{19}” ॥ 121 (13)

(അനേനസ് - മഷ്ടീവദ്ഭ്യാഃ - സതി - പരാശസാ -
 ssനശേഽഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസഃ-പുനീത നസ്ത്രീണി ച)
 (A12)

Special Korvai

(യദ് ദേവാ ഗാർ.ഹപത്യോ യദ്ധസ്താഭ്യാം ധന്വയീ മാതാ
 യദാപിപേഷ ധന്വന്തരിക്ഷം ധവാശസാഽതിക്രാമാമി ത്രിതേ
 ദേവാ ദിവി ജാതാ അസ്ത ജാതാ യദാപ ഇമം മേ വരുണ
 തത്ത്വാ യാമി ത്വം നോ അഗ്നേ സ ത്വം നോ അഗ്നേ ത്വമഗ്നേ
 അയാഽസി)

3.7.13 അനുവാകം 13 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി

ഋജീഷപ്രോക്ഷണമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.13.1

യത്തേ ഗ്രാവ്.ണ്ണാ ചിച്ഛിദുഃ സോമ രാജന് ।

പ്രിയാണ്യങ്ഗാനി സ്വധിതാ പരൂഷി ।

തഥ്സന്ധഥ് സ്വാജ്യേനോത വർദ്ധയസ്വ ।

അനാഗസോ അധമിഥ്സംക്ഷയേമ ॥

യ॒ത്തേ॒ ഗ്രാ॒വാ॒ ബാ॒ഹു॒ച്യു॒തോ॒ അ॒ച്യു॒ച്യു॒വുഃ ।
 ന॒രോ॒ യ॒ത്തേ॒ ദു॒ദു॒ഹു॒ർ ദ॒ക്ഷി॒ണേ॒ന ।
 ത॒ത്ത ആ॒പ്യാ॒യ॒താം ത॒ത്തേ॒ ॥ നി॒ഷ്ട്യാ॒യ॒താം ദേ॒വ സോ॒മ ॥
 യ॒ത്തേ॒ ത്വ॒ചം ബി॒ഭി॒ദു॒ര്യ॒ച്ച യോ॒നീം ।
 യദാ॒സ്ഥാ॒നാത് പ്ര॒ച്യു॒തോ॒ വേ॒ന॒സി॒ ത്വ॒നാ ॥ 122 (10)

T.B.3.7.13.2

ത്വ॒യാ ത്വ॒മ്സോ॒മ ഗു॒പ്ത॒മസ്തു॒ നഃ ।
 സാ॒ നഃ സ॒ന്ധാ॒സ॒ത്പ॒രമേ॒ വ്യോ॒മ॒ന് ॥
 അ॒ഹാ॒ച്ഛരീ॒രം പ॒യ॒സാ സ॒മേ॒ത്യ ।
 അ॒ന്യോ॒ന്യോ ദ॒വതി॒ വർ॒ണോ॒ അ॒സ്യ ।
 ത॒സ്മിൻ വ॒യമു॒പ॒ഹൃ॒താ॒സ്ത്വ॒സ്മഃ ।
 ആ॒ നോ॒ ഭജ॒ സ॒ദ॒സി വി॒ശ്വ॒രു॒പേ ॥
 നൃ॒ച॒ക്ഷാഃ സോ॒മ ഉ॒ത ശു॒ശ്രു॒ഗസ്തു॒ ।
 മാ॒ നോ॒ വി॒ഹാ॒സീ॒ദ്ഗി॒ർ ആ॒വൃ॒ണാ॒നഃ ।
 അ॒നാ॒ഗാ॒സു॒നു॒വോ॒ വാ॒വൃ॒ധാ॒നഃ ।
 ആ॒ നോ॒ രൂ॒പം വ്ഹ॒തു ജാ॒യമാ॒നഃ ॥ 123 (10)

T.B.3.7.13.3

ഉ॒പ॒ക്ഷ॒ര॒ന്തി ജു॒ഹോ॒ ഘൃ॒തേ॒ന ।
 പ്രി॒യാ॒ണ്യു॒ങ്ഗാ॒നി ത॒വ വർ॒ദ്ധ॒യ॒ന്തീഃ ।
 ത॒സ്മൈ॒ തേ സോ॒മ നമ॒ ഇ॒ദ॒വ്ഷ॒ദ്വ ।

ഉപ മാ രാജൻമ് സുകൃതേ ഹായസ്യ ॥
 സം പ്രാണാപാനാഭ്യായ് സമു ചക്ഷുഷാ താം ।
 സൗ ശ്രോത്രേണ ഗച്ഛസ്യ സോമ രാജൻ ।
 യത്ത ആസ്ഥിതയ് ശമു തത്തേ അസ്മു ।
 ജാനീതാനഃ സംഗമനേ പഥീനാം ॥
 ഏതം ജാനീതാത്പരമേ വ്യോമൻ ।
 വൃകാഃ സധസ്ഥാ വിദ രൂപമസ്യ । 124 (10)

T.B.3.7.13.4

യദാഗച്ഛാത് പഥിഭിർ ദേവയാണൈഃ ।
 ഇഷ്ടാപൂർതേ കൃണുതാദാവിരസ്മു ॥
 അരിഷ്ടോ രാജന്നഗദഃ പരേഹി ।
 നമസ്തേ അസ്മു ചക്ഷസേ രഘുയതേ ।
 നാകമാരോഹ സഹ യജമാനേന ।
 സൂര്യം ഗച്ഛതാത്പരമേ വ്യോമൻ ॥
 അഭൂദ്ദേവഃ സവിതാ വന്ദ്യോ നു നഃ ।
 ഇദാനീമഹ ഉപവാചേ്യോ നൃഭിഃ ।
 വി യോ രത്താ ഭജതി മാനവേഭ്യഃ ।
 ശ്രേഷ്ഠം നോ അത്ര ദ്രവിണം യഥാ ദധാത് () ॥
 ഉപ നോ മിത്രാവരുണാവിഹാവതം ।
 അന്യാദീഭ്യാഥാമിഹ നഃ സഖായാ ।

ആദിത്യാനാം പ്രസിതിർ. ഹേതിഃ ।

ഉഗ്രാ ശതാപാഷ്ടാ ഘ വിഷാ പരി ണോ വൃണക്തു ॥

“ആപ്യായസ്വ{20}” “സം തേ{21}” ॥ 125 (15)

(അനാ - ജായമാനോ - ടസ്യ - ദധത് പഞ്ച ച) (A13)

3.7.14 അനുവാകം 14 - അവഭൃഥേ കർമ്മണി സേചനാദിമന്ത്രാഃ

T.B.3.7.14.1

യദ്ദിദീക്ഷേ മനസാ യച്ച വാചാ ।

യദാ പ്രാണൈശ്ചക്ഷുഷാ യച്ച ശ്രോത്രേണ ।

യദ്രേതസാ മിമൂനേനാപ്യാത്മനാ ।

അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം ।

ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।

ആപോ വിമോക്തരീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥

യദൃചാ സാമ്നാ യജുഷാ ।

പശൂനാം ചർമൻ. ഹവിഷാ ദിദീക്ഷേ ।

യച്ഛ്വേദി-രോഷധീദിർ-വനസ്സത് ॥

അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം । 126 (10)

T.B.3.7.14.2

ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।

ആപോ വിമോക്തരീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥

യേന ബ്രഹ്മ യേന ക്ഷത്രം ।

യേനേന്ദ്രാഗ്നീ പ്രജാപതിഃ സോമോ വരുണോ യേന രാജാ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ജിഷയോ യേന പ്രാണാഃ ।
 അദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം ।
 ശുക്രാ ദീക്ഷായൈ തപസോ വിമോചനീഃ ।
 ആപോ വിമോക്തരീർ മയി തേജ ഇന്ദ്രിയം ॥
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ॥ 127 (10)

T.B.3.7.14.3

അഗ്നേഃ പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ॥
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ।
 ഇന്ദ്രസ്യ പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ।
 അപാം പുഷ്പമസ്യോഷധീനാഗ് രസഃ ।
 സോമസ്യ പ്രിയം ധാമ ।
 വിശ്വേഷാം ദേവാനാം പ്രിയതമഗ് ഹവിഃ സ്വാഹാ ॥
 വയഗ് സോമ വ്രതേ തവ । മനസ്തനുഷ്ട പിപ്രതഃ ।
 പ്രജാവന്തോ അശീമഹി ॥ 128 (10)

T.B.3.7.14.4

ദേവേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ । സോമേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ ।
 കവേഭ്യഃ പിതൃഭ്യഃ സ്വാഹാ ॥ ദേവാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം ।

സോമ്യാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം । കവ്യാസ ഇഹ മാദയദ്ധാം ॥
 അനന്തരിതാഃ പിതരഃ സോമ്യാഃ സോമപീമാത് ॥
 അപൈതു മൃത്യുരമൃതം ന ആഗന് ।
 വൈവസ്വതോ നോ അഭയം കൃണോതു ।
 പർണം വനസ്സതേരിവ । 129 (10)

T.B.3.7.14.5

അഭി നഃ ശീയതാഃ രയിഃ । സചതാം നഃ ശചീപതിഃ ॥
 പരം മൃത്യോ അനുപരേഹി പന്ഥാം ।
 യസ്യേ സ്വ ഇതരോ ദേവയാനാത് ।
 ചക്ഷുഷ്ഠതേ ശൃണ്വതേ തേ ബ്രവീമി ।
 മാ നഃ പ്രജാഃ രീരിഷോ മോത വീരാൻ ॥
 ഇദമു നു ശ്രേയോഽവസാനമാഗന് ।
 യദ്ഗോജിദ്-ധനജി-ദശജിദ്യത് ।
 പർണം വനസ്സതേരിവ । അഭി നഃ ശീയതാഃ രയിഃ () ।
 സചതാം നഃ ശചീപതിഃ ॥ 130 (11)

(വനസ്സതാവദ്ഭ്യോ ലോകാ ദധിരേ തേജ ഇന്ദ്രിയം - ധാമാ -
 ശീമഹീ - വാ - ഭി നഃ ശീയതാഃ രയിരേകം ച) (A14)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(സർവാൻ. - യദ് വിഷ്ണുണേന - വി വൈ - യഃ
 പുരസ്താദ് - ദേവാ ദേവേഷു - പരിസ്രൂണിത - സക്ഷേദം -
 യദസ്യ പാരേ - സാഗസ - ഉദസ്താം സ്തീദ് - ബ്രഹ്മ
 പ്രതിഷ്ഠാ - യദ് ദേവ - യത്തേ ഗ്രാവ്ണാ - യദ് ദിദീക്ഷേ
 ചതുർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സർവാൻ - ഭൂതിമേവ - യാമേവാസ്താഹുതിം -
 വ്രതാനാം - പർണവല്കഃ - സോമ്യാനാ - മസ്തിൻ. യജേത -
 ടഗേ യോ നോ - ജ്യോഗ്ജീവാഃ - പരോരജാസേ -
 പ്ര തേ മഹേ - ബ്രഹ്മ പ്രതിഷ്ഠാ - ഗാർഹപത്യം
 സ്രിഷ്ടശദുത്തരശതം)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 6th Prapaatakam :-

(സർവാൻ. വൈ - ശചീപതിഃ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

തൃതീയാഷ്ടകേ സപ്തമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

=====

Appendix (of expansions)

T.B.3.7.8.3 "ந வா உ வேதமியஸே{1}"

ந வா உ வேதமியஸே ந ரிஷ்யஸி தேவாஃ னதேஷி
பமிதி: சுதேஷி: | ஹரி தே யுஷ்டா பூஷதி
அத்யுதாபாஸமாந்-வாஜீ யுரி ராஸதஸ்ய || {1}

(Appearing in T.S.4.6.9.4)

T.B.3.7.8.3 "அஸாநாந் தா{2}", "விஸா அஸா: {3}"

அஸாநாந் தா ஸாபாபேத: | உதூரதே அமூதேத: |
ஐதம் துதஸ்யாபுதேத: | விதேம ஹவிஷா வயம் || {2}

விஸா அஸா மயுநா ஸத்யுஜாமி | அநமீவா
அப ஓஷயயோ தவந்து | அயம் யஜமானோ மூயோ
வ்யஸ்யதாம் | அஸுதரிதா: பஸவ: ஸந்து ஸதேவ || {3}

(Both {2} and {3} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.7.9.5 - "മിത്രോ ജനാൻ{4}" "പ്ര സ മിത്രം{5}"

മിത്രോ ജനാൻ. യാതയതി പ്രജാനൻ മിത്രോ ദാധാര
പൃഥിവീമൃത ദ്യാം । മിത്രഃ കൃഷ്ണീരനിമിഷാഭി ചഷ്ട
സത്യായ ഹവ്യം ഘൃതവദ്-വിധേമ ॥ {4}

പ്ര സ മിത്ര മർതോ അസ്തു പ്രയസ്യാൻ. യസ്ത
ആദിത്യ ശിക്ഷതി വ്രതേന । ന ഹന്യതേ ന ജീയതേ
ത്വോതോ നൈനമഹോ അശ്ഞോത്യന്തിതോ ന ദൂരാത് ॥ {5}

(Both {4} and {5} appearing in T.S.3.4.11.5

T.B.3.7.11.2 - "ഉദയം തമസസ്സരി{6}"

ഉദയം തമസസ്സരി പശ്യന്തോ ജ്യോതിരുത്തരം ।
ദേവം ദേവത്രാ സൂര്യമഗന്ത ജ്യോതിരുത്തമം ॥ {6}

(Appearing in T.S.4.1.7.4)

T.B.3.7.11.2 - "ഉദു ത്യം{7}" "ചിത്രം{8}"

ഉദു ത്യം ജാതവേദസം ദേവം വഹന്തി കേതവഃ ।
ദൃശേ വിശ്വായ സൂര്യം ॥ {7}

ചിത്രം ദേവാനാ-മുദഗാദനീകം ചക്ഷുർ മിത്രസ്യ
 വരുണസ്യാഃഗേഃ । ആഃ പ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അന്തരീക്ഷഃ
 സൂര്യ ആത്മാ ജഗതസ്സസ്ഥുഷശ്ച ॥ {8}

(Both {7} and {8} appearing in T.S.1.4.43.1)

T.B.3.7.11.3 - "ഇമം മേ വരുണ{9}" "തത്ത്വാ യാമി{10}"

ഇമം മേ വരുണ ശ്രുധീ ഹവമദ്യാ ച മൃഡയ ।
 താമവസ്യുരാ ചകേ ॥ {9}

തത്ത്വാ യാമി ബ്രഹ്മണാ വന്ദമാന-സുഭാ ശാസ്മേ
 യജമാനോ ഹവിർഭിഃ । അഹേഡമാനോ വരുണേഹ
 ബോദ്ധ്യുരുശഃസ മാ ന ആയുഃ പ്ര മോഷീഃ ॥ {10}

(Both {9} and {10} appearing in T.S.2.1.11.6)

T.B.3.7.11.3 - "ത്വം നോ അഗ്നേ{11}" "സ ത്വം നോ
 അഗ്നേ{12}"

ത്വം നോ അഗ്നേ വരുണസ്യ വിദാൻ ദേവസ്യ ഹേഡോഽവ
 യാസി സീഷാഃ । യജിഷ്ടോ വഹ്നിതമഃ ശോശുചാനോ
 വിശ്വാ ദോഷാഃസി പ്ര മുമുഗ്ദ്ധ്യസ്ഥ് ॥ {11}

സ താമ നോ അഗ്നേഽവമോ ദിവോതീ നേദിഷ്ടോ അസ്യോ
 ഉഷസോ വ്യുഷ്ടൗ । അവ യക്ഷ നോ വരുണഃ രരാണോ
 വീഹി മൃധീകഃ സുഹവോ ന ഏധി ॥ {12}

(Both {11} and {12} appearing in T.S.2.5.12.3)

T.B.3.7.11.3 - "തമഗ്നേ അയാഽസി{13}" "പ്രജാപതേ{14}"

തമഗ്നേ അയാഽസി । അയാ സന്മനസാ ഹിതഃ ।
 അയാ സന്ഹവ്യമുഹിഷേ । അയാ നോ ധേഹി ഭേഷജം ।
 ഇഷ്ടോ അഗ്നിരാഹുതഃ । സ്വാഹാകൃതഃ പിപർതു നഃ ।
 സ്വഗാ ദേവേഭ്യ ഇദം നമഃ ॥ {13}

({13} appearing in T.B.2.4.1.9)

പ്രജാപതേ ന താദേതാന്യന്യോ വിശ്വാ ജാതാനി പരി താ
 ബഭൂവ । യത്കാമാസേ ജുഹൂമസ്തന്നോ അസ്തു വയഃ
 സ്യാമ പതയോ രയിണാം ॥ {14}

({14} appearing in T.S.1.8.14.2)

T.B. 3.7.12.6 - "ഇമം മേ വരുണ{15}" "തത്ത്വാ യാമി{16}"

Item mo.{15} is same as {9} above

Item mo.{16} is same as {10} above

T.B. 3.7.12.6 - "தம் நோ அஹே{17}" "ந தம் நோ
அஹே{18}"

Item mo.{17} is same as {11} above

Item mo.{18} is same as {12} above

T.B. 3.7.12.6 - "தம்நோ அஹே{19}"

Item mo.{19} is same as {13} above

T.B. 3.7.13.4 - "அப்யாயஸ்ய{20}" "நம் தே{21}"

அப்யாயஸ்ய நமேது தே விஸ்தா: நோம் வ்யூஷியம் ।

நவா வ்யாயஸ்ய நமேது || {20}

நம் தே பயாயஸ்ய நமே யந்து வாய: நம் வ்யூஷியா-
ந்யதீமாதிரி: । அப்யாயமானோ அமூதாய நோம்
நிவி ஸ்வாயஸ்யுத்தமானி யிஷ || {21}

(Both {20} and {21} appearing in TS 4.2.7.4)

**Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam3, Prapaatakam 7 (TB 3.7)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	9	98
Anuvakam 2	7	73
Anuvakam 3	7	75
Anuvakam 4	18	180
Anuvakam 5	13	137
Anuvakam 6	23	228
Anuvakam7	15	155
Anuvakam8	3	37
Anuvakam9	9	93
Anuvakam10	6	63
Anuvakam11	5	55
Anuvakam12	6	63
Anuvakam13	4	45
Anuvakam14	5	51
Total →	130	1353

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.8 തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ തൃതീയാഷ്ടകേ

അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ - അശ്വമേധബ്രാഹ്മണം വൈശ്വദേവം
കാണ്ഡം തത്ര പ്രഥമമഹഃ

3.8.1 അനുവാകം 1 - സാംഗ്രഹണേഷ്ടയാദയഃ യാജമാനസംസ്താരാഃ

T.B.3.8.1.1

സാംഗ്രഹണേഷ്ടയാ യജതേ ।

ഇമാം ജനതാഃ സംഗൃഹ്ണാനീതി ॥

ദാദശാരതീ രശനാ ഭവതി । ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ ।

സംവത്സരമേവാവരുന്ധേ । മൗഞ്ജീ ഭവതി ।

ഊർഗൈ മുഞ്ജാഃ । ഊർജമേവാവരുന്ധേ ॥

ചിത്രാ നക്ഷത്രം ഭവതി । ചിത്രം വാ ഏതത്കർമ്മ । 1 (10)

T.B.3.8.1.2

യദശ്വമേധഃ സമൃദ്ധ്യേ ॥

പുണ്യനാമ ദേവയജനമദ്ധ്യവസ്യതി ।

പുണ്യാമേവ തേന കീർത്തിമഭിജയതി ॥

അപദാതീന്യുതിജഃ സമാവഹന്ത്യാ സുബ്രഹ്മണ്യായാഃ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ॥ കേശശശ്രു വപതേ ।

നഖാനി നികൃന്തതേ । ദതോ ധാവതേ । സ്നാതി ।
 അഹതം വാസഃ പരിധത്തേ () । പാപ്മനോഽപഹന്തേ ।
 വാചം യതോപവസതി । സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ ഗൃഹ്ണേ ॥
 രാത്രിം ജാഗരയന്ത ആസതേ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ടേ ॥ 2 (15)

(കർമ്മ - ധത്തേ പഞ്ച ച) (A1)

3.8.2 അനുവാകം 2 - ബ്രഹ്മൗദനാഭിധാനം

T.B.3.8.2.1

ചതുഷ്ടയ ആപോ ഭവന്തി ।
 ചതുശ്ശരോ വാ അശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ സമൃദ്ധ്യേ ॥
 താ ദിഗ്ഭ്യഃ സമാഭ്യുതാ ഭവന്തി । ദിക്ഷു വാ ആപഃ ।
 അന്നം വാ ആപഃ । അദ്ഭ്യോ വാ അന്നം ജായതേ ।
 യദേവാദ്ഭ്യോഽന്നം ജായതേ । തദവരുന്ധേ ॥
 താസു ബ്രഹ്മൗദനം പചതി । രേത ഏവ തദ്ഭധാതി ॥ 3 (10)

T.B.3.8.2.2

ചതുശ്ശരാവോ ഭവതി । ദിക്ഷേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥
 ഉഭയതോ രുക്ൗ ഭവതഃ । ഉഭയത ഏവാസിൻ രുചം ഭധാതി ।
 ഉദ്ധരതി ശൃതത്വായ । സർപിഷ്ഠാൻ ഭവതി മേധ്യത്വായ ।
 ചതാര ആർഷേയാഃ പ്രാശ്ണന്തി ।
 ദിശാമേവ ജ്യോതിഷി ജുഹോതി ।

ച॒ത്വാ॒രി॒ ഹി॒ര॒ണ്യ॒ാ॒നി॒ ഭ॒ദാ॒തി॒ ।

ദി॒ശാ॒മേ॒വ ജ്യോ॒തിഃ॒ഷ്ട॒വ॒രു॒ന്ധേ ॥ 4 (10)

T.B.3.8.2.3

യദാ॒ജ്യ-മു॒ച്ഛി॒ഷ്യ॒തേ॒ । ത॒സ്മിൻ ര॒ശ॒നാ॒ം നൃ॒ണ॒ന്തി॒ ।

പ്ര॒ജാ॒പ॒തിർ വാ ഓ॒ദ॒നഃ॒ । രേ॒ത ആ॒ജ്യം॑ ।

യദാ॒ജ്യേ ര॒ശ॒നാ॒ം നൃ॒ണ॒ന്തി॒ ।

പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒മേ॒വ രേ॒ത॒സാ॒ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥

ദർഭ॑മയീ ര॒ശ॒നാ ഭ॒വ॒തി॒ ।

ബ॒ഹു വാ ഏ॒ഷ കൃ॒ചരോ॑ ഽമേ॒ദ്ധ്യമു॑പഗച്ഛതി । യദ॒ശഃ॑ ।

പ॒വി॒ത്രം വൈ॒ ദർഭാഃ॑ । 5 (10)

T.B.3.8.2.4

യദ് ദർഭ॑മയീ ര॒ശ॒നാ ഭ॒വ॒തി॒ । പൂ॒നാ॒ത്യേ॒വൈനം॑ ।

പൂ॒ത॒മേ॒നം മേ॒ദ്ധ്യമാ॑ലഭതേ ॥

അ॒ശ്വ॒സ്യ വാ ആ॒ല॒ണ്യ॒സ്യ മ॒ഹി॒മോ॒ദക്രാ॑മത് ।

സ മ॒ഹർത്വി॑ജഃ പ്രാ॒വി॒ശത് ।

തന്മ॒ഹർത്വി॑ജാം മ॒ഹർത്വി॑ക്താം । യന്മ॒ഹർത്വി॑ജഃ പ്രാ॒ശ്ഞ॑ന്തി ।

മ॒ഹി॒മാ॒ന-മേ॒വാ॒സിൻ-തദ്ദ॑ധതി ॥

അ॒ശ്വ॒സ്യ വാ ആ॒ല॒ണ്യ॒സ്യ രേ॒ത ഉ॑ദക്രാമത് ।

തഥ്സു॒വർണ്യ॑ ഹി॒ര॒ണ്യ-മ॒ഭവ॑ത് () ।

യഥ്സു॒വർണ്യ॑ ഹി॒ര॒ണ്യം ഭ॒ദാ॒തി॒ । രേ॒ത ഏ॒വ തദ്ദ॑ധാതി ॥

ഓദനേ ദദാതി । രേതോ വാ ഓദനഃ । രേതോ ഹിരണ്യം ।
രേതസൈവാസിൻ രേതോ ദധാതി ॥ 6 (16)

(ദധാതി - രുന്ധേ - ദർഭാ - അഭവദ് ഷട്ച) (A2)

3.8.3 അനുവാകം 3 - രശനയാശ്വബന്ധനം

T.B.3.8.3.1

യോ വൈ ബ്രഹ്മണേ ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ-
പ്രതിപ്രോചയാശ്വാം മേദ്ധ്യം ബധ്നാതി ।

ആ ദേവതാഭ്യോ ആവൃശ്യതേ । പാപീയാൻ ഭവതി ।

യഃ പ്രതിപ്രോച്യ । ന ദേവതാഭ്യ ആവൃശ്യതേ ।

വസീയാൻ ഭവതി ॥ യദാഹ ।

ബ്രഹ്മന്നശ്വാം മേദ്ധ്യം ദൻമ്സ്യാമി ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ
തേന രാദ്ധ്യാസമിതി ।

ബ്രഹ്മ വൈ ബ്രഹ്മാ ।

ബ്രഹ്മണ ഏവ ദേവേഭ്യഃ പ്രജാപതയേ പ്രതിപ്രോചയാശ്വാം
മേദ്ധ്യം ബധ്നാതി । 7 (10)

T.B.3.8.3.2

ന ദേവതാഭ്യ ആവൃശ്യതേ ।

വസീയാൻ ഭവതി ॥

ദേവസ്യ ത്വാ സവിതുഃ പ്രസവ ഇതി രശനാമാദത്തേ
പ്രസൂതൈ ।

അശിനോർ ബാഹുദ്യാ-മിത്യാഹ ।
 അശിനൗ ഹി ദേവാനാ-മദ്ധ്യേ ആസ്താം ।
 പുഷ്പോ ഹസ്താദ്യാ-മിത്യാഹ യതൈ ॥
 വ്യഭം വാ ഏതദ് യജ്ഞസ്യ । യദയജുഷ്ണേണ ക്രിയതേ ॥
 ഇമാമഗൃദ്ണൻ രശനാ-മൃതസ്യേ-ത്യധിവദതി
 യജുഷ്ടതൈ ॥

യജ്ഞസ്യ സമൃദ്ധ്യേ ॥ 8 (10)

T.B.3.8.3.3

തദാഹുഃ । ദാദശാരതീ രശനാ കർതവ്യാ(3)
 ത്രയോദശാരതീ(3)-രിതി । ഋഷഭോ വാ ഏഷ ഋതൂനാം ।
 യഥ്സംവത്സരഃ । തസ്യ ത്രയോദശോ മാസോ വിഷ്ടപം ।
 ഋഷഭ ഏഷ യജ്ഞാനാം । യദശ്വമേധഃ ।
 യഥാ വാ ഋഷഭസ്യ വിഷ്ടപം । ഏവമേതസ്യ വിഷ്ടപം ।
 ത്രയോദശമരതിഃ രശനായാ-മുപാദധാതി ॥ 9 (10)

T.B.3.8.3.4

യഥർഷഭസ്യ വിഷ്ടപഃ സൗസ്തരോതി । താദൃഗേവ തത് ॥
 പൂർവ ആയുഷി വിദമേഷു കവേത്യാഹ ।
 ആയുരേവാസ്മിൻ ദധാതി ॥
 തയാ ദേവാഃ സുതമാബഭൂവു-രിത്യാഹ ।
 ഭൂതിമേവോപാവർതതേ ॥

ഋതസ്യ സാമൻമ്സര-മാരപന്തീത്യാഹ । സ്വതൃം വാ ഋതം ।
സത്യേനൈവൈന-മൃതേനാരഭതേ ॥

അഭിധാ അസീത്യാഹ । 10 (10)

T.B.3.8.3.5

തസ്മാ-ദശ്വമേധയാജീ സർവാണി ഭൂതാന്യഭി ഭവതി ।
ഭുവനമസീത്യാഹ । ഭൂമാനമേവോപൈതി ।
യന്താഽസീത്യാഹ । യന്താരമേവൈനം കരോതി ।
ധർതാഽസീത്യാഹ । ധർതാരമേവൈനം കരോതി ।
സോഽഗ്നിം വൈശ്വാനര-മിത്യാഹ ।

അഗ്നാവേവൈനം വൈശ്വാനരേ ജുഹോതി ।

സപ്രഥസമിത്യാഹ । 11 (10)

T.B.3.8.3.6

പ്രജയൈവൈനം പശുഭിഃ പ്രഥയതി ।

സ്വാഹാകൃത ഇത്യാഹ ।

ഹോമ ഏവാസ്യേഷഃ । പൃഥിവ്യാമിത്യാഹ ।

അസ്മാമേവൈനം പ്രതിഷ്ഠാപയതി ।

യന്താ രാധ്യന്താഽസി യമനോ ധർതാഽസി ധരുണ ഇത്യാഹ ।

രൂപമേവാസ്യേതൻ മഹിമാനം വ്യാചഷ്ടേ ।

കൃഷ്ണേ ത്വാ ക്ഷേമായ ത്വാ രര്യൈ ത്വാ പോഷായ

ത്വേത്യാഹ ।

ആശിഷമേവൈതാമാശാസ്മേ ॥
 സ്വാഹാ ത്വാ ദേവേഭ്യ ഇത്യാഹ () ।
 ദേവേഭ്യ ഏവൈനഃ സ്വാഹാ കരോതി ।
 സ്വാഹാ ത്വാ പ്രജാപതയ ഇത്യാഹ ।
 പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ ।
 യസ്യ ഏവ ദേവതായാ ആലഭ്യതേ ॥
 തയൈവൈനഃ സമർദ്ധയതി ॥ 12 (15)
 (ബധ്നാതി - സമൃദ്ധ്യ - ഉപദധാ - തൃസീത്യാഹ -
 സപ്രഥസമീത്യാഹ - ദേവേഭ്യ ഇത്യാഹ പഞ്ച ച) (A3)

3.8.4 അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ ജലേഽവഗാഹനം

T.B.3.8.4.1

യഃ പിതൃരനുജായാഃ പുത്രഃ । സ പുരസ്താനയതി ।
 യോ മാതൃരനുജായാഃ പുത്രഃ । സ പശ്ചാനയതി ।
 വിഷ്വഞ്ചമേവാസ്മാത് പാപ്മാനം വിവൃഹതഃ ॥
 യോ അർവന്തം ജിഹ്വാസതി തമഭ്യമീതി വരുണ
 ഇതി ശ്യാനം ചതുരക്ഷം പ്രസൗതി ।
 പരോ മർതഃ പരഃശോതി ശൂനശ്ചതുരക്ഷസ്യ പ്രഹന്തി ।
 ശോവ വൈ പാപ്മാ ഭ്രാതൃവ്യഃ ।

പാപ്മാനമേവാസ്യ ഭ്രാതൃവ്യഃ ഹന്തി ||

സൈദ്ധ്യകം മുസലം ഭവതി | 13 (10)

T.B.3.8.4.2

കർമ്മ കർമ്മൈവാസൈ സാധയതി || പൗഷശ്ചലേയോ ഹന്തി |

പൗഷശ്ചലാം വൈ ദേവാഃ ശുചം നൃദധുഃ |

ശുചൈവാസ്യ ശുചഃ ഹന്തി ||

പാപ്മാ വാ ഏതമീഹ്നതീത്യാഹുഃ |

യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി |

അശ്വസ്യായസ്മദമുപാസ്യതി |

വജ്രീ വാ അശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ |

വജ്രേണൈവ പാപ്മാനം ഭ്രാതൃവ്യ-മവക്രാമതി ||

ദക്ഷിണാ പപ്ലാവയതി | 14 (10)

T.B.3.8.4.3

പാപ്മാന-മേവാസ്മാ-ചമല-മപപ്ലാവയതി ||

ഐഷിക ഉദൂഹോ ഭവതി | ആയുർവാ ഇഷികാഃ |

ആയുരേവാസ്മിൻ ദധതി ||

അമൃതം വാ ഇഷികാഃ | അമൃതമേവാസ്മിൻ ദധതി |

വേതസശാഖോപസംബദ്ധാ ഭവതി |

അഹ്നുയോനിർവാ അശ്വഃ | അഹ്നുജോ വേതസഃ |

സ്വാദേവൈനം യോനേർ നിർമിമീതേ () ||

പുരസ്താത് പ്രത്യുഞ്ച-മദ്യുദുഹതി ।
 പുരസ്താ-ദേവാസ്മിൻ പ്രതീച്യമൃതം ദധാതി ॥
 അഹം ച താം ച വൃത്രഹന്നിതി ബ്രഹ്മാ യജമാനസ്യ
 ഹസ്തം ഗൃഹ്ണാതി ।

ബ്രഹ്മക്ഷത്രേ ഏവ സംദധാതി ।
 അഭി ക്രത്യേന്ദ്ര ഭൂരധ ജമന്നിത്യദ്ധാര്യുർ-യജമാനം
 വാചയത്യ-ഭിജിത്യൈ ॥ 15 (15)

(ഭവതി - പ്ലാവയതി - മിമീതേ പഞ്ച ച) (A4)

3.8.5 അനുവാകം 5 - അശ്വസ്യ പ്രോക്ഷണം മഹർത്വിജാം

T.B.3.8.5.1

ചതാര ഋതിജഃ സമുക്ഷന്തി ।
 ആഭ്യ ഏവൈനം ചതസ്യഭ്യോ ദിഗ്ഭ്യോ ടഭിസമീരയന്തി ॥
 ശതേന രാജപുത്രൈഃ സഹാദ്ധാര്യഃ ।
 പുരസ്താത് പ്രത്യുഞ് തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശ്വേന മേധ്യേനേഷ്ടാ ।
 അയച് രാജാ വൃത്രം വദ്ധ്യാദിതി । രാജ്യം വാ അദ്ധാര്യഃ ।
 ക്ഷത്രച് രാജപുത്രഃ । രാജ്യേനൈവാസ്മിൻ ക്ഷത്രം ദധാതി ॥
 ശതേനാരാജഭിരുഗ്രൈഃ സഹ ബ്രഹ്മാ । 16 (10)

T.B.3.8.5.2

ദക്ഷിണത ഉദന്തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷ്ഠാ ।
 അയച് രാജാ പ്രതിധൃഷ്ട്യാ-സ്തപിതി ।
 ബലം വൈ ബ്രഹ്മാ । ബലമരാജോഗ്രഃ ।
 ബലേനൈവാസ്മിൻ ബലം ദധാതി ॥
 ശതേന സൂതഗ്രാമണിഭിഃ സഹ ഹോതാ ।
 പശ്ചാത് പ്രാന്തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി ।
 അന്നേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷ്ഠാ ।
 അയച് രാജാസ്യേ വിശഃ । 17 (10)

T.B.3.8.5.3

ബഹുഗൈ ബഹുശ്യായൈ ബഹുജാവികായൈ ॥
 ബഹുവ്രീഹിയവാായൈ ബഹുമാഷതിലായൈ ॥
 ബഹുഹിരണ്യായൈ ബഹുഹസ്തികായൈ ।
 ബഹുദാസപുരുഷായൈ രയിമത്യെ പുഷ്ടിമത്യെ ।
 ബഹുരായസ്പേഷായൈ രാജാസ്തപിതി ।
 ഭൂമാ വൈ ഹോതാ । ഭൂമാ സൂതഗ്രാമണ്യഃ ।
 ഭൂമൈവാസ്മിൻ ഭൂമാനം ദധാതി ॥
 ശതേന ക്ഷത്തസംഗ്രഹീത്യഭിഃ സഹോദ്ഗാതാ ।
 ഉത്തരതോ ദക്ഷിണാ തിഷ്ഠൻ പ്രോക്ഷതി । 18 (10)

T.B.3.8.5.4

അനേനാശോന മേദ്ധ്യേനേഷാ ।
 അയച് രാജാ സർവമായുരേതിതി ।
 ആയുർവാ ഉദ്ഗാതാ । ആയുഃ ക്ഷത്തസംഗ്രഹീതാരഃ ।
 ആയുഷ്ഞൈവാസ്മി-ന്നായുർ-ദധാതി ॥
 ശതച് ശതം ഭവന്തി । ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।
 ആയുഷ്യേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ ചതുഃശതാ ഭവന്തി ।
 ചതസ്രോ ദിശഃ () । ദിക്ഷേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 19 (11)

(ബ്രഹ്മാ - വിശ - ഉക്ഷതി - ദിശ ഏകം ച) (A5)

3.8.6 അനുവാകം 6 - ഭൂമൗ പതതാം ബിന്ദുനാമഭിമന്ത്രണം

T.B.3.8.6.1

യഥാ വൈ ഹവിഷോ ഗൃഹീതസ്യ സ്കന്തി ।
 ഏവം വാ ഏതദശാസ്യ സ്കന്തി ।
 യന്നിക്തമനാലബ്ധ-മൂമ്സ്യജന്തി ।
 യമ്സ്മോക്യാ അന്യാഹ ।
 സർവഹുത-മേവൈനം കരോത്യസ്കന്ദായ ।
 അസ്കന്നച് ഹി തത് ।
 യദ്ധുതസ്യ സ്കന്തി ॥ സഹസ്രമന്യാഹ ।
 സഹസ്രസംമിതഃ സുവർഗോ ലോകഃ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിത്യൈ ॥ 20 (10)

T.B.3.8.6.2

യത്പരിമിതാ അനുബ്രൂയാത് | പരിമിതമവരുന്ധീത |
 അപരിമിതാ അന്യാഹ | അപരിമിതഃ സുവർഗോ ലോകഃ |
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ || സ്തോക്യാ ജുഹോതി |
 യാ ഏവ വർഷ്യാ ആപഃ | താ അവരുന്ധേ ||
 അസ്യാം ജുഹോതി |

ഇയം വാ അഗ്നിർ വൈശ്വാനരഃ | 21 (10)

T.B.3.8.6.3

അസ്യാമേവൈനാഃ പ്രതിഷ്ഠാപയതി || ഉവാച ഹ പ്രജാപതിഃ |
 സ്തോക്യാസു വാ അഹമശ്വമേധം സൗസ്ഥാപയാമി |
 തേന തതഃ സൗസ്ഥിതേന ചരാമീതി ||
 അഗ്നയേ സ്വാഹേത്യാഹ | അഗ്നയ ഏവൈനം ജുഹോതി ||
 സോമായ സ്വാഹേത്യാഹ | സോമായൈവൈനം ജുഹോതി |
 സവിത്രേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 സവിത്ര ഏവൈനം ജുഹോതി | 22 (10)

T.B.3.8.6.4

സരസ്വതൈ സ്വാഹേത്യാഹ |
 സരസ്വത്യാ ഏവൈനം ജുഹോതി | പൃഷ്ഠേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 പൃഷ്ഠേ ഏവൈനം ജുഹോതി | ബൃഹസ്പതയേ സ്വാഹേത്യാഹ |
 ബൃഹസ്പതയ ഏവൈനം ജുഹോതി |

അപാം മോദായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അദ്ഭ്യ ഏവൈനം ജുഹോതി । വായവേ സ്വാഹേത്യാഹ ।

വായവ ഏവൈനം ജുഹോതി । **23 (10)**

T.B.3.8.6.5

മിത്രായ സ്വാഹേത്യാഹ । മിത്രായൈവൈനം ജുഹോതി ।

വരുണായ സ്വാഹേത്യാഹ । വരുണായൈവൈനം ജുഹോതി ॥

ഏതാഭ്യ ഏവൈനം ദേവതാഭ്യോ ജുഹോതി ॥

ദശദശ സംപാദം ജുഹോതി । ദശാക്ഷരാ വിരാട് ।

അന്നം വിരാട് । വിരാജൈവാനാദ്യമവരുന്ധേ ॥

പ്ര വാ ഏഷോഽസ്മാൽ-ലോകാച്ഛവതേ () ।

യഃ പരാചീരാഹുതീർ ജുഹോതി ।

പുനഃപുനരഭ്യാവർതം ജുഹോതി ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

ഏതാച്ഛ ഹ വാവ സോഽശ്വമേധസ്യ സൗസ്ഥിതി-

മുവാചാസുന്ദായ ।

അസ്മന്നച്ഛ ഹി തത് ।

യദ്യജ്ഞസ്യ സൗസ്ഥിതസ്യ സ്കന്ദതി ॥ **24 (16)** (അഭിജിത്യൈ

- വൈശ്വാനരഃ - സവിത്ര ഏവൈനം ജുഹോതി - വായവ

ഏവൈനം ജുഹോതി - ച്യവതേ ഷട്ച) (A6)

3.8.7 അനുവാകം 7 - അമാദ്ധ്യായപ്രോക്ഷണം

T.B.3.8.7.1

പ്ര॒ജാപ॑തയേ ത്വാ॒ ജു॒ഷ്ടം പ്രോ॑ക്ഷാമീ॒തി പു॒രസ്താ॑ത്
പ്ര॒ത്യങ്തി॑ഷ്ഠൻ പ്രോ॑ക്ഷതി ।

പ്ര॒ജാപ॑തിർവൈ ദേ॒വാനാ॑മന്നാദോ വീ॒ർയാവാ॑ൻ ।

അ॒ന്നാദൃ॑മേ॒വാസി॑ൻ വീ॒ര്യം ദ॒ധാതി॑ ।

ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ പ॒ശുനാ॑മന്നാദോ വീ॒ര്യം വ॑ത്തമഃ ॥

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നിഭ്യാ॑ം ത്വേ॒തി ദ॒ക്ഷി॑ണതഃ ।

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ വൈ ദേ॒വാനാ॑മോ॒ജീഷ്ടൗ॑ ബ॒ലീഷ്ടൗ॑ ।

ഓ॒ജ ഏ॒വാസി॑ൻ ബ॒ലം ദ॒ധാതി॑ ।

ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ പ॒ശുനാ॑മോ॒ജീഷ്ടൗ॑ ബ॒ലീഷ്ടഃ॑ ॥

വാ॒യവേ॑ ത്വേ॒തി പ॒ശ്ചാത് ।

വാ॒യുർവൈ ദേ॒വാനാ॑മാ॒ശ്വഃ സാ॑ര॒സാരി॑തമഃ । 25 (10)

T.B.3.8.7.2

ജ॒വമേ॒വാസി॑ൻ ദ॒ധാതി॑ ।

ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ പ॒ശുനാ॑മാ॒ശ്വഃ സാ॑ര॒സാരി॑തമഃ ॥

വി॒ശ്വേഭ്യ॑സ്താ ദേ॒വേഭ്യ॑ ഇ॒ത്യു॒ത്തര॑തഃ ।

വി॒ശ്വേ വൈ ദേ॒വാ ദേ॒വാനാ॑ം യ॒ശസീ॑തമഃ ।

യ॒ശ ഏ॒വാസി॑ൻ ദ॒ധാതി॑ । ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ പ॒ശുനാ॑ം യ॒ശസീ॑തമഃ ॥

ദേ॒വേഭ്യ॑-സ്തേ॒ത്യധ॑സ്താത് ।

ദേ॒വാ॒ വൈ॒ ദേ॒വാനാ॑-മ॒പ॒ചി॒തത॑മാഃ ।

അ॒പ॒ചി॒തി-മേ॒വാ॒സ്മിൻ॑ ദ॒ധാതി॑ ।

തസ്മാ॑ദ॒ശാഃ പ॒ശൂ॒നാ-മ॒പ॒ചി॒തത॑മഃ ॥ 26 (10)

T.B.3.8.7.3

സ॒ർവേ॒ഭ്യസ്താ॑ ദേ॒വേ॒ഭ്യ ഇ॒ത്യു॒പരി॑ഷ്ഠാത് ।

സ॒ർവേ॒ വൈ॒ ദേ॒വാ॒സ്മി॒ഷിമ॑ന്തോ ഹ॒രസി॑നഃ ।

തി॒ഷി॒മേ॒വാ॒സ്മിൻ॑. ഹ॒രോ॑ ദ॒ധാതി॑ ।

തസ്മാ॑ദ॒ശാഃ പ॒ശൂ॒നാം തി॒ഷി॒മാൻ॑. ഹ॒രസി॑തമഃ ॥

ദിവേ॑ താ॒ടന്ത॑രിക്ഷായ താ പൃ॒ഥിവ്യൈ॑ ത്വേ॒ത്യാഹ॑ ।

ഏ॒ഭ്യ ഏ॒വൈനം॑ ഘോ॒കേ॒ഭ്യഃ പ്രോ॑ക്ഷതി ॥

സ॒തേ താ॒ടസ॑തേ താ॒ടദ്ഭ്യ॑സ്താൗഷധീ॒ഭ്യസ്താ॑

വി॒ശ്വേ॒ഭ്യസ്താ॑ ഭൂ॒തേ॒ഭ്യ ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

തസ്മാ॑ദ॒ശാമേ॒ധയാ॑ജി॒ന്യു സ॒ർവാ॑ണി ഭൂ॒താ-ന്യു॑പ॒ജീവ॑ന്തി ॥

ബ്ര॒ഹ്മ॒വാ॒ദിനോ॑ വ॒ദന്തി॑ । യത്പ്രാ॑ജാപ॒ത്യോ॒ടശാഃ () ।

അ॒ഥ ക॒സ്മാദേ॒നമ॒ന്യാഭ്യോ॑ ദേ॒വതാ॑ഭ്യോ॒ടപി॑ പ്രോ॒ക്ഷതി॑തി ।

അ॒ശോ॒ വൈ॒ സ॒ർവാ॑ ദേ॒വതാ॑ അ॒ന്യായ॑ത്താഃ ।

തം ഘോ॒ദവി॒ശ്വേ॒ഭ്യസ്താ॑ ഭൂ॒തേ॒ഭ്യ ഇ॒തി പ്രോ॑ക്ഷതി ।

ദേ॒വതാ॑ ഏ॒വാ॒സ്മി-ന॒ന്യായാ॑തയതി ।

തസ്മാ॑ദ॒ശോ॒ സ॒ർവാ॑ ദേ॒വതാ॑ അ॒ന്യായ॑ത്താഃ ॥ 27 (15)

(സാരസാരിതമോ - ഛപചിതമഃ - പ്രാജാപത്യോഽശ്വ
പഞ്ച ച) (A7)

3.8.8 അനുവാകം 8 - അശ്വചരിതാനാമശ്വരൂപാണാം ച ഹോമാഃ

T.B.3.8.8.1

യഥാ വൈ ഹവിഷോ ഗൃഹീതസ്യ സ്കന്തി ।
ഏവം വാ ഏതദശ്വസ്യ സ്കന്തി ।
യത്പ്രോക്ഷിത-മനാലബ്ധ-മൃഗ്സ്യജന്തി ।
യദശ്വചരിതാനി ജുഹോതി ।
സർവഹുത-മേവൈനം കരോത്യസ്കന്തായ ।
അസ്മന്നച് ഹി തത് । യദ്ധുതസ്യ സ്കന്തി ॥
ഈങ്കാരായ സ്വാഹേംകൃതായ സ്വാഹേത്യാഹ ।
ഏതാനി വാ അശ്വചരിതാനി ।
ചരിതൈരേവൈനച് സമർദ്ധയതി ॥ 28 (10)

T.B.3.8.8.2

തദാഹുഃ । അനാഹുതയോ വാ അശ്വചരിതാനി ।
നൈതാ ഹോതവ്യാ ഇതി । അഥോ ഖലാഹുഃ ।
ഹോതവ്യാ ഏവ ।
അത്ര വാവൈവം വിദാനശ്വമേധച് സൗസ്ഥാപയതി ।
യദശ്വചരിതാനി ജുഹോതി । തസ്മാദ്ധോതവ്യാ ഇതി ॥

ബഹിർദ്ധാ വാ ഏനമേതദായതനാദ്-ദധാതി ।

ഭ്രാതൃവ്യമസ്മൈ ജനയതി । 29 (10)

T.B.3.8.8.3

യസ്യാനായതനേ-സന്യത്രാഗേ-രാഹുതീർ ജുഹോതി ।

സാവിത്രിയാ ഇഷ്ട്യാഃ പുരസ്താഥ് സിഷ്ടകൃതഃ ।

ആഹവനീയേ-ശ്ചാചരിതാനി ജുഹോതി ।

ആയതന ഏവാസ്യാഹുതീർ ജുഹോതി ।

നാസ്മൈ ഭ്രാതൃവ്യം ജനയതി ॥ തദാഹുഃ ।

യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖേ ഹോതവ്യാഃ । യജ്ഞസ്യ ക്ലൃപ്തൈഃ ॥

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-നുഖ്യാത്യാ ഇതി ॥

അഥോ ഖലാഹുഃ । 30 (10)

T.B.3.8.8.4

യദ്യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖേ ജുഹുയാത് ।

പശുഭിർ യജമാനം വൃർദ്ധയേത് ।

അവ സുവർഗാൽ-ലോകാത് പദ്യേത ।

പാപീയാൻ മ്സ്യാദിതി । സകൃദേവ ഹോതവ്യാഃ ।

ന യജമാനം പശുഭിർ വൃർദ്ധയതി ।

അഭി സുവർഗം ലോകം ജയതി । ന പാപീയാൻ ഭവതി ॥

അഷ്ടാചതാരിശ്ശത-മശ്വരുപാണി ജുഹോതി ।

അഷ്ടാചതാരിശ്ശദക്ഷരാ-ജഗതീ () ।

ജാഗതോഽശ്വഃ പ്രാജാപത്യഃ സമൃദ്ധ്യേ ॥

ഏകമതീരികതം ജുഹോതി ।

തസ്മാദേകഃ പ്രജാസ്വർദ്ധുകഃ ॥ 31 (13)

(അർദ്ധയതി-ജനയതി-ഖലാഹുർ-ജഗതി ത്രീണീ ച) (A8)

3.8.9 അനുവാകം 9 - അശ്വസ്യ നാമ്നാമഭിവാചനം, ഉദ്സർഗശ്ച

T.B.3.8.9.1

വിഭൂർമാത്രാ പ്രഭുഃ പിത്രേത്യാഹ । ഇയം വൈ മാതാ ।

അസൗ പിതാ । ആഭ്യാമേവൈനം പരിദദാതി ॥

അശ്വാഽസി ഹയോഽസീത്യാഹ । ശാസ്ത്രേവൈനമേതത് ।

തസ്മാച്ഛിഷ്ടാഃ പ്രജാ ജായന്തേ ॥ അത്യോഽസീത്യാഹ ।

തസ്മാദശ്വഃ സർവാൻ പശൂനത്യേടതി ।

തസ്മാദശ്വഃ സർവേഷാം പശൂനാം ശ്രേഷ്ഠം ഗച്ഛതി ॥ 32 (10)

T.B.3.8.9.2

പ്ര യശഃ ശ്രേഷ്ഠമാപ്നോതി । യ ഏവം വേദ ॥

നരോഽസ്യർവാഽസി സപ്തീരസി വാജ്യസീത്യാഹ ।

രൂപമേവാസ്യേതന്മഹിമാനം വ്യാചഷ്ടേ ॥

യയൂർ നാമാഽസീത്യാഹ ।

ഏതദാ അശ്വസ്യ പ്രിയം നാമധേയം ।

പ്രിയേണൈവൈനം നാമധേയേനാഭിവാദതി ।

തസ്മാദപ്യാമിത്രൗ സംഗത്യ ।

നാമ്നാ ചേദ്ധായേതേ । മിത്രമേവ ഭവതഃ ॥ 33 (10)

T.B.3.8.9.3

ആദിത്യാനാം പത്യാഽനിഹീത്യാഹ ।

ആദിത്യാനേവൈനം ഗമയതി ॥

അഗ്നയേ സ്വാഹാ സ്വാഹേന്ദ്രാഗ്നിഭ്യാമിതി

പൂർവഹോമാഞ്ജുഹോതി ।

പൂർവ ഏവ ദിഷന്തം ഭ്രാതൃവൃ-മതിക്രാമതി ॥

ഭൂരസി ഭൂവേ ത്വാ ഭവ്യായ ത്വാ ഭവിഷ്യതേ

ത്വേത്യുഥ്സ്യജതി സർവത്വായ ॥

ദേവാ ആശാപാലാ ഏതം ദേവേഭ്യോഽശ്വാം മേധായ

പ്രോക്ഷിതം ഗോപായതേത്യാഹ ।

ശതം വൈ തപ്ത്വാ രാജപുത്രാ ദേവാ ആശാപാലാഃ ।

തേഭ്യ ഏവൈനം പരിദദാതി ॥

ഈശ്വരോ വാ അശ്വഃ പ്രമുക്തഃ പരാം പരാവതം ഗന്തോഃ ॥

ഇഹ ധൃതിഃ സ്വാഹേഹ വിധൃതിഃ സ്വാഹേഹ രന്തിഃ

സ്വാഹേഹ രന്തിഃ സ്വാഹേതി ചതുഷു

പഥ്സു ജുഹോതി । 34 (10)

T.B.3.8.9.4

ഏ॒താ॒ വാ॒ അ॒ശ്വ॒സ്യ॒ ബ॒ന്ധ॒നം॑ । താ॒ഭി॒രേ॒വൈ॒നം॑ ബ॒ധ്നാ॒തി ।
 ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ॒ പ്ര॒മു॒ക്തോ॒ ബ॒ന്ധ॒ന-മാ॒ഗച്ഛ॒തി ।
 ത॒സ്മാദ॒ശ്വഃ॒ പ്ര॒മു॒ക്തോ॒ ബ॒ന്ധ॒നം॑ ന॒ ജഹാ॒തി ॥
 രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വാ॒ അ॒ശ്വ॒മേ॒ധഃ॑ । രാ॒ശ്രൂ॒ഷ്വ॒ഖ॒ലു॒ വാ॒ ഏ॒തേ॒ വ്യാ॒യച്ഛ॒ന്തേ॑ ।
 യേ॒ശ്വാം॒ മേ॒ധ്യം॒ ര॒ക്ഷ॒ന്തി॑ । തേ॒ഷാ॒ം യ॒ ഉ॒ഭൃ॒ച്ഛം॑ ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 രാ॒ശ്രൂ॒ഢേ॒വ തേ॒ രാ॒ശ്രൂ॒ഢ്വം॑ ഗച്ഛ॒ന്തി ।
 അ॒ഥ യ॒ ഉ॒ഭൃ॒ച്ഛം॑ ന॒ ഗച്ഛ॒ന്തി () । 35 (10)

T.B.3.8.9.5

രാ॒ശ്രൂ॒ഢേ॒വ തേ॒ വ്യ॒വച്ഛി॒ദ്യന്തേ॑ । പ॒രാ॒ വാ॒ ഏ॒ഷ സി॒ച്യതേ॑ ।
 യോ॒ഽബ॒ലോ॒ഽശ്വ॒മേ॒ധേന॑ യ॒ജതേ॑ । യ॒ദമി॒ത്രാ॒ അ॒ശ്വഃ॒ വി॒ന്ദേ॒രന് ।
 ഹ॒ന്യേ॒താ॒സ്യ॒ യ॒ജ്ഞഃ॑ । ച॒തു॒ശ്ശതാ॑ ര॒ക്ഷ॒ന്തി ।
 യ॒ജ്ഞ॒സ്യാ॒ഘാ॒തായ॑ ॥ അ॒മാ॒ന്യമാ॒നീയ॑ പ്രോ॒ക്ഷേ॒യുഃ ।
 സൈ॒വ തതഃ॑ പ്രാ॒യശ്ചി॒ത്തിഃ॑ ॥ 36 (10) (ഗച്ഛതി - ഭവതഃ -
 പഥ്സു ജുഹോതി - ന ഗച്ഛന്തി - +നവ ച) (A9)

3.8.10 അനുവാകം 10 - ദീക്ഷാഭിധാനം തത്ര വൈശ്വദേവഹോമഃ

T.B.3.8.10.1

പ്ര॒ജാ॒പതി॑-ര॒കാമ॑യതാശ്വമേ॒ധേന॑ യ॒ജേ॒യേതി॑ ।
 സ॒ തപോ॑ഽതപ്യത । ത॒സ്യ॒ തേ॒പാ॒ന॒സ്യ॑ ।
 സ॒പ്താ॒ത്മനോ॑ ദേ॒വതാ॒ ഉ॒ദക്രാ॑മന് । സാ॒ ദീ॒ക്ഷാ॑ഽഭ॒വത് ।

സ ഏ॒താ॒നി॒ വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നൃ॒പശ്യ॑ത് ।
 താ॒ന്യജു॑ഹോത് । തൈ॒ർവൈ സ॑ ദീ॒ക്ഷാമ॑വാ॒രുന്ധ॑ ।
 യദ്വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ദീ॒ക്ഷാമേ॒വ തൈ॒ര്യജ॑മാനോ-ഽവ॒രുന്ധേ॑ ॥ 37 (10)

T.B.3.8.10.2

സ॒പ്ത ജു॑ഹോതി । സ॒പ്ത ഹി॒ താ ദേ॒വതാ॑ ഉ॒ദക്രാ॑മൻ ॥
 അ॒ന്യഹം ജു॑ഹോതി । അ॒ന്യഹ॑മേ॒വ ദീ॒ക്ഷാമ॑വാ॒രുന്ധേ॑ ॥
 ത്രീ॒ണി വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ച॒ത്വാര്യാ॑ഽദ്-ഗ്ര॒ഹണാ॑നി । സ॒പ്ത സം॑പദ്യ॒ന്തേ ।
 സ॒പ്ത വൈ ശീ॑ർഷ॒ണ്യാഃ പ്രാ॑ണാഃ ।
 പ്രാ॑ണാ ദീ॒ക്ഷാ ।

പ്രാ॒ണൈരേ॒വ പ്രാ॑ണാൻ ദീ॒ക്ഷാമ॑വാ॒രുന്ധേ॑ ॥ 38 (10)

T.B.3.8.10.3

ഏ॒കവി॑ശ്ശ॒തിം വൈ॒ശ്വദേ॒വാ॒നി ജു॑ഹോതി ।
 ഏ॒കവി॑ശ്ശ॒തിർ വൈ ദേ॒വലോ॑കാഃ ।
 ദ്വാ॒ദശ॑ മാ॒സാഃ പഞ്ച॑ർത്വഃ ।
 ത്രയ॑ ഇ॒മേ ലോ॑കാഃ । അ॒സാവാ॑ദിത്യ ഏ॒കവി॑ശ്ശഃ ॥
 ഏ॒ഷ സു॑വർഗോ ലോ॒കഃ । തദ്ദൈ॒വ്യം ക്ഷ॑ത്രം । സാ ശ്രീഃ ।
 തദ്ബ്ര॒ഹ്മസ്യ॑ വി॒ഷ്ടപം॑ । തഥ്സാ॒രാജ്യ॑-മുച്യ॒തേ ॥ 39 (10)

T.B.3.8.10.4

ത്രി॒ശ്ശത॑മാ॒ദ് ഗ്ര॒ഹണാ॑നി ജുഹോതി । ത്രി॒ശ്ശദ॑ക്ഷരാ
 വി॒രാട് । അ॒ന്നം വി॒രാട് । വി॒രാജൈ॒വാന്നാദൃ॑മവരുന്ധേ ॥
 ത്രേ॒ധാ വി॒ദജ്യ॑ ദേ॒വതാം॑ ജുഹോതി ।
 ത്ര്യോ॒വൃതോ॑ വൈ ദേ॒വാഃ । ത്ര്യോ॒വൃത॑ ഇ॒മേ ലോ॒കാഃ ।
 ഏ॒ഷാം ലോ॒കാന്നാമാ॑പ്തേ ॥ ഏ॒ഷാം ലോ॒കാന്നാ॑ം ക്ലൃ॒പ്തേ ॥
 അ॒പ വാ ഏ॒തസ്മാ॑ത്പ്രാ॒ണാഃ ക്രാ॑മന്തി । 40 (10)

T.B.3.8.10.5

യോ ദീ॒ക്ഷാമ॑തിരേ॒ചയ॑തി । സ॒പ്താ॒ഹം പ്ര॑ചരന്തി ।
 സ॒പ്ത വൈ ശീ॑ർഷ॒ണ്യാഃ പ്രാ॒ണാഃ । പ്രാ॒ണാ ദീ॒ക്ഷാ ।
 പ്രാ॒ണൈരേ॒വ പ്രാ॒ണാൻ-ദീ॒ക്ഷാമ॑വരുന്ധേ ॥
 പൂ॒ർണാ॒ഹുതി॑മു॒ത്തമാ॑ം ജുഹോതി ।
 സർവ॑ം വൈ പൂ॒ർണാ॒ഹുതിഃ॑ ।
 സർവ॑മേ॒വാപ്നോ॑തി । അ॒ഥോ ഇ॒യം വൈ പൂ॒ർണാ॒ഹുതിഃ॑ ।
 അ॒സ്മാമേ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑തി () ॥ 41 (10)
 (രു॒ന്ധേ - പ്രാ॒ണാൻ ദീ॒ക്ഷാമ॑വരുന്ധ - ഉ॒ച്യതേ॑ - ക്രാ॑മന്തി
 - തി॒ഷ്ഠതി) (A10)

3.8.11 അനുവാകം 11 - വൈശ്വദേവഹോമന്ത്രവ്യാഖ്യാനം
T.B.3.8.11.1

പ്രജാപതി-രശ്മമേധ-മസ്യജത ।
 തച്ഛൃഷ്ടം ന കിഞ്ചനോദയച്ഛത ।
 തം വൈശ്വദേവാ-ന്യേവോദയച്ഛന് ।
 യദ് വൈശ്വദേവാനി ജൂഹോതി । യജ്ഞസ്യോദ്യത്യൈ ॥
 സ്വാഹാ-ഽഽധിമാധീതായ സ്വാഹാ ।
 സ്വാഹാ ഽഽധീതം മനസേ സ്വാഹാ ।
 സ്വാഹാ മനഃ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 കായ സ്വാഹാ കസൈ സ്വാഹാ കതമസൈ സ്വാഹേതി
 പ്രാജാപത്യേ മുഖ്യേ ഭവതഃ ।
 പ്രജാപതി-മുഖാഭിരേവൈനം ദേവതാഭിരുദ്യച്ഛതേ ॥ 42 (10)

T.B.3.8.11.2

അഭിത്യൈ സ്വാഹാഽഭിത്യൈ മഹൈ സ്വാഹാഽഭിത്യൈ
 സുമൃധീകായൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।
 ഇയം വാ അഭിതിഃ ।
 അസ്മാ ഏവൈനം പ്രതിഷ്ഠായോദ്യച്ഛതേ ॥
 സരസ്വത്യൈ സ്വാഹാ സരസ്വത്യൈ ബൃഹത്യൈ സ്വാഹാ
 സരസ്വത്യൈ പാവകായൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।
 വാഗൈ സരസ്വതീ । വാചൈവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

പുഷ്പേ സ്വാഹാ പുഷ്പേ പ്രപഥ്യായ സ്വാഹാ പുഷ്പേ
നരന്ധീഷായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

പശവോ വൈ പുഷാ । പശുഭിരേവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ।
താശ്വേ സ്വാഹാ താശ്വേ തുരീപായ സ്വാഹാ താശ്വേ
പുരുരുപായ സ്വാഹേത്യാഹ () ।

താഷ്ടാ വൈ പശൂനാം മിമൂനാനാഽ രൂപകൃത് ।
രൂപമേവ പശുഷു ദധാതി ।

അഥോ രൂപൈരേവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

വിഷ്ണവേ സ്വാഹാ വിഷ്ണവേ നിഖുരൂപായ സ്വാഹാ
വിഷ്ണവേ നിഭൂയപായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

യജ്ഞോ വൈ വിഷ്ണുഃ । യജ്ഞായൈവൈന-മുദ്യച്ഛതേ ॥

പൂർണാഹുതി-മുത്തമാം ജൂഹോതി ।

പ്രത്യുത്തസ്ത്വേ സയത്നായ ॥ 43 (18)

(യച്ഛതേ - പുരുരുപായ സ്വാഹേത്യാഹാഷ്ടൗ ച) (A11)

3.8.12 അനുവാകം 12 - അശ്വസംചരണവത്സരേ പ്രതിദിനം
ദേവയജനദേശേ കർതവ്യമിഷ്ടിത്രയമഭിധീയതേ

T.B.3.8.12.1

സാവിത്രമഷ്ടാകപാലം പ്രാതർ-നിർവപതി ।

അഷ്ടാക്ഷരാ ഗായത്രി । ഗായത്രം പ്രാതസ്സവനം ।

പ്രാതസ്സവനാദേവൈനം ഗായത്രിയാ-ശ്ശുനസോധി
നിർമിമീതേ ।

അഥോ പ്രാതസ്സവനമേവ തേനാപ്നോതി ।

ഗായത്രിം ഛന്ദഃ ॥

സവിത്രേ പ്രസവിത്ര ഏകാദശ-കപാലം മദ്ധ്യനിനേ ।

ഏകാദശാക്ഷരാ ത്രിഷ്ടുപ് ।

ത്രൈഷ്ടുഭം മാദ്ധ്യനിനയ് സവനം ।

മാദ്ധ്യനിനാദേവൈനയ് സവനാത്ത്രിഷ്ടുഭ-ശ്ശുനസോധി

നിർമിമീതേ । 44 (10)

T.B.3.8.12.2

അഥോ മാദ്ധ്യനിനമേവ സവനം തേനാപ്നോതി ।

ത്രിഷ്ടുഭം ഛന്ദഃ ॥

സവിത്ര ആസവിത്രേ ദ്വാദശകപാല-മപരാഹ്ണേ ।

ദ്വാദശാക്ഷരാ ജഗതീ । ജാഗതം തൃതീയസവനം ।

തൃതീയസവനാദേവൈനം ജഗത്യാ-ശ്ശുനസോധി

നിർമിമീതേ ।

അഥോ തൃതീയസവന-മേവ തേനാപ്നോതി । ജഗതീം ഛന്ദഃ ॥

ഈശ്വരോ വാ അശ്വഃ പ്രമുക്തഃ പരാം പരാവതം ഗന്തോഃ ।

ഇഹ ധൃതിഃ സ്വാഹേഹ വിധൃതിഃ സ്വാഹേഹ രന്തിഃ
 സ്വാഹേഹ രന്തിഃ സ്വാഹേതി ചതസ്ര ആഹുതീർ
 ജുഹോതി () । 45 (10)

T.B.3.8.12.3

ചതസ്രോ ദിശഃ । ദിഗ്ഭി-രേവൈനം പരിഗൃഹ്ണാതി ॥
 ആശ്വതേമാ വ്രജോ ഭവതി ।
 പ്രജാപതിർ ദേവേഭ്യോ നിലായത । അശ്വോ രൂപം കൃതാ ।
 സോഽശ്വതേ സംവത്സരമതിഷ്ഠത് ।
 തദശ്വതേസ്യ-ശ്വതേതാം । യദാശ്വതേമാ വ്രജോ ഭവതി ।
 സ്വ ഏവൈനം യോനൗ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ॥ 46 (9)

(തൃഷ്ടുഭ ശ്ലോസോഽധി നിർമിമീതേ-ജുഹോതി- നവ ച)
 (A12)

3.8.13 അനുവാകം 13 -

സംവത്സരാർദ്ധമുഖ്യസ്യോഗ്രോപസ്ഥാനം

T.B.3.8.13.1

ആ ബ്രഹ്മൻ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതാമിത്യാഹ ।
 ബ്രാഹ്മണ ഏവ ബ്രഹ്മവർചസം ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസ്യജായത ॥
 ആഽസ്മിൻ രാശ്രേ രാജന്യ ഇഷവ്യഃ ശൂരോ മഹാരഥോ
 ജായതാമിത്യാഹ ।
 രാജന്യ ഏവ ശൗര്യം മഹിമാനം ദധാതി ।

തസ്മാത്പുരാ രാജന്യ ഇഷവ്യഃ ശൂരോ മഹാരഥോഽജായത ॥
 ദോഗ്ധ്രീ യേനുരിത്യാഹ । യേനാമേവ പയോ ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ ദോഗ്ധ്രീ യേനുരജായത ।
 വോഽധാസനധാനിത്യാഹ । 47 (10)

T.B.3.8.13.2

അനധുഹേവ വീര്യം ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ വോഽധാസനധാനജായത ।
 ആശുഃ സപ്തിരിത്യാഹ । അശ്വ ഏവ ജവം ദധാതി ।
 തസ്മാത്പുരാ-ഽശൂരശോ-ഽജായത ।
 പൂരന്ധിര്യോഷേത്യാഹ । യോഷിത്യേവ രൂപം ദധാതി ।
 തസ്മാത്സ്രീ യുവതിഃ പ്രിയാ ഭാവുകാ ॥
 ജിഷ്ണു രഥേഷോ ഇത്യാഹ ।
 ആ ഹ വൈ തത്ര ജിഷ്ണു രഥേഷോ ജായതേ । 48 (10)

T.B.3.8.13.3

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥ സഭേയോ യുവേത്യാഹ ।
 യോ വൈ പൂർവവയസീ । സ സഭേയോ യുവാ ।
 തസ്മാദ് യുവാ പൂമാൻ പ്രിയോ ഭാവുകഃ ॥
 ആഽസ്യ യജമാനസ്യ വീരോ ജായതാമിത്യാഹ ।
 ആ ഹ വൈ തത്ര യജമാനസ്യ വീരോ ജായതേ ।
 യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

നി॒കാ॒മേനി॒കാമേ॑ നഃ പ॒ർജ്ജ॒ന്യോ വ॒ർഷ॒തിത്യാഹ॑ ।
 നി॒കാ॒മേനി॒കാമേ॑ ഹ വൈ ത॒ത്ര പ॒ർജ്ജ॒ന്യോ വ॒ർഷ॒തി () ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഫ॒ലി॒ന്യോ ന॑ ഓ॒ഷധ॑യഃ പ॒ചുന്താ॑മിത്യാഹ॑ ।
 ഫ॒ലി॒ന്യോ ഹ വൈ ത॒ത്ര ഔ॒ഷധ॑യഃ പ॒ചുന്തേ॑ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ।
 യോ॒ഗക്ഷേ॒മോ നഃ॑ ക॒ല്പതാ॑മിത്യാഹ॑ ।
 ക॒ല്പതേ॑ ഹ വൈ ത॒ത്ര പ്ര॒ജാഭ്യോ॑ യോ॒ഗക്ഷേ॒മഃ ।
 യ॒ത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॑ ॥ 49 (17)

(അ॒ന॒ധ്യാനി॒ത്യാഹ॑ - ജായ॒തേ - വ॒ർഷ॒തി സ॒പ്ത ച॑) (A13)

3.8.14 അനുവാകം 14 - അന്നഹോമാഃ.

ത്രിരാത്രരുപസ്യാശ്വമേധസ്യ പ്രഥമദിനരാത്രൗ

T.B.3.8.14.1

പ്ര॒ജാപ॑തിർ ദേ॒വേഭ്യോ॑ യ॒ജ്ഞാൻവ॑യാദി॒ശത് ।
 സ ആ॒ത്മ-॑ന॒ശ്വമേ॒ധ-മ॑ധ॒ത്ത ।
 തം ദേ॒വാ അ॒ബ്രു॑വന് । ഏ॒ഷ വാ॒വ യ॒ജ്ഞഃ॑ । യദ॒ശ്വമേ॒ധഃ ।
 അ॒പ്യേവ॑ നോട॒ത്രാസ്ത॑ിതി ।
 തേഭ്യ॑ ഏ॒താന്ന॑നഹോമാൻ പ്രായ॒ച്ഛത് । താന്ന॑ജുഹോത് ।
 തൈർ വൈ സ ദേ॒വാൻപ്രീ॑ണാത് ।
 യദ॒ന്ന ഹോ॒മാഞ്ജു॑ഹോതി । 50 (10)

T.B.3.8.14.2

ദേ॒വാ॒നേ॒വ തൈ॑ർ യജ॑മാനഃ പ്രീ॒ണാതി॑ ॥ ആ॒ജ്യേ॒ന ജു॒ഹോതി॑ ।
 അ॒ഗ്നേർ॒വാ ഏ॒തദ്ദൃ॒പം । യദാ॒ജ്യം॑ । യദാ॒ജ്യേ॒ന ജു॒ഹോതി॑ ।
 അ॒ഗ്നിമേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി ॥ മധു॑നാ ജു॒ഹോതി॑ ।
 മ॒ഹതൈ॑ത്യ വാ ഏ॒തദ്ദേ॒വതാ॑യൈ രൂ॒പം । യന്ധു॑ ।
 യന്ധു॑നാ ജു॒ഹോതി॑ । 51 (10)

T.B.3.8.14.3

മ॒ഹതീ॑മേ॒വ തദ്ദേ॒വതാ॑ം പ്രീ॒ണാതി॑ । ത॒ണ്യുലൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 വ॒സുനാ॑ം വാ ഏ॒തദ്ദൃ॒പം । യ॒ത്ത॒ണ്യുലാഃ॑ ।
 യ॒ത്ത॒ണ്യുലൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । വ॒സുനേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി ।
 പൃ॒ഥുക്കൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ (ജു॒ഹോതി॑) ।
 രു॒ദ്രാണാ॑ം വാ ഏ॒തദ്ദൃ॒പം । യ॒ത്പൃ॒ഥുക്കാഃ॑ ।
 യ॒ത്പൃ॒ഥുക്കൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । 52 (10)

T.B.3.8.14.4

രു॒ദ്രാ॒നേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി । ലാ॒ജൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 ആ॒ദി॒ത്യാനാ॑ം വാ ഏ॒തദ്ദൃ॒പം । യ॒ല്ലാജാഃ॑ ।
 യ॒ല്ലാജൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । ആ॒ദി॒ത്യാനേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി ।
 ക॒രം॒ബൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ ।
 വി॒ശ്വേഷാ॑ം വാ ഏ॒തദ്ദേ॒വാനാ॑ം രൂ॒പം । യ॒ത് ക॒രം॒ബാഃ॑ ।
 യ॒ത് ക॒രം॒ബൈ॑ർ ജു॒ഹോതി॑ । 53 (10)

T.B.3.8.14.5

വിശ്വാ॑നേ॒വ തദ് ദേ॒വാൻ പ്രീ॑ണാതി । ധാ॒നാഭി॑ർ ജുഹോതി ।
 നക്ഷ॑ത്രാണാം ധ്വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം । യദ്ധാ॒നാഃ ।
 യദ്ധാ॒നാഭി॑ർ ജുഹോതി । നക്ഷ॑ത്രാണേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി ।
 സ॒കൃദി॑ർ ജുഹോതി । പ്ര॒ജാപ॑തേർ വാ ഏ॒തദ് രൂ॒പം ।
 യഥ്സ॑കൃ॒തവഃ॑ । യഥ്സ॑കൃ॒ദിർ ജുഹോതി॑ । 54 (10)

T.B.3.8.14.6

പ്ര॒ജാപ॑തിമേ॒വ തത്പ്രീ॑ണാതി । മ॒സുസ്യേ॑ർ ജുഹോതി ।
 സർവാ॑സാം ധ്വാ ഏ॒തദ് ദേ॒വതാ॑നാഃ രൂ॒പം ।
 യന്മ॒സുസ്യാ॑നി । യന്മ॒സുസ്യേ॑ർ ജുഹോതി॑ ।
 സർവാ॑ ഏ॒വ തദ് ദേ॒വതാഃ॑ പ്രീ॑ണാതി ।
 പ്രി॒യങ്ഗു॑തണ്യു॒ലൈർ ജുഹോതി॑ ।
 പ്രി॒യാങ്ഗാ॑ ഹ വൈ നാമൈ॒തേ ।
 ഏ॒തൈർ വൈ ദേ॒വാ അ॒ശ്വസ്യാ॑ങ്ഗാ॒നി സമ॑ദധുഃ ।
 യത്പ്രി॒യങ്ഗു॑തണ്യു॒ലൈർ ജുഹോതി॑ () ।
 അ॒ശ്വസ്യേ॑വാങ്ഗാ॒നി സന്ദ॑ധാതി ॥
 ദശാ॑ന്നാ॒നി ജുഹോതി॑ । ദശാ॑ക്ഷരാ വിരാട് ।
 വിരാട്-കൃ॒ഥ്സ്തസ്യാ॑-നാദൃ॒സ്യാവരു॑ദ്ധ്യേ ॥ 55 (14)

(ജുഹോതി - മധു'നാ ജുഹോതി - പൃഥു'കൈർ ജുഹോതി
- കരംഭൈർ ജുഹോതി - സകതു'ഭിർജുഹോതി -
പ്രിയങ്ഗുതണ്ഡുലൈർജുഹോതി ചത്വാരി ച) (A14)

Special Korvai

(അന്നഹോമാനാജ്യേനാഗേർമധു'നാ തണ്ഡുലൈഃ പൃഥു'കൈർ
ലാഭൈഃ കരംഭൈർദ്ധാനാഭിഃ സകതു'ഭിർമസൂസൈഃ
പ്രിയങ്ഗുതണ്ഡുലൈർ ദശാന്നാനി ദാദശ)

3.8.15 അനുവാകം 15 - തത്പ്രകാരവിശേഷ

T.B.3.8.15.1

പ്രജാപതി-രശ്വമേധ-മസ്യജത ।

തച്ഛൃഷ്ട്യ രക്ഷാഽസ്യജിഹ്വാഽസന് ।

സ ഏതാൻ പ്രജാപതിർ നകതച്ഛോമാനപശ്യത് ।

താനജുഹോത് ।

തൈർ വൈ സ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യപാഹന് ।

യന്നകതച്ഛോമാഞ്ജുഹോതി ।

യജ്ഞാദേവ തൈർ യജമാനോ രക്ഷാഽസ്യപഹന്തി ॥

ആജ്യേന ജുഹോതി । വജ്രോ വാ ആജ്യം ।

വജ്രേണൈവ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യപഹന്തി ॥ 56 (10)

T.B.3.8.15.2

ആജ്യസ്യ പ്രതിപദം കരോതി । പ്രാണോ വാ ആജ്യം ॥

മുഖത ഏവാസ്യ പ്രാണം ദധാതി ॥

അന്നഹോമാഞ്ജുഹോതി ।

ശരീരവദേവാവരുന്ധേ ॥ വൃത്യാസം ജുഹോതി ।

ഉഭയസ്യാവരുദ്ധേ ॥ നക്തം ജുഹോതി ।

രക്ഷസാമപഹത്യേ ॥

ആജ്യേനാൻ തതോ ജുഹോതി । 57 (10)

T.B.3.8.15.3

പ്രാണോ വാ ആജ്യം । ഉഭയത ഏവാസ്യ പ്രാണം ദധാതി ।

പുരസ്താച്ഛോപരിഷ്ടാച്ഛ ॥ ഏകസ്മൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

ദാഭ്യായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അമുഷ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

ഉഭയോരേവ ലോകയോഃ പ്രതിതിഷ്ഠതി ।

അസ്മിംശ്ച-മുഷ്മിംശ്ച ॥ ശതായ സ്വാഹേത്യാഹ () ।

ശതായുർ വൈ പുരുഷഃ ശതവീര്യഃ ।

ആയുരേവ വീര്യമവരുന്ധേ । സഹസ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ആയുർ വൈ സഹസ്രം । ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥

സർവസ്മൈ സ്വാഹേത്യാഹ ।

അപരിമിതമേവാ വരുന്ധേ || 58 (17) (ഏവ യജ്ഞാദ്
രക്ഷാഃസ്യപഹൻ - തൃന്തതോ ജുഹോതി - ശതായ
സ്വാഹേത്യാഹ സപ്ത ച) (A15)

3.8.16 അനുവാകം 16 - വിവരണമേതയോഃ

T.B.3.8.16.1

പ്രജാപതിം വാ ഏഷ ഇഹ്ണതീത്യാഹുഃ ।
യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി । അഥോ ആഹുഃ ।
സർവാണി ഭൂതാനീതി ॥ ഏകസ്യ സ്വാഹേത്യാഹ ।
പ്രജാപതിർ വാ ഏകഃ । തമേവാപ്നോതി ॥
ഏകസ്യ സ്വാഹാ ദ്വാദ്വാഃ സ്വാഹേത്യഭി പൂർവമാഹുതീർ
ജുഹോതി ।

അഭിപൂർവമേവ സുവർഗം ലോകമേതി ॥

ഏകോത്തരം ജുഹോതി । 59 (10)

T.B.3.8.16.2

ഏകവദേവ സുവർഗം ലോകമേതി ॥ സന്തതം ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സന്തതൈത്യേ ॥

ശതായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ശതായൂർ വൈ പുരുഷഃ ശതവീര്യഃ ।

ആയുരേവ വീര്യമവരുന്ധേ । സഹസ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

ആയൂർ വൈ സഹസ്രം । ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥

അയുതായ സ്വാഹാ നിയുതായ സ്വാഹാ പ്രയുതായ
സ്വാഹേത്യാഹ | 60 (10)

T.B.3.8.16.3

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ | ഇമാനേവ ലോകാനവരുന്ധേ ||
അർബുദായ സ്വാഹേത്യാഹ | വാഗ്വാ അർബുദം |
വാചമേവാവരുന്ധേ || നൃർബുദായ സ്വാഹേത്യാഹ |
യോ വൈ വാചോ ഭൂമാ | തന്നൃർബുദം |
വാച ഏവ ഭൂമാനമവരുന്ധേ ||
സമുദ്രായ സ്വാഹേത്യാഹ | 61 (10)

T.B.3.8.16.4

സമുദ്രമേവാപ്നോതി | മദ്ധ്യായ സ്വാഹേത്യാഹ |
മദ്ധ്യമേവാപ്നോതി | അന്തായ സ്വാഹേത്യാഹ |
അന്തമേവാപ്നോതി | പരാർദ്ധായ സ്വാഹേത്യാഹ |
പരാർദ്ധമേവാപ്നോതി ||
ഉഷസേ സ്വാഹാ വ്യുഷ്ഠ്യ സ്വാഹേത്യാഹ |
രാത്രിർ വാ ഉഷാഃ | അഹർ വ്യുഷ്ടിഃ () |
അഹോരാത്രേ ഏവാവരുന്ധേ |
അഥോ അഹോരാത്രയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
താ യദുഭയീർ ദിവ്വാ വാ നക്തം വാ ജുഹുയാത് |
അഹോരാത്രേ മോഹയേത് |

ഉഷസേ॑ സ്വാഹാ॑ വൃ॒ഷ്ണേ॑ സ്വാഹോദേ॑ഷ്യതേ
 സ്വാഹോദൃ॑തേ സ്വാഹേ॑ത്യനു॒ദിതേ॑ ജുഹോതി ।
 ഉദി॑തായ സ്വാഹാ॑ സു॒വർഗായ॑ സ്വാഹാ॑ ലോ॒കായ॑
 സ്വാഹേ॑ത്യനു॒ദിതേ॑ ജുഹോതി ।

അഹോരാ॒ത്രയോ-ര॑വൃ॒തിമോ॑ഹായ ॥ 62 (17)

(ഏകോ॒ത്തരം ജു॑ഹോതി - പ്ര॒യുതാ॑യ സ്വാഹേ॑ത്യാഹ -
 സമു॒ദ്രായ॑ സ്വാഹേ॑ത്യാഹാഹർ - വൃ॒ഷ്ണഃ സ॒പ്ത ച॑) (A16)

3.8.17 അനുവാകം 17 - സപ്തകാണ്ഡഗതാനഹോമാനുവാകാ വ്യാഖ്യായന്തേ

T.B.3.8.17.1

വി॒ഭൂർ മാ॒ത്രാ പ്ര॒ഭുഃ പി॒ത്രേ॑ത്യശ്വ॒ന്നാമാ॑നി ജുഹോതി ।
 ഉ॒ഭയോ॑രേ॒വൈനം ലോ॑കയോർ നാമ॒ധേയം॑ ഗമയതി ॥
 ആ॒യനാ॑യ സ്വാഹാ॑ പ്രാ॒യണാ॑യ സ്വാഹേ॑ത്യുദ്ദ്രാ॒വാ
 -ഞ്ജു॑ഹോതി ।
 സർവ്വ॑മേ॒വൈന-മ॑സ്ക॒ന്നച് സു॒വർഗം ലോ॑കം ഗമയതി ॥
 അ॒ഗ്നയേ॑ സ്വാഹാ॑ സോ॒മായ സ്വാഹേ॑തി
 പൂർവ॑ഹോമാഞ്ജുഹോതി ।
 പൂർവ॑ ഏ॒വ ദി॒ഷന്തം॑ ദ്രാ॒ത്യുവൃ॑-മതി॒ക്രാമ॑തി ॥
 പൃ॒ഥി॒വ്യൈ സ്വാഹാ॑ന്തരി॒ക്ഷായ॑ സ്വാഹേ॑ത്യാഹ ।
 യ॒ഥാ॒യജു॑രേ॒വൈതത് ॥

അഗ്നയേ സ്വാഹാ സോമായ സ്വാഹേതി പൂർവദീക്ഷാ
ജുഹോതി ।

പൂർവ ഏവ ദിഷന്തം ദ്രാതുവ്യ-മതിക്രാമതി ॥ 63 (10)

T.B.3.8.17.2

പൃഥിവ്യൈ സ്വാഹാഽന്തരീക്ഷായ സ്വാഹേത്യേ-കവിച്ശിനീം
ദീക്ഷാം ജുഹോതി ।

ഏകവിച്ശിതിർ വൈ ദേവലോകാഃ ।

ദാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്വഃ ।

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । അസാവാദിത്യ ഏകവിച്ശഃ ।

ഏഷ സുവർഗോ ലോകഃ ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥

ഭുവോ ദേവാനാം കർമ്മണേത്യുതുദീക്ഷാ ജുഹോതി ।

ഋതൂനേവാസ്മൈ കല്പയതി ॥

അഗ്നയേ സ്വാഹാ വായവേ സ്വാഹേതി

ജുഹോത്യന്തരീത്യൈ ॥ 64 (10)

T.B.3.8.17.3

അർവാങ് യജ്ഞഃ സംക്രാമതിത്യാപ്തീർ ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഷ്ടൈ ॥

ഭൂതം ഭവ്യം ഭവിഷ്യദിതി പര്യാപ്തീർ ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പര്യാഷ്ടൈ ॥

ആ മേ ഗൃഹാ ഭവന്തിത്യാഭൂർ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാഭൂതൈ ॥
 അഗ്നിനാ തപോഽന്വഭവ-ദിത്യനുഭൂർ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യാനുഭൂതൈ ॥
 സ്വാഹാ-ഽഽധിമാധീതായ സ്വാഹേതി സമസ്താനി
 വൈശ്വദേവാനി ജുഹോതി ।
 സമസ്തമേവ ദിഷന്തം ഭ്രാത്യവ്യ-മതിക്രാമതി ॥ 65 (10)

T.B.3.8.17.4

ദദ്ഭ്യഃ സ്വാഹാ ഹനുഭ്യാഃ സ്വാഹേത്യങ്ഗഹോമാഞ്ജുഹോതി ।
 അങ്ഗേഅങ്ഗേ വൈ പുരുഷസ്യ പാപ്മോപശ്ലിഷ്ടഃ ।
 അങ്ഗാ-ദങ്ഗാദേവൈനം പാപ്മനസ്തേന മുഞ്ചതി ॥
 അഞ്ജുതായ സ്വാഹാ കൃഷ്ണായ സ്വാഹാ ശ്വേതായ
 സ്വാഹേത്യശ്വരൂപാണി ജുഹോതി ।
 രൂപൈരേവൈനച്ഛ സമർദ്ധയതി ॥
 ഓഷധീഭ്യഃ സ്വാഹാ മൂലേഭ്യഃ സ്വാഹേത്യോഷധിഹോമാ-
 ഞ്ജുഹോതി ।
 ദായോ വാ ഓഷധയഃ । പുഷ്പേഭ്യോഽന്യാഃ ഫലം ഗൃഹ്ണന്തി ।
 മൂലേഭ്യോഽന്യാഃ । താ ഏവോദയീരവരുന്ധേ ॥ 66 (10)

T.B.3.8.17.5

വന॑സ്പതി॑ഭ്യഃ സ്വാ॑ഹേതി॑ വന॑സ്സതി॑ഹോ॒മാഞ്ജു॑ഹോതി॑ ।
 ആ॒ര॒ണ്യ॒സ്യാ-॑നാ॒ഭ്യ॒സ്യാവ॑രു॒ദ്ധ്യേ ॥
 മേ॒ഷ॒സ്താ॑ പ॒ച॒തൈ॑ര॒വത്വി॑ത്യ॒പാവ്യാ॑നി ജു॒ഹോതി॑ ।
 പ്രാ॒ണാ॑ വൈ ദേ॒വാ അ॒പാവ്യാഃ॑ । പ്രാ॒ണാ॑നേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ ॥
 കൃ॒പ്യാഭ്യഃ॑ സ്വാ॑ഹാഭ്യഃ॑ സ്വാ॑ഹേ॒ത്യപാവ്॑
 ഹോ॒മാഞ്ജു॑ഹോതി॑ ।

അ॒ഹ്നു॑ വാ ആ॒പഃ । അ॒ന്നം വാ ആ॒പഃ ।
 അ॒ഭ്യോ വാ അ॒ന്നം ജായ॑തേ ।
 യദേ॒വാഭ്യോ॑ന്നം ജായ॑തേ () । തദവ॑രു॒ന്ധേ ॥ 67 (11)

(പു॒ർവദീ॑ക്ഷാ ജു॒ഹോതി॑ പു॒ർവ ഏ॒വ ദി॒ഷന്തം॑
 ഭ്രാ॒ത്യവൃ॑മതി॒ക്രാമ॑ - തൃ॒ന്നന്ത॑രി॒ത്യൈ - ക്രാ॒മതി॑ - രു॒ന്ധേ -
 ജായ॑ത ഏ॒കം ച) (A17)

**3.8.18 അനുവാകം 18 - സപ്തകാണ്ഡഗതാനുഹോമാനുവാകം
 വ്യാഖ്യാനേ**

T.B.3.8.18.1

അ॒ഭാ॒സ്സി ജു॒ഹോതി॑ । അ॒യം വൈ ലോ॒കോ॑ഭാ॒സ്സി ।
 ത॒സ്യ॑ വ॒സ॒വോ॑ധി॒പത॑യഃ । അ॒ഗ്നി॒ർജ്യോതിഃ॑ ।
 യദ॒ഭാ॒സ്സി ജു॒ഹോതി॑ । ഇ॒മമേ॒വ ലോ॒കമ॑വ॒രുന്ധേ॑ ।
 വ॒സു॒നാ॒സ്സായു॑ജ്ജ്വ॒ഗ്ച്ഛതി॑ । അ॒ഗ്നിം ജ്യോതി॑രവ॒രുന്ധേ॑ ॥

നഭാച്സി ജുഹോതി ।

അന്തരിക്ഷം വൈ നഭാച്സി । 68 (10)

T.B.3.8.18.2

തസ്യ രൂദ്രാ അധിപതയഃ । വായുർ ജ്യോതിഃ ।

യന്നഭാച്സി ജുഹോതി । അന്തരിക്ഷമേവാവരുന്ധേ ।

രൂദ്രാണാച് സായുജ്യം ഗച്ഛതി । വായും ജ്യോതിരവരുന്ധേ ।

മഹാച്സി ജുഹോതി । അസൗ വൈ ലോകോ മഹാച്സി ।

തസ്യാദിത്യാ അധിപതയഃ । സൂര്യോ ജ്യോതിഃ । 69 (10)

T.B.3.8.18.3

യന്മഹാച്സി ജുഹോതി । അമൃമേവ ലോകമവരുന്ധേ ।

ആദിത്യാനാച് സായുജ്യം ഗച്ഛതി ।

സൂര്യം ജ്യോതിരവരുന്ധേ ॥

നമോ രാജേണ നമോ വരുണായേതി യവ്യാനി ജുഹോതി ।

അന്നാദ്യസ്യാവരുദ്ധേ ॥

മയോഭൂർവാതോ അഭി വാത്സ്രാ ഇതി ഗവ്യാനി ജുഹോതി ।

പശൂനാമവരുദ്ധേ ॥

പ്രാണായ സ്വാഹാ വ്യാനായ സ്വാഹേതി സന്തതി

ഹോമാഞ്ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സന്തതൈ ॥ 70 (10)

T.B.3.8.18.4

സിതായ സ്വാഹാഽസിതായ സ്വാഹേതി പ്രമുക്തീർ
ജുഹോതി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പ്രമുക്തേ ॥

പൃഥിവ്യൈ സ്വാഹാഽന്തരിക്ഷായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

യഥായജുരേവൈതത് ॥

ദത്താതേ സ്വാഹാഽദന്തകായ സ്വാഹേതി ശരീരഹോമാ-
ഞ്ജുഹോതി ।

പിതൃലോകമേവ തൈർ-യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

കസ്താ യുനക്തി സ ത്വാ യുനക്തിതി പരിധീൻ. യുനക്തി ।

ഇമേ വൈ ലോകാഃ പരിധയഃ ।

ഇമാനേവാസ്മൈ ലോകാൻ. യുനക്തി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ॥ 71 (10)

T.B.3.8.18.5

യഃ പ്രാണതോ യ ആത്മാദാ ഇതി മഹിമാനഃ ജുഹോതി ।

സുവർഗോ വൈ ലോകോ മഹഃ ।

സുവർഗമേവ താഭ്യാം ലോകം യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

ആ ബ്രഹ്മൻ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതാമിതി

സമസ്താനി ബ്രഹ്മവർചസാനി ജുഹോതി ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവ തൈർ യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

ജജ്ഞി॑ ബീ॒ജമിതി॑ ജുഹോ॒ത്യ-നന്തരി॑ത്യൈ ॥
 അ॒ഗ്നയേ॑ സമ॒നമത്॑ പൃഥ്വി॒വൈ സമ॑നമദിതി॑ സന്നതി
 ഹോമാ॑ഞ്ജുഹോതി ।
 സു॒വർഗ॑സ്യ ലോക॒സ്യ സം॑നത്യൈ ॥
 ഭൂതാ॑യ സ്വാഹാ ഭവി॒ഷ്യതേ॑ സ്വാഹേതി॑ ഭൂതാഭ॒വൗ
 ഹോമൗ॑ ജുഹോതി ।

അ॒യം വൈ ലോ॒കോ ഭൂ॒തം । 72 (10)

T.B.3.8.18.6

അസൗ॑ ഭവി॒ഷ്യത് ।
 അ॒നയോ॑രേവ ലോക॒യോഃ പ്ര॑തിതി॒ഷ്ഠതി॑ । സർവ॒സ്യാപ്തൈ॑ ॥
 സർവ॒സ്യാ॒വരു॑ഭ്യൈ ॥
 യദക്ര॑ന്ദഃ പ്രഥ॒മം ജായ॑മാന ഇത്യ॒ശ്വസ്മോ॑മീ॒യം ജുഹോ॑തി ।
 സർവ॒സ്യാപ്തൈ॑ ॥
 സർവ॒സ്യ ജി॑ത്യൈ ॥ സർവ॒മേവ॑ തേനാപ്തോതി॑ ।
 സർവ॑ം ജയതി॑ । യോഽശ്വ॒മേധേ॑ന യജ്ജതേ॑ () । 73 (10)

T.B.3.8.18.7

യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ ॥
 യജ്ഞ॑ഃ രക്ഷാഽസ്യ॑ജിഹ്വാഽസന് ।
 സ ഏ॒താൻ പ്ര॑ജാപതിർ നകതഽഹോമാ॒നപശ്യ॑ത് ।
 താന॑ജുഹോത് ।

തൈർ വൈ സ യജ്ഞാദ് രക്ഷാഽസ്യുപാഹന് ।
 യന്നക്തഃ ഹോമാഞ്ജുഹോതി ।
 യജ്ഞാദേവ തൈർ യജമാനോ രക്ഷാഽസ്യുപഹന്തി ॥
 ഉഷസേ സ്വാഹാ വ്യുഷ്ഠ്യ സ്വാഹേത്യന്തതോ ജുഹോതി ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥ 74 (9)

(വൈ നദാഽസി - സുര്യോ ജ്യോതിഃ - സന്തത്യൈ -
 സമഷ്ട്യ - ഭൂതം - യജതേ - +നവ ച) (A18)

3.8.19 അനുവാകം 19 - ഔപസമുദിനേ യുപപ്രയോഗഃ
T.B.3.8.19.1

ഏകയൂപോ വൈകാദശിനീ വാ ।
 അന്യേഷാം യജ്ഞാനാം യൂപാ ഭവന്തി ।
 ഏകവിഴ്ശിന്യശ്വമേധസ്യ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-ഭിജിത്യൈ ॥
 ബൈൽ.വോ വാ ഖാദിരോ വാ പാലാശോ വാ ॥
 അന്യേഷാം യജ്ഞക്രത്യുനാം യൂപാ ഭവന്തി ।
 രാജജുദാല ഏകവിഴ്ശത്യരതി-രശ്വമേധസ്യ ।
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ ॥
 നാനേഷാം പശൂനാം തേജന്യാ അവദ്യന്തി ।
 അവദ്യന്ത്യശ്വസ്യ । 75 (10)

T.B.3.8.19.2

പാപ്മാ വൈ തേജനീ । പാപ്മനോഽപഹന്തേ ॥
 പക്ഷശാഖായാ-മന്യേഷാം പശൂനാ-മവദ്യന്തി ।
 വേതസശാഖായാ-മശ്വസ്യ । അഹ്സുയോനിർവാ അശ്വഃ ।
 അഹ്സുജോ വേതസഃ । സ്വ ഏവാസ്യ യോനാവവദ്യതി ॥
 യുപേഷു ഗ്രാമ്യാൻ പശൂൻ നിയുഞ്ജന്തി ।
 ആരോകേഷ്യാരണ്യാൻ-ധാരയന്തി ।
 പശൂനാം വ്യാവൃന്തേ () ॥ ആ ഗ്രാമ്യാൻ പശൂൻ ലഭന്തേ ।
 പ്രാരണ്യാൻ മ്സ്യജന്തി । പാപ്മനോ-ഽപഹന്തേ ॥ 76 (13)
 (അശ്വസ്യ - വ്യാവൃന്തേ ത്രീണീ ച) (A19)

3.8.20 അനുവാകം 20 - യുപാനാം സ്ഥാനാദയഃ

T.B.3.8.20.1

രാജജുദാല-മഗ്നിഷ്ഠം മിനോതി ।
 ഭൂണഹത്യായാ അപഹന്തേ ॥ പൗതുദ്രവാവഭിതോ ഭവതഃ ।
 പുണ്യസ്യ ഗന്ധസ്യാവരുദ്ധേ ।
 ഭൂണഹത്യാ-മേവാസ്മാ-ദപഹത്യ ।
 പുണ്യേന ഗന്ധേനോഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ॥
 ഷഡ്ബൈൽ.വാ ഭവന്തി । ബ്രഹ്മവർചസസ്യാ-വരുദ്ധേ ॥
 ഷട്വാദിരാഃ । തേജസോഽവരുദ്ധേ ॥ 77 (10)

T.B.3.8.20.2

ഷട്പാലാശാഃ | സോമപീമസ്യ-വരുദ്ധ്യേ ||
 ഏകവിഴ്ശതിഃ സംപദ്യന്തേ |
 ഏകവിഴ്ശതിർവൈ ദേവലോകാഃ |
 ദ്വാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്ഥഃ | ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ |
 അസാവാദിത്യ ഏകവിഴ്ശഃ | ഏഷ സുവർഗോ ലോകഃ |
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ||
 ശതം പശവോ ഭവന്തി | **78 (10)**

T.B.3.8.20.3

ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ |
 ആയുഷ്ശേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
 സർവം വാ അശ്വമേധ്യാപ്നോതി |
 അപരിമിതാ ഭവന്തി | അപരിമിതസ്യ-വരുദ്ധ്യേ ||
 ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി | കസ്താമ്സതയാത് |
 ദക്ഷിണതോ-ഽന്യേഷാം പശൂനാമവദ്യന്തി |
 ഉത്തരതോഽശ്വസ്യേതി |
 വാരുണോ വാ അശ്വഃ | **79 (10)**

T.B.3.8.20.4

ഏഷാ വൈ വരുണസ്യ ദിക് |
 സ്വായാമേവാസ്യ ദിശ്യവദ്യതി |

യദിതരേഷാം പശുനാമവദ്യതി ।

ശതദേവത്യം തേനാവരുന്ധേ ॥

ചിതേഽഗ്നാവധിവൈതസേ കടേഽശ്വം ചിനോതി ।

അഹ്സായോനിർവാ അശ്വഃ । അഹ്സജോ വേതസഃ ।

സ്വ ഏവൈനം യോനൗ പ്രതിഷ്ഠാപയതി ॥

പുരസ്താത് പ്രത്യഞ്ചം തുപരം ചിനോതി ।

പശ്വാത് പ്രാചീനം ഗോമൃഗം । 80 (10)

T.B.3.8.20.5

പ്രാണാപാനാവേ-വാസ്മിൻ മ്സമൃഞ്ചൗ ദധാതി ॥

അശ്വം തുപരം ഗോമൃഗമിതി സർവഹുത ഏതാഞ്ജുഹോതി ।

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജിത്യൈ ॥

ആത്മനാ-ഭിജുഹോതി ।

സാത്മാനമേവൈനൗ സതനും കരോതി ॥

സാത്മാമുഷ്മിൻ ലോകേ ഭവതി । യ ഏവം വേദഃ ।

അഥോ വസോരേവ ധാരാം തേനാവരുന്ധേ ॥

ഇലുവർദായ സ്വാഹാ ബലിവർദായ സ്വാഹേത്യാഹ ।

സംവത്സരോ വാ ഇലുവർദഃ () ।

പരിവത്സരോ ബലിവർദഃ ।

സംവത്സരാദേവ പരിവത്സരാദയുരവരുന്ധേ ।

ആയുരേവാസിൻ ദധാതി ।

തസ്മാദശ്വമേധയാജീ ജരസാ വിസ്രസാമും

ഘോകമേതി ॥ 81 (14) (തേജസോഽവരുദ്ധൈ - ഭവൻ -
ത്യശോ - ഗോമൃഗ - മീലുവർദ്ദ ശ്ചതാരി ച) (A20)

3.8.21 അനുവാകം 21 - ചേതവ്യാഗ്നയാദേർവിശേഷഃ

T.B.3.8.21.1

ഏകവിഷ്ണോഽഗ്നിർഭവതി । ഏകവിഷ്ണഃ സ്തോമഃ ।

ഏകവിഷ്ണതിർ യുപാഃ ॥

യഥാ വാ അശ്വാ വർഷഭാ വാ വൃഷാണഃ സൗസ്തൂരേരൻ ।

ഏവമേതഥ് സ്തോമാഃ സൗസ്തൂരന്തേ । യദേകവിഷ്ണാഃ ।

തേ യഥ് സമൃച്ഛേരൻ । ഹന്യേതാസ്യ യജ്ഞഃ ॥

ദാദശ ഏവാഗ്നിഃ സ്യാദിത്യാഹുഃ । ദാദശഃ സ്തോമഃ । 82 (10)

T.B.3.8.21.2

ഏകാദശ യുപാഃ ॥ യദ്ദാദശോഽഗ്നിർ ഭവതി ।

ദാദശ മാസാഃ സംഘ്മസരഃ ।

സംഘ്മസരേണൈവാസ്മാ അന്നമവരുന്ധേ ॥

യദ്ദശ യുപാ ഭവന്തി । ദശാക്ഷരാ വിരാട് । അന്നം ഘിരാട് ।

വിരാജൈവാനാദ്യ-മവരുന്ധേ ।

യ ഏകാദശഃ । സ്തന ഏവാസ്യേ സഃ । 83 (10)

T.B.3.8.21.3

ദുഹ ഏവൈനാം തേന || തദാഹുഃ |
 യദ്ദാദശോഽഗ്നിഃ സ്യാദ് ദാദശഃ സ്തോമ ഏകാദശ യുപാഃ |
 യഥാ സ്ഥൂരിണാ യായാത് | താദൃകത്ത് ||
 ഏകവിശ്വ ഏവാഗ്നിഃ സ്യാ-ദിത്യാഹുഃ |
 ഏകവിശ്വഃ സ്തോമഃ | ഏകവിശ്വതിർ യുപാഃ |
 യഥാ പ്രഷ്ടിദിര്യാതി | താദൃഗേവ തത് || **84 (10)**

T.B.3.8.21.4

യോ വാ അശ്വമേധേ തിസ്രഃ കകുഭോ വേദ |
 കകുഭു രാജ്ഞാം ഭവതി | ഏകവിശ്വോഽഗ്നിർ ഭവതി |
 ഏകവിശ്വഃ സ്തോമഃ | ഏകവിശ്വതിർ യുപാഃ |
 ഏതാ വാ അശ്വമേധേ തിസ്രഃ കകുഭഃ |
 യ ഏവം വേദ | കകുഭു രാജ്ഞാം ഭവതി ||
 യോ വാ അശ്വമേധേ ത്രീണി ശീർഷാണി വേദ |
 ശിരോ ഹ രാജ്ഞാം ഭവതി () |
 ഏകവിശ്വോഽഗ്നിർ ഭവതി |
 ഏകവിശ്വഃ സ്തോമഃ | ഏകവിശ്വതിർ യുപാഃ |
 ഏതാനി വാ അശ്വമേധേ ത്രീണി ശീർഷാണി |
 യ ഏവം വേദ | ശിരോ ഹ രാജ്ഞാം ഭവതി || **85 (16)**

(ഭാദശഃ സ്തോമഃ - സ - ഏവ തച് - ചരീരോ ഹ രാജ്ഞാം
ഭവതി ഷട്ച) (A21)

3.8.22 അനുവാകം 22 - ഉക്ത്യാഖ്യേദിതീയേഹനി
ബഹിഷ്ഠവമാനേ അശ്വസ്യോദ്രാത്യത്വം

T.B.3.8.22.1

ദേവാ വാ അശ്വമേധേ പവമാനേ ।
സുവർഗം ലോകം ന പ്രാജാനന് । തമശ്വഃ പ്രാജാനാത് ।
യദശ്വമേധേശ്വേന മേദ്ധ്യേനോദഞ്ചോ ബഹിഷ്ഠവമാനഃ
സർപന്തി ।

സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ പ്രജ്ഞാതൈഃ ।
ന വൈ മനുഷ്യഃ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ വേദ ।
അശ്വാ വൈ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ വേദ ॥
യദുദഗാതോദഗായേത് ।
യമാക്ഷേത്രജ്ഞാഃസ്യേന പഥാ പ്രതിപാദയേത് ।

താദൃകത്ത് । **86 (10)**

T.B.3.8.22.2

ഉദഗാതാര-മപരുദ്ധ്യ । അശ്വമുദഗീമായ വൃണീതേ ।
യഥാ ക്ഷേത്രജ്ഞാഃസഞ്ജസാ നയതി ।
ഏവമേവൈനമശ്വഃ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ നയതി ॥
പുച്ഛമനാദന്തേ । സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യേ ॥

ഹിം കരോതി । സാമൈവാകഃ । ഹിം കരോതി ।

ഉദ്ഗീമ ഏവാസ്യ സഃ ॥ 87 (10)

T.B.3.8.22.3

വഡബാ ഉപ രുന്ധന്തി । മിമുനതായ പ്രജാതൈഃ ।

അഥോ യഥോപഗാതാർ ഉപഗായന്തി ।

താദൃഗേവ തത് ॥ ഉദഗാസീദശോ മേദ്ധ്യ ഇത്യാഹ ।

പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ ।

പ്രജാപതി-രുദ്ഗീമഃ । ഉദ്ഗീമമേവാവരുന്ധേ ।

അഥോ ഋഗ്സാമയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

ഹിരണ്യേനോപാകരോതി () । ജ്യോതിർവൈ ഹിരണ്യം ।

ജ്യോതിരേവ മുഖതോ ദധാതി ।

യജമാനേ ച പ്രജാസു ച ।

അഥോ ഹിരണ്യജ്യോതിരേവ യജമാനഃ സുവർഗം

ഘോകമേതി ॥ 88 (14)

(തഥ് - സ - ഉപാകരോതി ചത്വാരി ച) (A22)

3.8.23 അനുവാകം 23 - അശ്വേ പരുഗ്വപ്രയന്താനാം പശൂനാം നിയോജനം

T.B.3.8.23.1

പുരുഷോ വൈ യജ്ഞഃ । യജ്ഞഃ പ്രജാപതിഃ ।

യദശ്വേ പശൂൻ നിയുഞ്ജന്തി ।

യജ്ഞാദേവ തദ്യജ്ഞം പ്രയുക്തേ ॥

അശ്വം തുപരം ഗോമൃഗം ।

താനഗ്നിഷ്ഠ ആലഭതേ । സേനാമുഖമേവ തഥ്സൗശൃതി ।

തസ്മാദ് രാജമുഖം ഭീഷ്ഠം ഭാവുകം ॥

ആഗ്നേയം കൃഷ്ണഗ്രീവം പുരസ്താ ല്ലലാഭേ ।

പൂർവാഗ്നിമേവ തം കുരുതേ । **89 (10)**

T.B.3.8.23.2

തസ്മാത്-പൂർവാഗ്നിം പുരസ്താഥ്-സ്ഥാപയന്തി ॥

പൗഷ്ണമന്യഞ്ചം । അന്നം വൈ പൃഷ്ഠാ ।

തസ്മാത് പൂർവാഗ്നാ-വാഹാര്യ-മാഹരന്തി ॥

ഐന്ദ്രാപൗഷ്ണ-മുപരിഷ്ഠാത് ।

ഐന്ദ്രോ വൈ രാജന്യോഽന്നം പൃഷ്ഠാ ।

അന്നാഭ്യേനൈവൈന-മുഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ।

തസ്മാദ് രാജന്യോഽ-ന്നാഭോ ഭാവുകഃ ॥

ആഗ്നേയൗ കൃഷ്ണഗ്രീവൗ ബാഹുവോഃ ।

ബാഹുവോരേവ വീര്യം ധത്തേ । **90 (10)**

T.B.3.8.23.3

തസ്മാദ് രാജന്യോ ബാഹുബലീ ഭാവുകഃ ॥

ത്വാഷ്ട്രൗ ലോമശസക്ഥൗ സക്ഥ്യോഃ ।

സക്ഥ്യോരേവ വീര്യം ധത്തേ ।

തസ്മാദ് രാജന്യ ഊരുബലീ ഭാവുകഃ ॥
 ശിതിപൃഷ്ഠ ബാർ.ഹസ്തത്യ പൃഷ്ഠേ ।
 ബ്രഹ്മവർചസ-മേവോപരിഷ്ടാദ്ധത്തേ ।
 അഥോ കവചേ ഏവൈതേ അഭിതഃ പര്യുഹതേ ।
 തസ്മാദ് രാജന്യഃ സന്നദ്ധോ വീര്യം കരോതി ॥
 ധാത്രേ പൃഷ്ഠോദര-മധസ്താത് ।
 പ്രതിഷ്ഠാമേവൈതാം കുരുതേ () ।
 അഥോ ഇയം ഐവ ധാതാ ।
 അന്യാമേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ സൗര്യം ബലക്ഷം പുഷ്പേ ॥
 ഉത്സേധമേവ തം കുരുതേ ।
 തസ്മാദുത്സേധം ഭയേ പ്രജാ അഭിസംശ്രയന്തി ॥ 91 (15)
 (കുരുതേ - ധത്തേ - കുരുതേ പഞ്ച ച) (A23)

=====

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams :-

(സാ॒ംഗ്ര॒ഹ॒ണ്യ - ച॒തു॒ഷ്ടയോ - യോ॒ വൈ - യഃ॒ പി॒തു -
 ശ്വ॒ത്വാരോ - യഥാ॑ നി॒ക്തം - പ്ര॒ജാ॒പ॒തയേ॑ ത്വാ - യഥാ॑
 പ്രോ॒ക്ഷി॒തം - വി॒ദ്യുരാ॒ഹ - പ॒ജാ॒പ॒തിര॑കാമയതാശ്വമേധേന -
 പ്ര॒ജാ॒പ॒തിർന॑ കിഞ്ച ന - സാ॒വി॒ത്ര - മാ ബ്ര॒ഹ്മ॑ൻ -
 പ്ര॒ജാ॒പ॒തിർ ദേ॒വേഭ്യഃ॑ - പ്ര॒ജാ॒പ॒തീ ര॑ക്ഷാ॒പ്സി -
 പ്ര॒ജാ॒പ॒തിമീ॑ഹ്നതി - വി॒ദ്യുര॒ശ്വനാ॑മാന്യ - ഓ॒ഘ -
 സ്യേ॒കയു॑പോ - രാജ॒ജുദാ॑ല - മേ॒കവി॑ശ്ശോ -
 ദേ॒വാഃ - പു॒രു॒ഷ (സ്ര॒യോവി॑ശ്ശതിഃ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സാ॒ംഗ്ര॒ഹ॒ണ്യ - തസ്മാ॑ദശ്വമേധയാജീ - യത് പ॒രി॒മി॒താ -
 യദ് യ॒ജ്ഞ॑മുഖേ - യോ ദീ॒ക്ഷാം - ദേ॒വാനേ॒വ - ത്രയ॑ ഇ॒മേ -
 സി॒തായ॑ - പ്രാ॒ണാ॒പ॒നാ॒വേ॒വാസി॑ൻ - തസ്മാ॑ദ് രാജ॒ന്യ
 ഏ॒ക॒ന॒വ॒തിഃ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 8th Prapaatakam :-

(സാംഗ്രഹണ്യോ - സൗശ്രയന്തി)
_ _ _

|| ഹരിഃ ഓം ||

|| കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

തൃതീയാഷ്ടകേ അഷ്ടമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ||

**3.8 Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam3, Prapaatakam 8 (TB 3.8)**

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	2	25
Anuvakam 2	4	46
Anuvakam 3	6	65
Anuvakam 4	3	35
Anuvakam 5	4	41
Anuvakam 6	5	56
Anuvakam7	3	35
Anuvakam8	4	43
Anuvakam9	5	49
Anuvakam10	5	50
Anuvakam11	2	28
Anuvakam12	3	29
Anuvakam13	3	37
Anuvakam14	6	64
Anuvakam15	3	37
Anuvakam16	4	47
Anuvakam17	5	51
Anuvakam18	7	69
Anuvakam19	2	23
Anuvakam20	5	54
Anuvakam21	4	46
Anuvakam22	3	34
Anuvakam23	3	35
Total →	91	999

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.9 തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ

അശ്വമേധസ്യ ദിതീയ, തൃതീയാഹർവിധാനം

3.9.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ അഷ്ടാദശിനാം ഗ്രാഭ്യാണാം

T.B.3.9.1.1

പ്രജാപതി-രശ്വമേധ-മസ്യജത ।

സോഽസ്മാമ്സ്യഷ്ടോ-ഽപാക്രാമത് ।

തമഷ്ടാദശിദിരനു പ്രായുക്ത । തമാപ്നോത് ।

തമാപ്താഽഷ്ടാദശിദിരവാരുന്ധ । യദഷ്ടാദശിൻ ആലഭ്യന്തേ ।

യജ്ഞമേവ തൈരാപ്താ യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

സംഽവമ്സരസ്യ വാ ഏഷാ പ്രതിമാ ।

യദഷ്ടാദശിനഃ । ദ്വാദശ മാസാഃ പഞ്ചർത്വഃ । 1 (10)

T.B.3.9.1.2

സംഽവമ്സരോഽഷ്ടാദശഃ । യദഷ്ടാദശിൻ ആലഭ്യന്തേ ।

സംഽവമ്സരമേവ തൈരാപ്താ യജമാനോഽവരുന്ധേ ॥

അഗ്നിഷ്ടോന്യാൻ പശൂനുപാകരോതി ।

ഇതരേഷു യുപേഷ്യാഷ്ടാദശിനോ ഽജാമിതായ ॥

നവനവാലഭ്യന്തേ സവീര്യതായ ॥

യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑ സൗ॒സ്ഥാപ॑യേത് |
 വ്യ॒വ॒സ്യേ॒താം പി॑താപു॒ത്രൗ | വ്യ॒ദ്ധ്യാ॑നഃ ക്രാമേ॒യുഃ |
 വി॒ദ്വരം॑ ഗ്രാമ॒യോർ ഗ്രാ॑മാ॒ന്തൗ സൃ॑താം | 2 (10)

T.B.3.9.1.3

ഋ॒ക്ഷീ॒കാഃ പു॑രു॒ഷവ്യാ॒ഘ്രാഃ പ॑രിമോ॒ഷി॑ൺ
 ആ॒വ്യാ॒ധി॒നീ॒സ്ത॒സ്തരാ॑ അ॒ര॒ണ്ണേ॒ഷ്യാജാ॑യേര॒ന് ||
 തദാ॑ഹുഃ | അ॒പ॒ശ॒വോ വാ ഏ॒തേ | യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑ |
 യദാ॑ര॒ണ്ണൈഃ॑ സൗ॒സ്ഥാപ॑യേത് |
 ക്ഷി॒പ്രേ യ॑ജമാനമര॒ണ്യം മൃ॒ത്യു ഹ॑രേ॒യുഃ |
 അ॒ര॒ണ്യായ॑തനാ ഹ്യാ॒ര॒ണ്യഃ പ॒ശ॒വ ഇ॒തി |
 യത്പ॑ശു॒ന്നാല॑ഭതേ | അ॒ന॒വ॒രു॒ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॒ശ॒വഃ സൃ॑ഃ |
 യത്പ॑ര്യഗ്നികൃ॒താ-നൃ॑ഥ്സൃ॒ജേത് | 3 (10)

T.B.3.9.1.4

യ॒ജ്ഞ॑വേ॒ശസം॑ കൃ॒ത്യാത് || യത്പ॑ശു॒ന്നാല॑ഭതേ |
 തേ॒നൈ॒വ പ॑ശു॒ന്നവ॑രു॒ന്ധേ |
 യത്പ॑ര്യഗ്നികൃ॒താ-നൃ॑ഥ്സൃ॒ജത്യ-യ॑ജ്ഞവേ॒ശസാ॑യ |
 അ॒വ॒രു॒ദ്ധാ അ॒സ്യ പ॒ശ॒വോ ഭ॑വ॒ന്തി |
 ന യ॑ജ്ഞവേ॒ശസം॑ ഭ॒വ॒ന്തി |
 ന യ॑ജമാനമര॒ണ്യം മൃ॒ത്യു ഹ॑ര॒ന്തി ||
 ഗ്രാ॒മൈഃ॑ സൗ॒സ്ഥാപ॑യതി |

ഏതേ॑ വൈ॒ പശ॒വഃ ക്ഷേ॒മോ॒ നാമ॑ ।
 സം പി॑താപു॒ത്രാ-വ॑വ॒സ്യതഃ॑ () । സമ॑ദ്ധാ॒നഃ ക്രാ॒മന്തി॑ ।
 സ॒മന്തി॑കം ഗ്രാ॒മയോർ ഗ്രാ॒മാന്തൗ॑ ഭ॒വതഃ॑ ।
 നർക്ഷീ॑കാഃ പു॒രുഷ॑വ്യാ॒ഘ്രാഃ പ॑രിമോ॒ഷിണ്
 ആ॒വ്യാധി॑നീ-സു॒സ്തരാ॑ അ॒രണ്യേ॒ഷ്യാജാ॑യന്തേ ॥ 4 (13)
 (ഋത॑വഃ - സ്യാ॒താ - മു॒ഗ്സ്യ॑ജേ॒മ് - സ്യ॑ത॒സ്മിണീ॑ ച) (A1)

3.9.2 അനുവാകം 2 - ചാതുർമാസ്യപശുനാം പ്രയോഗഃ

T.B.3.9.2.1

പ്ര॒ജാപ॑തിര-കാ॒മയ॑തോഭൗ ലോ॒കാവ॑വ॒രൂന്ധീ॑യേതി ।
 സ ഏ॒താനു॑ഭയാൻ പശു॑ന॒പശ്യ॑ത് ।
 ഗ്രാ॒മ്യാഽശ്ചാ॑രണ്യാഽശ്ച । താ॒നാല॑ഭത ।
 തൈർവൈ॒ സ ഉ॒ഭൗ ലോ॒കാവ॑വ॒രൂന്ധ॑ ।
 ഗ്രാ॒മ്യേരേ॒വ പ॑ശു॒ഭിരി॒മം ലോ॒കമ॑വ॒രൂന്ധ॑ ।
 ആ॒രണ്യേ॒രമു॑ം । യദ്ഗ്രാ॒മ്യാൻ പ॑ശു॒നാല॑ഭതേ ।
 ഇ॒മമേ॒വ തൈർ ലോ॒കമ॑വ॒രൂന്ധേ॑ । യദാ॒രണ്യാൻ॑ । 5 (10)

T.B.3.9.2.2

അ॒മും തൈഃ॑ ॥
 അ॒നവ॑രുദ്ധോ॒ വാ ഏ॒തസ്യ॑ സം॒വ്വത്സ॑ര ഇ॒ത്യാഹുഃ॑ ।
 യ ഇ॒ത ഇ॒തശ്ചാ॑തുർമാ॒സ്യാനി॑ സം॒വ്വത്സ॑രം
 (സം॒വ്വത്സ॑രം) പ്ര॒യുക്ത॑ ഇ॒തി॑ ।

ഏ॒താ॒വാൻ. വൈ॒ സം॒വ॒ർ॒സരഃ॑ ।

യ॒ച്ഛാ॒തുർമാ॒സ്യാ॒നി ।

യദേ॒തേ ചാ॒തുർമാ॒സ്യാഃ പ॒ശവ॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥

പ്ര॒ത്യക്ഷ॑മേ॒വ തൈഃ സം॒വ॒ർ॒സരം യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥

വി॒വാ ഏ॒ഷ പ്ര॒ജയാ॑ പ॒ശുഭി॑ർ. ഋ॒ദ്ധ്യതേ॑ ।

യഃ സം॒വ॒ർ॒സരം പ്ര॒യുക്തേ॑ ।

സം॒വ॒ർ॒സരഃ സു॒വർഗോ॑ ലോ॒കഃ । 6 (10)

T.B.3.9.2.3

സു॒വർഗം തു ലോ॒കം നാ॑പരാ॒ജ്ഞാ॑തി ।

പ്ര॒ജാ വൈ പ॒ശവ॑ ഏ॒കാദ॑ശിനീ ।

യദേ॒ത ഐ॒കാദ॑ശിനാഃ പ॒ശവ॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥

സാ॒ക്ഷാദേ॒വ പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ. യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥

പ്ര॒ജാപ॑തിർ വിരാജമ॒സൃജ॑ത ।

സാ സൃ॒ഷ്ടാഽശ്വ॑മേ॒ധം പ്രാ॑വിശത് ।

താം ദ॒ശിദി॑രനു॒പ്രായു॑ക്ത । താമാ॒പ്നോത് ॥

താമാ॒പ്താ ദ॒ശിദി॑രവാ॒രുന്ധ॑ । യദ്ദ॒ശിന॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ ॥ 7 (10)

T.B.3.9.2.4

വിരാജമേ॒വ തൈരാ॒പ്താ യ॑ജമാ॒നോ-ഽവ॑രു॒ന്ധേ ॥

ഏ॒കാദ॑ശ ദ॒ശത॑ ആ॒ലഭ്യ॑ന്തേ । ഏ॒കാദ॑ശാക്ഷരാ ത്രി॒ഷ്ടുപ് ॥

ത്രൈ॒ഷ്ടുഭാഃ പ॒ശവഃ॑ । പ॒ശുനേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ ॥

വൈശ്വദേവോ വാ അശ്വഃ | നാനാദേവത്യാഃ പശവോ ഭവന്തി |
അശ്വസ്യ സർവത്വായ | നാനാരുപാ ഭവന്തി |

തസ്മാന്നാനാരുപാഃ പശവഃ () | ബഹുരുപാ ഭവന്തി |

തസ്മാദ്ബഹുരുപാഃ പശവഃ സമൃദ്ധ്യേ || 8 (12)

(ആരണ്യാൻ - ലോകോ - ദശീൻ ആലഭ്യന്തേ - നാനാരുപാഃ
പശവോ ഭവ ച) (A2)

3.9.3 അനുവാകം 3 - രോഹിതാദീനാം പശുനാം വപാഹോമസാഹിത്യം

T.B.3.9.3.1

അസ്മൈ വൈ ലോകായ ഗ്രാമ്യാഃ പശവ ആലഭ്യന്തേ |
അമൃഷ്ടാ ആരണ്യാഃ | യദഗ്രാമ്യാൻ പശുനാലഭതേ |
ഇമമേവ തൈർ ലോകമവരുന്ധേ | യദാരണ്യാൻ |
അമൃം തൈഃ | ഉദയാൻ പശുനാലഭതേ |
ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |
ഉദയോർ ലോകയോരവരുന്ധ്യേ |
ഉദയാൻ പശുനാലഭതേ | 9 (10)

T.B.3.9.3.2

ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |
ഉദയസ്യ-നാഭ്യസ്യാവരുന്ധ്യേ |
ഉദയാൻ പശുനാലഭതേ | ഗ്രാമ്യാഽശ്ചാരണ്യാഽശ്ച |

ഉദയേഷാം പശുനാമവരുദ്ധ്യേ || ത്രയസ്ത്രയോ ഭവന്തി ।

ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ । ഏഷാം ലോകാനാമാപ്തേ ||

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി । കസ്താമ്സത്യത് । 10 (10)

T.B.3.9.3.3

അസിൻ ലോകേ ബഹവഃ കാമാ ഇതി ।

യമ്സമാനീഭ്യോ ദേവതാഭ്യോഽന്യേഽന്യേ പശവ ആലഭ്യന്തേ ।

അസിന്നേവ തല്ലോകേ കാമാൻ ദധാതി ।

തസാദസിൻ ലോകേ ബഹവഃ കാമാഃ ||

ത്രയാണാം ത്രയാണാഽ സഹ വപാ ജുഹോതി ।

ത്യാവൃതോ വൈ ദേവാഃ । ത്യാവൃത ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഷാം ലോകാനാമാപ്തേ || ഏഷാം ലോകാനാം ക്ലൃപ്തേ ||

പര്യഗ്നികൃതാ-നാരണ്യാ-നുമ്സ്യ ജന്ത്യഹിഽസായൈ () ||

11 (10)

(അവരുദ്ധ്യോ ഉദയാൻ പശുനാലഭതേ - സത്യാ

ദഹിഽസായൈ) (A3)

3.9.4 അനുവാകം 4 - അശ്വസ്യ രഥയോജനാലംകാരാദയഃ

T.B.3.9.4.1

യുഞ്ജന്തി ബ്രദ്ധ്മിത്യാഹ । അസൗ വാ ആദിത്യോ ബ്രദ്ധ്മഃ ।

ആദിത്യമേവാസ്മൈ യുനക്തി ।

അരുഷ്മിത്യാഹ । അഗ്നിർവാ അരുഷഃ ।

അഗ്നിമേവാസ്മൈ യുനക്തി । ചരന്തമിത്യാഹ ।

വാ॒യുർവൈ ച॒രൻ | വാ॒യു॒മേ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ |

പ॒രി॒ത॒സ്ഥു॒ഷ ഇ॒ത്യാ॒ഹ | 12 (10)

T.B.3.9.4.2

ഇ॒മേ വൈ ലോ॒കാഃ പ॒രി॒ത॒സ്ഥു॒ഷഃ |

ഇ॒മാനേ॒വാ॒സൈ॒ ലോ॒കാൻ. യു॒നക്തി॑ ||

രോ॒ച॒ന്തേ രോ॒ച॒നാ ദി॒വീ॒ത്യാ॒ഹ |

നക്ഷ॒ത്രാ॒ണി വൈ രോ॒ച॒നാ ദി॒വി |

നക്ഷ॒ത്രാ॒ണ്യേ॒വാ॒സൈ॒ രോ॒ച॒യതി॑ ||

യു॒ഞ്ജ॒ന്ത്യ॒സ്യ കാ॒മ്യേ॒ത്യാ॒ഹ | കാ॒മാ॒നേ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ ||

ഹ॒രീ വി॒പ॒ക്ഷ॒സേ॒ത്യാ॒ഹ | ഇ॒മേ വൈ ഹ॒രീ വി॒പ॒ക്ഷ॒സാ |

ഇ॒മേ ഏ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ || 13 (10)

T.B.3.9.4.3

ശോ॒ണാ ധൃ॒ഷ്ടു നൃ॒വാ॒ഹ॒സേ॒ത്യാ॒ഹ |

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രേ വൈ നൃ॒വാ॒ഹ॒സാ |

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രേ ഏ॒വാ॒സൈ॒ യു॒നക്തി॑ ||

ഏ॒താ ഏ॒വാ॒സൈ॒ ദേ॒വതാ॑ യു॒നക്തി॑ |

സു॒വ॒ർഗ॒സ്യ ലോ॒ക॒സ്യ സ॒മ॒ഷ്ടേ॑ ||

കേ॒തും കൃ॒ണ്വ॒ന്നകേ॒തവ॑ ഇ॒തി ധൃ॒ജം പ്ര॒തി॒മു॒ഞ്ച॒തി |

യശ് ഏ॒വൈ॒നച്ഛ॑ രാ॒ജ്ഞാ॑ം ഗമ॒യതി॑ ||

ജീ॒മു॒ത॒സ്യേ॒വ ദ॒വതി॑ പ്ര॒തീ॒ക॒മി॒ത്യാ॒ഹ |

യ॒ഥാ॒യ॒ജു॒രേ॒വൈ॒തത് ॥

യേ॒ തേ॒ പ॒ൻമാ॒നഃ॒ സ॒വി॒തഃ॒ പൂ॒ർവ്വാ॒സ ഇ॒ത്യ॒ദ്ധ്യ॒ര്യുർ-
യ॒ജമാ॒നം വാ॑ച॒യത്യ॒ഭിജി॑ത്യൈ॒ ॥ 14 (10)

T.B.3.9.4.4

പ॒രാ വാ॑ ഏ॒തസ്യ॑ യ॒ജ്ഞ ഏ॒തി ।

യ॒സ്യ പ॒ശു-രു॒പാകൃ॑തോ-ഽന്യ॒ത്ര വേ॒ദ്യാ ഏ॒തി ।

ഏ॒തഃ സ്തോ॑ത॒രേതേ॑ന പ॒ഥാ പു॒നര॒ശ്വാമാ॑വർ॒തയാ॑സി
ന ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

വാ॒യുർവൈ॑ സ്തോ॒താ ॥

വാ॒യു॒മേ॒വാ॒സ്യ പ॒രസ്താ॑ത് ദ॒ധാ॒ത്യാവൃ॑ത്യൈ॒ ॥

യ॒ഥാ വൈ॑ ഹ॒വിഷോ॑ ഗൃ॒ഹീ॒തസ്യ॑ സ്ത॒ന്ദതി॑ ।

ഏ॒വം വാ॑ ഏ॒തദ॒ശ്വസ്യ॑ സ്ത॒ന്ദതി॑ ।

യദ॒സ്യോ॒പാകൃ॑തസ്യ॒ ലോ॒മാനി॑ ശീ॒യന്തേ॑ ।

യദാ॒ലേ॒ഷു കാ॒ചാ॒നാവ॑യന്തി ।

ലോ॒മാന്യേ॒വാ॒സ്യ തഥ്॑സം॒ഭര॑ന്തി ॥ 15 (10)

T.B.3.9.4.5

ഭൂ॒ർഭു॒വഃ സു॒വരി॑തി പ്രാ॒ജാപ॑ത്യാഭി॒രാവ॑യന്തി ।

പ്രാ॒ജാപ॑ത്യോ വാ അ॒ശ്വഃ ।

സ്വ॒യൈ॒വൈ॒നം ദേ॒വത॑യാ സമർ॒ദ്ധയ॑ന്തി ॥ ഭൂ॒രിതി॑ മ॒ഹി॒ഷീ ।

ഭൂ॒വ ഇ॒തി വാ॒വാതാ॑ । സു॒വരി॑തി പരി॒വൃ॒ക്തീ ।

ഏ॒ഷാഠം ഘോ॑കാനാമ॒ഭിജി॑തൈ॒ ॥

ഹി॒രണ്യ॑യാഃ കാ॒ചാ ഭ॒വന്തി॑ ।

ജ്യോതി॑ർഭവെ ഹി॒രണ്യം॑ । രാ॒ശ്ട്രമ॑ശ്വമേ॒ധഃ । 16 (10)

T.B.3.9.4.6

ജ്യോതി॑ശ്ച॒വാസൈ॑ രാ॒ശ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ഭ॒ധാതി॑ ॥

സഹ॑സ്രം ഭ॒വന്തി॑ । സഹ॑സ്രസം॒മിതഃ॑ സു॒വർഗോ॑ ലോ॒കഃ ।

സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑-ഭിജി॑തൈ॒ ॥

അ॒പ വാ ഏ॒തസ്മാ॑ത് തേജ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ പ॒ശവഃ॑ ശ്രീഃ ക്രാ॑മന്തി ।

യോഽശ്വമേ॒ധേന॑ യജ॒തേ ।

വ॒സ॒വസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ഗാ॒യത്രേ॑ണ ച॒ന്ദസേ॑തി

മഹി॑ഷ്യഭ്യ॒നക്തി॑ ।

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । തേജോ॑ ഗാ॒യത്രി॑ ।

തേജ॑സൈ॒വാസ്മാ॑ തേജോഽ॒വരു॑ന്ധേ । 17 (10)

T.B.3.9.4.7

രു॒ദ്രാസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ത്രൈ॑ഷ്ടുഭേ॒ന ച॒ന്ദസേ॑തി വാ॒വാതാ॑ ॥

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ ത്രി॒ഷ്ടുപ് ।

തേജ॑സൈ॒വാസ്മാ॑ ഇ॒ന്ദ്രിയ॑മ॒വരു॑ന്ധേ ।

ആ॒ദി॒ത്യാസ്താ॑-ഽഞ്ജ॒ന്തു ജാ॑ഗതേ॒ന ച॒ന്ദസേ॑തി പ॒രിവൃ॑ക്തി ।

തേജോ॑ വാ ആജ്യം॑ । പ॒ശവോ॑ ജഗ॒തീ ।

തേജസൈവാസൈ പശുനവരുന്ധേ || പത്നയോ-ഭൃണ്ണന്തി |

ശ്രീയാ വാ ഏതദ് രൂപം | 18 (10)

T.B.3.9.4.8

യത്പത്നയഃ | ശ്രീയമേവാസിൻ-തദ് ദധതി |

നാസ്മാത്തേജ ഇന്ദ്രിയം പശവഃ ശ്രീരപക്രാമന്തി ||

ലാജീ(3)ഞ്യാചീ(3)ൻ. യശോമമാ(4) ഇത്യതിരിക്ത-
മന്നമശ്വായോപാഹരന്തി |

പ്രജാമേവാനാദീം കുർവതേ ||

ഏതദ്ദേവാ അന്നമത്തെ-തദന്നമധി പ്രജാപത ഇത്യാഹ |

പ്രജായാമേവാ-നാദ്യം ദധതേ | യദി നാവജീശ്വേത് |

അഗ്നിഃ പശുരാസി-ദിത്യവശ്വാപയേത് |

അവ ഹൈവ ജീശ്വതി () ||

ആക്രാൻ. വാജീ ക്രമൈരത്യ-ക്രമീദാജീ ദൃഢസ്മേ പൃഷ്ഠം
പൃഥിവീ സധസ്ഥ-മിത്യശ്വമനു-മന്ത്രയതേ |

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജീത്യൈ ||

സമീദ്ധോ അഞ്ജൻകൃദരം മതീനാ-മിത്യശ്വസ്യാപ്രിയോ

ഭവന്തി സരൂപത്വായ || 19 (13) (പരിതസ്ഥുഷ ഇത്യാഹേ -

മേ ഏവാസൈ യുനക്ത്യ - ഭിജീത്യൈ - ഭര - ന്യശ്വമേധോ
- രൂന്ധേ - രൂപം - ജീശ്വതി ത്രീണി ച) (A4)

3.9.5 അനുവാകം 5 - ബ്രഹ്മോദ്യനാമകഃ

ഹോത്യബ്രാഹ്മണോസ്സംവാദഃ

T.B.3.9.5.1

തേജസാ വാ ഏഷ ബ്രഹ്മവർചസേന വ്യുദ്ധ്യതേ ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 ഹോതാ ച ബ്രഹ്മാ ച ബ്രഹ്മോദ്യം വദതഃ ।
 തേജസാ ചൈവൈനം ബ്രഹ്മവർചസേന ച സമർദ്ധയതഃ ॥
 ദക്ഷിണതോ ബ്രഹ്മാ ദവതി ।
 ദക്ഷിണത ആയതനോ വൈ ബ്രഹ്മാ ।
 ബാർഹസ്യത്യാ വൈ ബ്രഹ്മാ ।
 ബ്രഹ്മവർചസമേവാസ്യ ദക്ഷിണതോ ദധാതി ।
 തസ്മാദ് ദക്ഷിണോഽർദ്ധോ ബ്രഹ്മവർചസിതരഃ ॥
 ഉത്തരതോ ഹോതാ ദവതി । 20 (10)

T.B.3.9.5.2

ഉത്തരത ആയതനോ വൈ ഹോതാ ।
 ആഗ്നേയോ വൈ ഹോതാ । തേജോ വാ അഗ്നിഃ ।
 തേജ ഏവാസ്യോത്തരതോ ദധാതി ।
 തസ്മാദുത്തരോഽർദ്ധസ്തേജസിതരഃ ॥ യുപമദിതോ വദതഃ ।
 യജമാനദേവത്യാ വൈ യുപഃ ।

യജമാനമേവ തേജസാ ച ബ്രഹ്മവർചസേന
ച സമർദ്ധയതഃ ॥

കിഘ സിദാസീത്-പൂർവചിത്തി-രിത്യാഹ ।
ദൃൗർവൈ വൃഷ്ടിഃ പൂർവചിത്തിഃ । 21 (10)

T.B.3.9.5.3

ദിവമേവ വൃഷ്ടിമവരുന്ധേ ॥
കിഘ സിദാസീദ്-ബൃഹദായ ഇത്യാഹ ।
അശ്വോ വൈ ബൃഹദായഃ । അശ്വമേവാവരുന്ധേ ॥
കിഘ സിദാസീത്-പിശങ്ഗിലേത്യാഹ ।
രാത്രിർവൈ പിശങ്ഗിലാ । രാത്രിമേവാവരുന്ധേ ॥
കിഘ സിദാസീത്-പിലിപ്പിലേത്യാഹ ।
ശ്രീർവൈ പിലിപ്പിലാ । അന്നാദ്യമേവാവരുന്ധേ ॥ 22 (10)

T.B.3.9.5.4

കഃ സിദേകാകീ ചരതീത്യാഹ ।
അസൗ വാ ആദിത്യ ഏകാകീ ചരതി ।
തേജ ഏവാവരുന്ധേ ॥
ക ഉ സിജ്ജായതേ പുനരിത്യാഹ ।
ചന്ദ്രമാ വൈ ജായതേ പുനഃ । ആയുരേവാവരുന്ധേ ॥
കിഘ സിദ്ധിമസ്യ ദേഷജമിത്യാഹ ।
അഗ്നിർവൈ ഹിമസ്യ ദേഷജം ।

ബ്രഹ്മവർചസമേവാവരുന്ധേ ॥

കിൗ സിദാവപനം മഹദിത്യാഹ । 23 (10)

T.B.3.9.5.5

അയം വൈ ലോക ആവപനം മഹത് ।

അസ്മിന്നേവ ലോകേ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ പരമന്തം പൃഥിവ്യാ ഇത്യാഹ ।

വേദിർവൈ പരോഽന്തഃ പൃഥിവ്യാഃ ।

വേദിമേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ ഭുവനസ്യ നാഭിമിത്യാഹ ।

യജ്ഞോ വൈ ഭുവനസ്യ നാഭിഃ । യജ്ഞമേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി ത്വാ വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേത ഇത്യാഹ ।

സോമോ വൈ വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേതഃ () ।

സോമപീഥ-മേവാവരുന്ധേ ॥

പൃച്ഛാമി വാചഃ പരമം വ്യോമേത്യാഹ ।

ബ്രഹ്മ വൈ വാചഃ പരമം വ്യോമ ।

ബ്രഹ്മവർചസ-മേവാവരുന്ധേ ॥ 24 (14)

(ഹോതാ ഭവതി - വൈ വൃഷ്ടിഃ പൂർവചിത്തി -

രന്നാഭ്യമേവാവരുന്ധേ - മഹദിത്യാഹ - സോമോ വൈ

വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ രേതശ്ചതാരി ച) (A5)

3.9.6 അനുവാകം 6 - അശ്വസ്യ മൃതോപചാരഃ

സംജ്ഞപനപ്രകാരഃ

T.B.3.9.6.1

അപ വാ ഏതസ്മാത് പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി ।
യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
പ്രാണായ സ്വാഹാ വ്യാനായ സ്വാഹേതി
സംജ്ഞപ്യമാന ആഹുതീർ ജുഹോതി ।
പ്രാണാനേവാസ്മിൻ ദധാതി ।
നാസ്മാത് പ്രാണാ അപക്രാമന്തി ॥
അവന്തീഃ സ്ഥാവന്തീസ്ത്വാ-ഽവന്തു ।
പ്രിയം ത്വാ പ്രിയാണാം । വർഷിഷ്ഠമാപ്യാനാം ।
നിധീനാം ത്വാ നിധിപതിഃ ഹവामഹേ വസോ മമേത്യാഹ ।
അപൈവാസ്മൈ തദ്ധ്നുവതേ । 25 (10)

T.B.3.9.6.2

അഥോ ധുവന്തേവൈനം । അഥോ ന്യേവാസ്മൈ ഹനുവതേ ॥
ത്രിഃ പരിയന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।
ഏഭ്യ ഏവൈനം ലോകേഭ്യോ ധുവതേ ॥
ത്രിഃ പുനഃ പരിയന്തി । ഷട്സ് സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജ്ഞവഃ ।
ജ്ഞുഭിരേവൈനം ധുവതേ ॥
അപ വാ ഏതേഭ്യഃ പ്രാണാഃ ക്രാമന്തി । 26 (10)

T.B.3.9.6.3

യേ യജേ॑ണ യു॒വനം ത॒ന്വതേ॑ ॥ ന॒വകൃ॒ത്വഃ പ॒രിയ॑ന്തി ।
 ന॒വ വൈ പു॒രുഷേ॑ പ്രാ॒ണാഃ । പ്രാ॒ണാനേ॒വാത്മ॑ൻ-ദ॒ധതേ॑ ।
 നൈ॒ഭ്യഃ പ്രാ॒ണാ അ॒പക്രാ॑മന്തി ॥
 അ॒ംബേ അ॒ംബാ॒ല്യംബി॑ക ഇ॒തി പ॒തീമു॑ദാ॒നയ॑തി ।
 അ॒ഹ॒തൈ॒വൈനാ॑ം ॥ സു॒ഭഗേ॑ കാ॒മ്പീല॑വാ॒സിനീ॑-ത്യാ॒ഹ ।
 ത॒പ ഏ॒വൈനാ॑-മു॒പന॑യതി ॥
 സു॒വർഗേ॑ ലോ॒കേ സംപ്രോ॑ർണ്ണാ॒മാ-മി॒ത്യാഹ॑ । 27 (10)

T.B.3.9.6.4

സു॒വർഗ॑മേ॒വൈനാ॑ം ലോ॒കം ഗ॑മ॒യതി॑ ॥
 ആ॒ഹ॒മജാ॑നി ഗർഭ॒ധമാ॑ ത്വമ॒ജാസി॑ ഗർഭ॒ധമി॒ത്യാഹ॑ ।
 പ്ര॒ജാ വൈ പ॒ശവോ॑ ഗർഭഃ ।
 പ്ര॒ജാമേ॒വ പ॒ശുനാ॑ത്മൻ ധ॒ത്തേ॑ ॥
 ദേ॒വാ വാ അ॒ശ്വമേ॒ധേ പ॒വമാ॑നേ ।
 സു॒വർഗം ലോ॒കം ന പ്രാ॑ജാ॒നന് തമ॑ശ്വഃ പ്രാ॑ജാ॒നാത് ।
 യഥ്സു॒ചീഭി॑ര॒സി പ॒മാൻ-ക॒ല്പ॑യന്തി ।
 സു॒വർഗ॑സ്യ ലോ॒കസ്യ॑ പ്ര॒ജ്ഞാ॑തൈ ॥
 ഗാ॒യ॒ത്രീ ത്രി॒ഷ്ടുബ്-ജ॒ഗതീ॑ത്യാഹ॑ । 28 (10)

T.B.3.9.6.5

യ॒ഥായ॑ജു॒രേ॒വൈ॒തത് ॥ ത്ര॒യുഃ സു॒ച്യോ॑ ഭ॒വന്തി॑ ।
 അ॒യ॒സ്മയോ॑ ര॒ജതാ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ ।
 അ॒സ്യ॒ വൈ ലോ॒ക॒സ്യ॑ രൂ॒പ॒മ॒യ॒സ്ഥയുഃ॑ ।
 അ॒ന്ത॒രി॒ക്ഷ॒സ്യ॑ ര॒ജതാഃ॑ । ദി॒വോ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ ।
 ദി॒ശോ॒ വാ അ॒യ॒സ്ഥയുഃ॑ । അ॒വാ॒ന്ത॒രദി॒ശാ ര॒ജതാഃ॑ ।
 ഊ॒ർദ്ധ്വാ॑ ഹ॒രി॒ണ്യഃ । ദി॒ശ ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑ ക॒ല്പ॒യതി॑ () ॥
 ക॒സ്താ॑ ച॒യതി॑ ക॒സ്താ॑ വി॒ശാ॒സ്തീ-തൃ॒ഹാ॒ഹി॒സാ॒യൈ ॥ 29
 (11)

(ഹ॒നു॒വതേ॑ - ക്രാ॒മ - ന്യൂ॒ർണ്വാ॒മാ॒മി॒ത്യാഹ॑ - ജഗ॒തീ॒ത്യാഹ॑
 - ക॒ല്പ॒യത്യേ॒കം ച॑) (A6)

3.9.7 അനുവാകം 7 - തത്ര മന്ത്രാഃ

T.B.3.9.7.1

അ॒പ॒ വാ ഏ॒ത॒സ്മാ॒പ്രീ॒രാ॒ശ്മി॑ ക്രാ॒മതി॑ ।
 യോഽശ്വ॑മേ॒ധേന॑ യ॒ജതേ॑ ।
 ഊ॒ർദ്ധ്വാ॑മേ॒നാ-മു॒ച്ഛ॑യ॒താ-ദി॒ത്യാഹ॑ ।
 ശ്രീ॒ർവൈ॑ രാ॒ശ്മി॒മശ്വ॑മേ॒ധഃ ।
 ശ്രീ॒യമേ॒വാ॒സ്മൈ॑ രാ॒ശ്മി॒മുർദ്ധ്വാ॑-മു॒ച്ഛ॑യ॒തി ॥
 വേ॒ണ്യു॒ഭാരം॑ ഗി॒രാ॒വി॒വേ॒ത്യാഹ॑ । രാ॒ശ്മി॑ വൈ॒ ഭാരഃ॑ ।
 രാ॒ശ്മി॒മേ॒വാ॒സ്മൈ॑ പ॒ര്യു॑ഹ॒തി ॥

അ॒മാ॒സ്യ॒താ മ॒ദ്ധ്യ॒മേ॒ധതാ॒മി॒ത്യാ॒ഹ ।

ശ്രീ॒ർവൈ രാ॒ഷ്ട്രസ്യ॒ മദ്ധ്യം॑ । 30 (10)

T.B.3.9.7.2

ശ്രീ॒യമേ॒വാവ॒രു॒ന്ധേ ॥ ശ്രീ॒തേ വാ॒തേ പു॒നന്നി॒വേ॒ത്യാ॒ഹ ।

ക്ഷേ॒മോ വൈ രാ॒ഷ്ട്രസ്യ॒ ശ്രീ॒തോ വാ॒തഃ ।

ക്ഷേ॒മമേ॒വാവ॒രു॒ന്ധേ ॥ യദ്ധ॒രിണീ॑ യ॒വമ॒ത്തീ॒ത്യാ॒ഹ ।

വി॒ന്ധേ ഹ॒രിണീ॑ । രാ॒ഷ്ട്രം യ॒വഃ ।

വി॒ശം ചൈ॒വാ॒സ്മൈ രാ॒ഷ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ദധാതി ॥

ന പു॒ഷ്ടം പ॒ശു മ॒ന്യുത॒ ഇ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ് രാജാ പ॒ശൂന്ന പു॒ഷ്ടിതി॑ ॥ 31 (10)

T.B.3.9.7.3

ശൂ॒ദ്രാ യദ॒ർയജാ॒രാ ന പോ॒ഷായ॑ ധ॒നായ॒തീ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ്വൈ-ശ്രീ॒പു॒ത്ര-നാ॒ഭി॒ഷി॒ഞ്ച॒ന്തേ ॥

ഇ॒യം യ॒കാ ശ॒കു॒ന്തികേ॒ത്യാ॒ഹ । വി॒ന്ധേ ശ॒കു॒ന്തി॒കാ ।

രാ॒ഷ്ട്രമ॒ശാ॒മേധഃ॑ ।

വി॒ശം ചൈ॒വാ॒സ്മൈ രാ॒ഷ്ട്രം ച॑ സ॒മീചീ॑ ദധാതി ॥

ആ॒ഹല॒മിതി॑ സ॒ർപ॒തീ॒ത്യാ॒ഹ ।

തസ്മാ॑ദ് രാ॒ഷ്ട്രായ॒ വി॒ശഃ സ॒ർപ॒ന്തി ॥

ആ॒ഹതം॑ ഗ॒ഭേ പ॒സ ഇ॒ത്യാ॒ഹ ।

വി॒ന്ധേ ഗ॒ഭഃ । 32 (10)

T.B.3.9.7.4

രാ॒ശ്രു॒ഃ പ॒സഃ । രാ॒ശ്രു॒മേ॒വ വി॒ശ്യാഹ॑ന്തി ।

ത॒സ്മാദ് രാ॒ശ്രു॒ഃ വി॒ശം ഘാ॑തുകം ॥

മാ॒താ ച॑ തേ പി॒താ ച॑ ത ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

ഇ॒യം വൈ॑ മാ॒താ । അ॒സൗ പി॒താ ।

ആ॒ഭ്യാമേ॒വൈനം॑ പ॒രിദ॑ദാതി ॥

അ॒ഗ്രം വൃ॒ക്ഷ॒സ്യ॑ രോഹ॒ത ഇ॒ത്യാഹ॑ ।

ശ്രീ॒ർവൈ॑ വൃ॒ക്ഷ॒സ്യാഗ്രം॑ ।

ശ്രീ॒യമേ॒വാവ॑രുന്ധേ ॥ 33 (10)

T.B.3.9.7.5

പ്ര॒സു॒ലാമീ॑തി തേ പി॒താ ഗഭേ॑ മു॒ഷ്മി॑തഃ സ॒യദി॑ത്യാഹ ।

വി॒ന്ധൈ ഗഭഃ॑ । രാ॒ശ്രു॒ഃ മു॒ഷ്മിഃ । രാ॒ശ്രു॒മേ॒വ വി॒ശ്യാഹ॑ന്തി ।

ത॒സ്മാദ് രാ॒ശ്രു॒ഃ വി॒ശം ഘാ॑തുകം ॥

അ॒പ വാ ഏ॒തേഭ്യഃ॑ പ്രാ॒ണാഃ ക്രാ॑മന്തി ।

യേ യ॒ജ്ഞൈ॑ഽപൃ॒തം വ॑ദന്തി ।

ദധി॒ക്രാവ്ണോ॑ അ॒കാരി॑ഷമിതി സു॒രഭി॑മതീമൃ॒ച്ഛം വ॑ദന്തി ।

പ്രാ॒ണാ വൈ॑ സു॒രഭയഃ॑ । പ്രാ॒ണാ നേ॒വാത്മ॑ൻ ദധ॒തേ () ।

നൈ॒ഭ്യഃ പ്രാ॒ണാ അ॒പക്രാ॑മന്തി ॥

ആ॒പോ ഹി॑ ഷ്ടാ മ॒യോഭു॒വ ഇ॒ത്യുദി॑ർ മാ॒ർജ്ജ॑യന്തേ ।

ആപോ॑ വൈ॑ സർവാ॑ ദേ॒വതാഃ॑ ।

ദേ॒വതാ॑ഭിരേ-വാ॒ത്മാനം॑ പ॒വയ॑ന്തേ ॥ 34 (14)

(രാ॒ഷ്ട്രസ്യ॑ മ॒ദ്ധ്യം - പു॒ഷ്യതി॑ - ഗഭോ॑ - രു॒ന്ധേ - ദധ॑തേ
ച॒ത്വാരി॑ ച) (A7)

3.9.8 അനുവാകം 8 - അശ്വമേധസ്യ തത്പശുനാം ച പ്രശംസാ
T.B.3.9.8.1

പ്ര॒ജാപ॑തിഃ പ്ര॒ജാഃ സൃ॒ഷ്ട്വാ പ്രേ॑ണാ॒സനു॑ പ്രാ॒വീശ॑ത് ।

താഭ്യഃ॑ പു॒നഃ സംഭ॑വി॒തും നാശ॑ക്നോത് । സോ॑ഽബ്ര॒വീത് ।

ഋ॒ദ്ധുവ॑ദി॒മ്സഃ । യോ॑ മേ॒തഃ പു॒നഃ സംഭ॑രദി॒തി ।

തം ദേ॒വാ അ॑ശ്വമേ॒ധേനൈ॑വ സ॒മഭ॑ര॒ന് ।

തതോ॑ വൈ॑ ത ആർദ്ധ്വ॑നു॒വന് । യോ॑ഽശ്വമേ॒ധേന॑ യജ॑തേ ।

പ്ര॒ജാപ॑തിമേ॒വ സംഭ॑ര॒ത്യുച്ഛോ॑തി ॥

പുരു॑ഷമാലഭ॒തേ । 35 (10)

T.B.3.9.8.2

വൈ॒രാജോ॑ വൈ॒ പുരു॑ഷഃ । വി॒രാജ-മേ॒വാല॑ഭ॒തേ ।

അ॒ഥോ അ॒ന്നംവൈ॑ വി॒രാട് । അ॒ന്നമേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ ॥

അ॒ശ്വാല॑ഭ॒തേ । പ്രാ॒ജാപ॑ത്യോ॒ വാ അ॑ശ്വഃ ।

പ്ര॒ജാപ॑തി-മേ॒വാല॑ഭ॒തേ ।

അ॒ഥോ ശ്രീ॑ർവാ ഏ॒കശ॑ഫം । ശ്രീ॒യമേ॒വാവ॑രു॒ന്ധേ ॥

ഗാ॒മാല॑ഭ॒തേ । 36 (10)

T.B.3.9.8.3

യജ്ഞോ വൈ ഗൗഃ | യജ്ഞമേവാലഭതേ |
 അഥോ അന്നം വൈ ഗൗഃ | അന്നമേവാവരുന്ധേ ||
 അജാപീ ആലഭതേ ഭൂമേ | അഥോ പുഷ്ടിർവൈ ഭൂമാ |
 പുഷ്ടിമേവാവരുന്ധേ ||
 പര്യഗ്നികൃതം പുരുഷം ചാരണ്യാഘ്രേയാഥ്
 സൃജന്ത്യഹിംസായൈ ||
 ഉഭൗ വാ ഏതൗ പശു ആലഭ്യതേ |
 യശ്ചാവമോ യശ്ച പരമഃ () | തേഽസ്യോഭയേ യജ്ഞേ ബദ്ധാഃ |
 അഭീഷ്ടാ അഭിപ്രീതാഃ | അഭിജിതാ അഭിഹൃതാ ഭവന്തി ||
 നൈനം ദക്ഷ്ണവഃ പശവോ യജ്ഞേ ബദ്ധാഃ |
 അഭീഷ്ടാ അഭിപ്രീതാഃ | അഭിജിതാ അഭിഹൃതാ ഹിംസന്തി |
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ | യ ഉ ചൈനമേവം വേദ || 37 (18)

(ലഭതേ - ഗാമാലഭതേ - പരമോഽശ്വൗ ച) (A8)

3.9.9 അനുവാകം 9 - ഉത്തമേഽഹനി പ്രശവഃ

T.B.3.9.9.1

പ്രഥമേന വാ ഏഷ സ്തോമേന രാധാ |
 ചതുഷ്തോമേന കൃതേനായാനാ-മുത്തരേഽഹന് |
 ഏകവിഷ്വശേ പ്രതിഷ്ഠായാം പ്രതിതിഷ്ഠതി ||
 ഏകവിഷ്വശാത് പ്രതിഷ്ഠായാ ഋതൂനന്വാരോഹതി |

ഋതവോ॑ വൈ॒ പൃ॒ഷ്ഠാ॑നി । ഋത॑വഃ॒ സം॑വൃ॒ഥ്സരഃ॑ ।
 ഋതു॑ഷ്ഠേവ॒ സം॑വൃ॒ഥ്സരേ॑ പ്രതി॒ഷ്ഠായ॑ ।
 ദേ॒വതാ॑ അ॒ഭ്യാരോ॑ഹതി ।
 ശക്വ॑രയഃ॒ പൃ॒ഷ്ഠം ദ॒വന്തു॑ന്യദ॒ന്യ-ച॑നഃ ।
 അ॒ന്യേ॒ഽന്യേ॒ വാ ഏ॒തേ പ॒ശവ॑ ആലഭ്യ॒ന്തേ । 38 (10)

T.B.3.9.9.2

ഉ॒തേവ॑ ഗ്രാ॒മ്യാഃ । ഉ॒തേവാ॑ര॒ണ്യാഃ ।
 അ॒ഹരേ॑വ രൂ॒പേണ॑ സമർദ്ധ॒യതി॑ ।
 അ॒ഥോ അ॒ഹ ഏ॒വൈഷ॑ ബലിർ പ്ര॒ഹീയ॑തേ ॥
 തദാ॑ഹുഃ । അ॒പശ॑വോ॒ വാ ഏ॒തേ । യദ॑ജാ॒വയ॑ശ്ചാ-ര॒ണ്യാശ്ച॑ ।
 ഏ॒തേ വൈ॑ സർവേ॒ പശ॑വഃ । യദ്ഗ॒വ്യാ ഇ॒തി ।
 ഗ॒വ്യാൻ പ॒ശുനു॑ത്തമേ॒ഽഹ്നാ॑ലഭതേ । 39 (10)

T.B.3.9.9.3

തേ॒നൈ॒വോദ॑യാൻ പ॒ശുന॑വരു॒ന്ധേ ॥ പ്രാ॒ജാപ॑ത്യാ ദ॒വന്തി॑ ।
 അ॒നഭി॑ജിത॒സ്യാ-ഭി॑ജിതൈ॒ത്യ ॥
 സൗ॒രീർ॒നവ॑ ശ്ലോ॒താ വ॒ശാ അ॑നു॒ബന്ധ്യാ॑ ദ॒വന്തി॑ ।
 അ॒ന്തത॑ ഏ॒വ ബ്ര॑ഹ്മവർച॒സമ॑വരു॒ന്ധേ ॥
 സോ॒മായ॑ സ്വരാജേ॒ണ ഽനോ॑വാ-ഹാ॒വന॑ധ്വാഹാ॒വിതി॑
 ദ॒ന്വിനഃ॑ പ॒ശുനാ॑ലഭതേ ।
 അ॒ഹോരാ॑ത്രാ॒ണാ-മ॑ഭിജിതൈ॒ത്യ ॥

പശുഭിർവാ ഏഷ വൃദ്ധ്യതേ । യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 ഛഗലം കലാഷം കികിദീവിം വിദീഗയമിതി ത്യാശ്ശാൻ
 പശുനാലഭതേ () ।

പശുഭിരേ-വാത്മാനഃ സമർദ്ധയതി ॥
 ഋതുഭിർവാ ഏഷ വൃദ്ധ്യതേ । യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
 പിശങ്ഗാസ്രയോ വാസന്താ ഇത്യുതുപശുനാലഭതേ ।
 ഋതുഭിരേ-വാത്മാനഃ സമർദ്ധയതി ॥

ആ വാ ഏഷ പശുഭ്യോ വൃശ്യതേ ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।

പര്യഗ്നികൃതാ ഉത്സൃജന്ത്യുനാബ്രസ്മായ ॥ 40 (18)

(ലഭ്യന്തേ-ലഭതേ-ത്യാശ്ശാൻ പശുനാലഭതേഽഷ്ടൗ ച) (A9)

3.9.10 അനുവാകം 10 - മഹിമാഭിധാനം പ്രഹൗ

T.B.3.9.10.1

പ്രജാപതി-രകാമയത മഹാനന്നാദഃ സ്യാമിതി ।
 സ ഏതാവശ്വമേധേ മഹിമാനാവപശ്യത് । താവഗൃഹ്ണീത ।
 തതോ വൈ സ മഹാനന്നാദോ-ഭവത് ।
 യഃ കാമയേത മഹാനന്നാദഃ സ്യാമിതി ।
 സ ഏതാവശ്വമേധേ മഹിമാനൗ ഗൃഹ്ണീത ।
 മഹാനേവാനാദോ ഭവതി ॥ യജമാന-ഭവത്യാ വൈ വപാ ।
 രാജാ മഹിമാ । യദപാം മഹിണോഭയതഃ പരിയജതി () ।

യജമാനമേവ രാജ്യേനോഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി ||
 പുരസ്താം-സ്വാഹാകാരാ വാ അന്യേ ദേവാഃ |
 ഉപരിഷ്ടാം-സ്വാഹാകാരാ അന്യേ |
 തേ വാ ഏതേശ്വ ഏവ മേധ്യ ഉദയേ-വരുദ്ധ്യന്തേ |
 യദപാം മഹിന്തോ-ഭയതഃ പരിയജതി |
 താനേവോ-ഭയാൻ പ്രീണാതി || 41 (16)

(പരിയജതി ഷട്ച്) (A10)

3.9.11 അനുവാകം 11 - ശരീരഹോമാഃ സിഷ്ടകൃദാദയശ്ച
T.B.3.9.11.1

വൈശ്വദേവോ വാ അശ്വഃ | തം യത്പ്രാജാപത്യം കൂര്യാത് |
 യാ ദേവതാ അപിഭാഗാഃ | താ ഭാഗധേയേന വൃർദ്ധയേത് |
 ദേവതാഭ്യഃ സമദം ദദ്ധ്യാത് |
 സ്തേഗാൻ-ദൗഷ്ടാഭ്യാം മണ്ഡുകാ-ഞ്ജന്ദേഭിരിതി |
 ആജ്യമവദാനം കൃത്വാ പ്രതിസംഖ്യായ-മാഹുതീർ
 ജുഹോതി |
 യാ ഏവ ദേവതാ അപിഭാഗാഃ |
 താ ഭാഗധേയേന സമർദ്ധയതി |
 ന ദേവതാഭ്യഃ സമദം ദധാതി || 42 (10)

T.B.3.9.11.2

ചതുർദശൈതാ-നനുവാകാഞ്ജുഹോത്യ-നന്തരിത്യൈ ॥
 പ്രയാസായ സ്വാഹേതി പഞ്ചദശം ।
 പഞ്ചദശ വാ അർദ്ധമാസസ്യ രാത്രയഃ ।
 അർദ്ധമാസശഃ സംവത്സര ആപ്യതേ ॥
 ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസന് ।
 തേഃബ്രൂവന്നഗായഃ സിഷ്ടകൃതഃ ।
 അശ്വസ്യ മേധ്യസ്യ വയമുദ്ധാരമുദ്ധാരാമഹൈ ।
 അമൈതാ-നഭി-ഭവാമേതി ।
 തേ ലോഹിത-മുദഹരന്ത । തതോ ദേവാ അഭവന് । **43 (10)**

T.B.3.9.11.3

പരാസസുരാഃ ।
 യഥ്-സിഷ്ടകൃദ്ഭ്യോ ലോഹിതം ജുഹോതി
 ഭ്രാതൃവ്യാഭിഭൂത്യൈ ।
 ഭവത്യാത്മനാ । പരാസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി ॥
 ഗോമൃഗകണ്ണേന പ്രഥമാമാഹുതിം ജുഹോതി ।
 പശവോ വൈ ഗോമൃഗഃ । രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പശൂനന്തർദ്വയാതി ।
 അഥോ യത്രൈഷാ-ഽഹുതിർ. ഹൂയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പശൂനഭിമന്യതേ ॥ **44 (10)**

T.B.3.9.11.4

അശ്വശഹേന ദിതീയാമാഹുതിം ജുഹോതി ।
 പശവോ വാ ഏകശഹം । രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പശൂനന്തർദ്ധാതി ।
 അഥോ യത്രൈഷാഽഹുതിർ. ഹുയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പശൂനഭിമന്യതേ ॥
 അയസ്യേന കമണ്ഡലൂനാ തൃതീയാം ।
 ആഹുതിം ജുഹോത്യായാസ്യോ വൈ പ്രജാഃ ।
 രുദ്രോഽഗ്നിഃ സിഷ്ടകൃത് ।
 രുദ്രാദേവ പ്രജാ അന്തർദ്ധാതി () ।
 അഥോ യത്രൈഷാഽഹുതിർ. ഹുയതേ ॥
 ന തത്ര രുദ്രഃ പ്രജാ അഭിമന്യതേ ॥ 45 (12) (ദധാ - തൃഭവൻ
 - മന്യതേ - പ്രജാ അന്തർ ദധാതി ദേ ച) (A11)

3.9.12 അനുവാകം 12 -

തദുഭയഹോമധവർതുശ്ചസ്തോമീയഹോമഃ

T.B.3.9.12.1

അശ്വസ്യ വാ ആലണ്ഡസ്യ മേധ ഉദക്രാമത് ।
 തദശ്വസ്തോമീയ-മഭവത് । യദശ്വസ്തോമീയം ജുഹോതി ।
 സമേധമേവൈന-മാലഭതേ ॥ ആജ്യേന ജുഹോതി ।
 മേധോ വാ ആജ്യം । മേധോഽശ്വസ്തോമീയം ।

മേ॒ധേ॒നൈ॒വാ॒സി॒ൻ മേ॒ധം॑ ദ॒ധാ॒തി ॥

ഷ॒ട്ത്രി॒ഷ്ശ॒തം ജു॒ഹോ॒തി ।

ഷ॒ട്ത്രി॒ഷ്ശ॒ദക്ഷ॒രാ ബൃ॒ഹതീ॑ । 46 (10)

T.B.3.9.12.2

ബാ॒ർഹ॒താഃ പ॒ശവഃ॑ ।

സാ പ॒ശു॒നാം മാ॒ത്രാ॑ । പ॒ശു॒നേ॒വ മാ॒ത്രയാ॑ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥

താ യദ്ഭൃ॒യ॒സീ॒ർവാ ക॒നീ॒യ॒സീ॒ർവാ ജു॒ഹു॒യാത് ।

പ॒ശു॒ന്മാ॒ത്രയാ॑ വൃ॒ർദ്ധ॑യേത് ।

ഷ॒ട്ത്രി॒ഷ്ശ॒തം ജു॒ഹോ॒തി । ഷ॒ട്ത്രി॒ഷ്ശ॒ദക്ഷ॒രാ ബൃ॒ഹതീ॑ ।

ബാ॒ർഹ॒താഃ പ॒ശവഃ॑ । സാ പ॒ശു॒നാം മാ॒ത്രാ॑ ।

പ॒ശു॒നേ॒വ മാ॒ത്രയാ॑ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥ 47 (10)

T.B.3.9.12.3

അ॒ശ്വ॒സ്തോ॒മീയ॑ ഹു॒താ ദി॒പദാ॑ ജു॒ഹോ॒തി ।

ദി॒പാ॒ദൈ॒വ പു॒രുഷോ॑ ദി॒പ്ര॒തിഷ്ഠഃ॑ ।

തദേ॒നം പ്ര॒തിഷ്ഠ॑യാ സ॒മർദ്ധ॑യതി ॥ തദാ॑ഹുഃ ।

അ॒ശ്വ॒സ്തോ॒മീയം॑ പൂ॒ർവ്വം ഹോ॒ത॒വ്യാ(3) ദി॒പദാ॑(3) ഇ॒തി ।

അ॒ശ്വോ॒ വാ അ॒ശ്വ॒സ്തോ॒മീയം॑ । പു॒രുഷോ॑ ദി॒പദാഃ॑ ।

അ॒ശ്വ॒സ്തോ॒മീയ॑ ഹു॒താ ദി॒പദാ॑ ജു॒ഹോ॒തി ।

തസ്മാ॑ദ്-ദി॒പാചു॑തുഷ്ഠാദമ॒ന്തി ।

അ॒ഥോ ദി॒പദേ॒വ ചതു॑ഷ്ഠഃ പ്ര॒തിഷ്ഠാ॑പയതി () ॥

ദി॒പദാ॑ ഹു॒ത്വാ । നാ॒ന്യാമു॑ത്തരാ-മാ॒ഹു॒തിം ജു॒ഹു॒യാത് ।

യദ॒ന്യാമു॑ത്തരാ-മാ॒ഹു॒തിം ജു॒ഹു॒യാത് ।

പ്ര॒പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാ॒യാശ്ച॑വേ॒ത ।

ദി॒പദാ॑ അ॒ന്തതോ॑ ജു॒ഹോ॒തി പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॑ത്യേ ॥ 48 (15)

(ബ്ര॒ഹ്മ - തൃ॒ർദ്ധ॑യതി - സ്ഥാ॒പ॒യതി॑ പഞ്ച॑ ച) (A12)

3.9.13 അനുവാകം 13 - സംവത്സരാനുഷ്ഠാനമിഷ്ടീനാം

T.B.3.9.13.1

പ്ര॒ജാ॒പതി॑-ര॒ശ്മധേ॑ധ-മ॒സ്യ॒ജത॑ ।

സോ॑ഽസ്മാമ്-സ്യു॒ഷ്ടോ-ഽപാ॑ക്രാമത് ।

തം യ॑ജ്ഞക്രതു॒ഭി-ര॒ന്യൈ॑ച്ചത് ।

തം യ॑ജ്ഞക്രതു॒ഭിർ-നാ॒ന്വവി॑ന്ദത് ।

തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॒ന്യൈ॑ച്ചത് । തമി॑ഷ്ടി॒ഭി-ര॒ന്വവി॑ന്ദത് ।

തദി॑ഷ്ടീ॒നാ-മി॑ഷ്ടീ॒ത്വം । യഥ്-സം॑വത്സരമി॑ഷ്ടി॒ഭിർ യജ്ഞേ॑ ।

അ॒ശ്മധേ॑വ തദ॒ന്വി॑ച്ചതി ॥

സാ॒വി॒ത്രിയോ॑ ഭവ॒ന്തി । 49 (10)

T.B.3.9.13.2

ഇ॒യം വൈ॑ സ॒വി॒താ ।

യോ വാ അ॒സ്യാം നശ്യ॑തി യോ നി॒ലയ॑തേ ।

അ॒സ്യാം വാ॒വ തം വി॑ന്ദ॒ന്തി ।

ന വാ ഇ॒മാം ക॒ശ്ച॒നേ॒ത്യാഹുഃ॑ ।

തി॒ര്യ॒ങ്നോ॑ർദ്ധോ॒ഽത്യേ॒തും-മ॒ർ.ഹ॒തീ॒തി ।

യ॒ഥ്സാ॑വി॒ത്രിയോ॑ ഭ॒വന്തി ।

സ॒വി॒ത്യുപ്ര॑സൃ॒ത ഏ॒വൈ॒നമി॑ച്ഛ॒തി ॥

ഈ॒ശ്വരോ॑ വാ അ॒ശ്വഃ പ്ര॒മു॒ക്തഃ പ॒രാം പ॒രാ॒വതം॑ ഗ॒ന്തോഃ॑ ।

യ॒ഥ്സാ॑യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോ॒തി ।

അ॒ശ്വസ്യ॑ യ॒തൈ॒ യു॒തൈ॒ ॥ 50 (10)

T.B.3.9.13.3

യ॒ത്-പ്രാ॑ത॒രിഷ്ടി॑ഭി॒ർ-യ॒ജതേ॑ । അ॒ശ്വമേ॑വ ത॒ദനമി॑ച്ഛ॒തി ।

യ॒ഥ്സാ॑യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോ॒തി ।

അ॒ശ്വസ്യൈ॑വ യ॒തൈ॒ യു॒തൈ॒ ।

ത॒സ്മാഥ്സാ॑യം പ്ര॒ജാഃ ക്ഷേ॒മ്യാ ഭ॒വന്തി ॥

യ॒ത്പ്രാ॑ത॒രിഷ്ടി॑ഭി॒ർ യ॒ജതേ॑ ।

അ॒ശ്വമേ॑വ ത॒ദനമി॑ച്ഛ॒തി । ത॒സ്മാദ്ദി॑വാ॒ നഷ്ഠൈ॑ഷ ഏ॒തി ॥

യ॒ത്പ്രാ॑ത॒രിഷ്ടി॑ഭി॒ർ യ॒ജതേ॑ സാ॒യം ധൃ॒തീർ ജു॒ഹോ॒തി ।

അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രാഭ്യാ॑-മേ॒വൈ॒ന-മ॒നമി॑ച്ഛ॒തി () ।

അ॒ഥോ അ॒ഹോ॒രാ॒ത്രാഭ്യാ॑-മേ॒വാസൈ॑

യോ॒ഗക്ഷേ॑മം ക॒ല്പ॑യ॒തി ॥ 51 (11)

(ഭ॒വന്തി - ധൃ॒ത്യാ - ഏ॒ന മ॒നമി॑ച്ഛ॒ത്യേകം ച) (A13)

3.9.14 അനുവാകം 14 - താസിഷ്ടിഷു

ബ്രാഹ്മണരാജന്യയോർഗാനം

T.B.3.9.14.1

അപ വാ ഏതസാപ്രീ രാഷ്ട്രം ക്രാമതി ।
യോഽശ്വമേധേന യജതേ ।
ബ്രാഹ്മണൗ വീണാഗാമിനൗ ഗായതഃ ।
ശ്രിയാ വാ ഏതദ് രൂപം । യദീണാ ।
ശ്രിയമേ-വാസിൻ-തദ്ധത്തഃ ।
യദാ ഖലു വൈ പുരുഷഃ ശ്രിയമശ്നുതേ ।
വീണാഽസൈ വാദ്യതേ ॥ തദാഹുഃ ।
യദുഭൗ ബ്രാഹ്മണൗ ഗായേതാം । **52 (10)**

T.B.3.9.14.2

പ്രഭൃഷ് ശുകാ-ഽസാപ്രീഃ സ്യാത് ।
ന വൈ ബ്രാഹ്മണേ ശ്രീ രമത ഇതി ।
ബ്രാഹ്മണോഽന്യോ ഗായേത് । രാജന്യോഽന്യഃ ।
ബ്രഹ്മ വൈ ബ്രാഹ്മണഃ । ക്ഷത്ര്യ രാജന്യഃ ।
തഥാ ഹാസ്യ ബ്രഹ്മണാ ച ക്ഷത്രേണ ചോദയതഃ
ശ്രീഃ പരിഗൃഹീതാ ഭവതി ॥
തദാഹുഃ । യദുഭൗ ദിവാ ഗായേതാം ।
അപാസാദ് രാഷ്ട്രം ക്രാമേത് । **53 (10)**

T.B.3.9.14.3

ന വൈ ബ്രാഹ്മണേ രാശ്രുച്ഛ് രമത ഇതി ।
 യദാ ഖലു വൈ രാജാ കാമയതേ । അഥ ബ്രാഹ്മണം ജിനാതി ।
 ദിവാ ബ്രാഹ്മണോ ഗായേത് । നക്തച്ഛ് രാജന്യഃ ।
 ബ്രഹ്മണോ വൈ രൂപമഹഃ । ക്ഷത്രസ്യ രാത്രിഃ ।
 തഥാ ഹാസ്യ ബ്രഹ്മണാ ച ക്ഷത്രേണ ചോദയതോ
 രാശ്രുച്ഛ് പരിഗൃഹീതം ഭവതി ॥
 ഇത്യദാ ഇത്യയജമാ ഇത്യപച ഇതി ബ്രാഹ്മണോ ഗായേത് ।
 ഇഷ്ടാപൂർത്തം വൈ ബ്രാഹ്മണസ്യ । 54 (10)

T.B.3.9.14.4

ഇഷ്ടാപൂർത്തേ-നൈവൈനച്ഛ് സ സമർദ്ധയതി ॥
 ഇത്യജിനാ ഇത്യയുദ്ധ്യമാ ഇത്യമുച്ഛ് സംഗ്രാമമഹന്നിതി
 രാജന്യഃ ।
 യുദ്ധം വൈ രാജന്യസ്യ ।
 യുദ്ധേനൈവൈനച്ഛ് സ സമർദ്ധയതി ॥
 അക്ലൃപ്താ വാ ഏതസ്യർത്ഥ ഇത്യാഹുഃ ।
 യോഽശ്വമേധേന യജത ഇതി ।
 തിസ്രോഽന്യോ ഗായതി തിസ്രോഽന്യഃ ।
 ഷട്ഥ്-സംപദ്യന്തേ । ഷഡ്യാ ജ്യാതവഃ ।
 ജ്യാതവോവൈനസ്ത കല്പയതഃ () ॥ താഭ്യാച്ഛ് സൗസ്ഥായാം ॥

അനോ॒യു॒ക്തേ॒ ച॑ ശ॒തേ॒ ച॑ ദ॒ദാ॒തി॑ ।

ശ॒താ॒യുഃ॒ പൂ॒രു॒ഷഃ॒ ശ॒തേ॒ന്ദ്രി॑യഃ ।

ആ॒യു॒ഷ്യേ॒വേ॒ന്ദ്രി॒യേ॒ പ്ര॒തി॒തി॒ഷ്ഠ॑തി ॥ 55 (14) (ഗായേ॑താം -
ക്രാമേ॑ദ് - ബ്രാ॒ഹ്മണ॑സ്യ - ക॒ല്പ॒യത॑ശ്ച॒താരി॑ ച) (A14)

3.9.15 അനുവാകം 15 - അവഭൃഥഹോമവിശേഷാഃ

T.B.3.9.15.1

സർവേ॑ഷു॒ വാ॒ ഏ॒ഷു॒ ലോ॒കേഷു॑ മൃ॒ത്യുവോ॑ഽന്വായ॒ത്താഃ॑ ।

തേ॒ഭ്യോ॒ യദാ॑ഹു॒തീർ॒ ന ജു॑ഹു॒യാത് ।

ലോ॒കേ॒ലോ॒ക ഏ॒നം മൃ॒ത്യുർ വി॑ന്ദേ॒ത് ।

മൃ॒ത്യുവേ॒ സ്വാ॒ഹാ മൃ॒ത്യുവേ॒ സ്വാ॒ഹേ॒ത്യഭി॑-പൂ॒ർവമാ॑ഹു॒തീർ-
ജു॑ഹോ॒തി॑ ।

ലോ॒കാലോ॑കാദേ॒വ മൃ॒ത്യു-മ॑വ॒യജ॑തേ ।

നൈ॒നം ലോ॑കേ॒ലോ॒കേ മൃ॒ത്യുർ വി॑ന്ദതി ॥

യദമു॑ഷ്ഠേ॒ സ്വാ॒ഹാഽമു॑ഷ്ഠേ॒ സ്വാ॒ഹേ॒തി

ജു॒ഹാഥ്॑സം ച॒ക്ഷീ॑ത । ബ॒ഹും മൃ॒ത്യുമി॑ത്രം കൂ॒ർവീ॑ത ।

മൃ॒ത്യുവേ॒ സ്വാ॒ഹേ॒ത്യേക॑സ്മാ ഏ॒വൈ॒കാഞ്ജു॑ഹു॒യാത് ।

ഏ॒കോ॒ വാ അ॒മുഷ്ഠി॑ൻ ലോ॒കേ മൃ॒ത്യുഃ ॥ 56 (10)

T.B.3.9.15.2

അ॒ശ॒നയാ॑ മൃ॒ത്യുരേ॒വ । തമേ॒വാമു॑ഷ്ഠിൻ ലോ॒കേഽവ॑യജതേ ॥

ഭൂ॒ണ്ണഹ॑ത്യാ॒യൈ സ്വാ॒ഹേ॒ത്യവ॑ഭൃ॒ഥ ആ॑ഹു॒തിം ജു॑ഹോ॒തി॑ ।

ഭൂണഹത്യാമേവാവയജതേ || തദാഹുഃ |
 യദ്ഭൂണഹത്യാ-പാത്ര്യാഥ |
 കസ്താദ് യജേത്സപി ക്രിയത ഇതി ||
 അമൃത്യുർവാ അന്യോ ഭൂണഹത്യായാ ഇത്യാഹുഃ |
 ഭൂണഹത്യാ വാവ മൃത്യുരിതി |
 യദ്ഭൂണഹത്യായൈ സ്വാഹേത്യവഭൂഥ ആഹുതിം
 ജുഹോതി || 57 (10)

T.B.3.9.15.3

മൃത്യുമേവാഹുത്യാ തർപയിതാ പരിപാണ്ഠ കൃതാ |
 ഭൂണഘ്നേ ഭേഷജം കരോതി ||
 ഏതാച് ഹ വൈ മുണ്ഡിഭ ഔദന്യവഃ |
 ഭൂണഹത്യായൈ പ്രായശ്ചിത്തിം വിദാഞ്ചകാര |
 യോ ഹാസ്യാപി പ്രജായാം ബ്രാഹ്മണ്യ ഹന്തി |
 സർവസ്മൈ തസ്മൈ ഭേഷജം കരോതി ||
 ജുംബകായ സ്വാഹേത്യവഭൂഥ ഉത്തമാമാഹുതിം ജുഹോതി |
 വരുണോ വൈ ജുംബകഃ | അന്തത ഏവ വരുണമവയജതേ ||
 ഖലതേർ വിക്ലിധസ്യ ശുക്ലസ്യ പിങ്ഗാക്ഷസ്യ
 മുർദ്ധഞ്ജുഹോതി () | ഏതദ്വൈ വരുണസ്യ രൂപം |
 രൂപേണൈവ വരുണമവയജതേ || 58 (10)

(ലോകേ മൃത്യുർ- ജുഹോതി-മൃർദ്ധഞ്ജുഹോതി ദേ ച) (A15)

3.9.16 അനുവാകം 16 - ഉപാകരണമന്ത്രവ്യാഖ്യാനാദിഃ

T.B.3.9.16.1

വാരുണോ വാ അശ്വഃ | തം ദേവതയാ വൃർദ്ധയതി |

യത്പ്രാജാപത്യം കരോതി |

നമോ രാജേണ നമോ വരുണായേത്യാഹ |

വാരുണോ വാ അശ്വഃ |

സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ സമർദ്ധയതി ||

നമോഽശ്വായ നമഃ പ്രാജാപതയ ഇത്യാഹ |

പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ |

സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ സമർദ്ധയതി ||

നമോഽധിപതയ ഇത്യാഹ | **59 (10)**

T.B.3.9.16.2

ധർമോ വാ അധിപതിഃ | ധർമമേവാവരുന്ധേ ||

അധിപതി-രസ്യധിപതിം മാ കൂർവധിപതിരഹം പ്രജാനാം

ഭൂയാസമിത്യാഹ |

അധിപതിമേവൈനം സമാനാനാം കരോതി ||

മാം ധേഹി മയി ധേഹീത്യാഹ |

ആശിഷമേവൈതാമാശാസ്മേ ||

ഉപാകൃതായ സ്വാഹേത്യുപാകൃതേ ജുഹോതി |

ആലുസ്സായ സ്വാഹേതി നിയുക്തേ ജുഹോതി ।

ഹുതായ സ്വാഹേതി ഹുതേ ജുഹോതി ।

ഏഷാം ലോകാനാ-മഭിജിത്യൈ ॥ 60 (10)

T.B.3.9.16.3

പ്ര വാ ഏഷ ഏഭ്യോ ലോകേഭ്യശ്ചുവതേ ।

യോഽശ്വമേധേന യജതേ । ആഗേനയ-മൈന്ദ്രാഗ്ന-മാശ്വിനം ।

താൻ പശൂനാലഭതേ പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ ॥ യദാഗേനയോ ഭവതി ।

അഗ്നിഃ സർവാ ഭേവതാഃ । ഭേവതാ ഏവാവരുന്ധേ ॥

ബ്രഹ്മ വാ അഗ്നിഃ । ക്ഷത്രമിന്ദ്രഃ ।

യദൈന്ദ്രാഗ്നോ ഭവതി । 61 (10)

T.B.3.9.16.4

ബ്രഹ്മക്ഷത്രേ ഏവാവരുന്ധേ ॥ യദാഽശ്വിനോ ഭവതി ।

ആശിഷാമവരുദ്ധ്യൈ ॥ ത്രയോ ഭവന്തി । ത്രയ ഇമേ ലോകാഃ ।

ഏഷോവ ലോകേഷു പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥

അഗ്നയേഽഹോമുചേ ഽഷ്ടാകപാല ഇതി

ദശഹവിഷമിഷ്ടിം നിർവപതി ।

ദശാക്ഷരാ വിരാട് । അന്നം വിരാട് ।

വിരാജൈ-വാനാഭ്യ-മവരുന്ധേ () ॥

അഗ്നേർ മന്വേ പ്രഥമസ്യ പ്രചേതസ ഇതി യാജ്യാനുവാക്യാ

ഭവന്തി സർവതായ ॥ 62 (11)

(അധീപതയ ഇത്യാ-ഹാദിജിത്യാ - ഐന്ദ്രാഗോ ഭവതി -
രൂന്ധ ഏകം ച) (A16)

3.9.17 അനുവാകം 17 - അശ്വസ്യ രോഗാദിനിമിത്തം
പ്രായശ്ചിത്തം

T.B.3.9.17.1

യദ്യശ്വ-മുപതപദ് വിന്ദേത് ।
ആഗേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവ്വപേത് । സൗമ്യം ചരും ।
സാവിത്ര-മഷ്ടാകപാലം ॥ യദാഗേയോ ഭവതി ।
അഗ്നിഃ സർവാ ദേവതാഃ । ദേവതാദിരേവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥
യഥ്സൗമ്യോ ഭവതി । സോമോ വാ ഓഷധീനാഗ് രാജാ ।
യാഭ്യ ഏവൈനം വിന്ദതി । 63 (10)

T.B.3.9.17.2

താദിരേവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥ യഥ്സാവിത്രോ ഭവതി ।
സവിത്യപ്രസൂത ഏവൈനം ഭിഷജ്യതി ॥
ഏതാദിരേവൈനം ദേവതാദിർ ഭിഷജ്യതി ।
അഗദോ ഹൈവ ഭവതി ॥ പൗഷ്ണം ചരും നിർവ്വപേത് ।
യദി ശ്ലോണഃ സ്യാത് । പൃഷാ വൈ ശ്ലൌന്യസ്യ ഭിഷക് ।
സ ഏവൈനം ഭിഷജ്യതി ।
അശ്ലോണോ ഹൈവ ഭവതി ॥ 64 (10)

T.B.3.9.17.3

രൗദ്രം ചരും നിർവപേത് | യദി മഹതീ ദേവതാഭിമന്യേത |
 ഏതദ് ദേവത്യോ വാ അശ്വഃ |
 സ്വയൈവൈനം ദേവതയാ ഭിഷജ്യതി |
 അഗദോ ഹൈവ ഭവതി ||
 വൈശ്യാനരം ദ്വാദശകപാലം നിർവപേൻ-മൃഗാഖരേ
 യദി നാഗച്ഛേത് |
 ഇയം വാ അഗ്നിർവൈശ്യാനരഃ |
 ഇയമേവൈന-മർചിദ്യാം പരിരോധമാനയതി |
 ആ ഹൈവ സുതൃമഹർ ഗച്ഛതി || യദ്യധീയാത് | **65 (10)**

T.B.3.9.17.4

അഗ്നയേ ദഃഹോമുചേഽഷ്ടാകപാലഃ | സൗര്യം പയഃ |
 വായവ്യ ആജ്യഭാഗഃ || യജമാനോ വാ അശ്വഃ |
 അഘ്നസാ വാ ഏഷ ഗൃഹീതഃ |
 യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി |
 യദഃഹോമുചേ നിർവപതി |
 അഘ്നസ ഏവ തേന മുച്യതേ ||
 യജമാനോ വാ അശ്വഃ |
 രേതസാ വാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ | **66 (10)**

T.B.3.9.17.5

യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി ।
 സൗര്യേ രേതഃ । യഥ്സൗര്യം പയോ ഭവതി ।
 രേതസൈവൈനച്ഛ സ സമർദ്ധയതി ॥ യജമാനോ വാ അശ്വഃ ।
 ഗർഭൈർവാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ ।
 യസ്യാശോ മേധായ പ്രോക്ഷിതോ-ഽദ്ധ്യേതി ।
 വായവ്യാ ഗർഭാഃ । യദ് വായവ്യ ആജ്യഭാഗോ ഭവതി ।
 ഗർഭൈരേവൈനച്ഛ സ സമർദ്ധയതി () ॥
 അഥോ യസ്യേഷാ-ഽശ്വമേധേ പ്രായശ്ചിത്തിഃ ക്രിയതേ ॥
 ഇഷ്ട്വാ വസീയാൻ ഭവതി ॥ 67 (12)

(വിന്ദ - തൃശ്ശോണോ ഹൈവ ഭവ - തൃധീയാ - വ്യുദ്ധ്യതേ -
 ഗർഭൈരേവൈനച്ഛ സ സമർദ്ധയതി ഭേ ച) (A17)

3.9.18 അനുവാകം 18 - ബ്രഹ്മാദനാ ഉച്യന്തേ

T.B.3.9.18.1

തദാഹുഃ । ദാദശ ബ്രഹ്മാദനാൻ മ്സൗസ്ഥിതേ നിർവപേത് ।
 ദാദശദിർ-വേഷ്ടിദിർ-യജേതേതി ॥ യദിഷ്ടിദിർ യജേത ।
 ഉപനാമുക ഏനം യജ്ഞഃ സ്യാത് । പാപീയാഽസ്തു സ്യാത് ।
 ആപ്താനി വാ ഏതസ്യ ഛന്ദാഃസി । യ ഈജാനഃ ।
 താനി ക ഏതാവദാശു പുനഃ പ്രയുഞ്ജീതേതി ।
 സർവാ വൈ സൗസ്ഥിതേ യജ്ഞേ വാഗാപ്യതേ । 68 (10)

T.B.3.9.18.2

സാ॑ഽഽപ്താ॑ ഭ॒വതി॑ യാ॒തയാ॑മ്നീ॑ ।
 ക്രൂ॒രീകൃ॑തേ॒വ ഹി॑ ഭ॒വത്യു॑രുഷ്കൃ॒താ ।
 സാ॑ ന പു॒നഃ പ്ര॑യുജേ॒ത്യാഹുഃ॑ ॥
 ദ്വാ॒ദശൈ॑വ ബ്ര॒ഹ്മൗദ॑നാൻ മ॒സഃസ്ഥി॑തേ നി॒ർവ॑പേത് ।
 പ്ര॒ജാപ॑തിർവാ ഓ॒ദനഃ॑ । യ॒ജ്ഞഃ॑ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ ।
 ഉ॒പനാ॑മുക ഏ॒നം യ॑ജ്ഞോ ഭ॒വതി॑ । ന പാ॒പീയാ॑ൻ ഭ॒വതി॑ ।
 ദ്വാ॒ദശ॑ ഭ॒വന്തി॑ ॥ ദ്വാ॒ദശ॑ മാ॒സാഃ സം॑വ॒ർത്സരഃ॑ () ।
 സം॑വ॒ർത്സര॑ ഏ॒വ പ്ര॑തി॒തിഷ്ഠ॑തി ॥ 69 (11)

(ആപ്യതേ - സംവർത്സര ഏകം ച) (A18)

3.9.19 അനുവാകം 19 - വിഭൂതാദിഭിഃ

ദ്വാദശഭിർഗുണൈരശ്വമേധപ്രശംസാ

T.B.3.9.19.1

ഏ॒ഷ വൈ॑ വി॒ഭൂർനാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 സർവ॑ ഹ വൈ॒ തത്ര॑ വി॒ഭൂ ഭ॒വതി॑ ।
 യത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേന॑ യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഏ॒ഷ വൈ॑ പ്ര॒ഭൂർനാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
 സർവ॑ ഹ വൈ॒ തത്ര॑ പ്ര॒ഭൂ ഭ॒വതി॑ ।
 യത്രൈ॒തേന॑ യ॒ജ്ഞേന॑ യ॒ജ്ഞേ॑ ॥
 ഏ॒ഷ വാ॑ ഉ॒ർജസ്വാ॑ൻ നാമ॑ യ॒ജ്ഞഃ॑ ।

സർവച് ഹ വൈ തത്രോർജസ്വദ് ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ പയസ്യാനാമ യജ്ഞഃ । 70 (10)

T.B.3.9.19.2

സർവച് ഹ വൈ തത്ര പയസ്വദ് ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ വിധൂതോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര വിധൂതം ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ വ്യാവൃത്തോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര വ്യാവൃത്തം ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ പ്രതിഷ്ഠിതോ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര പ്രതിഷ്ഠിതം ഭവതി । 71 (10)

T.B.3.9.19.3

യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ തേജസ്വീ നാമ യജ്ഞഃ ।
 സർവച് ഹ വൈ തത്ര തേജസ്വി ഭവതി ।
 യത്രൈതേന യജേണേന യജന്തേ ॥
 ഏഷ വൈ ബ്രഹ്മവർചസീ നാമ യജ്ഞഃ ।

ആ ഹ വൈ തത്ര ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവർചസീ ജായതേ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

ഏഷ വാ അതിവ്യാധീ നാമ യജ്ഞഃ ।

ആ ഹ വൈ തത്ര രാജന്യോ-തിവ്യാധീ ജായതേ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ () ॥

ഏഷ വൈ ദീർഘോ നാമ യജ്ഞഃ ।

ദീർഘായുഷോ ഹ വൈ തത്ര മനുഷ്യാ ഭവന്തി ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥

ഏഷ വൈ ക്ലൃപോ നാമ യജ്ഞഃ ।

കല്പതേ ഹ വൈ തത്ര പ്രജാഭ്യോ യോഗക്ഷേമഃ ।

യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ॥ 72 (16)

(പയസ്യാനാമ യജ്ഞഃ - പ്രതിഷ്ഠിതം ഭവതി - യത്രൈതേന യജ്ഞേന യജ്ഞേ ഷട്) (A19)

Special Korvai

(ഏഷ വൈ വിദ്യഃ പ്രദുരുർജസ്യാൻ പയസ്യാൻ. വിധ്യതോ വ്യാവൃത്തഃ പ്രതിഷ്ഠിതസ്തേജസാ ബ്രഹ്മവർചസ്യതിവ്യാധീ ദീർഘഃ ക്ലൃപോ ദാദശ)

3.9.20 അനുവാകം 20 - അശ്വസംജ്ഞാപനപ്രകാരഃ

T.B.3.9.20.1

താർപ്യേണാശ്വഃ സം.ജ്ഞാപയന്തി । യജ്ഞോ വൈ താർപ്യം ।
 യജ്ഞൈനൈവൈനഃ സമർദ്ധയന്തി ॥
 യാമേന സാമ്നാ പ്രസ്തോതാ-സ്മുപതിഷ്ഠതേ ।
 യഥലോകമേവൈനം ഗമയന്തി ॥
 താർപ്യേ ച കൃത്യധീവാസേ ചാശ്വഃ സം.ജ്ഞാപയന്തി ।
 ഏതദ്വൈ പശൂനാഃ രൂപം । രൂപേണൈവ പശൂനവരുന്ധേ ॥
 ഹിരണ്യകശിപു ഭവതി । തേജസോ-വരുദ്ധ്യേ ॥ 73 (10)

T.B.3.9.20.2

രൂക്മോ ഭവതി । സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ-നുഖ്യാതൈ ॥
 അശ്വാ ഭവതി । പ്രജാപതേരാപ്തേ ॥
 അസ്യ വൈ ലോകസ്യ രൂപം താർപ്യം ।
 അന്തരിക്ഷസ്യ കൃത്യധീവാസഃ ।
 ദിവോ ഹിരണ്യകശിപു ।
 ആദിത്യസ്യ രൂക്മഃ । പ്രജാപതേരശ്വഃ ।
 ഇഥമേവ ലോകം താർപ്യേണാപ്നോതി () ॥ 74 (10)

T.B.3.9.20.3

അന്തരിക്ഷം കൃത്യധീവാസേന । ദിവഃ ഹിരണ്യകശിപുനാ ॥
 ആദിത്യഃ രൂക്മേന ।

അശ്വമേധന മേധ്യേന പ്രജാപതേഃ സായുജ്യം
സലോകതാമാപ്നോതി ||

ഏതാസാമേവ ദേവതാനാമ്യ സായുജ്യം ।
സാർഷ്ഠിതാമ്യ സമാനലോകതാമാപ്നോതി ।

യോഽശ്വമേധേന യജതേ । യ ഉ ചൈനമേവം വേദ || 75 (10)

(അവർദ്ധ്യ - ആപ്നോത്യ - +ഷ്ടൗ ച) (A20)

3.9.21 അനുവാകം 21 - ഉത്തരവേദധൂപവാപഃ

T.B.3.9.21.1

ആദിത്യാ-ശ്ചാങ്ഗിരസശ്ച സുവർഗേ ലോകേഽസ്സർദ്ധന്ത ।
തേഽങ്ഗിരസ ആദിത്യേഭ്യഃ ।

അമൃമാദിത്യമശ്വം ശ്വേതം ഭൃതം ദക്ഷിണാമനയന് ।
തേഽബ്രുവന് । യം നോഽനേഷ്ട । സ വര്യോഽഭൂദിതി ।

തസ്മാദശ്വം സവർയേത്യാഹവന്തി ।

തസ്മാദ് യജേത വരോ ദീയതേ ||

യത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോഽശ്വോ-ഽഭവത് ।

തസ്മാദശ്വോ നാമ || 76 (10)

T.B.3.9.21.2

യച്ഛായ-ദരുരാസീത് । തസ്മാദർവാ നാമ ||

യഥ്സദ്യോ വാജാൻ മ്സമജയത് । തസ്മാദാജീ നാമ ||

യദസുരാണാം ലോകാനാദന്ത । തസ്മാദാദിത്യോ നാമ ||

അഗ്നിർവാ അശ്വമേധസ്യ യോനിരായതനം ।
 സൂര്യോ-sഗേർ യോനിരായതനം ।
 യദശ്വമേധേsഗൗ ചിത്യ ഉത്തരവേദി-മുപവപതി ।
 യോനിമന്തമേവൈന-മായതനവന്തം കരോതി ॥ 77 (10)

T.B.3.9.21.3

യോനി-മാനായതനവാൻ ഭവതി । യ ഏവം ധ്വേദ ॥
 പ്രാണാപാനൗ വാ ഏതൗ ദേവാനാം । യദർകാശ്വമേധൗ ।
 പ്രാണാപാനാവേവാവരുന്ധേ ॥
 ഓജോ ബലം ധ്വാ ഏതൗ ദേവാനാം । യദർകാശ്വമേധൗ ।
 ഓജോ ബലമേവാവരുന്ധേ ॥
 അഗ്നിർവാ അശ്വമേധസ്യ യോനിരായതനം ।
 സൂര്യോ-sഗേർ യോനിരായതനം () ।
 യദശ്വമേധേsഗൗ ചിത്യ ഉത്തരവേദിം ചിനോതി ।
 താവദർകാശ്വമേധൗ । അർകാശ്വമേധാവേവാവരുന്ധേ ।
 അഥോ അർകാശ്വമേധയോരേവ പ്രതിതിഷ്ഠതി ॥ 78 (14)
 (നാമ - കരോതി - സൂര്യോ-sഗേർ യോനിരായതനം
 ചതാരി ച) (A21)

3.9.22 അനുവാകം 22 - ഋഷഭാലംഭഃ

T.B.3.9.22.1

പ്രജാപതിഃ ധൈവേദോഃ പിതരം ।
 പശുഃ ഭൂതം മേധായാലഭന്ത । തമാലഭ്യോപാവസന് ।
 പ്രാതർ യഷ്ടാസ്മഹ ഇതി । ഏകം വാ ഏതദ്ദേവാനാമഹഃ ।
 യഥ്സംവത്സരഃ ।
 തസ്മാദശ്വഃ പുരസ്താഥ് സംവത്സര ആലഭ്യതേ ॥
 യത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോ-ഽശ്വോഽഭവത് ।
 തസ്മാദശ്വഃ । യഥ്സദ്യോ മേധോഽഭവത് । **79 (10)**

T.B.3.9.22.2

തസ്മാദശ്വമേധഃ ॥ വേദുകോഽശ്വാമാശുഃ ഭവതി ।
 യ ഏവം വേദ ॥
 യദൈ തത്പ്രജാപതി-രാലബ്ധോ-ഽശ്വോഽഭവത് ।
 തസ്മാദശ്വഃ പ്രജാപതേഃ പശൂനാ-മനുരൂപതമഃ ॥
 ആഽസ്യ പുത്രഃ പ്രതിരൂപോ ജായതേ । യ ഏവം വേദ ॥
 സർവാണി ഭൂതാനി സംഭൃത്യാലഭതേ ।
 സമേനം ദേവാസ്തേജസേ ബ്രഹ്മവർചസായ ഭരന്തി ।
 യോഽശ്വമേധേന യജതേ । **80 (10)**

T.B.3.9.22.3

യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ॥
 ഏതദൈ തദ്ദേവാ ഏതാം ദേവതാം ।

പശു॑ം ഭൂ॒തം മേ॒ധായാ॑ലഭ॒ന്ത | യജ്ഞ॑മേ॒വ |
 യജ്ഞ॑ന്ന യജ്ഞ॑മയജ്ഞ॑ന്ത ദേ॒വാഃ |
 കാമ॑പ്രം യജ്ഞ॑മകുർവ॒ത | തേ-s॑മൃ॒തത്വ॑മകാമ॑യന്ത |
 തേ-s॑മൃ॒തത്വ॑-മഗ॒ച്ഛന് || യോs॑ശ്വമേ॒ധേന॑ യജ്ഞേ॑ |
 ദേ॒വാനാ॑മേ॒വായ॑ന്നേ॒നൈതി॑ | 81 (10)

T.B.3.9.22.4

പ്രാ॒ജാപ॑ത്യേ॒നൈവ॑ യജ്ഞ॑ന്ന യജ്ഞേ॑ കാമ॑പ്രേ॒ണ |
 അ॒പുന॑ർമാ॒രമേ॒വ ഗ॒ച്ഛതി॑ ||
 ഏ॒തസ്യ॑ വൈ രൂ॒പേണ॑ പൂ॒രസ്താ॑ത് പ്രാ॒ജാപ॑ത്യ-മൃ॒ഷഭം॑
 തു॒പരം॑ ബ॒ഹുരു॑പമാലഭ॒തേ |
 സർവ്വേ॑ഭ്യഃ കാമേ॑ഭ്യഃ | സർവ॑സ്യാ॒പ്തൈഃ ||
 സർവ॑സ്യ ജി॒ത്യൈ ||
 സർവ॑മേ॒വ തേ॒നാപ്നോ॑തി | സർവ॑ം ജയ॑തി |
 യോs॑ശ്വമേ॒ധേന॑ യജ്ഞേ॑ | യ ഉ॑ ചൈ॒നമേ॒വം വേ॑ദ () || 82 (10)

(മേ॒ധോs॑ഭ॒വദ് - യജ്ഞ॑ - ഏ॒തി - വേ॑ദ) (A22)

3.9.23 അനുവാകം 23 - അശ്വാവയവേഷുപാസനം

T.B.3.9.23.1

യോ॑ വാ അ॒ശ്വസ്യ॑ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മനീ॑ വേ॒ദ |
 അ॒ശ്വസ്യ॑വ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മം ലോ॑മ॒ഞ്ജുഹോ॑തി |
 അ॒ഹോരാ॑ത്രേ॒ വാ അ॒ശ്വസ്യ॑ മേ॒ദ്ധ്യസ്യ॑ ലോ॒മനീ॑ |

യഥ്സായം പ്രാതർ ജുഹോതി ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ ലോമം ലോമഞ്ജുഹോതി ।

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ ലോമം ലോമഞ്ജുഹാതി ॥

യോ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേ വേദ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹോതി ।

ദർശപൂർണ്ണമാസൗ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേ । 83 (10)

T.B.3.9.23.2

യദദർശപൂർണ്ണമാസൗ യജ്ഞേ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹോതി ॥

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ പദേപദേ ജുഹാതി ।

യോ വാ അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനം വേദ ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേ വിവർത്തനേ ജുഹോതി ।

അസൗ വാ ആദിത്യോഽശ്വഃ । സ ആഹവനീയ-മാഗച്ഛതി ।

തദവിവർത്തതേ । യദഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി () ।

അശ്വസ്യേവ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേ വിവർത്തനേ ജുഹോതി ।

ഏതദനുകൃതി ഹ സു വൈ പുരാ ।

അശ്വസ്യ മേദ്ധ്യസ്യ വിവർത്തനേ വിവർത്തനേ

ജുഹവതി || 84 (13)

(പദേ - അഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി ത്രിണി ച) (A23)

=====

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 23 Anuvaakams :-

(പ്രജാപതിസ്തമഷ്ടാദശിഭിഃ - പ്രജാപതിരകാമയതോദാ -
 വസൈ - യുഞ്ജന്തി - തേജസാ - ഹവ പ്രാണാ - അപ
 ശ്രീരൂർദ്ധ്വം - പ്രജാപതിഃ പ്രേണാസനു - പ്രഥമേന -
 പ്രജാപതിരകാമയത മഹാൻ. - വൈശ്വദേവോ വാ
 അശ്വോ - ഹവസ്യ - പ്രജാപതിസ്തം യജ്ഞക്രതുഭി -
 രപ ശ്രീർബ്രാഹ്മണൗ - സർവേഷു - വാരൂണോ -
 യദ്യശ്വം - തദാഹു - രേഷ വൈ വിഭു - സ്താർപ്യേണാ -
 ദിത്യഃ - പ്രജാപതിം പിതരം - യോ വാ അശ്വസ്യ
 മേധ്യസ്യ ലോമനീ ത്രയോവിശ്ശതിഃ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(പ്രജാപതി - രസ്തിൻ ലോകേ - ഉത്തരതഃ - ശ്രീയമേവ -
 പ്രജാപതിരകാമയത മഹാൻ. - യത് പ്രാത - പ്ര വാ ഏഷ
 ഏഭ്യോ ലോകേഭ്യഃ - സർവ്വ ഹ വൈ തത്ര പയസ്വദ് -
 യ ഉ ചൈനമേവം വേദ ചതാര്യശീതിഃ)

First and Last Padam 3rd Ashtakam 9th Prapaatakam :-

(പ്രജാപതിരശ്വമേധം - ജുഹ്വതി)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ ॥

തൃതീയാഷ്ടകേ നവമഃ പ്രപാഠകഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Dasini & Vaakyams for
Ashtakam 3, Prapaatakam 9 (TB 3.9)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam1	4	43
Anuvakam 2	4	42
Anuvakam 3	3	30
Anuvakam 4	8	83
Anuvakam 5	5	54
Anuvakam 6	5	51
Anuvakam7	5	54
Anuvakam8	3	38
Anuvakam8 (as per Grantha)	4	38
Anuvakam9	3	38
Anuvakam 5 (as per Grantha)	4	38
Anuvakam10	1	16
Anuvakam11	4	42
Anuvakam12	3	35
Anuvakam13	3	31
Anuvakam14	4	44
Anuvakam15	3	32
Anuvakam16	4	41
Anuvakam17	5	52
Anuvakam18	2	21
Anuvakam19	3	36

തൃതീയാഷ്ടകേ - നവമഃ പ്രപാഠകഃ (TB 3.9)

Anuvakam20	3	28
Anuvakam21	3	34
Anuvakam22	4	40
Anuvakam23	2	23
Total →	84	908

For Ashtakam3

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam1	6	63	657
Prapaatakam2	10	85	873
Prapaatakam3	11	79	823
Prapaatakam4	19	19	187
Prapaatakam5	13	30	343
Prapaatakam6	15	38	387
Prapaatakam7	14	130	1353
Prapaatakam8	23	91	999
Prapaatakam9	23	84	908
Total →	134	619	6530

Total as per Grantha	134	620	6530
-----------------------------	------------	------------	-------------

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.10 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ - സാവിത്രചയനം

3.10.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോചുതേ

T.B.3.10.1.1

സം.ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം പ്രജ്ഞാനം ജാനദിജാനത് ।
സംകല്പമാനം പ്രകല്പമാന-മുപകല്പമാനമുപക്ല്പം ക്ല്പം ।
ശ്രേയോ വസീയ ആയഥ് സംഭൃതം ഭൃതം ॥
ചിത്രഃ കേതുഃ പ്രഭാനാഭാൻഥ് സംഭാൻ ।
ജ്യോതിഷാഘ-സ്തേജസ്യാനാതപഘ-സ്തപന്നഭിതപന് ।
രോചനോ രോചമാനഃ ശോഭനഃ ശോഭമാനഃ കല്യാണഃ ॥
ദർശാ ദൃഷ്ടാ ദർശതാ വിശ്വാരൂപാ സുദർശനാ ।
ആപ്യായമാനാ പ്യായമാനാ പ്യായാ സ്മൃത്യുതേരാ ।
ആപൂര്യമാണാ പൂര്യമാണാ പൂരയന്തീ പൂർണാ
പൗർണ്ണമാസീ ॥

ദാതാ പ്രദാതാസ്സന്നന്ദോ മോദഃ പ്രമോദഃ । 1 (10)

T.B.3.10.1.2

ആവേശയ-ന്നിവേശയൻമ് സംവേശനഃ സപ്ശാന്തഃ
ശാന്തഃ ।

ആഭവൻ പ്രഭവൻ-മ്സംഭവൻ-മ്സംഭൂതോ ഭൂതഃ ॥
പ്രസ്തുതം വിഷ്ണുതഃ സപ്സ്തുതം കല്യാണം വിശ്വരൂപം ।
ശുക്രമൃതം തേജസി തേജഃ സമിദ്ധം ।
അരുണം ഭാനുമൻ മരീചിമ-ഭദിതപത് തപസ്വത് ॥
സവിതാ പ്രസവിതാ ദീപ്തോ ദീപയൻ ദീപ്യമാനഃ ।
ജലം ജലിതാ തപൻ വിതപൻ മ്സംതപൻ ।
രോചനോ രോചമാനഃ ശൃംഭുഃ ശൃംഭമാനോ വാമഃ ॥
സുതാ സുന്വതീ പ്രസുതാ സുയമാനാ ഭിഷ്വയമാണാ ।
പീതീ പ്രപാ സംപാ തൃപ്തിസൂർപയന്തീ । 2 (10)

T.B.3.10.1.3

കാന്താ കാമ്യാ കാമജാതാ ധൃയുഷ്ഠി കാമദുഷ്ടാ ॥
അഭിശാസ്താ സനുന്താഽനന്ദോ മോദഃ പ്രമോദഃ ।
ആസാദയൻ നിഷാദയൻ മ്സപ്സാദനഃ സപ്സന്നഃ
സന്നഃ ।

ആഭൂർ വിഭുഃ പ്രഭുഃ ശംഭൂർ ഭുവഃ ॥
പവിത്രം പവയിഷ്യൻ പുതോ മേധുഃ ।
യശോ യശസ്വാ-നായുരമൃതഃ ।

ജീവോ ജീവിഷ്യൻ മ്സാർഗോ ലോകഃ ॥
 സഹസ്രാൻ മ്സഹീയാനോജസ്രാൻ മ്സഹമാനഃ ।
 ജയന്ന-ഭിജയൻ മ്സുദ്രവിണോ ദ്രവിണോദാഃ ।
 ആർദ്ര പവിത്രോ ഹരിക്കേശോ മോദഃ പ്രമോദഃ ॥ 3 (10)

T.B.3.10.1.4

അരുണോ ടരുണർജാഃ പുണ്യരീകോ വിശ്വജിദ്ഭിജിത് ।
 ആർദ്രഃ പിന്യമാനോ ടന്നവാൻ-രസവാ-നിരാവാൻ ।
 സർവൗഷധഃ സംഭരോ മഹസ്രാൻ ॥
 ഏജത്കാ ജോവത്കാഃ । ക്ഷുപ്താഃ ശിപിവിഷ്ടാഃ ।
 സരിസ്രരാഃ സുശേരവഃ । അജിരാസോ ഗമിഷ്ണവഃ ॥
 ഇദാനീം തദാനീ-മേതർഹി ക്ഷിപ്രമജിരം ।
 ആശുർ നിമേഷഃ ഫണോ ദ്രവന്നതിദ്രവൻ ।
 ത്വരഃ സ്താരമാണ ആശുരാശീയാഞ്ജവഃ () ॥
 അഗ്നിഷ്ടോമ ഉക്ഥ്യോ ടതിരാത്രോ ദിരാത്ര-
 സ്രിരാത്ര-ശ്ചതുരാത്രഃ ।
 അഗ്നിർ. ഋതുഃ സൂര്യ ഋതുശ്ചന്ദ്രമാ ഋതുഃ ॥
 പ്രജാപതിഃ സംവത്സരോ മഹാൻകഃ ॥ 4 (13)

(പ്രമോദ - സ്മർപയന്തീ - പ്രമോദോ - ജവസ്രീണീ ച) (A1)

3.10.2 അനുവാകം 2 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോച്യതേ

T.B.3.10.2.1

ഭൂമിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പദാർത്ഥം

തൃശ്ശൂർ ലോകാൻതർദ്വൈതം ൧

പ്രജാപതിസ്താ സാദയത്വം ।

തയാ ദേവതയാ ട്ങിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സ്തീദ ॥

ഭൂപോ വായും ചാന്തരിക്ഷം ച മാം ച ।

തൃപ്ത ലോകാൻ മ്സംഘ്സരം ച ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയത്വം ।

തയാ ദേവതയാഃ ങ്ഗിരസാദ് ധൃവാ സീദ ।

സ്വാഭാദിത്യം ച ദിവം ച മാം ച ।

തൃപ്ത ലോകാൻ മ്സംഘ്സരം ച () ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്ങിരസ്വദ് ധ്രുവാ സീദ ।

ഭൂർ ഭൂവഃ സ്വശ്ചന്ദ്രമസം ച ദിശശ്ച മാം ച ।

തൃശ്ശൂർ ലോകാൻ മ്സംവമ്സരം ച

പ്രജാപതിസ്താ സാദയത്വം ।

തയാ ദേവതയാ ട്തഗീരസ്വദ് ധ്രുവാ സീദ || 5 (16)

(സം'വർ'സരം ച ഷ'ഽ ച) (A2)

3.10.3 അനുവാകം 3 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോച്യതേ

T.B.3.10.3.1

തമേവ താം വേ'ത്ഥ യോ'സി സോ'സി ।
 തമേവ താമചൈ'ഷീഃ । ചിതശ്ചാസി സംചിതശ്ചാസ്യഗേ ।
 ഏതാവായ്ചാസി ഭൂയാ'യ്ചാസ്യഗേ ।
 യത്തേ അഗേ ന്യൂനം യ'ഭൂ തേ'തിരിക്തം ।
 ആദിത്യാ-സ്തദംഗീരസശ്ചിനന്തു ।
 വിശ്വേ തേ ദേവാശ്ചിതി-മാപൂരയന്തു ।
 ചിതശ്ചാസി സംചിതശ്ചാസ്യഗേ ।
 ഏതാവായ്ചാസി ഭൂയാ'യ്ചാസ്യഗേ ।
 മാ തേ അഗേ ച'യേന മാ'തി ച യേനായുരാവൃ'ക്ഷി () ।
 സർവേഷാം ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിർ യദാവു'ദേതി ।
 തപസോ ജാതമനിഭൃ'ഷ്ടമോജഃ ।
 തത്തേ ജ്യോതിരിഷ്ടകേ । തേന മേ തപ । തേന മേ ജല ।
 തേന മേ ദീദിഹി । യാവദ്ദേവാഃ । യാവദസാ'തി സൂര്യഃ ।
 യാവദു'താപി ബ്രഹ്മ ॥ 6 (19) (ആവൃ'ക്ഷി നവ' ച) (A3)

**3.10.4 അനുവാകം 4 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോചുതേ**

T.B.3.10.4.1

സംവത്സരോഽസി പരിവത്സരോഽസി ।
ഇദാവത്സരോഽസി-ദുവത്സരോഽസി ।
ഇദാവത്സരോഽസി വത്സരോഽസി ।
തസ്യ തേ വസന്തഃ ശിരഃ । ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ ।
വർഷാഃ പുഷ്പം । ശരദുത്തരഃ പക്ഷഃ ।
ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം । പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ ।
അപരപക്ഷാഃ പുരീഷം । 7 (10)

T.B.3.10.4.2

അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ । ഋഷഭോഽസി സ്വർഗോ ലോകഃ ।
യസ്യാം ദിശി മഹീയസേ । തതോ നോ മഹ ആവഹ ।
വായുർ ഭൂത്വാ സർവാ ദിശ ആവാഹി ।
സർവാ ദിശോഽനു വിവാഹി । സർവാ ദിശോഽനു സംവാഹി ।
ചിത്താ ചിതി-മാപുണ ।
അചിത്താ ചിതി-മാപുണ ।
ചിദസി സമുദ്രയോനിഃ । 8 (10)

T.B.3.10.4.3

ഇന്ദുർ ദക്ഷഃ ശൃണു ജ്ഞാവാ ॥

ഹിരണ്യപക്ഷഃ ശക്വനോ ഭൂരണ്യുഃ ।

മഹാൻ മന്ധസേവ ധ്രുവ ആനിഷത്തഃ ।

നമസ്തേ അസ്തു മാ മാ ഹിഷ്ടീഃ ।

ഏതി പ്രേതി വീതി സമിത്യുദിതി । ദിവം മേ യച്ഛ ।

അന്തരിക്ഷം മേ യച്ഛ । പൃഥിവീം മേ യച്ഛ ।

പൃഥിവീം മേ യച്ഛ । അന്തരിക്ഷം മേ യച്ഛ () । ദിവം മേ യച്ഛ ।

അഹ്നാ പ്രസാരയ । രാത്ര്യാ സമച । രാത്ര്യാ പ്രസാരയ ।

അഹ്നാ സമച । കാമം പ്രസാരയ । കാമച്ഛ സമച ॥ 9 (17)

(പുരീഷച്ഛ - സമുദ്രയോനിഃ - പൃഥിവീം മേ യച്ഛാന്തരിക്ഷം
മേ യച്ഛ സ്പച്ഛ ച) (A4)

**3.10.5 അനുവാകം 5 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോച്ഛതേ**

T.B.3.10.5.1

ഭൂർഭുവഃ സ്വഃ । ഓജോ ബലം । ബ്രഹ്മ ക്ഷത്രം ।

യശോ മഹത് । സത്യം തപോ നാമ । രൂപ-മമൃതം ॥

ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം । മന ആയുഃ । വിശ്വം യശോ മഹഃ ।

സമം തപോ ഹരോ ഭാഃ () ।

ജാതവേദാ യദി വാ പാവകോടസി ।
 വൈശ്യാനരോ യദി വാ വൈദ്യുതോടസി ।
 ശം പ്രജാഭ്യോ യജമാനായ ലോകം ।
 ഊർജം പുഷ്ടിം ദദ-ദദ്യാവവൃഥ്സ്വ ॥ 10 (14)

(ഭാഗ്യതാരി ച) (A5)

3.10.6 അനുവാകം 6 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോചുതേ

T.B.3.10.6.1

രാജന്തീ വിരാജന്തീ । സ്വമ്രാജന്തീ സ്വരാജന്തീ ।
 അർചിഃ ശോചിഃ । തപോ ഹരോ ഭാഃ ।
 അഗ്നിരിന്ദ്രോ ബൃഹസ്പതിഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ ।
 തേ മാ സർവേ യശസാ സംസൃജന്തു ॥ 11 (10)

(രാജന്തീന്ദ്രോ മാ സപ്ത) (A6)

3.10.7 അനുവാകം 7 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോചുതേ

T.B.3.10.7.1

അസവേ സ്വാഹാ വസവേ സ്വാഹാ ।
 വിഭുവേ സ്വാഹാ വിവസ്വതേ സ്വാഹാ ।

അഭിഭൂവേ സ്വാഹാധിപതയേ സ്വാഹാ ।
 ദിവാംപതയേ സ്വാഹാ ധ്വഹസ്തതായ സ്വാഹാ ।
 ചാക്ഷുഷതായ സ്വാഹാ ജ്യോതിഷതായ സ്വാഹാ ।
 രാജേണ സ്വാഹാ വിരാജേണ സ്വാഹാ ।
 സമ്രാജേണ സ്വാഹാ സ്വരാജേണ സ്വാഹാ ।
 ശൃഷായ സ്വാഹാ സൂര്യായ സ്വാഹാ ।
 ചന്ദ്രമസേ സ്വാഹാ ജ്യോതിഷേ സ്വാഹാ ।
 സൗസർപായ സ്വാഹാ കല്യാണായ സ്വാഹാ () ।
 അർജുനായ സ്വാഹാ ॥ 12 (11)

(കല്യാണായ സ്വാഹൈകം ച) (A7)

3.10.8 അനുവാകം 8 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
 നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
 ചോചുതേ

T.B.3.10.8.1

വിപശ്ചിതേ പവമാനായ ഗായത ।
 മഹീ ന ധാരാ ടത്യന്ധോ അർഷതി ।
 അഹിർഹ ജീർണാമതിസർപതി ത്വചം ।
 അത്യോ ന ക്രീഡന്നസരദ്വൃഷാ ഹരിഃ ।
 ഉപയാമഗൃഹീതോസി മൃത്യുവേ ത്വാ ജുഷ്ടം ഗൃഹ്ണാമി ।
 ഏഷ തേ യോനിർ മൃത്യുവേ ത്വാ । അപ മൃത്യു-മപക്ഷുധം ।

അപേ॑തഃ ശ॒പ॒ഥം ജ॒ഹി । അ॒ധാ നോ॑ അ॒ഗ്ന ആ॒വഹ॑ ।
രാ॒യസ്പോ॑ഷ്ട് സ॒ഹസ്രി॑ണ്ം । 13 (10)

T.B.3.10.8.2

യേ॒ തേ സ॒ഹസ്ര॑മ॒യുതം പാ॒ശാഃ ।
മൃ॒ത്യോർ മർത്യാ॑യ ഹ॒ന്തവേ॑ । താൻ. യ॒ജ്ഞ॑സ്യ മാ॒യയാ॑ ।
സർ॒വാന॑വ॒യജാ॑മഹേ । ഭക്ഷോ॑ ഽസ്യ॒മൃത॑ഭക്ഷഃ ।
തസ്യ॑ തേ മൃ॒ത്യുപീ॑ത॒സ്യാമൃ॑തവതഃ ।
സ്വ॒ഗാക്യ॑ത॒സ്യ മധു॑മതഃ ।
ഉ॒പഹൃ॑ത॒സ്യോപ॑ഹൃതോ ഭക്ഷയാമി ।
മ॒ന്ദ്രാ ഽഭി॑ഭൃ॒തിഃ കേ॒തൂർ യ॒ജ്ഞാനാ॑ം വാക് ।
അ॒സാവേ॑ഹി । 14 (10)

T.B.3.10.8.3

അ॒ന്യോ ജാ॑ഗൃ॒വിഃ പ്രാ॑ണ । അ॒സാവേ॑ഹി ।
ബ॒ധിര॑ ആ॒ക്രന്ധി॑ത-ര॒പാന॑ । അ॒സാവേ॑ഹി ।
അ॒ഹസ്പോ॑സ്ത്വാ ച॒ക്ഷുഃ । അ॒സാവേ॑ഹി ।
അ॒പാദാ॑ശോ മ॒നഃ । അ॒സാവേ॑ഹി ।
ക॒വേ വി॑പ്ര॒ചിത്തേ॑ ശ്രോ॒ത്ര । അ॒സാവേ॑ഹി । 15 (10)

T.B.3.10.8.4

സു॒ഹസ്തഃ॑ സു॒വാ॒സാഃ ।
ശൃ॒ഷോ നാ॑മാ॒സ്യമൃ॑തോ മർത്ത്യേ॒ഷു ।

തന്ത്യാഹം തഥാ വേദ | അസാവേഹി |
 അഗ്നിർമേ വാചി ശ്രീതഃ | വാഗ്ഘൃദയേ |
 ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | വായുർ മേ പ്രാണേ ശ്രീതഃ | **16 (10)**

T.B.3.10.8.5

പ്രാണോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | സൂര്യോ മേ ചക്ഷുഷി ശ്രീതഃ |
 ചക്ഷുർ. ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ചന്ദ്രോ മേ മനസി ശ്രീതഃ | **17 (10)**

T.B.3.10.8.6

മനോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ദിശോ മേ ശ്ലോത്രേ ശ്രീതഃ |
 ശ്ലോത്ര്യ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | ആപോ മേ രേതസി ശ്രീതഃ | **18 (10)**

T.B.3.10.8.7

രേതോ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി | പൃഥിവീ മേ ശരീരേ ശ്രീതഃ |
 ശരീര്യ ഹൃദയേ | ഹൃദയം മയി | അഹമമൃതേ |
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി |
 ഓഷധിവനസ്തതയോ മേ ലോമസു ശ്രീതഃ | **19 (10)**

T.B.3.10.8.8

ലോമാനി ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ഇന്ദ്രോ മേ ബലേ ശ്രിതഃ ।
 ബലഃ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । പർജന്യോ മേ മുർദ്ധ്വീ ശ്രിതഃ । 20 (10)

T.B.3.10.8.9

മുർദ്ധ്വീ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ഇൗശാനോ മേ മന്യൗ ശ്രിതഃ ।
 മന്യൂർ. ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । ആത്മാ മ ആത്മനി ശ്രിതഃ () । 21

T.B.3.10.8.10

ആത്മാ ഹൃദയേ । ഹൃദയം മയി । അഹമമൃതേ ॥
 അമൃതം ബ്രഹ്മണി । പുനർമ ആത്മാ പുനരായുരാഗാത് ॥
 പുനഃ പ്രാണഃ പുനരാകൃത-മാഗാത് ॥
 വൈശ്യാനരോ രശ്മിഭിർ വാവ്യധാനഃ ।
 അന്തസ്ത്രിഷ്ടതമൃതസ്യ ഗോപാഃ ॥ 22 (8) (സഹസ്രിണ് -
 മിഹി - ശോത്രാസാവേഹി - പ്രാണേ ശ്രിതോ - മൻസി
 ശ്രിതോ - രേത്സി ശ്രിതാ - ലോമസു ശ്രിതാ - മുർദ്ധ്വീ
 ശ്രിത - ആത്മനി ശ്രിതോ - +sൗ ച) (A8)

Special Korvai

(അഗ്നിർ വായുഃ സൂര്യ ശ്ചന്ദ്രമാ ദിശ ആപഃ
പൃഥിവ്യോഷധിവനസ്പതയ ഇന്ദ്രഃ പർജന്യ ഇൗശാന
ആത്മാ പുനർമേ ത്രയോദശ)

**3.10.9 അനുവാകം 9 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു
നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം
ചോച്യതേ**

T.B.3.10.9.1

പ്രജാപതിർ ദേവാനസൃജത ।
തേ പാപ്മനാ സംദിതാ അജായന്ത । താൻ വൃദ്യത് ।
യദ് വൃദ്യത് । തസ്മാദ് വിദ്യത് । തമവൃശ്വത് । യദവൃശ്വത് ।
തസ്മാദ് വൃഷ്ടിഃ । തസ്മാദ് യത്രൈതേ ദേവതേ അഭിപ്രാപ്തഃ ।
വി ച ഹൈവാസ്യ തത്ര പാപ്മാനന്യതഃ । 23 (10)

T.B.3.10.9.2

വൃശ്വതശ്ച ।
സൈഷാ മീമാഽസാഗ്നിഹോത്ര ഏവ സംപന്നാ ।
അഥോ ആഹുഃ । സർവേഷു യജ്ഞക്രതുഷിതി ।
ഹോഷ്യന്നപ ഉപസ്സൃശേത് ।
വിദ്യുദസി വിദ്യമേ പാപ്മാനമിതി । അഥ ഹുത്യാപസ്സൃശേത് ।
വൃഷ്ടിരസി വൃശ്ച മേ പാപ്മാനമിതി ।

യക്ഷ്യമാണോ വേഷ്യാ വാ ।

വി ച ഹൈവാസ്യേതേ ദേവതേ പാപ്മാനം-ദൃതഃ । 24 (10)

T.B.3.10.9.3

വൃശ്ചതശ്ച । അത്യുഹോ ഹാരൂണിഃ ।

ബ്രഹ്മചാരിണേ പ്രശ്നാൻ പ്രോച്യ പ്രജീഘായ । പരേഹി ।

പുഷ്പം ദൈയാം (ദൈയ്യാം) പാതിം പൃച്ഛ ।

വേതം സാവിത്രാം(3) ന വേതമാ(3) ഇതി ।

തമാഗത്യ പപ്രച്ഛ । ആചാര്യോ മാ പ്രാഹൈഷീത് ।

വേതം സാവിത്രാം(3) ന വേതമാ(3) ഇതി ।

സഹോവാച വേദേതി ॥ 25 (10)

T.B.3.10.9.4

സ കസ്തിൻ പ്രതിഷ്ഠിത ഇതി । പരോർജസീതി ।

കസ്തദൃത് പരോർജാ ഇതി ।

ഏഷ വാവ സ പരോർജാ ഇതി ഹോവാച । യ ഏഷ തപതി ।

ഏഷോർ ഽവാഗ്രജാ ഇതി । സ കസ്തിൻ ത്വേഷ ഇതി ।

സത്യ ഇതി । കിം തഥ്സത്യമിതി । തപ ഇതി । 26 (10)

T.B.3.10.9.5

കസ്തിന്നു തപ ഇതി । ബല ഇതി ।

കിം തദ് ബലമിതി । പ്രാണ ഇതി । മാ സ്ഥ പ്രാണമതി പൃച്ഛ

ഇതി മാഽഽചാര്യോ ഽബ്രവീദിതി ഹോവാച ബ്രഹ്മചാരി ॥

സഹോവാച പക്ഷോ ദൈയാം (ദൈയാം) പാതിഃ ।

യദൈ ബ്രഹ്മചാരിൻ പ്രാണമത്യപ്രക്ഷ്യഃ ।

മൂർദ്ധാ തേ വ്യപതിഷ്യത് ।

അഹമു ത ആചാര്യ-പ്രോയാൻ ദവിഷ്യാമി ।

യോ മാ സാവിത്രേ സമവാദിഷ്ടേതി । 27 (10)

T.B.3.10.9.6

തസ്മാദ് സാവിത്രേ ന സംവദേത ॥

സ യോ ഹവൈ സാവിത്രം വിദുഷാ സാവിത്രേ സംവദതേ ।

സഹാസിൻ-പ്രിയം ദധാതി ।

അനു ഹ വാ അസ്മാ അസൗ തപശ്ശ്രീയം മന്യതേ ।

അനസ്മൈ ശ്രീസപോ മന്യതേ ।

അനസ്മൈ തപോ ബലം മന്യതേ ।

അനസ്മൈ ബലം പ്രാണം മന്യതേ ॥ സ യദാഹ ।

സം.ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനം ദർശാ ദൃഷ്ടേതി ।

ഏഷ ഏവ തത് ॥ 28 (10)

T.B.3.10.9.7

അഥ യദാഹ । പ്രസ്തുതം വിഷ്ടുതഃ സുതാ സുന്വതീതി ।

ഏഷ ഏവ തത് ॥ ഏഷ ഹേവ താനൃഹാനി ।

ഏഷ രാത്രയഃ ॥ അഥ യദാഹ ।

ചി॒ത്രഃ കേ॒തുർ ദാ॒താ പ്ര॒ദാ॒താ സ॒വി॒താ പ്ര॒സ॒വി॒താ
 ടി॒ശാ॒സ്താ ടനു॑മ॒ന്തേതി॑ । ഏ॒ഷ ഏ॒വ തത് ।

ഏ॒ഷ ഹ്യേ॒വ തേ॒ഽഹോ മു॒ഹൂർ॒താഃ । ഏ॒ഷ രാ॒ത്രേഃ ॥ 29 (10)

T.B.3.10.9.8

അ॒ഥ യദാ॑ഹ । പ॒വി॒ത്രം പ॒വ॒യി॒ഷ്യ॒ൻ-മ്സ॑ഹ॒സ്വാൻ-
 മ്സ॑ഹീ॒യാന॒രുണോ॑ ട॒രുണ॑ര॒ജാ ഇ॒തി ।

ഏ॒ഷ ഏ॒വ തത് । ഏ॒ഷ ഹ്യേ॒വ തേ॒ ടർദ്ധ॑മാ॒സാഃ ।

ഏ॒ഷ മാ॒സാഃ ॥ അ॒ഥ യദാ॑ഹ ।

അ॒ഗ്നി॒ഷ്ടോമ॑ ഉ॒ക്ഥ്യോ॑ഽഗ്നി॒ർ. ഋ॒തൃഃ പ്ര॒ജാപ॑തിഃ

സം॑വ॒മ്സര॑ ഇ॒തി ।

ഏ॒ഷ ഏ॒വ തത് । ഏ॒ഷ ഹ്യേ॒വ തേ॒ യജ്ഞ॑ക്ര॒തവഃ॑ ।

ഏ॒ഷ ഋ॒തവഃ॑ । 30 (10)

T.B.3.10.9.9

ഏ॒ഷ സം॑വ॒മ്സരഃ॑ ॥ അ॒ഥ യദാ॑ഹ ।

ഇ॒ദാനീ॑ം തദാ॒നീമി॑തി । ഏ॒ഷ ഏ॒വ തത് ।

ഏ॒ഷ ഹ്യേ॒വ തേ॒ മു॒ഹൂർ॒ത്താനാ॑ം മു॒ഹൂർ॒ത്താഃ ॥

ജ॒നകോ॑ ഹ വൈ॒ദേഹഃ॑ । അ॒ഹോരാ॑ത്രേഃ സ॒മാജ॑ഗാമ ।

തച്ഛോ॑ചുഃ । യോ വാ അ॒സ്താൻ. വേദ॑ ।

വി॒ജഹ॑ത്-പാപ്മാ॒നമേ॑തി । 31 (10)

T.B.3.10.9.10

സർവ-മായുരേതി । അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।
 നാസ്യാമുഷിൻ ലോകേ ഽന്നം ക്ഷീയത ഇതി ॥
 വിജഹദ്വ വൈ പാപ്മാനമേതി ।
 സർവമായുരേതി । അഭി സ്വർഗം ലോകം ജയതി ।
 നാസ്യാമുഷിൻ ലോകേ ഽന്നം ക്ഷീയതേ । യ ഏവം വേദ ॥
 അഹീനാ ഹാശ്വത്ഥ്യഃ । സാവിത്രം വിദാം ചകാര । 32 (10)

T.B.3.10.9.11

സ ഹ ഹവ്സോ ഹിരണ്യയോ ഭൂത്വാ ।
 സ്വർഗം ലോകമിയായ । ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം ॥
 ഹവ്സോ ഹവൈ ഹിരണ്യയോ ഭൂത്വാ ।
 സ്വർഗം ലോകമേതി । ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം ।
 യ ഏവം വേദ ॥ ദേവഭാഗോ ഹ ശ്രൗതർഷഃ ।
 സാവിത്രം വിദാം ചകാര ।
 തച് ഹ വാഗദ്യശ്യമാനാ ഽഭ്യുവാച । 33 (10)

T.B.3.10.9.12

സർവം ബത ഗൗതമോ വേദ । യഃ സാവിത്രം വേദേതി ।
 സ ഹോവാച । കൈഷാ വാഗസീതി ।
 അയമഹച് സാവിത്രഃ । ദേവാനാ-മുത്തമോ ലോകഃ ।
 ഗൃഹ്യം മഹോ ബിഭ്രദിതി । ഏതാവതി ഹ ഗൗതമഃ ।

യജ്ഞാപവിതം കൃതാ ടയോ നിപപാത ।

നമോ നമ ഇതി । 34 (10)

T.B.3.10.9.13

സ ഹോവാച । മാ ദൈഷീർ ഗൗതമ ।

ജിതോ വൈ തേ ലോക ഇതി ॥

തസ്മാദ്യേ കേ ച സാവിത്രം ഽവിദുഃ ।

സർവേ തേ ജിതലോകാഃ ॥

സ യോ ഹവൈ സാവിത്രസ്യാഷ്ടാക്ഷരം പദഃ

ശ്രിയാ ടഭിഷിക്തം ഽവേദ ।

ശ്രിയാ ഹൈവാഭിഷിച്യതേ । ഏണിരിതി ദേ അക്ഷരേ ॥

സൂര്യ ഇതി ത്രീണി । ആദിത്യ ഇതി ത്രീണി । 35 (10)

T.B.3.10.9.14

ഏതദ്വൈ സാവിത്രസ്യാഷ്ടാക്ഷരം പദഃ ശ്രിയാഭിഷിക്തം ।

യ ഏവം ഽവേദ । ശ്രിയാ ഹൈവാഭിഷിച്യതേ ॥

തദേ-തദ്യുചാട്യുക്തം । ഋചോ അക്ഷരേ പരമേ വേദാമൻ ।

യസ്മിൻ ദേവാ അധി വിശ്വേ നിഷേദുഃ ।

യസ്തന്ന വേദ കിമൃചാ കരിഷ്യതി ।

യ ഇത് തദവിദുസ്ത ഇമേ സമാസത ഇതി ॥

ന ഹവാ ഏതസ്യർചാ ന യജുഷാ ന സാമ്നാർമോടസ്തി ।

യഃ സാവിത്രം ഽവേദ ॥ 36 (10)

T.B.3.10.9.15

തദേ॒തത് പ॒രി യദ്ദേ॑വച॒ക്രം ।
 ആർദ്രം॑ പി॒ന്യമാ॑നഃ സ്വർഗേ॑ ലോക॑ ഏ॒തി ।
 വി॒ജഹ॑ദ് വിശ്വാ॑ ഭൂ॒താനി॑ സംപശ്യ॑ത് ॥
 ആർദ്രോ॑ ഹ വൈ പി॒ന്യമാ॑നഃ സ്വർഗേ॑ ലോക॑ ഏ॒തി ।
 വി॒ജഹ॑ൻ വിശ്വാ॑ ഭൂ॒താനി॑ സംപശ്യ॑ൻ । യ ഏ॒വം വേ॑ദ് ॥
 ശൃ॒ഷ്ടോ ഹ॒വൈ വാർഷ്വ॑നഃ । ആദി॑ത്യേന॒ സമാ॑ജഗാമ ।
 തച് ഹോ॑വാച । ഏ॒ഹി സാ॒വിത്രം॑ വീ॒ദ്ധി () ।
 അ॒യം വൈ॑ സ്വർഗ്യാഗ്നിഃ॑ പാ॒രയി॑ഷ്ട-ര॒മൃതാ-
 മ്സംഭൂ॑ത ഇ॒തി ।
 ഏ॒ഷ വാ॒വ സ സാ॒വിത്രഃ॑ ।
 യ ഏ॒ഷ തപ॑തി । ഏ॒ഹി മാം വീ॒ദ്ധി ।
 ഇ॒തി ഹൈ॒വൈനം॑ തദു॒വാച ॥ 37 (15) (ഭൃ॒തോ - ഭൃ॒തോ -
 വേദേ॑തി - തപ॑ ഇ॒തി - സ॒മവാ॑ദിഷ്ടേ॒തി - തദ് - രാ॒ത്രേർ.-
 ഗൃ॒തവഃ॑ - ഏ॒തി - ച॒കാരോ॑ - വാച॑ - നമ॒ ഇത്യാ॑ - ദി॒ത്യ
 ഇ॒തി ത്രീ॑ണി - സാ॒വിത്രം॑ വേ॑ദ് - വി॒ദ്ധി പ॒ഞ്ച ച) (A9)

Special Korvai

(പ്രജാപതിർഭേവാൻ സംജ്ഞാനം പ്രസ്തുതം താനൃഹാന്യേഷ
രാത്രയാസ്ചിത്ര കേതുസ്തേഹേനാ മുഹൂർത്തോ രാത്രേഃ
പവിത്രം തേദർദ്ധ മാസാ അഗ്നിഷ്ടോമോ യജ്ഞക്രതവ്
ഇദാനീം മുഹൂർത്താനാം ജനകോഹീനാ ദേവഭാഗഃ കൈഷാ
വാങ്മാ ശൃഷോ ഹ വൈ ഷോഡശ)

3.10.10 അനുവാകം 10 -അനുവാകേഷു നവസു ലേഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണോപധാനം ചോചുതേ

T.B.3.10.10.1

ഇയം വാവ സരഘാ । തസ്യാ അഗ്നിരേവ സാരഘം മധു ।
യാ ഏതാഃ പൂർവപക്ഷാ-പരപക്ഷയോ രാത്രയഃ ।
താ മധുകൃതഃ । യാനൃഹാനി । തേ മധുവൃഷാഃ ।
സ യോ ഹ വാ ഏതാ മധുകൃതശ്ച മധുവൃഷാഃശ്ച വേദ ।
കൂർവന്തി ഹാസൈത്യതാ അഗ്നൗ മധു ।
നാസ്യേഷ്ടാപൂർത്തം ധയന്തി ॥ അഥ യോ ന വേദ । 38 (10)

T.B.3.10.10.2

ന ഹാസൈത്യതാ അഗ്നൗ മധു കൂർവന്തി ।
ധയന്ത്യേഷ്ടാപൂർത്തം ॥
യോ ഹ വാ അഹോരാത്രാണാ-ന്നാമധേയാനി വേദ ।
നാഹോരാത്രേഷാ-ർതിമാർച്ഛതി ।

സംജ്ഞാനം ഹിജ്ഞാനം ദർശാ ദൃഷ്ടേതി ।
ഏതാവനുവാകൗ പൂർവപക്ഷസ്യാഹോരാത്രാണാം
നാമധേയാനി ।

പ്രസ്തുതം ഹിഷ്ടുത് സുതാ സുന്വതീതി ।
ഏതാവനുവാകാ-വപരപക്ഷസ്യാഹോരാത്രാണാം
നാമധേയാനി ।

നാഹോരാത്രേഷാ-ർതിമാർച്ചതി । യ ഏവം വേദ ॥ 39 (10)

T.B.3.10.10.3

യോ ഹ വൈ മുഹൂർത്താനാം നാമധേയാനി വേദ ।

ന മുഹൂർത്തേഷാ-ർതിമാർച്ചതി ।

ചിത്രഃ കേതുർ ദാതാ പ്രദാതാ സവിതാ

പ്രസവിതാ ടഭിശാസ്താ സ്മുന്തേതി ।

ഏതേസനുവാകാ മുഹൂർത്താനാം നാമധേയാനി ।

ന മുഹൂർത്തേഷാ-ർതിമാർച്ചതി । യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വാ അർദ്ധമാസാനാം ച മാസാനാഞ്ച

നാമധേയാനി വേദ ।

നാർദ്ധമാസേഷു ന മാസേഷാർതി-മാർച്ചതി ।

പവിത്രം പവയിഷ്യൻ-മ്സഹസ്വാൻ-മ്സഹീയാനരുണോ
 ടരുണർജാ ഇതി ।

ഏതേസനുവാകാ അർദ്ധമാസാനാഞ്ച മാസാനാഞ്ച
 നാമധേയാനി । 40 (10)

T.B.3.10.10.4

നാർദ്ധമാസേഷു ന മാസേഷാ-ർതിമാർച്ചതി ।

യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വൈ യജ്ഞക്രതുനാം ചർതുനാം ച
 സംവത്സരസ്യ ച നാമധേയാനി വേദ ।

ന യജ്ഞക്രതുഷു നർതുഷു ന സംവത്സര
 ആർതിമാർച്ചതി ।

അഗ്നിഷ്ടോമ ഉക്ഥ്യോഽഗ്നിർ. ഋതുഃ

പ്രജാപതിഃ സംവത്സര ഇതി ।

ഏതേ സനുവാകാ യജ്ഞക്രതുനാം ചർതുനാം ച
 സംവത്സരസ്യ ച നാമധേയാനി ।

ന യജ്ഞക്രതുഷു നർതുഷു ന സംവത്സര
 ആർതിമാർച്ചതി ।

യ ഏവം വേദ ॥

യോ ഹ വൈ മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താൻ. വേദ ।
 ന മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്തേഷ്വാർതി-മാർച്ചുതി () । 41 (10)

T.B.3.10.10.5

ഇദാനീം തദാനീമിതി ।
 ഏതേ വൈ മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താഃ ।
 ന മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്തേഷ്വാർതി-മാർച്ചുതി ।
 യ ഏവം വേദ ॥
 അഥോ യഥാ ക്ഷേത്രജേണാ ഭൂത്യാ ടനു പ്രവിശ്യാന്ന-മത്തി ।
 ഏവമേവൈതാൻ ക്ഷേത്രജേണാ ഭൂത്യാ ടനു പ്രവിശ്യാ-
 നമത്തി ।

സ ഏതേഷാമേവ സലോകതാഴ് സായുജ്യ-മസ്തതേ ।
 അപ പുനർമൃത്യും ജയതി । യ ഏവം വേദ ॥ 42 (9)

(ന വേദൈ - വം വേദാ - നുവാകാ അർദ്ധമാസാനാം ച
 മസാനാം ച നാമധേയാനി - മുഹൂർത്തേഷ്വാർതിമാർച്ചുതി -
 +നവ ച) । (A10)

Special Korvai

(ഇയമഹോരാത്രാണാഽ സംജ്ഞാനം പൂർവപക്ഷസ്യ
 പ്രസ്തുതമപരപക്ഷസ്യ മുഹൂർത്താനാം ചിത്രഃ കേതുർർദ്ധ
 മാസാനാം പവിത്രം യജ്ഞക്രതുനാമഗ്നിഷ്ടോമോ
 യജ്ഞക്രതുനാമിദാനീം മുഹൂർത്താനാം മുഹൂർത്താൻ.
 വേദേദാനീമഥോ ദാദശ)

3.10.11 അനുവാകം 11 -അനുവാകേഷു നവസു ലോഖാസു നാഭ്യാം ചേഷ്ടകോപധാനം സ്വയമാത്യുണ്ണാപധാനം ചോചുതേ

T.B.3.10.11.1

കശ്ചിദ്ധവാ അസ്മാ-ലോകാത് പ്രേത്യ ।
 ആത്മാനം വേദ ।
 അയ-മഹ-മസ്മീതി ।
 കശ്ചിമ്സ്വം ലോകം ന പ്രതിപ്രജാനാതി ॥
 അഗ്നിമുഗ്ധോ ഹൈവ ധൃമതാന്തഃ ।
 സ്വം ലോകം ന പ്രതിപ്രജാനാതി ।
 അഥ യോ ഹൈവൈത-മഗ്നിഽ സാവിത്രം വേദ ।
 സ ഏവാസ്മാ ലോകാത് പ്രേത്യ ।
 ആത്മാനം വേദ । അയ-മഹ-മസ്മീതി । 43 (10)

T.B.3.10.11.2

സ സ്വം ഘോകം പ്രതിപ്രജാനാതി ॥
 ഏഷ ഉ വേവൈനം തഥ്സാവിത്രഃ ।
 സ്വർഗം ഘോക-മഭിവഹതി ॥
 അഹോരാത്രൈർവാ ഇദച്ഛ യുഗ്ദ്ധിഃ ക്രിയതേ ।
 ഇതിരാത്രായാ ദീക്ഷിഷത ।
 ഇതിരാത്രായ പ്രത-മുപാഗുരിതി ।
 താനി ഹാനേവം വിദുഷഃ ।
 അമുഷിൻ ഘോകേ ശേവധിം ധ്വയന്തി ।
 ധീതച്ഛ ഹൈവ സ ശേവധി-മനുപരെതി ॥
 അഥ യോ ഹൈവൈതമഗ്നിച്ഛ സാവിത്രം വേദ । 44 (10)

T.B.3.10.11.3

തസ്യ ഹൈവാഹോരാത്രാണി ।
 അമുഷിൻ ഘോകേ ശേവധിം ന ധ്വയന്തി ।
 അധീതച്ഛ ഹൈവ സ ശേവധി-മനുപരെതി ॥
 ഭരദ്വാജോ ഹ ത്രിദിരായുർഭിർ ബ്രഹ്മചര്യമുവാസ ।
 തച്ഛ ഹ ജീർണിഃ സ്ഥവിരച്ഛ ശയാനം ।
 ഇന്ദ്ര ഉപവ്രജേയാവാച । ഭരദ്വാജ ।

യത്തേ॑ ചതു॒ർഥമായു॑ർദദ്യാം । കിമേ॑ന്നേന കു॒ര്യാ ഇതി॑ ।
 ബ്ര॒ഹ്മച॑ര്യമേ॒വൈനേ॑ന ച॒രേയ॑മിതി॑ ഹോവാച । 45 (10)

T.B.3.10.11.4

തച് ഹ॑ ത്രീ॒ൻ ഗി॒രിരു॑പാന വിജ്ഞാ॑താനിവ ദർശ॒യാം
 ച॒കാര॑ ।

തേഷാ॑ഽ ഹൈ॒കൈക॑സ്താൻ മു॒ഷ്ടിനാ॑ഽഽദേ ।
 സ ഹോ॑വാച । ദ॒ര്യാജേ॑ത്യാമൻത്ര്യ॑ । വേ॒ദാ വാ ഏ॒തേ ।
 അ॒നന്താ॑ വൈ വേ॒ദാഃ ।

ഏ॒തദ്വാ ഏ॒തൈ॒സ്മിദി॑രായുർ ദി॒രന്വ॑വോച॒മാഃ ।
 അ॒ഥ ത ഇ॒തര॑-ദ॒ന്നുക്ത॑മേവ ।

ഏ॒ഹീമം॑ ധീ॒ദ്ധി । അ॒യം വൈ॑ സർവ॒വിദ്യേ॑തി । 46 (10)

T.B.3.10.11.5

തസ്മൈ॑ ഹൈ॒തമ॒ഗ്നിഃ॑ സാ॒വിത്ര॑മുവാച । തച് സ॑ വി॒ദി॒ത്വാ ।
 അ॒മൃതോ॑ ഭൂ॒ത്വാ । സ്വ॒ർഗം ധീ॒ലോക॑മി॒യായ॑ ।

ആ॒ദി॒ത്യസ്യ॑ സാ॒യുജ്യം॑ ॥ അ॒മൃതോ॑ ഹൈ॒വ ഭൂ॒ത്വാ ।
 സ്വ॒ർഗം ധീ॒ലോക॑മേ॒തി । ആ॒ദി॒ത്യസ്യ॑ സാ॒യുജ്യം॑ ।

യ ഏ॒വം വേ॑ദ ॥ ഏ॒ഷോ ഏ॒വ ത്ര॑യീ॒ വിദ്യാ॑ । 47 (10)

T.B.3.10.11.6

യാ॒വന്തച്॑ ഹ॒ വൈ॑ ത്ര॒യ്യാ വി॒ദ്യയാ॑ ലോ॒കം ജ॑യതി ।
 താ॒വന്തം॑ ധീ॒ലോക॑ം ജ॒യതി॑ । യ ഏ॒വം വേ॑ദ ॥

അഗ്നേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 അഗ്നേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । വായോർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 വായോരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ഇന്ദ്രസ്യ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി । 48 (10)

T.B.3.10.11.7

ഇന്ദ്രസ്യേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ബൃഹസ്പതേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 ബൃഹസ്പതേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । പ്രജാപതേർ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 പ്രജാപതേരേവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏവം വേദ । ബ്രഹ്മണോ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി ।
 ബ്രഹ്മണ ഏവ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി () ।
 യ ഏവം വേദ ॥ സ വാ ഏഷോഽഗ്നി-രപക്ഷപുഷ്പോ
 വായുരേവ । തസ്മാഗ്നിർ മുഖം ।
 അസാവാദിത്യഃ ശിരഃ ।
 സ യദേതേ ദേവതേ അന്തരേണ ।
 തഥ്സർവ്വം സീവ്യതി । തസ്മാഥ് സാവിത്രഃ ॥ 49 (17)

(അയമഹമസ്തീതി - വേദ - ഹോവാച - സർവവിദ്യേതി -
വിദ്യേ - ന്രസ്യ വാ ഏതാനി നാമധേയാനി - ബ്രഹ്മണ
ഏവ സായുജ്യം സലോകതാമാപ്നോതി സ്തപ്ത ച) (A11)

=====

Special Korvai

(അഗ്നേർവായോരിന്ദ്രസ്യ ബൃഹസ്തതേഃ പ്രജാപതേർ
ബ്രഹ്മണഃ സ വൈ സ്തപ്ത)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(സംജ്ഞാനം - ഭൂ - സ്തമേവ - സംവത്സരോഽസി -
ഭൂ - രാജന്യ - സവേ - വിപശ്ചിതേ - പ്രജാപതിർ
ദേവാ - നിയം വാവ സരഥാ - കശ്ചിദ്ധൈകാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(സംജ്ഞാനം - രാജന്യീ - മൂർദ്ധാ ഹൃദയ - ഏഷ
സംവത്സരോ - നാർദ്ധമാസേഷു നവചത്വാരീശ്വരത്)

First and Last Padam Kaatakam 1st Prapaatakam :-

(സംജ്ഞാനം - സാവിത്രം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

കാഠകേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

3.10 For Kaatakam - (TB 3.10)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	43
Anuvakam 2	1	16
Anuvakam 3	1	19
Anuvakam 4	3	37
Anuvakam 5	1	14
Anuvakam 6	1	7
Anuvakam 7	1	11
Anuvakam 8	10	98
Anuvakam 9	15	155
Anuvakam 10	5	49
Anuvakam 11	7	77
Total →	49	526

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.11 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ - നാചികേതചയനം

3.11.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ ഇഷ്ടകോപധാനമന്ത്രാഃ

T.B.3.11.1.1

ലോകോഽസി സ്വർഗോഽസി । അനന്തോഽസ്യുപാരോഽസി ।

അക്ഷിതോ ഽസ്യക്ഷയോ ഽസി । തപസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।

തന്ത്യാപദയേ കാമദുഃഖ-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 1 (10)

T.B.3.11.1.2

തപോഽസി ലോകേ ശ്രിതം । തേജസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതൃ വിശ്വസ്യ ജനയിത്യു ।

തത് ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 2 (8)

T.B.3.11.1.3

തേജോഽസി തപസി ശ്രിതം । സമുദ്രസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതൃ വിശ്വാസ്യ ജനയിത്യു ।

തന്ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 3 (8)

T.B.3.11.1.4

സമുദ്രോഽസി തേജസി ശ്രിതഃ । അപാം പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।

തം ത്യാപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്ത്യാ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരത്യാ-ധുവാ സീദ ॥ 4 (8)

T.B.3.11.1.5

ആപഃ സ്മ സമുദ്രേ ശ്രിതാഃ ।
 പൃഥിവ്യാഃ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രേ വിശ്വാസ്യ ജനയിത്ര്യഃ ।
 താ വ ഉപദധേ കാമദുഷാ അക്ഷിതാഃ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 5 (8)

T.B.3.11.1.6

പൃഥിവ്യുസൃസ്താ ശ്രിതാ । അഗ്നേഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।
 തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।
 താം തോപദധേ കാമദുഷാ-മക്ഷിതാം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 6 (8)

T.B.3.11.1.7

അഗ്നിരസി പൃഥിവ്യാꣳ ശ്രിതഃ । അന്തരിക്ഷസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।
 തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാꣳ സുഭൂതം ।

വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതാ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്വോ॑പദധേ കാമദു॒ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ॑ ദേവതയാഽ ങ്ഗിര॒സ്വാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 7 (8)

T.B.3.11.1.8

അന്ത॑രിക്ഷമ॒സ്യഗ്നൗ ശ്രി॒തം । വായോഃ പ്രതി॑ഷ്ഠാ ।
 ത്വയീ॑ദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ॑ം യക്ഷം॒ വിശ്വാ॑ം ഭൂതം॒ വിശ്വാ॑ം സുഭൂ॒തം ।
 വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതൃ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിത്യ ।
 തത് ത്വോ॑പദധേ കാമദു॒ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ॑ ദേവതയാ ങ്ഗിര॒സ്വാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 8 (8)

T.B.3.11.1.9

വായു॑ര॒സ്യന്ത॑രിക്ഷേ ശ്രി॒തഃ । ദിവഃ പ്രതി॑ഷ്ഠാ ।
 ത്വയീ॑ദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ॑ം യക്ഷം॒ വിശ്വാ॑ം ഭൂതം॒ വിശ്വാ॑ം സുഭൂ॒തം ।
 വിശ്വാ॑സ്യ ഭർതാ വിശ്വാ॑സ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്വോ॑പദധേ കാമദു॒ഷ്ട-മക്ഷി॑തം ।
 പ്രജാ॑പതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ॑ ദേവതയാ ങ്ഗിര॒സ്വാദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥ 9 (8)

T.B.3.11.1.10

ദ്യൗരസി വായൗ ശ്രിതാ । ആദിത്യസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।

താം തോപദധേ കാമദുഷ്ടാ-മക്ഷിതാം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ഷങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 10 (8)

T.B.3.11.1.11

ആദിത്യോഽസി ദിവി ശ്രിതഃ । ചന്ദ്രമസഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।

തം തോപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।

പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।

തയാ ദേവതയാ ഷങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 11 (8)

T.B.3.11.1.12

ചന്ദ്രമാ അസ്യാദിത്യേ ശ്രിതഃ । നക്ഷത്രാണാം പ്രതിഷ്ഠാ ।

തായീദമന്തഃ ।

വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്യാപദധേ കാമദുഘ്ര-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 12 (8)

T.B.3.11.1.13

നക്ഷത്രാണി സ്ഥ ചന്ദ്രമസി ശ്രിതാനി ।
 സംവത്സരസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്ഠാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്യൂണി വിശ്വസ്യ ജനയിത്യൂണി ।
 താനി വ ഉപദധേ കാമദുഘ്ര-നൃക്ഷിതാനി ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 13 (8)

T.B.3.11.1.14

സംവത്സരോഽസി നക്ഷത്രേഷു ശ്രിതഃ ।
 ജതൂനാം പ്രതിഷ്ഠാ । തായീദമന്തഃ ।
 വിശ്വം യക്ഷം വിശ്വം ഭൂതം വിശ്വം സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർതാ വിശ്വസ്യ ജനയിതാ ।
 തം ത്യാപദധേ കാമദുഘ്ര-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 14 (8)

T.B.3.11.1.15

ഋതവഃ സ്ഥ സന്വഥ്സരേ ശ്രിതാഃ ।
 മാസാനാം പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാരഃ ।
 താൻ. വ ഉപദധേ കാമദുഘാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 15 (8)

T.B.3.11.1.16

മാസാഃ സ്ഥർതുഷു ശ്രിതാഃ ।
 അർദ്ധമാസാനാം പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാരഃ ।
 താൻ. വ ഉപദധേ കാമദുഘാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഹിരസ്വാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 16 (8)

T.B.3.11.1.17

അർദ്ധമാസാഃ സ്ഥ മാസു ശ്രിതാഃ ।
 അഹ്നോരാത്രയോഃ പ്രതിഷ്ഠാ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാം സുഭൂതം ।

വിശ്വസ്യ ഭർതാരോ വിശ്വസ്യ ജനയിതാർഃ ।
 താൻ വ ഉപദധേ കാമദുഷ്ടാ-നക്ഷിതാൻ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ണ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 17 (8)

T.B.3.11.1.18

അഹോരാത്രേ സ്ഥോർദ്ധമാസേഷു ശ്രിതേ ।
 ഭൂതസ്യ പ്രതിഷ്ഠേ ഭവ്യസ്യ പ്രതിഷ്ഠേ । യുവയോ-രിദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ യക്ഷം വിശ്വാ ഭൂതം വിശ്വാ സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്ര്യൗ വിശ്വസ്യ ജനയിത്ര്യൗ ।
 തേ വാമുപദധേ കാമദുഷ്ടേ അക്ഷിതേ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ണ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 18 (8)

T.B.3.11.1.19

പൗർണ്ണമാസ്യഷ്ടകാ മോവാസ്യൗ ।
 അന്നാദാഃ സ്ഥാന്നദുഷ്ടോ യുഷ്മാസു । ഇദമന്തഃ ।
 വിശ്വാ യക്ഷം വിശ്വാ ഭൂതം വിശ്വാ സുഭൂതം ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്ര്യൗ വിശ്വസ്യ ജനയിത്ര്യഃ ।
 താ വ ഉപദധേ കാമദുഷ്ടാ അക്ഷിതാഃ ।
 പ്രജാപതിസ്ത്വാ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ണ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 19 (8)

T.B.3.11.1.20

രാധാസി ബൃഹതീ ശ്രീരസീന്ദ്രപത്നീ ധർമ്മപത്നീ ।
 വിശ്വാം ഭൂതമനു പ്രഭൂതാ । ത്വയീദമന്തഃ ।
 വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാൻ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർത്രി വിശ്വാസ്യ ജനയിത്രി ।
 താം തോപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതാം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 20 (8)

T.B.3.11.1.21

ഓജോഽസി സഹോഽസി । ബലമസി ഭ്രാജോഽസി ।
 ദേവാനാം ധാമാമൃതം । അമർത്യസ്തപോജാഃ ।
 ത്വയീദമന്തഃ । വിശ്വാം യക്ഷം വിശ്വാം ഭൂതം വിശ്വാൻ സുഭൂതം ।
 വിശ്വാസ്യ ഭർതാ വിശ്വാസ്യ ജനയിതാ ।
 തം തോപദധേ കാമദുഷ്ട-മക്ഷിതം ।
 പ്രജാപതിസ്താ സാദയതു ।
 തയാ ദേവതയാ ട്വഗീരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 21 (10)

(ലോക - സ്തപ - സ്തേജഃ - സമുദ്ര - ആപഃ - പൃഥിവ്യ - ഗ്നി
 - രന്തരിക്ഷം - വായുർ - ദ്യൗ - രാദിത്യ - ശ്വന്ദ്രമാ -
 നക്ഷത്രാണി - സംവത്സര - ഋതവോ - മാസാ -

അർദ്ധമാസാ - അഹോരാത്രേ - പൗർണമാസീ - രാധ -
 സ്യാജോഽസ്യേകവിശ്ശതിഃ) (A1)

Special Korvai

ലോകോഽസി ഭർതാ തം । തപസ്തേജോഽസി ഭർതൃ തത് ।
 സമുദ്രോഽസി ഭർതാ തം । ആപഃ സ്ഥ ഭർത്ത്യസ്താ വഃ ।
 പൃഥിവീ ഭർത്രി താം । അഗ്നിരസി ഭർതാ തം ।
 അന്തരിക്ഷം ഭർതൃ തത് । വായുരസി ഭർതാ തം ।
 ദ്യൗരസി ഭർത്രി താം । ആദിത്യശ്ചന്ദ്രമാ ഭർതാ തം ।
 നക്ഷത്രാണി സ്ഥ ഭർത്യൂണി താനി വഃ ।
 സംഘ്നസരോഽസി ഭർതാ തം ।
 ജതപോ മാസാ അർദ്ധമാസാ ഭർതാരസ്താൻ. വഃ ।
 അഹോരാത്രേ ഭർത്ത്യൗ തേ വാം ।
 പൗർണമാസീ ഭർത്ത്യസ്താ വഃ ।
 രാധസി ഭർത്രി താം ।
 ഓജോഽസി ഭർതാ തമേകവിശ്ശതിഃ ।

**3.11.2 അനുവാകം 2 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.2.1

തമഗേ॑ രുദ്രോ॑ അ॒സുരോ॑ മഹോ॑ ദിവഃ॑ ।
 തപ്॑ ശർദ്ധോ॑ മാ॒രുതം॑ പൃ॒ക്ഷ ഇ॑ൗശി॒ഷേ ।
 തം വാ॑തൈരരു॒ണൈർയാ॑സി ശംഗ॒യഃ ।
 തം പൃ॒ഷാ വി॑ധ॒തഃ പാ॑സി നു॒ അ॒നാ ॥
 ദേ॒വാ ദേ॒വേഷു॑ ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം । പ്ര॒ഥമാ॑ ദി॒തീയേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ദി॒തീയാ॑ സ്തൃ॒തീയേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 തൃ॒തീയാ॑ ശ്ചതു॒ർഥേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ചതു॒ർഥാഃ॑ പഞ്ച॒മേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 പഞ്ച॒മാഃ॑ ഷ॒ഷ്ഠേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം । **22 (10)**

T.B.3.11.2.2

ഷ॒ഷ്ഠാഃ॑ സ॒പ്തമേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം । സ॒പ്തമാ॑ അ॒ഷ്ടമേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 അ॒ഷ്ടമാ॑ ന॒വമേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം । ന॒വമാ॑ ദശ॒മേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ദശ॒മാ ഏ॒കാദ॑ശേ॒ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ഏ॒കാദ॑ശാ ദ്വാ॒ദശേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ദ്വാ॒ദശാ॑ ത്ര॒യോദ॑ശേ॒ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।
 ത്ര॒യോദ॑ശാ ശ്ചതു॒ർദശേ॑ഷു ശ്ര॒യദ്ധാ॑ം ।

஁தூரீதஸா: ப்னதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ப்னதஸா: ஷோதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ । 23 (10)

T.B.3.11.2.3

ஷோதஸா: ஸ்ப்ரதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ஸ்ப்ரதஸா அஸ்தாஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

அஸ்தாஸா ஁காந்நவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

஁காந்நவீதஸா வீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

வீதஸா ஁கவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

஁கவீதஸா தாவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

தாவீதஸா ஸ்ரதயோவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ஸ்ரதயோவீதஸா த்ரதூரீவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

஁தூரீவீதஸா: ப்னதவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ப்னதவீதஸா: ஁தவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ । 24 (10)

T.B.3.11.2.4

஁தவீதஸா: ஸ்ப்ரதவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ஸ்ப்ரதவீதஸா அஸ்தாவீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

அஸ்தாவீதஸா ஁காந்நத்ரீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

஁காந்நத்ரீதஸா ஸ்ரீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

த்ரீதஸா ஁கத்ரீதஸேஷு ஸ்ரதயா஁ ।

ഏകത്രിഷ്ശാ ദ്വാത്രിഷ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാം ।
 ദ്വാത്രിഷ്ശാ സ്ത്രീയസ്ത്രീഷ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാം ।
 ദേവാസ്ത്രീരേകാദശാ സ്ത്രീസ്ത്രീയസ്ത്രീഷ്ശാഃ । ഉത്തരേ ഭവത ।
 ഉത്തരവർത്താന ഉത്തരസത്യാനഃ () ।
 യത്കാമ ഇദം ജുഹോമി । തന്മേ സമൃദ്ധ്യതാം ।
 വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।
 ഭൂർഭുവസ്വഃ സ്വാഹാ ॥ 25 (14)

(ഷഷ്ഠേഷു ശ്രയദ്ധാഃ - ഷോഡശേഷു ശ്രയദ്ധാഃ -
 ഷഡ്വിഷ്ശേഷു ശ്രയദ്ധാ-മുത്തരസത്യാനശ്ചത്വാരി ച) (A2)

3.11.3 അനുവാകം 3 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര ആഹുതീർജുഹോതി

T.B.3.11.3.1

അഗ്നാവിഷ്ണു സജോഷസാ । ഇമാ വർദ്ധന്തു വാങ്ഗിരഃ ।
 ദ്യുഞ്ജൈർ വാജേഭി-രാഗതം । രാജന്തീ വിരാജന്തീ ।
 സമ്രാജന്തീ സ്വരാജന്തീ । അർചിഃ ശോചിഃ ।
 തപോ ഹരോ ഭാഃ । അഗ്നിഃ സോമോ ബൃഹസ്പതിഃ ।
 വിശ്വേ ദേവാ ഭുവനസ്യ ഗോപാഃ । തേ സർവേ സംഗത്യ () ।
 ഇദം മേ പ്രാവതാ വചഃ । വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।
 ഭൂർ ഭുവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ ॥ 26 (13) (സങ്ഗത്യ ത്രീണി ച) (A3)

**3.11.4 അനുവാകം 4 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.4.1

അന്നപതേ ധന്നസ്യ നോ ദേഹി । അന്നമീവസ്യ ശൃഷ്ടിൺഃ ।
പ്രപ്രദാതാരന്താരിഷഃ ।

ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്ഠദേ ।

അഗ്നേ പൃഥിവീപതേ । സോമ വീരുധാം പതേ ।

തപഷ്ടഃ സമിധാം പതേ । വിഷ്ണവാശാനാം പതേ ।

മിത്ര സത്യാനാം പതേ । വരുണ ധർമ്മണാം പതേ । **27 (10)**

T.B.3.11.4.2

മരുതോ ഗണാനാം പതയഃ । രുദ്ര പശൂനാം പതേ ।

ഇന്ദ്രൗജസാം പതേ । ബൃഹസ്പതേ ബ്രഹ്മണസ്പതേ ।

ആ രൂചാ രോചേഽഹൗ സ്വായം । രൂചാ രുരുചേ-രോചമാനഃ ।

അതീത്യാദഃ സ്വരാദരേഹ ।

തസ്മിൻ. യോനൗ പ്രജനൗ പ്രജായേയ ।

വയൗ സ്യാമ പതയോ രയിണാം ।

ഭൂർ ഭൂവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ () ॥ **28 (10)**

[വരുണ ധർമ്മണാം പതേ സ്വഃ - സ്വാഹാ ()] (A4)

**3.11.5 അനുവാകം 5 - ചതുർഭിരനുവാകൈഃ ചതസ്ര
ആഹുതീർജുഹോതി**

T.B.3.11.5.1

സപ്ത തേ അഗ്നേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാഃ ।
 സപ്തർഷയഃ സപ്തധാമ പ്രിയാണി ।
 സപ്ത ഹോത്രോ അനു വിദാൻ ।
 സപ്ത യോനീ-രാപ്യുണസാ ഘൃതേന ।
 പ്രാചീ ദിക് । അഗ്നിർ ദേവതാ ॥
 അഗ്നിഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാമൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി ।
 ദക്ഷിണാ ദിക് । ഇന്ദ്രോ ദേവതാ ॥ **29 (10)**

T.B.3.11.5.2

ഇന്ദ്രഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി । പ്രതീചീ ദിക് ।
 സോമോ ദേവതാ ॥
 സോമഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി ।
 ഉദീചീ ദിക് । മിത്രാവരുണൗ ദേവതാ ॥
 മിത്രാവരുണൗ സ ദിശാം ദേവൗ ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു ।
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി । **30 (10)**

T.B.3.11.5.3

ഊർദ്ധ്വാ ദിക് | ബൃഹസ്പതിർ ദേവതാ |
 ബൃഹസ്പതിഃ സ ദിശാം ദേവം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു |
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി |
 ഇയന്ദിക് | അദിതിർ ദേവതാ |
 അദിതിഃ സ ദിശാം ദേവീം ദേവതാനാ-മൃച്ഛതു |
 യോ മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാസതി |
 പുരുഷോ ദിക് | പുരുഷോ മേ കാമാൻ
 മ്സമർദ്ധയതു() | 31 (10)

T.B.3.11.5.4

അന്യോ ജാഗൃവിഃ പ്രാണ | അസാവേഹി |
 ബധിര ആക്രന്ധിത-രപാന | അസാവേഹി |
 ഉഷസ-മുഷസ-മശീയ | അഹമസോ ജ്യോതിരശീയ |
 അഹമസോ ടപോശീയ | വയഃ സ്യാമ പതയോ രയിണാം |
 ഭൂർഭുവഃ സ്വഃ സ്വാഹാ || 32 (9) (ദക്ഷിണാ ദിഗിന്ദോ ദേവതാ
 - മിത്രാവരുണൗ സ ദിശാം ദേവൗ ദേവതാനാമൃച്ഛതു യോ
 മൈതസ്യേ ദിശോ ടദിദാ- സത്യർദ്ധയതു - +നവ ച) (A5)

3.11.6 അനുവാകം 6 - ഉപസ്ഥാനം

T.B.3.11.6.1

യത്തേ॑ചി॒തം യ॑ദു ചി॒തന്തേ॑ അഗ്നേ॑ ।
 യത്ത॑ ഊ॒നം യ॑ദു തേ॒തിരി॑ക്തം ।
 ആ॒ദി॒ത്യാസ്ത॑-ദ॒ങ്ഗി॒രസ॑-ശ്ചി॒ന്വന്തു॑ ।
 വി॒ശ്വേ തേ॑ ദേ॒വാശ്ചി॑തി-മാ॒പുര॑യന്തു ।
 ചി॒തശ്ചാ॑സി സ॒ഞ്ചി॑തശ്ചാ-സ്യ॒ഗ്നേ ।
 ഏ॒താവാ॑ശ്ചാ॒സി ഭൂ॒യാശ്ചാ॑സ്യ॒ഗ്നേ ॥
 ലോ॒കം പൃ॒ണച്ഛി॒ദ്രം പൃ॒ണ ।
 അ॒ഥോ സീ॒ദ ശി॒വാ ത്വം । ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ ത്വാ॒ ബൃ॒ഹ॒സ്സതിഃ॑ ।
 അ॒സ്മിൻ. യോ॒നാവ॑സീ॒ഷദ॑ൻ | 33 (9)

T.B.3.11.6.2

തയാ॑ ദേ॒വതയാ॑ ട്വംഗി॒രസാ॑ദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥
 താ അ॒സ്യ സ്മു॑ദദോ॒ഹസഃ॑ । സോ॒മശ്ച॑ ശ്രീ॒ണന്തി॑ പൃ॒ശ്നയഃ॑ ।
 ജ॒ന്മം ദേ॒വാനാം॑ വി॒ശഃ । ത്രി॒ഷാ രോ॑ച॒നേ ദി॒വഃ ।
 തയാ॑ ദേ॒വതയാ॑ ട്വംഗി॒രസാ॑ദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ദ ॥
 അഗ്നേ॑ ദേ॒വാഃ ഇ॒ഹാവ॑ഹ ।
 ജ॒ജ്ഞാ॑നോ വൃ॒ക്തബ॑ർഹി॒ഷേ ।
 അ॒സി ഹോ॑താ ന ഇ॒ന്ദ്രാ॒ധ്യഃ ॥
 അ॒ഗ്ന മ॒ഹാ മ॒നസാ॑ യവി॒ഷ്ഠം । 34 (10)

T.B.3.11.6.3

യോ ദീദായ സമീദ്ധഃ സ്വേ ദുരോണേ ।
 ചിത്രഭാസു രോദസീ അന്തരുർവീ ।
 സ്വാഹുതം ഹിശ്വതഃ പ്രത്യഞ്ചം ॥
 മേധാകാരം ഹിദമസ്യ പ്രസാധനം ।
 അഗ്നിഃ ഹോതാരം പരിഭൂതമം മതിം ।
 ത്യാമർഭസ്യ ഹവിഷഃ സമാനമിത് ।
 ത്യാം മഹോ വൃണതേ നരോ നാനൃം ത്വത് ॥
 മനുഷ്യാത്ത്യാ നിധീമഹി ।
 മനുഷ്യാം സമീധീമഹി । അഗ്നേ മനുഷ്യാ-ദങ്ഗിരഃ । **35 (10)**

T.B.3.11.6.4

ദേവാൻ ദേവായതേ യജ ॥ അഗ്നിർ. ഹി വാജിനം ഹിശേ ।
 ദാതി വിശ്വചർഷണിഃ । അഗ്നീ രായേ സ്വാഭൂവം ।
 സ പ്രീതോ യാതി വാര്യം । ഇഷ്ടം സ്തോത്യുഭ്യ ആദര ॥
 പൃഷ്ടോ ദിവി പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ പൃഥിവ്യാം ।
 പൃഷ്ടോ വിശ്വാ ഓഷധീ-രാവിവേശ ।
 വൈശ്യാനരഃ സഹസാ പൃഷ്ടോ അഗ്നിഃ ।
 സ നോ ദിവാ സ രിഷഃ പാതു നക്തം () ॥ **36 (10)**

[അസീഷദൻ. - യവിഷ്യ - മങ്ഗിരോ - നക്തം()] (A6)

**3.11.7 അനുവാകം 7 - നാചികേതബ്രാഹ്മണം തത്ര
അഗ്നിദേവതോപാസനം**

T.B.3.11.7.1

അ॒യം ഓ॒വാ॒വ യഃ പ॒വതേ॑ । സോ॒ഽഗ്നി॑ർ നാ॒ചികേ॑തഃ ।
സ യത് പ്രാ॒ങ് പ॒വതേ॑ । തദ॑-സ്യ ശി॒രഃ ।
അ॒ഥ യദ് ദ॒ക്ഷി॑ണാ । സ ദ॒ക്ഷി॑ണഃ പ॒ക്ഷഃ ।
അ॒ഥ യത് പ്ര॒ത്യക് । തത് പു॒ച്ഛം॑ । യദുദ॑ൺ ।
സ ഉ॒ത്തരഃ॑ പ॒ക്ഷഃ । 37 (10)

T.B.3.11.7.2

അ॒ഥ യഥ് സ॑ംഓ॒വാതി॑ ।
തദ॑സ്യ സമ॒ഞ്ച॑നം ച പ്ര॒സാർണം॑ ച ।
അഥോ॑ സംപദേ॒വാസ്യ॑ സാ ॥
സഃ ഹ വാ അ॒സ്മൈ॑ സ കാമഃ പദൃതേ ।
യത് കാമോ॑ യജതേ ।
യോ॒ഽഗ്നി॑ം നാ॒ചികേ॑തം ചി॒ന്തുതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒ന-മേ॒വംഓ॒വേദ॑ ॥
യോ ഹ വാ അ॒ഗ്നേർ നാ॒ചികേ॑തസ്യായ॒തനം॑
പ്രതി॒ഷ്ഠാം ഓ॒വേദ॑ ।
ആ॒യത॑നവാൻ ഭവതി ।
ഗച്ഛ॑തി പ്രതി॒ഷ്ഠാം । 38 (10)

T.B.3.11.7.3

ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യായതനം പ്രതിഷ്ഠാ ।
 യ ഏവം വേദ । ആയതനവാൻ ദവതി । ഗച്ഛതി പ്രതിഷ്ഠാം ॥
 യോ ഹ വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം വേദ ।
 സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ।
 ഹിരണ്യം വാ അഗ്നേർ നാചികേതസ്യ ശരീരം ।
 യ ഏവം വേദ । സ ശരീര ഏവ സ്വർഗം ലോകമേതി ॥
 അഥോ യഥാ രൂക്മ ഉത്-തപ്തോ ഭായ്യാത് । 39 (10)

T.B.3.11.7.4

ഏവമേവ സ തേജസാ യശസാ ।
 അസിംശ്ച ലോകേ-ഽമൃഷിംശ്ച ഭാതി ॥
 ഉരവോ ഹ വൈ നാമൈതേ ലോകാഃ ।
 യേ പരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈതേ വരീയാംസോ ലോകാഃ । യേ പരേണാദിത്യം ।
 അന്തവന്ത് ഹ വാ ഏഷ ക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യോ പരേണാദിത്യം ।
 അഥ ഹൈഷോ ഽന്ത-മപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
 യഃ പരേണാദിത്യം () ॥ 40 (10)

T.B.3.11.7.5

അനന്തഃ ഹ വാ അപാര-മക്ഷയം ലോകം ജയതി ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥
അഥോ യഥാ രഥേ തിഷ്ഠൻ പക്ഷസീ പര്യവർത്തമാനേ
പ്രത്യുപേക്ഷതേ ।
ഏവ-മഹോരാത്രേ പ്രത്യുപേക്ഷതേ ।
നാസ്യാഹോരാത്രേ ലോകമാപ്നോതഃ ।
യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥ 41 (8) (ഉത്തരഃ പക്ഷോ - ഗച്ഛതി
പ്രതിഷ്ഠാം-ഭായാദ്-യഃ പരേണാദിത്യ-+മഷ്ടൗ ച) (A7)

3.11.8 അനുവാകം 8 - നാചികേതോപാഖ്യാനം

T.B.3.11.8.1

ഉശൻ. ഹ വൈ വാജശ്രവസഃ സർവവേദസം ദദൗ ।
തസ്യ ഹ നാചികേതാ നാമ പുത്ര ആസ ।
തഃ ഹ കുമാരഃ സന്തം ।
ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു ശ്രദ്ധാഽവിവേശ ।
സ ഹോവാച । തത ക്വൈ മാം ദാസ്യസിതി ।
ദിതീയം തൃതീയം ॥ തഃ ഹ പരീത ഉവാച ।

മൃത്യുവേ॑ ത്വാ ദദാമി॑തി॑ ॥

തച് ഹ॑ സോ॒ത്ഥി॒തം വാ॑ഗഭി॒വദ॑തി । 42 (10)

T.B.3.11.8.2

ഗൗ॑തമ॒ കുമാ॑ര-മി॒തി॑ । സ॒ ഹോ॑വാച ।

പരേ॑ഹി മൃ॒ത്യോർ ഗൃ॒ഹാൻ । മൃത്യുവേ॑ വൈ ത്വാദദാ॑മിതി॑ ॥

തം വൈ॑ പ്ര॒വസ്॑ന്തം ഗ॒ന്താ-സീ॑തി॒ ഹോ॑വാച ।

തസ്യ॑ സ്മ॒ തിസ്രോ॑ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്വാൻ॑ ഗൃ॒ഹേ വ॑സ॒താത് ।

സ॒ യദി॑ ത്വാ പൃ॒ച്ഛേ॒ത് ।

കുമാ॑ര॒ കതി॑ രാ॒ത്രി-ര॒വാഥ്സീ॑-രി॒തി॑ ।

തി॒സ്ര ഇ॒തി പ്ര॑തി॒ബ്രൂ॑താത് ।

കിം പ്ര॒ഥമാ॑ച് രാ॒ത്രി-മാ॒ശ്ലാ ഇ॒തി॑ । 43 (10)

T.B.3.11.8.3

പ്ര॒ജാം ത॒ ഇതി॑ । കിം ദി॒തീയാ॑-മി॒തി॑ । പ॒ശുഃസ്മ॑ ഇ॒തി॑ ।

കിം തൃ॒തീയാ॑-മി॒തി॑ । സാ॒ധുക്യ॑ത്യാം ത॒ ഇതി॑ ॥

തം വൈ॑ പ്ര॒വസ്॑ന്തം ജഗാമ ।

തസ്യ॑ ഹ॒ തിസ്രോ॑ രാ॒ത്രി-ര॒നാശ്വാൻ॑ ഗൃ॒ഹേ ഉ॑വാ॒സ ।

ത-മാ॑ഗത്യ॒ പപ്ര॑ച്ഛ ।

കുമാ॑ര॒ കതി॑ രാ॒ത്രി-ര॒വാഥ്സീ॑-രി॒തി॑ ।

തി॒സ്ര ഇ॒തി പ്ര॑ത്യുവാച । 44 (10)

T.B.3.11.8.4

കിം പ്രഥമാഃ രാത്രി-മാശ്നാ ഇതി । പ്രജാം ത ഇതി ।
 കിം ദിതീയാ-മിതി । പശുഃസ്തു ഇതി । കിം തൃതീയാ-മിതി ।
 സാധുകൃത്യാം ത ഇതി ॥
 നമസ്തേ അസ്തു ഭഗവ ഇതി ഹോവാച ।
 വരം ഹൃണീഷ്യ-തി ॥ പിതർ-മേവ ജീവന്നയാനീതി ॥
 ദിതീയം ഹൃണീഷ്യ-തി । **45 (10)**

T.B.3.11.8.5

ഇഷ്ടാപൂർതയോർ മേ ഽക്ഷിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।
 തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
 തതോ വൈ തസ്യേ-ഷ്ടാപൂർതേ നാ ക്ഷീയേതേ ॥
 നാസ്യേ-ഷ്ടാപൂർതേ ക്ഷീയേതേ ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ । യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥
 തൃതീയം ഹൃണീഷ്യ-തി ।
 പുനർ മൃത്യോർ മേ ഽപജിതിം ബ്രൂഹീതി ഹോവാച ।
 തസ്മൈ ഹൈതമഗ്നിം നാചികേത-മുവാച ।
 തതോ വൈ സോപ പുനർ മൃത്യു-മജയത് । **46 (10)**

T.B.3.11.8.6

അപ പുനർ മൃത്യും ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ॥ യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥

പ്രജാപതിർ വൈ പ്രജാകാമ-സ്തപോ തപ്യത ।
 സ ഹിരണ്യ-മുദാസ്യത് । ത-ദഗൗ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസൈ നാച്ഛദയത് । തദ് ദിതീയം പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസൈ നൈ-വാച്ഛദയത് ।
 തത് തൃതീയം പ്രാസ്യത് । 47 (10)

T.B.3.11.8.7

ത-ദസൈ നൈ-വാച്ഛദയത് ।
 ത-ദാത്മ-നേവ ഹൃദയേഗൗ വൈശ്യാനരേ പ്രാസ്യത് ।
 ത-ദസ്മാ അച്ഛദയത് । തസ്മാദ്ധിരണ്യം കനിഷ്ഠം ധനാനാം ।
 ഭൂഞ്ജത് പ്രിയതമം । ഹൃദയജഃ ഹി ।
 സ വൈ തമേവ നാവിന്ദത് ।
 യസൈ താം ദക്ഷിണാ-മനേഷ്യത് ।
 താഃ സ്വായൈവ ഹസ്തായ ദക്ഷിണായാനയത് ।
 താം പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് । 48 (10)

T.B.3.11.8.8

ദക്ഷായ ത്വാ ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്ണാമീതി ।
 സോ ഽദക്ഷത ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ ।
 ദക്ഷതേ ഹ വൈ ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ । യ ഏവം വേദ ॥
 ഏതദ്ധ സ വൈ തദ് വിദ്വാഃസോ വാജശ്രവസാ ഗോതമാഃ ।
 അപ്യനുദേശ്യാം ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്ണന്തി ।

ഉദയേന വയം ദക്ഷിഷ്യാമഹ ഏവ ദക്ഷിണാം
 പ്രതിഗൃഹ്യേതി । തേ ദക്ഷന്ത ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ ।
 ദക്ഷതേ ഹ വൈ ദക്ഷിണാം പ്രതിഗൃഹ്യ ।
 യ ഏവം വേദ () । പ്ര ഹാന്യം സ്തീനാതി ॥ 49 (11)
 (വദ - ത്യാശ്താ ഇത് - യുവാച - ദിതീയം വൃണീഷേ-
 ത്വജയത് - തൃതീയം പ്രാസ്യ - ദഗൃഹ്ണാദ് - യ ഏവം
 വേദൈകം ച) (A8)

3.11.9 അനുവാകം 9 - ചയനപ്രയോഗഃ

T.B.3.11.9.1

തച് ഹൈത-മേകേ പശുബന്ധ ഏവോത്തരവേദ്യാം
 ചിന്വതേ ।
 ഉത്തരവേദിസമ്മിത ഏഷോഽഗ്നിരിതി വദന്തഃ ।
 തന്ന തഥാ കൂര്യാത് । ഏത-മഗ്നിം കാമേന വൃർദ്ധയേത് ।
 സ ഏനം കാമേന വൃദ്ധഃ । കാമേന വൃർദ്ധയേത് ।
 സൗമ്യേ വാവൈനമദ്ധാരേ ചിന്വീത ।
 യത്ര വാ ഭൂയിഷ്ഠാ ആഹുതയോ ഹൂയേരന് ।
 ഏത-മഗ്നിം കാമേന സമർദ്ധയതി ।
 സ ഏനം കാമേന സമൃദ്ധഃ । 50 (10)

T.B.3.11.9.2

കാമേന॑ സമർദ്ധയതി॑ ॥ അഥ॑ ഹൈനം॑ പുരർഷ॑യഃ ।
 ഉത്തരവേദാ-മേവ॑ സത്രിയ-മചിന്വത॑ ।
 തതോ॑ വൈ തേഽവിന്ദന്ത॑ പ്രജാം ।
 അഭി॑ സ്വർഗം ഘോക-മജയന്॑ ।
 വിന്ദന്ത॑ ഏവ പ്രജാം । അഭി॑ സ്വർഗം ഘോകം ജയതി॑ ।
 യോഽഗ്നിം॑ നാചികേതം॑ ചിന്തൂതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈന-മേവം॑ വേദ॑ ॥
 അഥ॑ ഹൈനം॑ വായുർ. ജദ്ധികാമഃ॑ । 51 (10)

T.B.3.11.9.3

യഥാ॑ന്യുപ-മേവോപദധേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ ഏതാ-മൃദ്ധി-മാർദ്ധ്യാത്॑ ।
 യാ-മിദം॑ വായുർ. ജദ്ധഃ॑ । ഏതാ-മൃദ്ധി-മൃദ്ധ്നോതി॑ ।
 യാ-മിദം॑ വായുർ. ജദ്ധഃ॑ ।
 യോഽഗ്നിം॑ നാചികേതം॑ ചിന്തൂതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈന-മേവം॑ വേദ॑ ॥
 അഥ॑ ഹൈനം॑ ഗോബലോ വാർഷ്ണഃ॑ പശുകാമഃ॑ ।
 പാംക്ത-മേവ॑ ചിക്യേ॑ । പഞ്ച॑ പുരസ്താത്॑ । 52 (10)

T.B.3.11.9.4

പഞ്ച॑ ദക്ഷിണതഃ॑ । പഞ്ച॑ പശ്ചാത്॑ । പഞ്ചോത്തരതഃ॑ ।
 ഏകാം॑ മദ്ധ്യേ॑ ।
 തതോ॑ വൈ സ സഹസ്രം॑ പശൂൻ പ്രാപ്തോത്॑ ।

പ്ര॒സഹ॑സ്രം പശു॑-നാപ്തോ॑തി ।

യോ॑ഽഗ്നിം നാ॑ചികേ॒തം ചി॑നുതേ । യ॒ ഉ॒ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേ॑ദ ॥

അ॑ഥ ഹൈ॒നം പ്ര॒ജാപ॑തിർ ജൈ॒ഷ്ട്യ॑കാമോ

യശ॑സ്താമഃ പ്ര॒ജന॑നകാമഃ ।

ത്രി॒വൃ॒ത-മേ॒വ ചി॑ക്വേ । 53 (10)

T.B.3.11.9.5

സ॒പ്ത പു॑രസ്താത് । തി॒സ്രോ ദ॑ക്ഷി॒ണതഃ॑ । സ॒പ്ത പ॒ശ്വാത് ।

തി॒സ്ര ഉ॒ത്തര॑തഃ । ഏ॒കാം മ॒ദ്ധ്യേ॑ ।

തതോ॑ വൈ സ പ്ര യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്തോത് ।

ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്ര॒ജായ॑തേ । യാ॒മിദം॑ പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।

ത്രി॒വൃ॒ദ് വൈ ജൈ॒ഷ്ട്യം॑ । മാ॒താ പി॒താ പു॒ത്രഃ । 54 (10)

T.B.3.11.9.6

ത്രി॒വൃ॒ത് പ്ര॒ജന॑നം । ഉ॒പസ്തേ॑മാ യോ॒നിർ മ॒ദ്ധ്യമാ॑ ।

പ്ര യശോ॑ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മാ॑പ്തോതി ।

ഏ॒താം പ്ര॒ജാതി॑ം പ്ര॒ജായ॑തേ । യാ॒മിദം॑ പ്ര॒ജാഃ പ്ര॒ജായ॑ന്തേ ।

യോ॑ഽഗ്നിം നാ॑ചികേ॒തം ചി॑നുതേ । യ॒ ഉ॒ ചൈ॑ന-മേ॒വം വേ॑ദ ॥

അ॑ഥ ഹൈ॒ന-മി॒ന്ദ്രോ ജൈ॒ഷ്ട്യ॑കാമഃ ।

ഊ॒ർദ്ധ്വാ ഏ॒വോ-പ॑ദധേ ।

തതോ॑ വൈ സ ജൈ॒ഷ്ട്യ-മഗ॑ച്ഛത് । 55 (10)

T.B.3.11.9.7

ജൈഷ്ഠ്യം ഗച്ഛതി । യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
 യ ഉ ചൈന-മേവം ഘേദ ॥
 അഥ ഹൈന-മസാവാദിത്യഃ സ്വർഗകാമഃ ।
 പ്രാചീരേവോപദധേ ।
 തതോ വൈ സോഽഭി സ്വർഗം ഘോക-മജയത് ।
 അഭി സ്വർഗം ഘോകം ജയതി ।
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।
 യ ഉ ചൈന-മേവം ഘേദ ॥ സ യദീച്ഛേത് । 56 (10)

T.B.3.11.9.8

തേജസ്വീ യശസ്വീ ബ്രഹ്മവർചസീ സ്യാ-മിതി ।
 പ്രാണാഹോതുർദ്ധിഷ്ട്യാ-ദൃഥ്സർപേത് ।
 യേയം പ്രാഗാദ് യശസ്വതീ । സാ മാ പ്രോർണോതു ।
 തേജസാ യശസാ ബ്രഹ്മവർചസേ-നേതി ।
 തേജസ്വ്യേവ യശസ്വീ ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ॥
 അഥ യദീച്ഛേത് । ഭൂയിഷ്ഠം മേ ശ്രദ്ദധീരന് ।
 ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയേയു-രിതി ।
 ദക്ഷിണാസു നീയമാനാസു പ്രാച്യേഹി പ്രാച്യേഹീതി
 പ്രാചീ ജുഷാണാ വേത്യാജ്യസ്യ സാഹേതി
 സ്രുവേണോ-പഹത്യാ-ഹവനീയേ ജുഹുയാത് । 57 (10)

T.B.3.11.9.9

ഭൂയിഷ്ഠ-മേവാസൈ ശ്രദ്ദധതേ ।
 ഭൂയിഷ്ഠാ ദക്ഷിണാ നയന്തി ॥ പുരീഷ-മുപധായ ।
 ചിതിക്യപിഭി-രഭിമൃശ്യ । അഗ്നിം പ്രണീയോപസമാധായ ।
 ചതസ്ര ഏതാ ആഹുതീർ ജുഹോതി ।
 തമഗേ രുദ്ര ഇതി ശതരുദ്രീയസ്യ രൂപം ।
 അഗ്നാവിഷ്ണു ഇതി വസോർദ്ധാരായാഃ ।
 അന്നപത ഇത്യന്ന ഹോമഃ ।
 സപ്ത തേ അഗേ സമിധഃ സപ്ത ജിഹ്വാ ഇതി
 വിശ്വപ്രിഃ () ॥ 58 (10)

[സമൃദ്ധ - ഋദ്ധികാമഃ- പുരസ്താച് - ചികേ - പുത്രോ -
 ധഗച്ഛ - ദിച്ഛേ- ജജുഹുയാദ് - വിശ്വപ്രിഃ ()] (A9)

Special Korvai

(പുരർഷയോ വായുർ ഗോബലഃ സഹസ്രം പ്രജാപതി
 സ്ത്രിവൃദിന്ദ്രോ ധസാവാദിത്യഃ സ യദിച്ഛേത്)

3.11.10 അനുവാകം 10 - തത്പ്രശംസാ

T.B.3.11.10.1

യാം പ്രഥമാ-മിഷ്ടകാ-മുപദധാതി ।
 ഇമം തയാ ലോക-മഭി ജയതി ।
 അഥോ യാ അസ്മിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം ദിതീയാ-മുപദധാതി ।

അന്തരിക്ഷലോകം തയാ-ദിജയതി ।

അഥോ യാ അന്തരിക്ഷലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

യാം തൃതീയാ-മുപദധാതി ।

അഥോ തയാ ലോക-മദിജയതി । 59 (10)

T.B.3.11.10.2

അഥോ യാ അമൃഷിൻ ലോകേ ദേവതാഃ ॥

താസാഽസായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।

അഥോ യാ അമൃ-രിതരാ അഷ്ടാദശ ।

യ ഏവാമീ ഉരവശ്ച വരീയാഽസശ്ച ലോകാഃ ।

താനേവ താദി-രദിജയതി ॥

കാമചാരോ ഹ വാ അന്യോരുഷു ച വരീയസ്സു ച

ലോകേഷു ദിവതി ।

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥

സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ ।

തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ । 60 (10)

T.B.3.11.10.3

ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ | വർഷാ ഉത്തരഃ | ശരത് പുഷ്കം |
 മാസാഃ കർമ്മകാരാഃ | അഹോരാത്രേ ശതരുദ്രീയം |
 പർജന്യോ വസോർദ്ധാരാ |
 യഥാ വൈ പർജന്യഃ സുവൃഷ്ടം വൃഷ്ടാ |
 പ്രജാഭ്യഃ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |
 ഏവ-മേവ സ തസ്യ സർവാൻ കാമാൻമ് സംപൂരയതി |
 യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിന്തേ | **61 (10)**

T.B.3.11.10.4

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ||
 സംവത്സരോ വാ അഗ്നിർ നാചികേതഃ |
 തസ്യ വസന്തഃ ശിരഃ | ഗ്രീഷ്മോ ദക്ഷിണഃ പക്ഷഃ |
 വർഷാഃ പുഷ്കം | ശര-ദുത്തരഃ പക്ഷഃ | ഹേമന്തോ മദ്ധ്യം |
 പൂർവപക്ഷാശ്ചിതയഃ | അപരപക്ഷാഃ പൂർവീഷം |
 അഹോരാത്രാണീഷ്ടകാഃ () |
 ഏഷ വാവ സോഽഗ്നി-രഗ്നിമയഃ പുനർണ്ണവഃ |
 അഗ്നിമയോ ഹ വൈ പുനർണ്ണവോ ഭൂത്വാ |
 സ്വർഗം ലോക-മേതി | ആദിത്യസ്യ സായുജ്യം |

യോഽഗ്നിം നാചികേതം ചിനുതേ ।

യ ഉ ചൈന-മേവം വേദ ॥ 62 (16)

(അമൃം തയാ ലോകമഭിജയതി - ശിര - ശ്ചിനുത - ഇഷ്ട്വാഃ
ഷട്ച) (A10)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 10 Anuvaakams :-

(ലോക - സ്വമഗേ - ടഗാവിഷ്ട - അന്നപതേ - സ്വതേ
അഗേ - യത്തേ ചിതമ - യം വാ - വോശൻ. ഹ വൈ -
തച് ഹൈതം - യാം പ്രഥമാമിഷ്ടകാം ദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(ലോക - ആദിത്യ - ഓജോ - ടസ്യുർദ്ധാ ദിഗ - നന്തച്
ഹ വൈ - കാമേന - ഗ്രീഷ്മോ ദിഷഷ്ടിഃ)

First and Last Padam 2nd Prapaatakam of Kaatakam:-

(ലോകോ - വേദ)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

കാഠകേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

3.11 For Kaatakam - 2 (TB 3.11)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	21	172
Anuvakam 2	4	44
Anuvakam 3	1	13
Anuvakam 4	2	39
Anuvakam 5	4	20
Anuvakam 6	4	40
Anuvakam 7	5	48
Anuvakam 8	8	81
Anuvakam 9	9	90
Anuvakam 10	4	46
Total →	62	593

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ , ഹരിഃ ഓം

3. കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണം

3.12 തൃതീയാഷ്ടകേ - കാഠകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ-

ചാതുർഹോത്രചയനം വൈശ്വസ്യജചയനം ച

3.12.1 അനുവാകം 1 - അനുവാകേ

വൈശ്വസ്യജചയനാങ്ഗഭൂതാഃ ദിവശ്ശേനയ ഇഷ്ടയഃ

T.B.3.12.1.1

“തുഭ്യന്താ അങ്ഗിരസ്തമാ{21}” “ശ്യാമ തം കാമമഗേ{22}” ।

“ആശാനാം ത്വാ{23}” “വിശ്വാ ആശാം{24}” ।

“അനുനോഽഭ്യാനുമതി{25}” “രന്വിദനുമതേ ത്വാ{26}” ।

“കാമോ ഭൂതസ്യ{27}” “കാമസ്തദഗ്രേ{28}” ।

“ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം{29}” “പിതാ വിരാജാം{30}” ।

“യജേന്താ രായോ{31}” “ഽയം യജന്തഃ{32}” ।

“ആപോ ഭദ്രാ{33}” “ആദിത്പശ്യാമി{34}” ।

“തുഭ്യം ഭരന്തി{35}” “യോ ദേഹ്യഃ{36}” ।

“പൂർവം ദേവാ{37}” “അപരേണ പ്രാണാപാനൗ{38}” ।

“ഹവ്യവാഹൗ{39}” “സിഷ്ടം{40}” ॥ 1 (10) (തുഭ്യം ദശ്) (A1)

3.12.2 അനുവാകം 2 - താസാം ബ്രാഹ്മണം

T.B.3.12.2.1

ദേവേഭ്യോ॑ വൈ॒ സ്വർഗോ॑ ലോ॒കസി॑രോഽഭവത് ।
 തേ॒ പ്രജാ॑പതി-മ॒ബ്രുവ॑ന് ।
 പ്രജാ॑പതേ॒ സ്വർഗോ॑ വൈ॒ നോ ലോ॒കസി॑രോഽഭൂത് ।
 തമ॒നിച്ഛേ॑തി । തം ധ്വജ॑ണക്രതുഭി-ര॒ന്നൈച്ഛേ॑ത് ।
 തം ധ്വജ॑ണക്രതുഭിർ നാ॒ന്നവി॑ന്ദത് ।
 തമി॒ഷ്ടിഭി॑-ര॒ന്നൈച്ഛേ॑ത് । തമി॒ഷ്ടിഭി॑-ര॒ന്നവി॑ന്ദത് ।
 തദി॒ഷ്ടീനാ॑-മി॒ഷ്ടിത്വം॑ । ഏ॒ഷയോ॑ ഹ॒വൈ നാമ॑ ।
 താ ഇ॒ഷ്ടയ॑ ഇ॒ത്യാച॑ക്ഷതേ പരോ॒ക്ഷേണ॑ ।
 പരോ॒ക്ഷ പ്രി॑യാ ഇ॒വ ഹി॑ ദേ॒വാഃ ॥ 2 (12)

T.B.3.12.2.2

തമാ॒ശാഽബ്ര॑വീത് । പ്രജാ॑പത ആ॒ശയാ॑ വൈ॒ ശ്രാമ്യ॑സി ।
 അ॒ഹമു॒വാ ആ॒ശാഽസ്മി॑ । മാം നു॒ യജ॑സ്വ ।
 അ॒ഥ തേ॒ സത്യാ॑ഽഽശാ ഭ॒വിഷ്യ॑തി ।
 അ॒നു സ്വർഗം॑ ലോ॒കം വേ॒മ്സ്യ॑സീതി ।
 സ ഏ॒തമ॒ഗ്നയേ॒ കാമാ॑യ പു॒രോ॒ധാശ॑-മ॒ഷ്ടാക॑പാലം
 നി॒രവ॑പത് ।
 ആ॒ശായൈ॑ ച॒രും । അ॒നു॒മ॒തൈ॑ ച॒രും ।
 ത॒തോ॒ വൈ॒ തസ്യ॑ സ॒ത്യാഽഽശാ॑ ഽഭ॒വത് ।

അനു സ്വർഗം ലോക-മവിന്ദത് ।
 സത്യാ ഹ വാ അസ്യാശാ ഭവതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉ ചൈനദേവം വേദ ॥
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാഽശാഗ്നൈ സ്വാഹാ ॥
 അനുമന്തൈ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ॥
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ
 സിഷ്യകൃതേ സ്വാഹേതി ॥ 3 (19)

T.B.3.12.2.3

തം കാമോഽബ്രവീത് । പ്രജാപതേ കാമേന വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ കാമോഽസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സത്യഃ കാമോ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപത് ।
 കാമായ ചരും । അനുമന്തൈ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യഃ കാമോഽഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സത്യോ ഹ വാ അസ്യ കാമോ ഭവതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ ।
 യ ഉ ചൈന്നഭേദം വേദ । സോടത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ കാമായ സ്വാഹാ ॥
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ॥
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാടഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 4 (19)

T.B.3.12.2.4

തം ബ്രഹ്മാബ്രവീത് । പ്രജാപതേ ബ്രഹ്മണാ വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ ബ്രഹ്മാസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ ബ്രഹ്മണാൻ. യജേന്താ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്സ്യസിതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 ബ്രഹ്മണേ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ ബ്രഹ്മണാൻ. യജേന്താഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।
 ബ്രഹ്മണാൻ. ഹ വാ അസ്യ യജേന്താ ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ ബ്രഹ്മണേ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാ ഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 5 (19)

T.B.3.12.2.5

തം യജേന്താഽബ്രവീത് ।
 പ്രജാപതേ യജേന്തേ വൈ ശ്രാമ്യസി ।
 അഹമു വൈ യജേന്താഽസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സത്യോ യജേന്താ ഭവിഷ്യതി ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്യസ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 യജ്ഞായ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യോ യജേന്താഽഭവത് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।
 സത്യോ ഹ വാ അസ്യ യജേന്താ ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്തി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।
 അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാ യജ്ഞായ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 6 (19)

T.B.3.12.2.6

തമാപോഽബ്രുവന് ।
 പ്രജാപതേഽസ്മു വൈ സർവേ കാമാഃ ശ്രീതാഃ ।
 വയമു വാ ആപഃ സ്മുഃ । അസ്മാന്നു യജസ്വ ।
 അഥ ത്വയി സർവേ കാമാഃ ശ്രയിഷ്യന്തേ ।
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോഽധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിരവപത് ।
 അദ്ഭ്യശ്ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്മിൻ മ്സർവേ കാമാ അശ്രയന്ത ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ത് ।
 സർവേ ഹ വാ അസ്മിൻ കാമാഃ ശ്രയന്തേ ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।
 സോഽത്ര ജുഹോതി ।

അഗ്നയേ കാമായ സ്വാഹാഽഭ്യഃ സ്വാഹാ ।
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി ॥ 7 (19)

T.B.3.12.2.7

തമഗ്നിർ ബലിമാനബ്രവീത് ।
 പ്രജാപതേ ഽഗ്നയേ വൈ ബലിമതേ സർവാണി ഭൂതാനി
 ബലിഃ ഹരന്തി ।

അഹമു വാ അഗ്നിർ ബലിമാനസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।
 അഥ തേ സർവാണി ഭൂതാനി ബലിഃ ഹരിഷ്യന്തി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വേമ്സ്യസീതി ।
 സ ഏതമഗ്നയേ കാമായ പുരോധാശ-മഷ്ടാകപാലം
 നിർവപത് ।

അഗ്നയേ ബലിമതേ ചരും । അനുമത്യേ ചരും ।
 തതോ വൈ തസ്മൈ സർവാണി ഭൂതാനി ബലി-മഹരന് ।
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സർവാ॑ണി ഹ॒ വാ അ॑സ്മൈ ഭൂ॒താനി॑ ബ॒ലിഃ ഹ॑രന്തി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യജ॒തേ । യ ഉ॑ചൈ॒നദേ॒വം വേ॑ദ ।
 സോ॑ഽത്ര ജൂഹോതി ।
 അ॒ഗ്നയേ॑ കാ॒മായ സ്വാ॑ഹാ ഽ॒ഗ്നയേ॑ ബ॒ലിമ॑തേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 അ॒നു॒മ॒ന്തൈ॒ത്യാ സ്വാ॑ഹാ പ്ര॒ജാപ॑തയേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 സ്വ॑ർഗായ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ ഽ॒ഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 8 (19)

T.B.3.12.2.8

തമ॑നുവി॒ത്തി-ര॑ബ്രവീത് ।
 പ്ര॒ജാപ॑തേ സ്വ॑ർഗം വൈ ലോ॒ക-മ॑നു-വി॒വിമ്സ॑സി ।
 അ॒ഹമു॑ വാ അ॒നുവി॒ത്തിര॑സ്മി । മാ॒ം നു യ॑ജസ്വ ।
 അ॒ഥ തേ॑ സ॒ത്യാ ഽനു॑വി॒ത്തിർ ഭ॑വിഷ്യതി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വേ॑മ്സ്യ॒സീതി॑ ।
 സ ഏ॒തമ॑ഗ്നയേ॒ കാ॒മായ പു॑രോ॒ധാശ്-മ॑ഷ്ടാക॒പാലം॑
 നി॑രവപത് ।
 അ॒നുവി॒ന്തൈ॒ത്യാ ച॑രും । അ॒നു॒മ॒ന്തൈ॒ത്യാ ച॑രും ।
 ത॒തോ വൈ॑ തസ്യ॒ സ॒ത്യാ ഽനു॑വി॒ത്തിർഭ॑വത് ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒ക-മ॑വിന്ദത് ।

സ॒ത്യാ ഹ॒ വാ അ॒സ്യാ॒നു॒വി॒ത്തിർ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॒ർഗം ലോ॒കം വി॒ന്ദതി॑ ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॒ യജ॑തേ । യ ഉ॒ചൈ॒നദേ॒വം വേ॑ദ ।
 സോ॒ഽത്ര ജൂ॒ഹോതി॑ ।
 അ॒ഗ്നയേ॑ കാ॒മായ സ്വാ॒ഹാ॒സു॒വി॒ത്തൈ॒ത്യാ സ്വാ॒ഹാ ॥
 അ॒നു॒മ॒ത്തൈ॒ത്യാ സ്വാ॒ഹാ പ്ര॒ജാ॒പത॑യേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 സ്വ॒ർഗായ॑ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ॒സ॒ഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 9 (19)

T.B.3.12.2.9

താ॒ വാ ഏ॒താസ്ത॑പ് സ്വ॒ർഗസ്യ॑ ലോ॒കസ്യ॑ ദ്വാ॒രഃ ।
 ദി॒വഃ ശൃ॑ന॒യോ॒സു॒വി॒ത്തയോ॑ നാമ ।
 ആ॒ശാ പ്ര॒ഥമാ॑ റ॒ക്ഷതി॑ । കാ॒മോ ദി॒തീയാ॑ം ।
 ബ്ര॒ഹ്മ തൃ॒തീയാ॑ം । യ॒ജ്ഞശ്ച॑തു॒ർഥീ॑ം । ആ॒പഃ പ॒ഞ്ചമീ॑ം ।
 അ॒ഗ്നിർ ഖ॒ലിമാ॑ൻ-മ്ഷ॒ഷ്ടീം । അ॒നു॒വി॒ത്തിഃ സ॒പ്തമീ॑ം ।
 അ॒നു ഹ॒ വൈ സ്വ॒ർഗം ലോ॒കം വി॒ന്ദതി॑ ।
 കാ॒മചാ॑രോ॒സ്യ സ്വ॒ർഗേ ലോ॒കേ ഭ॒വതി॑ ।
 യ ഏ॒താദി॒രിഷ്ടി॑ദിർ യജ॑തേ । യ ഉ॒ചൈ॒നാ ഏ॒വം വേ॑ദ ।
 താ॒സ്മി॒ഷ്ടി ।

പഷ്ടൗഹീവരാം ദദ്യാത് കച്ഛസഞ്ച ।
 സ്ത്രീയൈചാഭാരച്ഛസമൃദ്ധ്യൈ ॥ 10 (16)

(No Korvai for Anuvaakam 2)

3.12.3 അനുവാകം 3 – അപാഘാ നാമേഷ്ടയഃ

T.B.3.12.3.1

തപസാ ദേവാ ദേവതാ-മഗ്ര ആയന് ।
 തപസർഷയഃ സ്വരന്വവിന്ദന് ।
 തപസാ സപത്താൻ പ്രണുദാമാരാതീഃ ।
 യേനേദം വിശ്വം പരിഭൂതം യദസ്തി ॥
 പ്രഥമജം ദേവച്ഛഹവിഷാ വിധേമ ।
 സ്വയംഭു ബ്രഹ്മ പരമം തപോ യത് ।
 സ ഏവ പുത്രഃ സ പിതാ സ മാതാ ।
 തപോ ഹ യക്ഷം പ്രഥമച്ഛസംബഭൂവ ॥
 ശ്രദ്ധയാ ദേവോ ദേവതാമശ്ലുതേ ।
 ശ്രദ്ധാ പ്രതിഷ്ഠാ ലോകസ്യ ദേവീ ॥ 11 (10)

T.B.3.12.3.2

സാ നോ ജുഷാണോപ യജ്ഞ-മാഗാത് ।
 കാമവത്സാ മൃതം ദുഹാനാ ॥
 ശ്രദ്ധാ ദേവീ പ്രഥമജാ ഋതസ്യ ।
 വിശ്വസ്യ ഭർത്രി ജഗതഃ പ്രതിഷ്ഠാ ।

താഃ ശ്രദ്ധാഃ ഹവിഷാ യജാമഹേ ।
സാ നോ ലോക-മമൃതം ദധാതു ।
ഈശാനാ ദേവീ ഭുവനസ്യാധിപതീ ॥
ആഗാമ്സത്യഃ ഹവിരിദം ജുഷാണം ।
യസ്മാദ്ദേവാ ജജ്ഞിരേ ഭുവനഞ്ച വിശ്വേ ॥
തസ്മൈ വിധേമ ഹവിഷാ ഘൃതേന । 12 (10)

T.B.3.12.3.3

യഥാ ദേവൈഃ സധമാദം മദേമ ॥
യസ്യ പ്രതിഷ്ഠോർവന്തരിക്ഷം ।
യസ്മാദ്ദേവാ ജജ്ഞിരേ ഭുവനഞ്ച സർവ്വേ ॥
തമ്സത്യമർച-ദൃപ യജ്ഞം ന ആഗാത് ।
ബ്രഹ്മാഹുതീ-രുപമോദമാനം ॥
മനസോ വശേ സർവമിദം ബഭൂവ ।
നാനൃസ്യ മനോ വശമനീയായ ।
ഭീഷോ ഹി ദേവഃ സഹസഃ സഹീയാൻ ।
സ നോ ജുഷാണ ഉപ യജ്ഞമാഗാത് ॥
ആകൃതീനാ-മധിപതിം ചേതസാം ച । 13 (10)

T.B.3.12.3.4

സ॒ക॒ല്പ॒ജു॒തിം॑ ദേ॒വം വി॒പ॒ശ്ചിം॑ ।
 മ॒നോ രാ॒ജാ॒ന॒മി॒ഹ വർദ്ധ॑യന്തഃ ।
 ഉ॒പ॒ഹ॒വേ॑ ഽ॒സ്യ സു॒മ॒തൗ സ്യാ॑മ ॥
 ച॒ര॒ണം പ॒വി॒ത്രം ി॒ത॒തം പൂ॒രാ॒ണം ।
 യേ॒ന പൃ॒ത॒സ്ത॒ര॒തി ദു॒ഷ്ട॒താ॒നി ।
 തേ॒ന പ॒വി॒ത്രേ॒ണ ശു॒ദ്ധേ॒ന പൃ॒താഃ॑ ।
 അ॒തി പാ॒പ്മാ॒ന-മ॒രാ॒തിം തരേ॑മ ॥
 ലോ॒ക॒സ്യ ദ്വാ॒ര-മർ॒ചി॒മത് പ॒വി॒ത്രം॑ ।
 ജ്യോ॒തി॒ഷ്ട്വദ് ദ്രാ॒ജ॒മാ॒നം മ॒ഹ॒സ്വത്॑ ।
 അ॒മൃ॒ത॒സ്യ ധാ॒രാ ബ॒ഹു॒ധാ ദോ॒ഹ॒മാ॒നം () ।
 ച॒ര॒ണം നോ ലോ॒കേ സു॒ധി॒താം ദധാ॑തു ॥
 “അ॒ഗ്നിർ മൂ॒ർദ്ധാ{41}” “ഭു॒വഃ{42}” ॥
 അ॒നു॒നോ॒ഽഭ്യാ॒നു॒മ॒തി{43}” “ര॒ന്ധി-ദ॒നു॒മ॒തേ॒ത്വം{44}” ॥
 “ഹ॒വൃ॒വാ॒ഹഃ{45}” “സ്വി॒ഷ്ടം{46}” ॥ 14 (14) (ഭേ॒വീ -
 ഹ॒വൃ॒തേ॒ന - ചേ॒ത॒സാം ച - ദോ॒ഹ॒മാ॒നം ച॒ത്വാരി॑ ച) (A3)

3.12.4 അനുവാകം 4 - താസാം ബ്രാഹ്മണം

T.B.3.12.4.1

ദേവേഭ്യോ॑ വൈ॒ സ്വർഗോ॑ ലോ॒കസ്തിരോ॑ ടഭവത് ।
 തേ പ്ര॒ജാപതി॑-മ॒ബ്രുവന് ।
 പ്ര॒ജാപതേ॑ സ്വർഗോ॑ വൈ॒ നോ ലോ॒കസ്തിരോ॑ ടഭൂത് ।
 തമനി॑ച്ഛേതി । തം യ॑ജ്ഞക്രതുഭി-ര॒ന്നെച്ഛത്॑ ॥
 തം യ॑ജ്ഞക്രതുഭിർ നാ॒ന്നവി॒ന്ദത് । തമി॑ഷ്ടിഭി-ര॒ന്നെച്ഛത്॑ ॥
 തമി॑ഷ്ടിഭി-ര॒ന്നവി॒ന്ദത് । തദി॑ഷ്ടീ॒നാ-മി॑ഷ്ടി॒ത്വം ।
 ഏ॒ഷ്ടയോ॑ ഹ വൈ॒ നാമ ।
 താ ഇ॒ഷ്ടയ॑ ഇ॒ത്യാച॑ക്ഷതേ പ॒രോക്ഷേ॑ണ ।
 പ॒രോക്ഷ॑പ്രിയാ ഇ॒വ ഹി ദേ॒വാഃ ॥ 15 (12)

T.B.3.12.4.2

തം തപോ॑ഽ ബ്ര॒വീത് । പ്ര॒ജാപതേ॑ തപ॒സാ വൈ॒ ശ്രാമ്യ॑സി ।
 അ॒ഹമു॑ വൈ തപോ॑ഽ സ്തി । മാം നു॑ യജ്സ്യ ।
 അ॒ഥ തേ॑ സത്യം തപോ॑ ഭവി॒ഷ്യതി॑ ।
 അ॒നു സ്വർഗം॑ ലോ॒കം വേ॒മ്സ്യ॑സിതി ।
 സ ഏ॒തമാ॑ഗേ॒യ-മ॒ഷ്ടാക॑പാലം നി॒രവ॑പത് । തപ॑സേ ച॒രും ।
 അ॒നു മ॒തൈ ച॒രും ।
 തതോ॑ വൈ തസ്യ॑ സത്യം തപോ॑ ടഭവത് ।
 അ॒നു സ്വർഗം॑ ലോ॒കമ॑വി॒ന്ദത് ।

സ॒ത്യ ഘ॑ ഹ॒ വാ അ॒സ്യ തപോ॑ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒ന്നഭ॑വം വേ॒ദ ।
 സോ॒ഽത്ര ജു॑ഹോതി । അ॒ഗ്നയേ॑ സ്വാ॒ഹാ തപ॑സേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 അ॒നു॒മന്തൈ॑ സ്വാ॒ഹാ പ്ര॒ജാപ॑തയേ സ്വാ॒ഹാ ॥
 സ്വ॑ർഗായ ലോ॒കായ॑ സ്വാ॒ഹാ॒ഽഗ്നയേ॑ സി॒ഷ്ടകൃ॑തേ
 സ്വാ॒ഹേതി॑ ॥ 16 (19)

T.B.3.12.4.3

തഃ ശ്ര॒ദ്ധാഽബ്ര॑വീത് । പ്ര॒ജാപ॑തേ ശ്ര॒ദ്ധയാ॑ വൈ ശ്രാ॒മ്യസി॑ ।
 അ॒ഹമു॑ വൈ ശ്ര॒ദ്ധാഽസ്മി॑ । മാം നു॑ യ॒ജസ്വ॑ ।
 അ॒ഥ തേ॑ സ॒ത്യാ ശ്ര॒ദ്ധാ ഭ॒വിഷ്യ॑തി ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വേ॒മ്സ്യ॑സീതി ।
 സ ഏ॒തമാ॑ഗ്നേ॒യ-മ॒ഷ്ടാക॑പാലം നി॒ർവ॑പത് ।
 ശ്ര॒ദ്ധായൈ॑ ച॒രും । അ॒നു॒മന്തൈ॑ ച॒രും ।
 തതോ॑ വൈ തസ്യ॑ സ॒ത്യാ ശ്ര॒ദ്ധാഭ॑വത് ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കമ॑വിന്ദത് ।
 സ॒ത്യാ ഹ॒ വാ അ॒സ്യ ശ്ര॒ദ്ധാ ഭ॒വതി॑ ।
 അ॒നു സ്വ॑ർഗം ലോ॒കം വി॑ന്ദതി ।
 യ ഏ॒തേന॑ ഹ॒വിഷാ॑ യ॒ജതേ॑ । യ ഉ॑ ചൈ॒ന്നഭ॑വം വേ॒ദ ।

സോഽത്ര ജുഹോതി ।

അഗ്നയേ സ്വാഹാ ശ്രദ്ധായൈ സ്വാഹാ ।

അനുമന്തൈ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।

സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ

സ്വാഹേതി ॥ 17 (19)

T.B.3.12.4.4

തച് സത്യമബ്രവീത് । പ്രജാപതേ സത്യേന വൈ ശ്രാമ്യസി ।

അഹമു വൈ സത്യമസ്മി । മാം നു യജസ്വ ।

അഥ തേ സത്യച് സത്യം ഭവിഷ്യതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്സ്യസിതി ।

സ ഏതമാഽഗ്നേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് ।

സത്യായ ചരും । അനുമന്തൈ ചരും ।

തതോ വൈ തസ്യ സത്യച് സത്യമഭവത് ।

അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് ।

സത്യച് ഹ വാ അസ്യ സത്യം ഭവതി ।

അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।

യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ । യ ഉചൈനദേവം വേദ ।

സോഽത്ര ജുഹോതി । അഗ്നയേ സ്വാഹാ സത്യായ സ്വാഹാ ।

അനുമന്തൈ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ ।

സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാസഗയേ സിഷ്ടകൃതേ
സ്വാഹേതി || 18 (19)

T.B.3.12.4.5

തം മനോബ്രവീത് | പ്രജാപതേ മനസാ വൈ ശ്രാമ്യസി |
അഹമു വൈ മനോസ്മി | മാം നു യജസ്വ |
അഥ തേ സത്യം മനോ ഭവിഷ്യതി |
അനു സ്വർഗം ലോകം വേമസ്യസീതി |
സ ഏതമാസഗേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് |
മനസേ ചരും | അനുമത്യേ ചരും |
തതോ വൈ തസ്യ സത്യം മനോഭവത് |
അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് |
സത്യം ഹ വാ അസ്യ മനോ ഭവതി |
അനു സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി |
യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ |
യ ഉചൈന ദേവം വേദ | സോത്ര ജുഹോതി |
അഗനയേ സ്വാഹാ മനസേ സ്വാഹാ |
അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ |
സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാസഗയേ
സിഷ്ടകൃതേ സ്വാഹേതി || 19 (19)

T.B.3.12.4.6

തം ചരണമബ്രവീത് | പ്രജാപതേ ചർണേന വൈ ശ്രാമ്യസി |
 അഹമു വൈ ചർണമസ്മി | മാം നു യജസ്വ |
 അഥ തേ സത്യം ചരണം ഭവിഷ്യതി |
 അനു സ്വർഗം ലോകം വേദ്യസ്യസീതി |
 സ ഏതമാഗ്നേയ-മഷ്ടാകപാലം നിർവപത് |
 ചരണായ ചരും | അനുമത്യേ ചരും |
 തതോ വൈ തസ്യ സത്യം ചരണമഭവത് |
 അനു സ്വർഗം ലോകമവിന്ദത് |
 സത്യം ഹ വാ അസ്യ ചരണം ഭവതി |
 അനുസ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി |
 യ ഏതേന ഹവിഷാ യജതേ | യ ഉചൈനദേവം വേദ |
 സോഽത്ര ജുഹോതി |
 അഗ്നയേ സ്വാഹാ ചരണായ സ്വാഹാ |
 അനുമത്യേ സ്വാഹാ പ്രജാപതയേ സ്വാഹാ |
 സ്വർഗായ ലോകായ സ്വാഹാഽഗ്നയേ സിഷ്ടകൃതേ
 സ്വാഹേതി || 20 (19)

T.B.3.12.4.7

താ വാ ഏതാഃ പഞ്ച സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യ ദ്വാരഃ ।
അപാഘാ അനുവിത്തയോ നാമ । തപഃ പ്രഥമാഽ രക്ഷതി ।
ശ്രദ്ധാ ദിതീയാം । സത്യം തൃതീയാം । മനശ്ചതുർഥീം ।
ചരണം പഞ്ചമീം । അനു ഹ വൈ സ്വർഗം ലോകം വിന്ദതി ।
കാമചാരോഽസ്യ സ്വർഗേ ലോകേ ഭവതി ।
യ ഏതാദിരിഷ്ടിഭിർ യജതേ । യ ഉചൈനാ ഏവം വേദ ।
താസ്വന്നിഷ്ടി । പശുഃ ഹീ വരാം ദദ്യാത് കഠ്വസഞ്ച ।
സ്ത്രീയൈ ചാഭാരഽ സമൃദ്ധ്യൈ ॥ 21 (14)

(No Korvai for Anuvaakam 4)

3.12.5 അനുവാകം 5 - ചാതുർഹോത്രചയനം

T.B.3.12.5.1

ബ്രഹ്മ വൈ ചതുർ.ഹോതാരഃ ।
ചതുർ.ഹോത്യഭ്യോഽധി യജേണാ നിർമിതഃ । നൈനഽ ശൃംഗം ।
നാഭിചരിത-മാഗച്ഛതി । യ ഏവം വേദ ॥
യോ ഹ വൈ ചതുർ. ഹോത്യുണാം ചതുർ.
ഹോത്യുത്വം വേദ ।
അഥോ പഞ്ചഹോത്യുത്വം ।
സർവാ ഹാസ്യേ ദിശഃ കല്പന്തേ ।

വാചസ്പതിർ. ഹോതാ ദശഹോതൃണാം ।

പൃഥിവീ ഹോതാ ചതുർ. ഹോതൃണാം । 22 (10)

T.B.3.12.5.2

അഗ്നിർ. ഹോതാ പഞ്ചഹോതൃണാം ।

വാഗ്ഘോതാ ഷഡ്ഘോതൃണാം ।

മഹാഹവിർ. ഹോതാ സപ്തഹോതൃണാം ।

ഏതദൈ ചതുർ. ഹോതൃണാം ചതുർ. ഹോതൃത്വം ।

അഥോ പഞ്ചഹോതൃത്വം । സർവാ ഹാസൈ ദിശഃ കല്പന്തേ ।

യ ഏവം വേദ ॥ ഏഷാ വൈ സർവവിദ്യാ ।

ഏതദ് ദേഷജം ।

ഏഷാ പത്നിഃ സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യാഞ്ജസായനിഃ

സ്രുതിഃ । 23 (10)

T.B.3.12.5.3

ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യത്യുരദിർദർശേ യാവത്തരസം ।

സ്വരേതി । അനപബ്രവഃ സർവമായുരേതി । വിന്ദതേ പ്രജാം ।

രായസോഷം ഗൗപത്യം । ബ്രഹ്മവർചസീ ഭവതി ॥

ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യതി । സ്പൃണോത്യാത്മാനം ।

പ്രജാം പിതൃൻ ॥

ഏതാൻ. വാ അരുണ ഔപവേശിർ വിദാഞ്ചകാര । 24 (10)

T.B.3.12.5.4

ഏതൈരധിവാദമപാജയത് | അഥോ വിശ്വം പാപ്മാനം |
 സ്വർയയൗ | ഏതാൻ. യോഽദ്ധ്യതി | അധിവാദം ജയതി |
 അഥോ വിശ്വം പാപ്മാനം | സ്വരേതി ||
 ഏതൈരഗ്നിം ചിന്വീത സ്വർഗകാമഃ | ഏതൈരായുഷ്കാമഃ |
 പ്രജാപശുകാമോ വാ || **25 (10)**

T.B.3.12.5.5

പുരസ്താദ്ദശഹോതാര-മുദഞ്ച-മുപദധാതി യാവത്പദം |
 ഹൃദയം യജുഷീ പത്യൗ ച |
 ദക്ഷിണതഃ പ്രാഞ്ചം ചതുർഹോതാരം |
 പശ്ചാദുദഞ്ചം പഞ്ചഹോതാരം |
 ഉത്തരതഃ പ്രാഞ്ചം ഷഡ്ഹോതാരം |
 ഉപരിഷ്ഠാത് പ്രാഞ്ചം സപ്തഹോതാരം |
 ഹൃദയം യജുഷീ പത്യശ്ച |
 യഥാവകാശം ഗ്രഹാൻ |
 യഥാവകാശം പ്രതിഗ്രഹാൻ ലോകം പൃണാശ്ച |
 സർവാ ഹാസ്യതാ ദേവതാഃ പ്രീതാ
 അഭീഷ്ടാ ഭവന്തി | **26 (10)**

T.B.3.12.5.6

സദേവമഗ്നിം ചിനുതേ || രഥസംമിതശ്ചേതവ്യഃ ।
 വജ്രോ വൈ രഥഃ ।
 വജ്രേണൈവ പാപ്മാനം ദ്രാത്യവ്യഃ സൃണുതേ ।
 പക്ഷഃ സംമിതശ്ചേതവ്യഃ ।
 ഏതാവാനു. വൈ രഥഃ । യാവത്പക്ഷഃ ।
 രഥസംമിതമേവ ചിനുതേ ||
 ഇമമേവ ലോകം പശുബന്ധേനാഭിജയതി ।
 അഥോ അഗ്നിഷ്ടോമേന । 27 (10)

T.B.3.12.5.7

അന്തരിക്ഷമുക്ഥ്യേന । സ്വരതിരാത്രേണ ।
 സർവ്വാൻ ലോകാനഹീനേന । അഥോ സത്രേണ ||
 വരോ ദക്ഷിണാ । വരേണൈവ വരഃ സൃണോതി ।
 ആത്മാ ഹി വരഃ || ഏകവിശ്വതിർ ദക്ഷിണാ ദദാതി ।
 ഏകവിശ്വശോ വാ ഇതഃ സ്വർഗോ ലോകഃ ।
 പ്ര സ്വർഗം ലോകമാപ്നോതി । 28 (10)

T.B.3.12.5.8

അസാവാദിത്യ ഏകവിശ്വഃ । അമൃതേവാ-ദിത്യമാപ്നോതി ||
 ശതം ദദാതി । ശതായുഃ പുരുഷഃ ശതേന്ദ്രിയഃ ।
 ആയുഷ്ശേവേന്ദ്രിയേ പ്രതിതിഷ്ഠതി || സഹസ്രം ദദാതി ।

സഹസ്രസംമിതഃ സ്വർഗോ ലോകഃ ।

സ്വർഗസ്യ ലോകസ്യാഭിജിതൈ ॥

അന്വിഷ്ഠകം ദക്ഷിണാ ദദാതി ।

സർവ്വാണി വയാംസി । 29 (10)

T.B.3.12.5.9

സർവസ്യാപ്തൈ ॥ സർവസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ യദി ന വിന്ദേത ।

മന്മാനേതാവതോ ദദ്യാദോദനാൻ. വാ ।

അശ്നുതേ തം കാമം । യസ്മൈ കാമായാഗ്നിശ്ചീയതേ ॥

പഷ്ടൗഹീം ത്വന്തർവതീം ദദ്യാത് ।

സാ ഹി സർവ്വാണി വയാംസി । സർവസ്യാപ്തൈ ॥

സർവസ്യാവരുദ്ധൈ ॥ 30 (10)

T.B.3.12.5.10

ഹിരണ്യം ദദാതി ।

ഹിരണ്യജ്യോതിരേവ സ്വർഗം ലോകമേതി ॥

വാസോ ദദാതി । തേനായുഃ പ്രതിരതേ ॥

വേദിത്യുതീയേ യജേത । ത്രിഷത്യാ ഹി ദേവാഃ ।

സസത്യമഗ്നിം ചിനുതേ ॥

തദേതത് പശുബന്ധേ ബ്രാഹ്മണം ബ്രൂയാത് ।

നേതരേഷു യജ്ഞേഷു ॥

യോ ഹ വൈ ചതുർ.ഹോതൃ-നനുസവനം-
തർപയിതവ്യാൻ. വേദ | 31 (10)

T.B.3.12.5.11

തൃപൃതി പ്രജയാ പശുഭിഃ | ഉപൈനച് സോമപീഥോ നമതി |
ഏതേ വൈ ചതുർ.ഹോതാരോ ഽനുസവനം തർപയിതവ്യാഃ |
യേ ബ്രാഹ്മണാ ബഹുവിദഃ |
തേഭ്യോ യദദക്ഷിണാ ന നയേത് |
ദുരിഷ്ടഃ സ്യാത് | അഗ്നിമസ്യ വൃണ്ണീരന് |
തേഭ്യോ യഥാശ്രദ്ധം ദദ്യാത് | സിഷ്ടമേവൈ തത്ക്രിയതേ |
നാസ്യാഗ്നിം വൃണ്ണതേ || 32 (10)

T.B.3.12.5.12

ഹിരണ്യേഷുകോ ഭവതി |
യാവദുത്തമ-മങ്ഗുലികാഘം യജ്ഞപരുഷാ സംമീതം |
തേജോ ഹിരണ്യം || യദി ഹിരണ്യം ന വിന്ദേത് |
ശർകരാ അക്താ ഉപദദ്യാത് | തേജോ ഘൃതം |
സതേജസമേവാഗ്നിം ചിനുതേ ||
അഗ്നിഞ്ചിത്വാ സൗത്രാമണ്യാ യജേത മൈത്രാവരുണ്യാ വാ |
വീര്യേണ വാ ഏഷ വ്യുദ്ധ്യതേ |
യോഽഗ്നിഞ്ചിനുതേ () | 33 (10)

T.B.3.12.5.13

യാവദേവ വീര്യം । തദസ്മിൻ ദധാതി ॥
 ബ്രഹ്മണഃ സായുജ്യം സലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 ഏതാസാമേവ ദേവതാനാപ്തം സായുജ്യം ।
 സാർഷ്ഠിതാപ്തം സമാന ലോകതാ-മാപ്നോതി ।
 യ ഏതമഗ്നിം ചിനുതേ । യ ഉചൈനമേവം വേദ ॥
 ഏതദേവ സാവിത്രേ ബ്രാഹ്മണം ।
 അഥോ നാചികേതേ ॥ 34 (9)

(ഹോതാ ചതുർഹോത്യുണാഃ - സൂതി - ശ്വകാര - വാ -
 ദവന്ത്യ - ഗിഷ്ടാമേനാ - പ്നോതി - വയാപ്സി -
 വയാപ്സി സർവസ്യാപ്തേ സർവസ്യാവരുദ്ധൈ - വേദ -
 വൃഞ്ജതേ - ചിനുതേ - +നവ ച) (A5)

3.12.6 അനുവാകം 6 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.6.1

യചാമൃതം യച്ച മർത്യം । യച്ച പ്രാണിതി യച്ച ന ।
 സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।
 തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
 തയാ ദേവതയാ ങ്ഗിരസാദ് ധൃവാ സീദ ॥
 സർവാഃ സ്ത്രീയഃ സർവാൻ പുത്രസഃ ।

സർവം ന-സ്രീപുമഞ്ച യത് | സർവാസ്താഃ ||

യാവന്തഃ പാപ്സുസവോ ഭൂമേഃ | 35 (10)

T.B.3.12.6.2

സംഖ്യാതാ ദേവമായയാ | സർവാസ്താഃ ||

യാവന്ത ഊഷാഃ പശൂനാം | പൃഥിവ്യാം പുഷ്ടീർ ഹിതാഃ |

സർവാസ്താഃ || യാവതീഃ സികതാഃ സർവാഃ |

അഹ്സ്വന്തശ്ച യാഃ ശ്രീതാഃ | സർവാസ്താഃ ||

യാവതീഃ ശർകരാ ധൃതൈഃ |

അസ്യാം പൃഥിവ്യാമധി | 36 (10)

T.B.3.12.6.3

സർവാസ്താഃ || യാവന്തോഽശ്വോഽനോഽസ്യാം പൃഥിവ്യാം |

പ്രതിഷ്ഠാസു പ്രതിഷ്ഠിതാഃ | സർവാസ്താഃ ||

യാവതീർ വീര്യഃ സർവാഃ | വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു |

സർവാസ്താഃ || യാവതീരോഷധീഃ സർവാഃ |

വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു | സർവാസ്താഃ || 37 (10)

T.B.3.12.6.4

യാവന്തോ വനസ്സതയഃ | അസ്യാം പൃഥിവ്യാമധി |

സർവാസ്താഃ || യാവന്തോ ഗ്രാമ്യാഃ പശവഃ സർവേ |

ആരണ്യാശ്ച യേ | സർവാസ്താഃ || യേ ദിപാദശ്ചതുഷ്ഠാദഃ |

അപാദ ഉദരസർപിണം । സർവാസ്താഃ ॥

യാവദാഞ്ജനമുച്യതേ । 38 (10)

T.B.3.12.6.5

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം । സർവാസ്താഃ ॥

യാവത്കൃഷ്ണായസ്യ സർവം । ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം ।

സർവാസ്താഃ ॥ യാവല്ലോഹായസ്യ സർവം ।

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം । സർവാസ്താഃ ॥

സർവ്യ സീസ്യ സർവം ത്രപു ।

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം । 39 (10)

T.B.3.12.6.6

സർവാസ്താഃ ॥ സർവ്യ ഹിരണ്യ്യ രജതം ।

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം । സർവാസ്താഃ ॥

സർവ്യ സുവർണ്യ ഹരിതം ।

ദേവത്രോ യച്ച മാനുഷം । സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ ।

ഉപകാമദൃഘാ ദധേ । തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാ ണ്ഗിരസാദ് ധ്രുവാ സീദ () ॥ 40 (10)

[ഭൂമേ - രധി - വിഷ്ഠിതാഃ പൃഥിവീമനു സർവാസ്താ -

ഉച്യതേ - മാനുഷ്യ - സീദ ()] (A6)

Special Korvai

(യച്ചു സ്രീയഃ പാപ്സവ ഊഷാഃ സിക്താഃ ശർകരാ
അശ്മാനോ വീര്യ ഓഷധീർ വനസ്പതയോ ഗ്രാമ്യോ യേ
ദിപാദോ യാവദാഞ്ജനം യാവത് കൃഷ്ണായസം
ഘോഹായസപ്ത സീസപ്ത ഹിരണ്യപ്ത സുവർണ്ണപ്ത
ഹരിതമഷ്ടാദശ)

3.12.7 അനുവാകം 7 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.7.1

സർവാ ദിശോ ദിക്ഷു । യച്ചാന്തർ ഭൂതം പ്രതിഷ്ഠിതം ।
സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃത്വാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।
തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
തയാ ദേവതയാഽങ്ഗിരസാദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥
അന്തരിക്ഷഞ്ച കേവലം ।
യച്ചാസി-ന്നന്തരാഹിതം । **സർവാസ്താഃ** ॥
ആന്തരിക്ഷ്യശ്ച യാഃ പ്രജാഃ । 41 (10)

T.B.3.12.7.2

ഗന്ധർവാഹ്വരസശ്ച യേ । **സർവാസ്താഃ** ॥
സർവാനുദാരാൻ-ഥ്സലിലാൻ ।
അന്തരിക്ഷേ പ്രതിഷ്ഠിതാൻ ।
സർവാസ്താഃ ॥ സർവാനുദാരാൻ-ഥ്സലിലാൻ ।

സ്ഥാ॒വരാഃ പ്രോ॒ഷ്യാ॒ശ്ച യേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാ॒ം ധുനി॑ഷ്ഠ സർവാ॒ൻ-ധാ॑ഷ്ടസാൻ ।

ഹിമോ॑ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । 42 (10)

T.B.3.12.7.3

സർവാ॒സ്താഃ ॥ സർവാ॒ൻ മരീ॑ചീൻ വി॒ത്താൻ॑ ।

നീ॒ഹാരോ॑ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാ॒ വിദ്യുതഃ॑ സർവാ॒ൻ മ്സ്മ॑നയിതൂൻ ।

ഹ്രാ॒ദുനീർ യച്ഛ ശീ॒യതേ॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സർവാഃ॑ സ്ര॒വന്തീഃ॑ സ॒രിതഃ॑ । സർവമ॑ഹ്നോ॒ചര॑ഞ്ച യത് ।

സർവാ॒സ്താഃ ॥ 43 (10)

T.B.3.12.7.4

യാശ്ച॑ കൃ॒പ്യാ യാശ്ച॑ നാ॒ദ്യാഃ സമു॑ദ്രിയാഃ ।

യാശ്ച॑ വൈശ॒ന്തീരുത॑ പ്രാ॒സചീ॑ര്യാഃ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

യേ ചോ॒ത്തിഷ്ഠ॑ന്തി ജീ॒മൂതാഃ॑ । യാശ്ച॑ വർഷ॒ന്തി വൃ॒ഷ്ടയഃ॑ ।

സർവാ॒സ്താഃ ॥ തപ॑സ്മൈ॒ജ ആ॒കാശം॑ ।

യച്ഛാ॑കാശേ പ്ര॒തിഷ്ഠി॑തം । സർവാ॒സ്താഃ ॥

വായു॑ം വായാ॑ഷി സർവാ॒ണി । 44 (10)

T.B.3.12.7.5

അ॒ന്തരി॑ക്ഷചര॑ഞ്ച യത് । സർവാ॒സ്താഃ ॥

അ॒ഗ്നിഷ്ഠ॑ സൂ॒ര്യം ച॒ന്ദ്രം । മി॒ത്രം വരു॑ണം ഭഗം॑ । സർവാ॒സ്താഃ ॥

സത്യം ശ്രദ്ധാം തപോ ദമം । നാമ രൂപഞ്ച ഭൂതാനാം ।

സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദൃഘാ ദധേ ।

തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ () ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ്-ധ്രുവാ സീദ ॥ 45 (11)

(പ്രജാ - ഹിമോ യച്ഛ ശീയതേ - സർവാസ്താഃ - സർവാണി
- ബ്രഹ്മണൈകം ച) (A7)

Special Korvai

(ദിശോഽന്തരിക്ഷമാന്തരിക്ഷ്യ ഉദാരാനുദാരാൻ ധൂനിം
മരീചീൻ. വിദ്യുതഃ സ്രവന്തീര്യോഗ്യാശ്ച യേ ച തപോ
വായുമഗ്നിഃ സത്യം പഞ്ചദശ)

3.12.8 അനുവാകം 8 - വൈശ്വസ്യജചയന

T.B.3.12.8.1

സർവാം ദിവ്യ് സർവാൻ ദേവാൻ ദിവി ।

യച്ഛാന്തർ ഭൂതം പ്രതിഷ്ഠിതം । സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ ।

ഉപ കാമദൃഘാ ദധേ । തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാ ട്വഗ്നിരസദ് ധ്രുവാ സീദ ॥

യാവതീ സ്താർകാഃ സർവാഃ । വിതതാ രോചനേ ദിവി ।

സർവാസ്താഃ ॥ ഋചോ യജുഃഷി സാമാനി । 46 (10)

T.B.3.12.8.2

അഥർവാങ്ഗിരസശ്ച യേ । സർവാസ്താഃ ॥

ഇതിഹാസപുരാണഞ്ച । സർവദേവജനാശ്ച യേ ।

സർവാസ്താഃ ॥ യേ ച ലോകാ യേ ചാലോകാഃ ।

അന്തർ ഭൂതം പ്രതിഷ്ഠിതം ।

സർവാസ്താഃ ॥ യച്ച ബ്രഹ്മ യച്ചാബ്രഹ്മ ।

അന്തർ ബ്രഹ്മൻ പ്രതിഷ്ഠിതം । 47 (10)

T.B.3.12.8.3

സർവാസ്താഃ ॥ അഹോരാത്രാണി സർവാണി ।

അർദ്ധമാസാഃശ്ച കേവലാൻ । സർവാസ്താഃ ॥

സർവാനൃത്യുൻ-മ്സർവാൻ മാസാൻ ।

സംഘ്മ്സരഞ്ച കേവലം । സർവാസ്താഃ ॥

സർവം ഭൂതം സർവം ഭവ്യം ।

യച്ചാതോ ധി ഭവിഷ്യതി । സർവാസ്താ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ () ।

ഉപ കാമദുഘാ ദധേ । തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാങ്ഗിരസാദ് ധൃവാ സീദ ॥ 48 (13)

(സാമാനി - ബ്രഹ്മൻ പ്രതിഷ്ഠിതം - കൃതാ ത്രീണി ച) (A8)

Special Korvai

(ദി॒വം താ॒രകാ॒ ജച॑ ഇ॒തിഹാ॑സപുരാ॒ണം ച॒ യേ ച॒ യച്ചാ॑
ഹോ॒രാത്രാ॑ണ്യു॒തൂൻ ഭൂ॒തം ന॒വ)

3.12.9 അനുവാകം 9 - ബ്രഹ്മാ സദസ്യാസീനോ

വൈശ്വസ്യജാൻ വ്യാചഷ്ടേ

T.B.3.12.9.1

ജ॒ചാം പ്രാ॒ചീ മ॒ഹതീ॑ ദി॒ഗുച്യ॑തേ ।
ദക്ഷി॑ണാ-മാ॒ഹുർ യജു॑ഷാ-മ॒പാരാം॑ ।
അ॒മർവ॑ണാ-മ॒ഗ്ങി॑രസാം പ്ര॒തീചീ॑ ।
സാ॒മ്നാ-മു॒ദീചീ॑ മ॒ഹതീ॑ ദി॒ഗുച്യ॑തേ ॥
ഋ॒ഗ്ഭിഃ പൂ॑ർവാഹ്ണേ ദി॒വി ദേ॒വ ഇ॒ഽയതേ॑ ।
യ॒ജുർവേ॒ദേ തി॑ഷ്ഠ॒തി മദ്ധ്യേ॑ അ॒ഹനഃ॑ ।
സാ॒മവേ॒ദേ-നാ॑സ്ത॒മയേ॑ മ॒ഹീയ॑തേ ।
വേ॒ദൈ-രശു॑ന്യ-സ്രി॒ഭിരേ॑തി സൂ॒ര്യഃ ॥
ഋ॒ഗ്ഭ്യോ ജാ॒താഽ സർവ॑ശോ മു॒ർത്തി-മാ॑ഹുഃ ।
സർവ॑ ഗതി॒ർ യാജു॑ഷീ ഹൈ॒വ ശശ്വ॑ത് । 49 (10)

T.B.3.12.9.2

സർവ॑ം തേജഃ സാ॒മരൂ॑പ്യഽ ഹ ശശ്വ॑ത് ।
സർവ॑ഽ ഹേ॒ദം ബ്ര॑ഹ്മണാ ഹൈ॒വ സൃ॑ഷ്ടം ॥
ഋ॒ഗ്ഭ്യോ ജാ॒തം വൈ॒ശ്യം വർ॑ണ-മാ॑ഹുഃ ।

യജുർവേദം ക്ഷത്രിയസ്യോ-ഹുര്യോനീം ।

സാമവേദോ ബ്രാഹ്മണാനാം പ്രസൂതിഃ ।

പൂർവേ പൂർവേഭ്യോ വച ഏത-ദൃചുഃ ॥

ആദർ.ശ-മഗ്നിം ചിന്യാനാഃ ।

പൂർവേ വിശ്വ സൃജോഽമൃതാഃ ।

ശതം ഘർ.ഷ സഹസ്രാണി ।

ദീക്ഷിതാഃ സത്ര-മാസത ॥ 50 (10)

T.B.3.12.9.3

തപ ആസീദ് ഗൃഹപതിഃ । ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മാദവഥ് സ്വയം ।

സത്യം ഹ ഹോ തൈഷാ-മാസീത് ।

യദ് വിശ്വസൃജ ആസത ॥ അമൃത-മേഭ്യ ഉദഗായത് ।

സഹസ്രം പരിവഥ്സരാൻ ।

ഭൂതം ഹ പ്രസ്തോ-തൈഷാ-മാസീത് ।

ഭവിഷ്യത് പ്രതി ചാഹരത് ॥ പ്രാണോ അദ്ധ്യര്യു-രഭവത് ।

ഇദം സർവം സിഷാസതാം । 51 (10)

T.B.3.12.9.4

അപാനോ വിദാ-നാവൃതഃ । പ്രതി പ്രാതിഷ്ഠ-ദദ്ധാരേ ॥

ആർത്തവാ ഉപഗാതാരഃ । സദസ്യോ ജതവോഽഭവന് ।

അർദ്ധമാസാശ്ച മാസാശ്ച । ചമസാ-ദ്ധ്യര്യവോഽഭവന് ॥

അശം സദ് ബ്രഹ്മണ-സ്തേജഃ । അച്ഛാവാകോഽഭവദ് യശഃ ।

ഋത-മേഷാം പ്രശാസ്താഃസീത് ।

യദ് വിശ്വ സൃജ ആസത ॥ 52 (10)

T.B.3.12.9.5

ഊർഗ് രാജാന-മുദവഹത് । ധ്രുവ ഗോപഃ സഹോഭവത് ।

ഓജോഭ്യഷ്ടാദ് ഗ്രാവ്ണ്ഃ । യദ് വിശ്വ സൃജ ആസത ॥

അപചിതിഃ പോത്രിയാ-മയജത് । നേഷ്ട്രീയാ-മയജത് തിഷിഃ ।

ആഗ്നീദ്ധാദ് വിദുഷീ സത്യം ।

ശ്രദ്ധാ ഹൈവാ യജമ് സ്വയം ॥ ഇരാ പത്നീ വിശ്വ സൃജാം ।

ആകൃതി-രപിനസ്ത്വിഃ । 53 (10)

T.B.3.12.9.6

ഇദ്ധ്യേ ഹ ക്ഷുച് ചൈ-ഭ്യ ഉഗ്രേ । തൃഷ്ണാ ചാ വഹതാമുദേ ॥

വാഗേഷാഃ സുബ്രഹ്മണ്യാ-ഃസീത് ।

ഛന്ദോ യോഗാൻ. വിജാനതീ ।

കല്പതന്ത്രാണി തന്വാനാ-ഃഹഃ । സൗസ്ഥാശ്ച സർവശഃ ॥

അഹോരാത്രേ പശുപാല്യൗ ।

മുഹൂർത്താഃ പ്രേഷ്ടാ അഭവന് । മൃത്യുസ്തദ്-ഭവ-ദ്ധാതാ ।

ശമിതോ-ഗ്രോ വിശാം പതിഃ ॥ 54 (10)

T.B.3.12.9.7

വിശ്വസൃജഃ പ്രഥമാഃ സത്ര-മാസത ।

സഹസ്ര സമം പ്രസുതേന യന്തഃ ।

തതോ॑ ഹ ജജേ॑ഞ ഭു॒വന॑സ്യ ഗോ॒പാഃ ।
 ഹി॒രൺമ॑യഃ ശ॒കുനി॑ർ ബ്ര॒ഹ്മ നാമ॑ ॥
 യേന॑ സൂ॒ര്യ-സ്പ॑പതി॒ തേജ॑സേ-॒ദ്ധഃ ।
 പി॒താ പു॒ത്രേണ॑ പി॒തൃമാ॑ൻ. യോ॒നിയോ॑നൗ ।
 നാ॒വേദ॑വിൻ മനു॒തേ തം ബൃ॑ഹന്തം ॥
 സ॒ർവാ॒നുഭു॑-മാ॒ത്മാന॑ഃ സംപരാ॒യേ ॥
 ഏ॒ഷ നി॑ത്യോ മഹി॒മാ ബ്രാ॑ഹ്മണ॒സ്യ ।
 ന ക॑ർമ॒ണാ വ॑ർദ്ധതേ നോ ക॒ന്നീയാ॑ൻ । 55 (10)

T.B.3.12.9.8

തസ്യൈ॑വാ-॒ത്മാ പ॑ദവി॒ത്തം ഹി॑ദി॒ത്വാ ।
 ന ക॑ർമ॒ണാ ലി॑പ്യതേ പാപ॒കേന॑ ॥
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത-സ്രി॑വൃ॒തഃ സം॑വൃ॒ദ്ധ്സരാഃ॑ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒തഃ പ॑ഞ്ചദശാഃ । പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒തഃ സപ്ത॑ദശാഃ ।
 പ॒ഞ്ചപ॑ഞ്ചാശ॒ത ഏ॒കവി॑ഷ്ടശാഃ ।
 വി॒ശ്വസ്യ॑ജാഃ സഹ॒സ്ര സം॑വൃ॒ദ്ധ്സരം॑ ॥
 ഏ॒തേന॑ വൈ വി॒ശ്വസ്യ॑ജ ഇ॒ദം ഹി॑ശ്വ-മ॒സ്യജ॑ന്ത ।
 യദ് വി॒ശ്വ-മ॒സ്യജ॑ന്ത । തസ്മാ॑ദ് വി॒ശ്വസ്യ॑ജഃ () ॥
 വി॒ശ്വ-മേ॒നാ-ന॑നു പ്രജായതേ ।
 ബ്ര॒ഹ്മണഃ॑ സായു॒ജ്യം സ॑ലോക॒താം യ॑ന്തി ।

ഏ॒താ॒സാ॒മേ॒വ ഭേ॒വതാ॒നാൾ സാ॒യുജ്യം॑ ।
 സാ॒ർഷ്ടി॒താൾ സ॒മാന ലോ॒കതാം യ॑ന്തി ।
 യ ഏ॒ത-ദു॒പയ॑ന്തി । യേ ചൈ॒നത് പ്രാ॒ഹുഃ ।
 യേ॒ഭ്യ-ശൈ॒വനത് പ്രാ॒ഹുഃ ॥

ഓം ॥ 56 (18)

(ശശ്വ - ദാസത - സിഷ്വാസതാ - മാസത - ഹവിഷ് -
 പതിഃ - കനീയാൻ - തസ്മാദ് വിശ്വസ്യജോഽഷ്ടൗ ച) (A9)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :-

(തുഭ്യം - ദേവേഭ്യ - സ്തപസാ - ദേവേഭ്യോ - ബ്രഹ്മ വൈ
ചതുർഹോതാരോ - യച്ചാമൃതം - സർവാ ദിശോ ദിക്ഷു -
സർവാം ദിവ - മൃചാം പ്രാചീ നവ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(തുഭ്യം - തപസാ - താ വാ ഏതാഃ പഞ്ച - ഹിരണ്യം
ദദാതി - സർവാ ദിശ - സ്തപ ആസീദ്ഗൃഹപതിഃ
ഷട്പഞ്ചാശത്)

First and Last Padam 3rd Prapaatakam of Kaatakam:-

(തുഭ്യ-മോം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ

കാങ്കേ തൃതീയ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

॥ ഇതി തൈത്തിരീയ യജുർബ്രാഹ്മണേ കാങ്കം സമാപ്തം ॥

=====

Appendix (of expansions)

T.B.3.12.1.1 – തുഭ്യന്താ അങ്ഗിരസമാ{21}

ശൃഗ്ദ്ധ തങ്കാമമഗേ {22}

തുഭ്യം താ അങ്ഗിരസമാ വിശ്വാഃ സുകുചിതയഃ പൃഥക് ।

അഗേ കാമായ യേമിരേ ॥ {21}

അശൃഗ്ദ്ധ തം കാമമഗേ തവോത്യശൃഗ്ദ്ധ രയിഃ രയിവഃ

സുവീരം । അശൃഗ്ദ്ധ വാജമഭി വാജയന്തോ ഹശൃഗ്ദ്ധ

ദ്യുമമജരാജരം തേ ॥ {22}

(Both {21} and {22} appearing in TS 1.3.14.3)

T.B.3.12.1.1 – ആശാനാം ത്വാ{23} വിശ്വാ ആശാഃ{24}

ആശാനാം ത്വാ ഹശാപാലേഭ്യഃ । ചതുർഭ്യോ അമൃതേഭ്യഃ ।

ഇദം ഭൂതസ്യാഭ്യക്ഷേഭ്യഃ । വിധേമ ഹവിഷാ വയം ॥ {23}

വിശ്വാ ആശാ മധുനാ സഃസൃജാമി । അനമീവാ

ആപ ഓഷധയോ ഭവന്തു । അയം യജമാനോ മൃധോ

വൃസ്യതാം । അഗൃഭീതാഃ പശവഃ സന്തു സർവേ ॥ {24}

(Both {23} and {24} appearing in T.B.2.5.3.3)

T.B.3.12.1.1 – അനു നോഽദ്യാനുമതി{25}

രന്ധിദനുമതേ താം{26}

അനു നോഽദ്യാനുമതിരുജ്ഞം ദേവേഷു മന്യതാം ।
അഗ്നിശ്ച ഹവ്യവാഹനോ ഭവതാം ദാശുഷേ മയഃ ॥ {25}

അന്ധിദനുമതേ താം മന്യാസൈ ശബ്ദനഃ കൃധി ।
ക്രതേ ദക്ഷായ നോ ഹിനു പ്രണ ആയുഷി
താരിഷഃ ॥ {26} (Both {25} and {26} appearing in T.S.3.3.11.3)

T.B.3.12.1.1 – കാമോ ഭൂതസ്യ{27} കാമസ്തദഗ്രേ{28}

കാമോ ഭൂതസ്യ ഭവ്യസ്യ । സ്ത്രാധേകോ വിരാജതി ।
സ ഇദം പ്രതി പപ്രഥേ । ജതും സൃജതേ വശീ ॥ {27}

കാമസ്തദഗ്രേ സമവർത്തതാധി । മനസോ രേതഃ പ്രഥമം
യദാസീത് । സതോ ബന്ധുമസ്തി നിരവിന്ദന് ।
ഹൃദി പ്രതീഷ്ടാ കവയോ മനീഷാ ॥ {28}

(Both {27} and {28} appearing in T.B.2.4.1.9 and T.B.2.4.1.10)

T.B.3.12.1.1 – ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം{29} പിതാ വിരാജാം{30}

ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനം പ്രഥമം പുരസ്താദി സീമതഃ സുരുചോ
വേന ആവഃ । സ ബുദ്ധിയാ ഉപമാ അസ്യ വിഷ്ഠാഃ സതശ്ച
യോനിമസതശ്ച വിവഃ ॥ {29}

({29} appearing in T.S.4.2.8.2)

പിതാ വിരാജാമൃഷഭോ രയിണാം । അന്തരീക്ഷം വിശ്വരൂപ
ആവിവേശ । തമർകൈ-രഭ്യർചന്തി വർസം । ബ്രഹ്മ സന്തം
ബ്രഹ്മണാ വർദ്ധയന്തഃ ॥ {30}

({30} appearing in T.B.2.8.8.9)

T.B.3.12.1.1 – യജ്ഞോ രായോ{31} യം യജ്ഞഃ{32}

യജ്ഞോ രായോ യജ്ഞ ഇൗശേ വസുനാം ।
യജ്ഞഃ സസ്യാനാമുത സുകുചിതീനാം ।
യജ്ഞ ഇഷ്ടഃ പൂർവചിത്തിം ദധാതു ।
യജ്ഞോ ബ്രഹ്മണാഽഅപ്യേതു ദേവാൻ ॥ {31}

അയം യജ്ഞോ വർദ്ധതാം ഗോഭിരശൈഃ । ഇയം വേദിഃ
സ്വപത്യാ സുവീരാ । ഇദം ബർഹിരതി ബർഹീഽഷ്ടന്യാ ।
ഇമം യജ്ഞം വിശ്വ അവന്തു ദേവാഃ ॥ {32}

(Both {31} and {32} appearing in T.B.2.5.5.1)

T.B.3.12.1.1 – ആപോ ഭദ്രാ{33} ആദിത്പശ്യാമി{34}

ആപോ ഭദ്രാ ഏതമിദാപ ആസുരഗ്നി-ഷോമൗ ബിഭ്രത്യോപ
ഇത് താഃ । തീവ്രോ രസോ മധുപൃച്ഛാ മരംഗമ ആ മാ
പ്രാണേന സഹ വർച്സാ ഗന് ॥ {33}

ആദിത് പശ്യാമ്യുത വാ ശൃണോമ്യോ മാ ഘോഷോ ഗച്ഛതി
വാങ്ന ആസാം । മന്യേ ഭജാനോ അമൃതസ്യ തർഹി
ഹിരണ്യവർണാ അത്യുപം യദാ വഃ ॥ {34}

(Both {33} and {34} appearing in T.S.5.6.1.3 and 5.6.1.4)

T.B.3.12.1.1 – തുഭ്യം ഭരന്തി{35} യോ ഭേഹ്യഃ{36}

തുഭ്യം ഭരന്തി ക്ഷിതയോ യവിഷ്ട । ബലിമഗ്നേ അന്തി
ത ഓത ദൂരാത് । ആ ഭന്ദിഷ്ടസ്യ സുമതിം ചികിദ്ധി ।
ബൃഹത്തേ അഗ്നേ മഹി ശർമ ഭദ്രം ॥ {35}

യോ ഭേഹ്യോ അനമയദധസൈസ്തഃ । യോ അര്യപത്നീ-
രുഷസശ്ചകാർ । സ നിരുദ്ധ്യ നഹുഷോ യഹോ അഗ്നിഃ ।
വിശശ്ചക്രേ ബലിഹൃതഃ സഹോദിഃ ॥ {36}

(Both {35} and {36} appearing in T.B.2.4.7.9)

T.B.3.12.1.1 - പൂർവം ദേവാ അപരേണ{37}

പ്രാണാപാനൗ{38}

പൂർവം ദേവാ അപരേണ-നുപശ്യഞ്ജന്മഭിഃ । ജന്മാന്യവ്തൈഃ
പരാണി । വേദാനി ദേവാ അയമസ്മിതി
മാം । അഹഃ ഹിത്വാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ॥ {37}

പ്രാണാപാനൗ ചക്ഷുഃ ശ്രോത്രം । വാചം മനസി സംഭൃതാം ।
ഹിത്വാ ശരീരം ജരസഃ പരസ്താത് ।
ആ ഭൂതിം ഭൂതിം വ്യയമശ്ഞവാമഹൈ ॥ {38}

(Both {37} and {38} appearing in T.B.2.5.6.5)

T.B.3.12.1.1 - ഹവ്യവാഹ{39} സ്വിഷ്ടം{40}

ഹവ്യവാഹ-മഭിമാതിഷാഹം । രക്ഷോഹണം പൃതനാസു
ജിഷ്ണും । ജ്യോതിഷ്മന്തം ദീദ്യുതം പൂരന്ധിം ।
അഗ്നിഃ സ്വിഷ്ടകൃതമാ ഹുവേമ ॥ {39}

സ്വിഷ്ടമഗ്നേ അഭി തത് പൃണാഹി । വിശ്വാ ദേവ പൃതനാ
അഭിഷ്യ । ഉരും നഃ പൻമാം പ്രദിശനനിഭാഹി ।
ജ്യോതിഷ്മദ്ധേഹ്യജരം ന ആയുഃ ॥ {40}

(Both {39} and {40} appearing in T.B.2.4.1.4)

T.B.3.12.3.4 – അഗ്നി രമുർദ്ധാ{41} ഭൂവഃ{42}

അഗ്നിരമുർദ്ധാ ദിവഃ കകുത് പതിഃ പൃഥിവ്യാ അയം ।
അപാഽ രേതാഽസി ജിന്വതി ॥ {41}

ഭൂവോ യജ്ഞസ്യ രജ്സശ്ച നേതാ യത്രാ നിയുദ്ഭിഃ
സചസേ ശിവാഭിഃ । ദിവി മുർദ്ധാനം ദധിഷേ സുവർഷാം
ജിഹ്വാമഗ്നേ ചകൃഷേ ഹവ്യവാഹം ॥ {42}

(Both {41} and {42} appearing in T.S.4.4.4.1)

**T.B.3.12.3.4 – അനു നോഽദ്യാനുമതി{43} രന്വിദനുമതേ
തപഃ{44}**

Same as {25} and {26} above

T.B.3.12.3.4 – ഹവ്യവാഹ{45} സ്വിഷ്ടം{46}

Same as {39} and {40} above

Anuvakam 6

in the entire 6th Anuvakam "സർവാസ്മാഃ" appearing 16 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 16 appearances.

സർവാസ്മാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷ്ടാ ദധേ ।
തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
തയാ ദേവതയാ-ഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധൃവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.6.1)

Anuvakam 7

in the entire 7th Anuvakam "സർവാസ്മാഃ" appearing 13 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 13 appearances.

സർവാസ്മാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷ്ടാ ദധേ ।
തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।
തയാ ദേവതയാ-ഽങ്ഗിരസ്വാദ്-ധൃവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.7.1)

Anuvakam 8

in the entire 8th Anuvakam "സർവാസാഃ" apperaing 7 times in short form which are highlighted by us in the text for identification. The expansion is as follows and is common for the all the 7 appearances.

സർവാസാഃ ഇഷ്ടകാഃ കൃതാ । ഉപ കാമദുഷാ ദധേ ।

തേനർഷിണാ തേന ബ്രഹ്മണാ ।

തയാ ദേവതയാ-ഃഗിരസാ-ധൃവാ സീദ ॥

(Appearing in T.B.3.12.8.1)

3.12 For Kaatakam - 3 (TB 3.12)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	1	10
Anuvakam 2	9	161
Anuvakam 3	4	44
Anuvakam 4	7	121
Anuvakam 5	13	129
Anuvakam 6	6	60
Anuvakam 7	5	51
Anuvakam 8	3	33
Anuvakam 9	8	88
Total →	56	697

Total for Kataka Prasanam 1, 2 and 3

	Anuvaakam	Dasini	Vaakyams
Prapaatakam1	11	49	526
Prapaatakam2	10	62	593
Prapaatakam3	9	56	697
Total →	30	167	1816

Summary for entire Braahmanam

	Prapaatakam	Anuvakam	Dasini	Vaakyam
Ashtakam 1	8	78	500	5232
Ashtakam 2	8	96	547	5795
Ashtakam 3	9	134	619	6530
Kaatakam	3	30	167	1816
Total	28	338	1833	19373